

**T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MİHRAB, ŞEN YUVA, ÇAĞLAYAN, MEŞALE, ÇİĞİR DERGİLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ, TAHLİLİ VE FİHRİSTİ**

**Hazırlayan
Ayşe TEPEBAŞI**

**Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Zekeriya BAŞKAL**

TOKAT – 2011

MİHRAB, ŞEN YUVA, ÇAĞLAYAN, MEŞALE VE ÇİĞİR DERGİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ TAHLİLİ VE FİHRİSTİ

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 19 / 04 / 2011

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan : Yrd.Doç.Dr. Zekeriya BAŞKAL

Üye : Yrd.Doç.Dr. Osman YILDIZ

Üye : Yrd.Doç.Dr. Alpay Doğan YILDIZ

Z. Başkal
Osman Yıldız
Alpay Doğan Yıldız

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun **13.../04.../2011** tarih ve **...18** sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Ali AÇIKEL
Enstitü Müdürü

T. C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

29.03.2011
Ayşe TEPEBAŞI

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım esnasında benden yardımını ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, bana yol gösteren, düşünce ufkumu genişleten çok değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Zekeriya BAŞKAL'a teşekkür ederim. Tezin hazırlanmasında ve yüksek lisans derslerinde engin tecrübelerinden istifade ettiğim hocam Yrd. Doç. Dr. Osman YILDIZ'a, bölüm başkanımız sayın hocam Doç. Dr. Hanifi VURAL'a, bölümümüzün çok değerli öğretim üyelerine, çalışmalarımla esnasında benden desteğini esirgemeyen sevgili arkadaşım Sabahattin GÜLTEKİN'e ve ismini burada zikredemediğim sevgili arkadaşlarıma sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Çok sevdiğim eşime ve çocuklarıma...

ÖZET

Dergiler, yayımlandıkları dönemin sosyal, siyasal, sanatsal, kültürel ve edebi yapısını yansıtması bakımından önemli bir kaynaktır. Yaşanılan dönemin edebî ve siyasal vitrinini ortaya koyan dergilerde o dönemde yaşamış olan aydınların değişimlere karşı göstermiş olduğu tepkiler bire bir dergilere yansımıştır. Cumhuriyet'in hemen sonrasında çıkmış olan pek çok kültür, sanat ve edebiyat dergisi dönemi anlamamız ve iyi bir şekilde tahlil etmemiz açısından tarihi bir vesika niteliği taşımaktadır.

Bu çalışmada Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında yayınlanmış olan Mihrab, Şen Yuva, Çağlayan, Meşale ve Çığır dergilerinin tematik değerlendirilmesi yapılmış ve tahlilî fihristi hazırlanmıştır. Dergilere bir dönemden nelerin yansıdığı tematik olarak belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca çalışmamızın kaynağını teşkil eden dergilerin genel bibliyografik künye bilgileri yanında, çıkış amaçları ve yansıttığı düşünce özellikleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mihrab, Şen Yuva, Çağlayan, Meşale, Çığır

ABSTRACT

Magazines are important sources as they reflect the social, political, artistic, cultural and literary structure of the period of their publication. The responses of the intellectuals who lived in that period against changes are reflected in the magazines that reveal the literary and political showcase of the period. Many culture art and literary magazines public just after the foundation of the Republic are very important to understand and analyze the period well.

In this study , the thematic analysis and analytical index of “Mihrab, Şen Yuva, Çağlayan, Meşale and Çığır” that are the magazines published in the early years of the Republican era , were prepared. We tried to determine what reflected on this magazines from the period. Also , in addition to the bibliographic information of this magazines , their publication aims, and the properties of the thoughts they reflected were examined.

Key Words: Mihrab, Şen Yuva, Çağlayan, Meşale, Çığır

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME.....	i
TEŞEKKÜR.....	ii
İTHAF.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	1
1. GİRİŞ	6
2. LİTERATÜR TARAMASI	9
3.MATERYAL VE YÖNTEM.....	10
4. BULGULAR.....	11
4.1.DERGİLERİN TANITIMLARI.....	11
4.1.1.MİHRAB DERGİSİ	11
4.1.1.1.Derginin Fizikî Özellikleri	11
4.1.1.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı.....	13
4.1.1.2.1. Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri.....	13
4.1.1.2.2. Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar	14
4.1.1.2.2.1. Şair Kadrosu	14
4.1.1.2.2.2. Yazar Kadrosu	14
4.1.2.ŞEN YUVA DERGİSİ	15
4.1.2.1. Derginin Fizikî Özellikleri	15
4.1.2.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı.....	17
4.1.2.2.2.Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar	19
4.1.2.2.2.1. Şair Kadrosu	19
4.1.2.2.2.2.Yazar Kadrosu	20
4.1.3.ÇAĞLAYAN DERGİSİ	20
4.1.3.1.Derginin Fizikî Özellikleri	20
4.1.3.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı.....	22
4.1.3.2.1. Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri.....	22
4.1.3.2.2. Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar	24
4.1.3.2.2.1. Şair Kadrosu	24
4.1.3.2.2.2. Yazar Kadrosu	24
4.1.4.MEŞALE DERGİSİ	25
4.1.4.1.Derginin Fizikî Özellikleri	25
4.1.4.2.Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı	26
4.1.4.2.1.Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri.....	26
4.1.4.2.2.Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar	30
4.1.4.2.2.1.Şair Kadrosu	30

4.1.4.2.2.2.Yazar Kadrosu	30
4.1.5.ÇIĞIR DERGİSİ	30
4.1.5.1.Derginin Fiziki Özellikleri	30
4.1.5.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı.....	32
4.1.5.2.1. Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri.....	32
4.1.5.2.2. Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar	35
4.1.5.2.2.1. Şair Kadrosu	35
4.1.5.2.2.2. Yazar Kadrosu	35
4.2. ŞİİRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	35
4.2.1. Mihrab Dergisi	35
4.2.2. Şen Yuva Dergisi	40
4.2.3. Çağlayan Dergisi	45
4.2.4. Meşale Dergisi	51
4.2.5. Çığır Dergisi	55
4.3. DÜZYAZILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	59
4.3.1. Hikâyeler	59
4.3.1.1. Mihrab Dergisi	59
4.3.1.2. Şen Yuva Dergisi	65
4.3.1.3. Çağlayan Dergisi.....	71
4.3.1.4. Meşale dergisi	74
4.3.1.5. Çığır Dergisi.....	78
4.3.2. Biyografiler.....	83
4.3.2.1. Mihrab Dergisi	83
4.3.2.2. Şen Yuva Dergisi.....	88
4.3.2.4. Meşale Dergisi	90
4.3.3. Musahabeler	94
4.3.3.1. Mihrab Dergisi	94
4.3.3.2. Şen Yuva Dergisi	100
4.3.3.3. Çağlayan Dergisi	106
4.3.3.4. Meşale Dergisi	110
4.3.3.5. Çığır Dergisi.....	113
4.3.4.Tarih ile İlgili Yazılar	115
4.3.4.1. Mihrab Dergisi	115
4.3.4.2. Şen Yuva Dergisi.....	119
4.3.5. Mülakatlar	120
4.3.5.1.Meşale Dergisi	120
4.3.6. Sanat ve Edebiyat Konulu Yazılar	121
4.3.6.1. Mihrab Dergisi	121
4.3.6.2. Çağlayan Dergisi.....	123

4.3.6.3. Meşale Dergisi	129
4.3.6.4. Çığır Dergisi	133
4.3.7. Tiyatro Yazıları	133
4.3.7.1. Meşale Dergisi	133
4.3.7.2. Çığır Dergisi	134
4.3.8. Romanlar	135
4.3.8.1. Mihrab Dergisi	135
4.3.8.2. Meşale	137
4.3.9. Tercümeleler	137
4.3.9.1. Mihrab Dergisi	137
4.3.9.2. Şen Yuva Dergisi	138
4.3.9.3. Meşale Dergisi	138
4.3.9.4. Çığır Dergisi	138
4.3.10. Eğitim ile İlgili Yazılar	139
4.3.10.1. Mihrab Dergisi	139
4.3.10.2. Şen Yuva Dergisi	140
4.3.10.3. Çağlayan Dergisi	140
4.3.10.4. Çığır Dergisi	141
4.3.11. Hatıra ve Gezi Yazıları	144
4.3.11.1. Mihrab Dergisi	144
4.3.11.2. Şen Yuva Dergisi	145
4.3.11.3. Çağlayan Dergisi	147
4.3.12. Masallar	148
4.3.12.1. Mihrab Dergisi	148
4.3.12.2. Şen Yuva Dergisi	149
4.3.12.3. Çağlayan Dergisi	150
4.3.13. Hitabeler	150
4.3.13.1. Şen Yuva Dergisi	150
4.3.13.2. Çığır Dergisi	151
4.3.14. Eleştiri Yazıları	152
4.3.14.1. Mihrab Dergisi	152
4.3.15. Mektuplar	154
4.3.15.1. Mihrab Dergisi	154
4.3.15.2. Çağlayan Dergisi	155
4.3.16. Bilmeceler	157
4.3.16.1. Şen Yuva Dergisi	157
4.3.17. Kitap Tanıtımı	158
4.3.17.1. Çağlayan Dergisi	158
4.3.17.2. Çığır Dergisi	159
4.3.18. Fıkralar	159

4.3.18.1. Çağlayan Dergisi	159
4.4. DERGİLERİN TAHLİLİ İ FİHRİSTİ.....	160
4.4.1. Dergilerin Yazar Adlarına Göre Fihristi	160
4.4.1.1. Şiirler.....	160
4.4.1.2. Hikâyeler	169
4.4.1.3. Biyografiler	172
4.4.1.4. Musahabeler.....	174
4.4.1.5. Tercümeleler.....	176
4.4.1.6. Hatıra ve Gezi Yazıları	177
4.4.1.7. Mülakatlar	178
4.4.1.8. Hitabeler.....	178
4.4.1.9. Muhtelif Yazılar.....	178
4.4.1.10. Tarih ile İlgili Yazılar.....	182
4.4.1.11. Eğitim ile İlgili Yazılar.....	183
4.4.1.12. Sağlık İle İlgili Yazılar	184
4.4.1.13. Ziraat İle İlgili Yazılar	184
4.4.1.14. İktisat İle İlgili Yazılar.....	184
4.4.1.15. Spor İle İlgili Yazılar.....	184
4.4.1.16. Kitabiyat.....	184
4.4.1.18. Tiyatro.....	186
4.4.1.19. Meşale Dergisi ile İlgili Yazılar.....	186
4.4.1.20. Romanlar.....	186
4.4.1.22. Eleştiri Yazıları.....	187
4.4.1.23. Mektuplar.....	188
4.4.1.24. Dinî Konulu Yazılar	189
4.4.1.25. Coğrafi Yazılar.....	190
4.4.1.26. Dergi Gazete ve Kitap Tanıtımı	190
4.4.1.27. Fıkralar	190
4.4.1.28. Hitabeler.....	191
4.4.2. Dergilerin Eser Adlarına Göre Fihristi.....	191
4.4.2.1. Şiirler.....	191
4.4.2.2. Hikâyeler	200
4.4.2.3. Biyografiler	203
4.4.2.4. Muhasebeler.....	205
4.4.2.5. Tercümeleler.....	208
4.4.2.6. Hatıra ve Gezi Yazıları	209
4.4.2.7. Mülakatlar	209
4.4.2.8. Hitabeler.....	209
4.4.2.9. Muhtelif Yazılar.....	210
4.4.2.10. Tarih ile İlgili Yazılar.....	213

4.4.2.11. Eğitim ile İlgili Yazılar.....	214
4.4.2.12. Sağlık İle İlgili Yazılar.....	215
4.4.2.13. Ziraat İle İlgili Yazılar.....	215
4.4.2.14. İktisat İle İlgili Yazılar.....	215
4.4.2.15. Spor İle İlgili Yazılar.....	215
4.4.2.16. Kitabiyat.....	215
4.4.2.17. Edebiyat ve Sanat Konulu Yazılar.....	216
4.4.2.18. Tiyatro.....	217
4.4.2.19. Meşale Dergisi ile İlgili Yazılar.....	217
4.4.2.20. Romanlar.....	217
4.4.2.21. Masallar.....	218
4.4.2.22. Eleştiri Yazıları.....	218
4.4.2.23. Mektuplar.....	219
4.4.2.24. Dinî Konulu Yazılar.....	220
4.4.2.25. Coğrafi Yazılar.....	221
4.4.2.26. Dergi Gazete ve Kitap Tanıtımı.....	221
4.4.2.27. Fıkralar.....	221
4.4.2.28. Hitabeler.....	222
4.5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	223
KAYNAKÇA.....	229
EKLER.....	230
ÖZGEÇMİŞ.....	238

1. GİRİŞ

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında dönemin ruhunu yansıtan pek çok kültür, sanat ve edebiyat dergisi yayınlanmıştır. Yayınlanan bu dergiler dönemin sosyal, siyasal ve sanatsal ortamını yansıtmaları açısından kaynak niteliği taşımaktadır. Yaşanılan dönemin nabzını tutan bu dergiler dönem insanının düşüncelerini ve Cumhuriyet'e karşı hissettiklerini yansıtmaları bakımından önemlidir. Toplumda meydana gelen sosyal, siyasal ve kültürel değişimlere şahitlik eden kültür, sanat ve edebiyat dergileri aynı zamanda döneme de ışık tutmuştur. Cumhuriyet döneminin ilk yıllarından itibaren yayınlanmaya başlayan dergilerden bazıları şunlardır:

Adını Atatürk'ün verdiği *Ülkü*, Halkevleri dergisi olarak Şubat 1933'te Ankara'da yayınlanmaya başlamıştır. Künyesinde sahibi Nusret Kemal Köymen, yazı işleri müdürü Necip Ali Küçüka, sorumlusu Recep Peker görünür. Aralık 1940'a kadar 270 sayı çıkmıştır. *Yücel*, 23 Şubat 1935- Ağustos 1956 arası Muhtar Fehmi Enata ve Kemalettin Birsan yönetiminde aylık olarak 163 sayı çıkar. *İnsan* dergisi, derginin ilk sayısı 15 Nisan 1938'de çıkar. Ağustos 1943'de kapanır. Derginin sahibi ve sorumlu müdürü Hilmi Ziya Ülken'dir. *Yeni Kalem*, (1927-1928) Orhan Seyfi (Orhon) tarafından İstanbul'da çıkarılmıştır. İsimlerini saydığımız bu dergiler çıkış tarihi olarak birbirine paralellik göstermektedir. Aynı dönemde yaşamış farklı kişilerin Cumhuriyet'e ve Atatürk dönemine nasıl baktığını yansıtılmaları bakımından yukarıda ismini zikrettiğimiz dergiler oldukça önemlidir.

Çalışmamız boyunca inceleyeceğimiz Meşale, Şen Yuva, Mihrab, Çağlayan ve Çığır dergileri, Cumhuriyet dönemiyle değişen sosyal, kültürel ve siyasal yapıyı, tarihsel ve edebî açıdan anlamamız için önemli bir yere sahiptir.

İncelemeye tabi tuttuğumuz bu dergilerden ikisi İstanbul'da, biri Giresun'da, biri Balıkesir'de ve bir tanesi de Bolu'da çıkmıştır.

Yayın hayatına İstanbul'da başlayan *Meşale* dergisi (1 Temmuz - 15 Teşrinievvel (Ekim) 1928) yılları arasında toplam 8 sayı çıkmıştır. Derginin sahibi ve müdürü Yusuf Ziya'dır. Dergi künyesinde kendini "15 günde bir çıkan sanat ve edebiyat mecmuası" olarak tanıtmaktadır.

Yedi Meşaleciler tarafından çıkarılan bu dergide, Beş Hececiler grubunun üyesi olan Faruk Nafiz (Çamlıbel), Halit Fahri (Ozansoy), Enis Behiç (Koryürek), Yusuf Ziya (Ortaç) ve Orhan Seyfi (Orhon) ‘un şiir ve yazılarının dışında dönemin önemli edebî şahsiyetlerinden Ahmet Haşim’in, Kenan Hulûsî (Koray)’ın, Sabri Esat (Siyavuşgil)’in ve Yaşar Nabi (Nayır)’ın yazıları ve şiirleri yayınlanmıştır. Dergide şiir hikâye, biyografi, mülakat, musahabe, edebiyat ve sanat konulu yazı ve tercüme eser türünde pek çok yazı yayınlanmıştır.

İstanbul’da çıkan bir diğer dergi ise *Mihrab Rumi* (15 Teşrinisani 1339- 1 Nisan 1341), Miladi (15 Kasım 1923- 1 Nisan 1925) dergisidir. 28 sayı çıkan bu derginin mesul müdürü Agâh Mazlum’dur. Mihrab dergisi dönemin nabzını tutması bakımından önemli bir yere sahiptir. Dergi hikâye, şiir, musahabe, roman, mektup, tenkit gibi yazıların yanı sıra eğitim ve tarih konulu yazılar da yayınlamıştır. Edebî yönden büyük bir çeşitlilik gösteren dergi hem aruz hem hece hem de serbest vezinli şiirlere sayfalarında yer vermiştir.

Dönemin tartışılan konularından Şarkçılık ve Garpcılık meselesi derginin yazarları Mehmet Emin ve Abdülhak Hadi tarafından kaleme alınmıştır. Kaleme alınan her iki yazı arafta kalan Türk aydınının ve halkının yaşamış olduğu karmaşayı yansıtması bakımından önemli bir yere sahiptir.

Tezimiz içerisinde Anadolu’da çıkan dergiler de incelenmeye tabi tutulmuştur. Bu dergilerden ilki *Şen Yuva* dergisidir. Rumi 1 Kânunuevvel 1340 ile 4 Kânunuevvel 1341 (M: 1 Aralık 1924- 4 Aralık 1925) yılları arasında çıkan Şen Yuva dergisi Giresun’daki bir grup öğretmen tarafından çıkartılmıştır. Dergide şiir, biyografi, musahabe, hikâye, fıkra, masal, bilmece gibi edebî türlerin yanı sıra tarih, eğitim, iktisat ve sağlık konulu yazılar da yer almıştır. Dergide yazısı bulunan öğretmenler kendilerini Cumhuriyet’in temsilcisi olarak görmüş ve halkı eğitmek için çeşitli yazılar yazmıştır.

Anadolu’da bir grup öğretmen tarafından çıkarılan diğer bir dergi ise *Çığır* dergisidir. 10 İkincievvel (Ocak) 1930–25 Birinciteşrin (Kasım) 1931 yılları arasında Bolu’da çıkan dergide, yazarlar kaleme aldıkları yazılarda Cumhuriyet’i ve milliyetçiliği öven söylemlerde bulunmuşlardır. Şen Yuva dergisinde olduğu gibi bu dergideki öğretmenler de halkı eğitmeyi kendilerine bir görev addetmiştir.

Anadolu'da yayınlanan bir diğerk dergi ise 15 günde bir çıkan *Çağlayan* dergisidir. Balıkesir'de 20 Teşrinievvel (Ekim)1925- 15 Mayıs 1926 tarihleri arasında yayınlanan dergi, toplam 15 sayıdan oluşmaktadır. Derginin mesul müdürü Esat Adil dir. Bu dergi Anadolu'da çıkan dergiler içerisinde İstanbul'daki tartışmalara en fazla katılan dergidir. Dergide şiir, hikâye, hatıra, mektup, biyografi, musahabe gibi edebî türler yayınlanmıştır. Halk Edebiyatı'nın izlerinin bariz bir şekilde hissedildiği dergide genel olarak Halk Edebiyatı ürünü olan şiirlere yer verilmiştir

Dergilerle ilgili olan bu çalışmamızda şu şekilde bir yöntem izlenmiştir. Ele aldığımız Meşale, Şen Yuva, Mihrab, Çağlayan ve Çığır dergileri toplam üç ana başlık altında incelenmeye tabi tutulmuştur. Yukarıda ismini zikrettiğimiz bu dergilerin, birinci bölümde tanıtımı yapılmış, dergiler çıktıkları il, tarih, sayı ve fiziksel görünümünün yanı sıra, muhteva yönünden de incelenmiştir. Bu bölümde son olarak şair ve yazar kadrosuna yer verilmiştir.

İkinci bölümde şiirler ve düzyazılar değerlendirilmiş, dergilerdeki şiirler şekil ve muhteva açısından incelenmiş, derginin genel yapısını yansıtan şiirlerden örnekler sunulmuştur. Bu bölümde düz yazılar tematik açıdan sıralamaya konulmuş, birbiriyle bağlantılı olan türler aynı başlık altında toplanmıştır. Ayrıca dergilerde yer alan yazılar dönemin ruhunu yansıtıp yansıtmama bakımından da ele alınmıştır.

Tezimizin son bölümünde dergideki şiirler ve yazıların tahlili fihristi yazar ve eser adlarına göre sıralanmıştır. Çalışmamız sırasında herhangi bir başlık altında toplayamadığımız yazılar Muhtelif Konulu Yazılar başlığı altında topladık.

Çalışmamızda esas aldığımız, Meşale, Şen Yuva, Mihrab, Çağlayan ve Çığır dergileri hakkında yayınlanmış herhangi bir yüksek lisans veya doktora tezi bulunmamaktadır. Bu çalışmayı yapmamızdaki en önemli sebep Cumhuriyet'in ilk yıllarına tanıklık eden önemli kültür, sanat ve edebiyat dergisi olan bu dergilerin o dönemi anlamamız için bize ışık tutacağına inanmamızdır. Yaptığımız bu çalışmanın bir nebze olsun edebiyat âlemine yarar sağlamasını temenni ediyoruz.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Giriş kısmında belirttiğimiz gibi çalışmamıza konu olan Mihrab, Şen Yuva, Çağlayan, Meşale, Çığır dergileri üzerine yapılmış olan herhangi bir yüksek lisans ve doktora tezi mevcut değildir. İncelediğimiz dergiler arasında yer alan Meşale, Şen Yuva, Mihrab ve Çağlayan dergilerinin künye bilgileri ve nereden bulacağımıza dair bilgileri, Hasan Duman'ın (2000) *Başlangıcından Harf Devrimine Kadar Osmanlı-Türk Süreli Yayınlar ve Gazeteler Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu (1828–1928)* adlı eserinden elde ettik. Çığır dergisiyle ilgili olan künye bilgilerine ise Millî Kütüphane kataloğundan ulaştık.

Şükran Kurdakul'un (1989) *Şair ve Yazarlar Sözlüğü, Cumhuriyet Dönemi Başlıca Düşün ve Edebiyat Dergileri* ve Erdal Doğan'ın (1997) *Edebiyatımızda Dergiler* isimli eserinden, çalışmasını yaptığımız dergilerle ilgili birkaç tanıtım yazısına ve bu dergilerin kaç yılında, kimin tarafından çıkarıldığına ilişkin bilgilere ulaştık.

Hasan Duman'ın (2000) çıkarmış olduğu *Başlangıcından Harf Devrimine Kadar Osmanlı-Türk Süreli Yayınlar ve Gazeteler Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu (1828-1928)* adlı kitaptan ulaştığımız künye bilgileri ve bu dergileri nereden temin edeceğimize ilişkin bilgiler ışığında incelediğimiz bütün dergilere Milli Kütüphane arşivinden eksiksiz olarak ulaştık.

3.MATERYAL VE YÖNTEM

Tezimizin oluşturulması esnasında çeşitli kaynaklardan yararlandık. Bu kaynaklardan ilki çalışmamızın ana konusu olan Meşale, Mihrab, Şen Yuva, Çağlayan ve Çığır dergileridir. Yararlandığımız diğer kaynaklar ise Hasan Duman'ın, (2000) *Başlangıcından Harf Devrimine Kadar Osmanlı-Türk Süreli Yayınlar ve Gazeteler Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu (1828-1928)*, Şükran Kurdakul'un, (1989) *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Erdal Doğan'ın, (1997) *Edebiyatımızda Dergiler* isimli eserleridir.

“Meşale, Çağlayan, Mihrab, Şen Yuva, Çığır Dergilerinin Değerlendirilmesi ve Tahlilî Fihristi” isimli çalışmamızı yaparken ilk önce dergileri Milli Kütüphane'den eksiksiz bir şekilde temin ettik. Daha sonra kronolojik sıraya göre bütün dergileri okuduk ve okuduklarımızdan yola çıkarak dergilerdeki metinleri tematik olarak belirli başlıklar altında topladık.

İncelemesini tamamladığımız bütün dergileri üç ana başlık altında topladık. İncelememizin birinci kısmında dergilerin tanıtımını yaptıktan sonra bu dergileri fiziki açıdan ve muhteva bakımından inceledik. Ayrıca şair ve yazar kadrosunu da bu bölümde ele aldık.

İkinci bölümde şiir ve düz yazıların değerlendirilmesini yaptık. Dergide yer alan düz yazıları konularına göre tasnif edip belirli başlıklar altında topladık. Tasnif ettiğimiz bu yazılarda konuyla ilgili en fazla yazısı bulunan yazarlardan en az yazısı bulunan yazarlara doğru bir inceleme şekli uyguladık. Dergiler içerisinde yer alan, incelememizle ilgisi olmayan ve belirli bir başlık altında toplayamadığımız yazıları Muhtelif Konulu Yazılar başlığı altında topladık.

Üçüncü bölümde ise yazar ve eser adlarına göre fihristi hazırladık. Tezimizin sonunda ise çalışmamızı özetleyen bir değerlendirme yazısına yer verdikten sonra ekler kısmında dergilerin sayfalarından örnekler sunduk.

4. BULGULAR

4.1.DERGİLERİN TANITIMLARI

4.1.1.MİHRAB DERGİSİ

4.1.1.1.Derginin Fizikî Özellikleri

Mihrab Dergisi Rumi 15 Teşrinisani 1339- 1 Nisan 1341 Miladi 15 Kasım 1923- 1 Nisan 1925 tarihleri arasında İstanbul'da çıkmıştır. 28 sayı çıkan bu derginin mesul müdürü Agâh Mazlum¹dur. Dergi künyesinde kendisini “ahlakî, içtimaî, felsefî, tarihî ve edebî” olarak tanıtmıştır. Derginin ilk sayıları 15 günde bir çıkarken on üçüncü sayıdan itibaren bu kurala uyulmayarak ayda bir defa çıkmaya başlamıştır.

Mihrab dergisi iki cilt halinde çıkmıştır. Birinci sayıdan on ikinci sayıya kadar olan dergiler birinci cildi kapsarken on üçüncü sayıdan yirmi sekizinci sayıya kadar olan dergiler ise ikinci cildi kapsamaktadır. On ikinci sayıdan sonra ayda bir çıkmaya başlayan derginin ilk cildi otuz iki sayfa çıkarken ikinci cildinde on üçten yirmi üçe kadar olan sayılar yetmiş yedi sayfa, yirmiden yirmi sekizinci sayıya kadar olan dergiler ise kırk yedi sayfa çıkmıştır. Dergi birinci sayıdan itibaren başlattığı sayfa sayısını yirmi beşinci sayı itibari ile sıfırlayarak tekrar birden başlatmıştır.

Dergi ilk cildini 6 aylık bir sürede tamamlarken ikinci cildini 11 aylık bir sürede tamamlamıştır. Dergi ikinci cilde geçişini okuyucuya şu sözlerle duyurmuştur:

Nazarı dikkate:

Bu sayı ile mecmuamızın birinci cildi hatim bulmuştur. Karilerimizden gördüğümüz teveccühe bir şükran olmak üzere gelecek sayıdan itibaren mecmuanın hacmine bir forma ilave etmek suretiyle tezyit ediyoruz. Bununla beraber mecmuanın iki forma olması ilmî tetkik mahsulü makalelerin ma'badli olarak intişarını mucip oluyordu. Tecrübemiz ve karilerimizin mektupları bizi, iki sayının bir arada -fiyatı tebdil etmeksizin – ayda bir defa ve beş forma olarak neşrine sevk ediyor. Sahifelerini ilmî tetbi'

¹ Agâh Mazlum, 1919 yılında kurulan Milli Ahrar Fırkası'nın kurucu ve yöneticisidir.

ve mazhar-ı teşvikat olacağımız ümit ederiz. Abone müddeti hatim bulanların bir an evvel tecdit-i kayıt etmelerini ve taşra bayilerimizin hesap ve muhaberede sürat göstermelerini rica ederiz.

Dergiyi fiziki açıdan inceleyecek olursak; Mihrab dergisi fiziki görüntü açısından hiçbir özellik taşımamaktadır. Dergiyi Ankara Milli Kütüphanesi'nden dijital ortamdan aldığımız şekliyle kullandığımız için derginin sayfa ve kâğıt kalitesi hakkında yorum yapmamız mümkün değildir. Süse ve gösterişe önem vermeyen dergi, kapakta sade bir Mihrab yazısına yer vermiştir. Mihrab yazının üst kısmında yayınlanan sayının tarihine, alt kısmında ise derginin künye ve ne kadar süre ile çıkacağını belirten ibare yer almıştır.

Dergi yirmi altıncı sayı itibari ile Mihrab yazısını süslü ve hatlı bir şekilde kapağa koymuştur. Bu yazıdan başka herhangi bir değişiklik yapmayan dergi sade ve gösterişsiz yapısından ödün vermemiştir. Aynı zamanda derginin sunumunda görsel malzemedan hiçbir şekilde yararlanmayan dergi yirmi beşinci sayıya has olmak kaydıyla Şeyh Şamil'in büyük bir resmini yayınlamıştır.

Mihrab dergisi ikinci cildine kadar pek çok reklam ve ilan yazılarına yer vermiştir. Ayrıca dergide vefat haberleri de yayınlanmıştır. Dergi kendisinden başka Milli Mecmua, Yeni Kafkasya, Sebilür-Reşat gibi dönemin önemli dergilerinin de reklamını yapmıştır. Bu dergilerden Milli Mecmua adlı dergiyi okuyuculara “Genç ve güzide kalemlerin iştirakiyle neşredilmekte olan bu kıymetli mecmuaları karilerimize tavsiye ederiz.” şeklinde sunan dergi, Yeni Kafkasya dergisini “Azerbaycan komşu milletinin samimi nâşir-i efkârıdır. Hararetle tavsiye ederiz. ” şeklinde, Sebilür-Reşat dergisini ise “ Dinî ve ahlakî makalelerden muhtevi olan bu mecmuayı kari ve kariyelerimize tavsiye ederiz.” sözleriyle bu dergilerin okuyucular tarafından okunması istenmiştir.

Dergi ayrıca aynı dönemde çıkmış olan “Sükûnun Şiiri” , “Oğlumun Defteri” gibi yeni yayınlanan kitapların reklamlarını yaparak okuyucuya bu kitapları okumaları yönünde tavsiyelerde bulunmuştur.

Derginin ikinci cildine kadar kapak kısmında münderecat bölümü yer almıştır. Ayrıca bu bölümde derginin içerisindeki yazıların türü yanlarına not düşmek kaydıyla okuyucuya sunulmuştur. Dergi on üçüncü ve on dördüncü sayı itibariyle münderecat kısmını

kaldırmıştır. Dergi yine bu sayılar itibari ile gelecek nüshada hangi konularda yazılar yazılacağı ve bu yazıların yazarları hakkında bilgiler sunmayı da sonlandırmıştır.

Yirmi sekiz sayı çıkan Mihrab dergisinin her nüshası 10 kuruşa satılmıştır. 6 aylık abonelik bedeli 120 kuruş, seneliği ise 240 kuruştur. Derginin ecnebi memleketler için belirlediği ücret 30 Fransız Frankıdır. Ayrıca dergi iki sayı çıkmaya başladığı on üçüncü ve on dördüncü sayıdan yirmi sekizinci sayıya kadar ücretinde herhangi bir değişiklik yapmamıştır. Dergi yayın süresi boyunca Şehzade Paşa, Evkaf-ı İslamiye matbaasında basılmıştır.

4.1.1.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı

4.1.1.2.1. Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri

Yayın hayatına başlayan her derginin mutlaka bir çıkış nedeni, amacı ve ilkeleri vardır. Çalışmasını yaptığımız diğer dergilerde çıkış nedenleri, amaçları ve ilkeleri birinci sayıda beyanname şeklinde verilmesine rağmen Mihrab dergisinde bu şekilde herhangi bir yazı yayınlanmamıştır. Derginin bu şekilde bir beyanname yayınlanmadığı gibi çıkış amacını, nedenlerini ve ilkelerini ya da neden isminin Mihrab olduğunu anlatan herhangi bir yazıya da yer verilmemiştir.

Ancak dergide yayınlanmış olan yazılardan yola çıkarak muhtevası hakkında bir şeyler söylemek mümkündür. Dergiye ad olan Mihrab kelimesinin anlamından yola çıkacak olursak bu konuda çeşitli değerlendirmeler yapılabilir. Sözlük anlamı; “Camilerde, mescitlerde yönelinen taraftaki duvarda bulunan ve imamlık edene ayrılmış olan oyuk, girintili yer²” olan mihrab kelimesi kanaatimizce dergi için özellikle seçilmiştir. Bizim bu kanaate varmamızdaki en büyük sebep dergide yer alan yazıların özellikle İslam dini ve İslam düşüncesi üzerine kurulmuş olması ve bu yazılarda yazarların bir nevi imamlık yaparak cemaatteki diğer insanları arkalarına toplayarak onlara doğru yolu göstermeye çalışmalarıdır.

Ayrıca dergide biyografisi yapılan şahıslar da özellikle bu amaca hizmet edecek şekilde seçilmiştir. Seçilen bu şahıslar yaşadıkları dönemlerde İslam düşüncesi ve felsefesine

² Ferit Devellioğlu, “Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük”, Aydın Yayınevi, Ankara, 2003, s.646

büyük hizmetlerde bulunmuş, kendilerine inanan büyük halk kitlelerine doğru yolu bulmakta kiblegah görevi yapmış insanlarıdır. Künyesinde kendisini ahlakî, içtimaî, felsefî, tarihî ve edebî olarak tanıtan dergi daha çok dinî ve felsefî konulara değinmiştir. Aynı zamanda yaşanan dönem içerisinde meydana gelen olaylar üzerinde çok fazla yazı kaleme alınmıştır. Mihrab dergisi dinî ve felsefî konuların yanında tarihî, coğrafi, tıbbî, etnoğrafi ve edebî yazılara da yer vermiştir. Mihrab dergisinde yer alan edebî yazılar aynı zamanda çeşitlilik arz etmektedir. Şiir, hikâye, biyografi gibi edebî türlerin yanı sıra masal, mektup, mülakat, roman ve sohbet gibi türler de dergide yer almıştır. Dergi ayrıca Türk edebiyatının önemli kollarından olan Tasavvuf Edebiyatı, Halk Edebiyatı ve Dini Edebiyat hakkında çalışmalar yayınlanmıştır.

4.1.1.2.2. Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar

4.1.1.2.2.1. Şair Kadrosu

Mihrab dergisinde dönemin önemli şairlerinden Necip Fazıl'ın yanı sıra pek çok şairi şiirleri bu dergide yer almıştır. Dergideki şairler:

Abdülbaki, Ahmet Ferit, Ahmet Kuddusi, Ali Ziya, Cemil Refet, Fahrettin Osman, Fevzi Hindu, Hafız Kami, Hasan Ali (Yücel), Hilmi Ziya (Ülken), İsmail Nabi, Kadriye Hüseyin (Kâzım), Mehmet Sadıkî, Meliha Nuri, Muhittin Raif, Naim Halim, Necdet Reşidî, Necdet Rüştü, Necip Fazıl (Kısakürek), Nejat Tevfik, Rıfkı Melül (Meriç), Ruhi, Sabri Salih, Şeref Kâzım, Tahir Harimi, Tevfik Cengiz, Zeki Faik, Ziya Rufaî,

4.1.1.2.2.2. Yazar Kadrosu

Mihrab dergisinde yazı kaleme alan yazarlar ise şunlardır:

Abdülhak Hadi, Abdürreşit İbrahim, Ahmet Hikmet (Müftüoğlu)³, Ali Suat, A(yın). Fuat, Babanzade Reşit, Câmî, Cemal Evrenus, Cevdet, Doktor Kadri Raşit, Doktor Ziya Kenan, Elbistanlı Mükremin Dalîl, E(lif). B(e), Faruk Sadıkî, Halil Halit, Hamza, Hasan Ali (Yücel), Hatemi, Hilmi Ziya (Ülken), Hüseyin Şemi, İsmail Hakkı, Kadriye Hüseyin

³ Mihrab dergisinde Ahmet Hikmet (Müftüoğlu), A(yın). H(e) müstear adı ile yazılar yazmıştır.

(Kâzım), Mehmet Ali Ayni, Mehmet Cemil, Mehmet Emin (Erişirgil), Mehmet Sadıkî, Mehmet Şerafettin (Yaltkaya), Mehmet Şerif, Mustafa Şekip, M(im). S(in), Nezahat Sabri, Nurettin, Semih Rufaî, S(in). K(ef), Şeref Kâzım, Şeyh Saffet, Tahir Harimi, Türkistanlı Refet, Urfalı Mahmut, Yusuf Ziya (Yörükân), Ziyaeddin Fahri,

4.1.2.ŞEN YUVA DERGİSİ

4.1.2.1. Derginin Fizikî Özellikleri

Şen Yuva dergisi Rumi 1 Kânunuevvel 1340 ile 4 Kânunuevvel 1341 Miladi 1 Aralık 1924 - 4 Aralık 1925 yılları arasında Giresun'da çıkmıştır. Derginin sahibi Orta Mektep muallimlerinden Hilmi, idare memuru ilk mektep muallimlerinden Rahmi Korkut, müdürü ise Şükrü Turgut'tur. Dergi kendisini “Şimdilik on beş günde bir neşr olunan edebî, içtimaî, ilmî, fennî, terbiyevî, tıbbî mecmuadır.” olarak tanıtır. Dergi toplam on dört sayı çıkmıştır. Çıkan her sayının sayfa sayısı sabit değildir. Beşinci sayıya kadar dokuz sayfa çıkan dergi bu sayı itibariyle on dört sayfa çıkmıştır. Bazı sayılar ise bazen on iki sayfa olarak basılırken bazen de on üç sayfa olarak basılmıştır. Dergi onuncu sayıda 23 Nisan münasebetiyle, sayfa sayısını bu sayıya has olmak şartıyla yirmi ikiye yükseltmiştir.

Dergi künyesinde belirttiğinin aksine on beş günde bir çıkmamıştır. Bazı sayılarda bu kurala uyulurken bazılarında ise yayın süresi uzamış veya kısalmıştır. Örneğin; yedinci sayı 3 Mart 1341'de çıkarken sekizinci sayı 16 Mart 1341'de çıkmıştır.

Şen Yuva dergisini fiziki açıdan inceleyecek olursak; dergi kapakta süslü bir yazıyla kendi ismini vermiştir. Kapakta derginin sayısı ve yayın tarihi süslü bir hat içinde yer almıştır. Ayrıca o sayıda neler yayınlanacağını ve yayınlanan yazıların kimlere ait olduğunu gösteren içindikiler bölümü de yine kapakta yer almaktadır.

Derginin birinci sayfasında derginin sayısı ve çıkış tarihi yinelenmiştir. Bu sayfada ayrıca dergi sahibi ve idare memurunun isimlerine ve bir nüshasının kaç kuruş olduğuna değinilmiştir. Kapakta yer verilmeyen dergi künyesine burada yer verilmiştir.

Derginin birinci sayısına şöyle bir bakacak olursak; yazıların ve şiirlerin yer aldığı sayfalar hatlarla süslenmiştir. İçerisinde ilmî ve edebî yazılar bulunduran bu sayının son

sayfalarında öğütlere, faydalı bilgilere, fıkralara, özörlere, bilmecelere ve teşekkürlere yer verilmiştir. Ayrıca son sayfada derginin abonelik şartları, bir nüshasının ne kadar olduğu ve derginin adresi yer almıştır. Dergi ayrıca her sayının son sayfasında büyükler ve küçükler için bilmeceler hazırlamıştır. Hazırlanan bu bilmecelerin cevapları bir sonraki sayıda verilmiştir. Bilmeceleri doğru bilenlerin isimleri süslü bir şekilde bilmece kuponuyla birlikte okuyucuya arz edilmiştir. Diğer sayılarda da aynı yapıyı devam ettiren dergi yayın hayatının sonuna kadar bu tarzdan vazgeçmemiştir.

Görsel açıdan oldukça süslü olan dergi göz alıcı malzemelere çokça yer vermiştir. Birinci ve ikinci sayıda hatlı süslemelerin yer aldığı dergide, üçüncü sayıda derginin kuruluşunu tebrik eden Giresun mebusu Hakkı Tarık Bey'in resmine yer vermiştir. Ayrıca "Yeni Seneyi Tebrik" başlıklı yazıyla okuyucuların yeni yılı kutlanmıştır. Aynı derginin dördüncü sayfasında orta mektepten bir grup öğrencinin resmine yer verilmiştir. Dergi kadrosu mektep muallimlerinden oluştuğu için neredeyse bütün sayılarda bu mekteplerde görev yapan muallimlerin ve talebelerin resimleri yer almıştır. Dergide dikkat çeken diğer bir görsel özellik Giresun'da çıkması hasebiyle oralara ait güzel manzara fotoğraflarını yayınlamış olmasıdır.

Şen Yuva dergisi beşinci sayı itibariyle ile reklam almaya başlamış ve son sayfalarında "Yeni Yol" adındaki bir çocuk gazetesinin reklamına yer vermiştir.

Altıncı sayıdan itibaren anketlere yer veren dergi bu sayıda da reklam alımını devam ettirmiştir. Altıncı sayıdaki ankette "Sizi hayatta en çok mutlu eden şey nedir?" sorusu sorulmuş ve cevapların resimlerle birlikte derginin adresine gönderilmesi istenmiştir.

Yeniliklere önem veren dergi yedinci sayısı ile birlikte "15 Günde Giresun'da Ne Oldu" başlığıyla o 15 gün içerisinde Giresun'da meydana gelen önemli olayları bir gazete edasıyla okuyucuya sunmuştur.

Sekizinci sayıda ankete katılan üç kişinin resmine yer verilmiştir. Bu sayıyla beraber ankette sorulan soru değiştirilmiştir. Anketin yeni sorusu ise şu şekildedir. "Hayatta refah ve saadeti nerde aramalıyız?"

Onuncu sayıda 23 Nisan münasebetiyle “Anafartalar Kahramanı” yazısıyla Mustafa Kemal Atatürk’ün üniformalı resmine yer verilmiş ve okuyucuların bayramı kutlanmıştır. Bu sayıda ayrıca bayram nüshası şeklinde derginin içine süslü bir kapak eklenmiştir. Yine bu sayıda Kızılay’ı öven ve Kurtuluş Savaşı’nın kazanılmasını simgeleyen fotoğraf kareleri yer almıştır.

Onuncu sayı itibariyle kapakta resim vermeye başlayan dergi aynı geleneği diğer sayılarda da devam ettirmiştir. On birinci sayıda dergide yazıları bulunan Ali Nihat Bey’in resmine, on ikinci sayıda Fevzi Paşa’nın resmine yer veren dergi, on üçüncü sayıda da Şen Yuva yazarlarından Zehra Ali Rıza Hanım’ın resmine yer vermiştir. Bu sayıda diğer sayılardan farklı olarak “Ayn Tarihi” başlığıyla belirtilen o tarihte Türkiye’de ya da dünyada meydana gelmiş önemli olaylar okuyucuyla paylaşılmıştır.

Derginin son sayısı olan on dördüncü sayıda bir hikâye yarışması yapılacağı ilan edilmiştir. Çocuklara hitap etme geleneğini burada da sürdüren dergi çocukların da bu yarışmaya katılabileceğini ve oylamaların okuyucular tarafından yapılacağını okuyucusuna bildirmiştir.

On dört sayı çıkan Şen Yuva dergisinin her bir nüshası 5 kuruştur. Derginin herhangi bir yerinde abonelik ile ilgili şartlar belirtilmemiştir.

4.1.2.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı

Yayın hayatına çıkan her derginin mutlak bir çıkış gayesi vardır. Bazı dergiler çıkış sebeplerini ve ilkelerini dergide yayınlanan makaleler aracılığıyla okuyucusuna sunarken; bazıları da derginin ilk sayısında bir beyanname şeklinde direkt olarak okuyucuya sunmuştur. Giresun’da çıkan Şen Yuva dergisi bu yollardan ikincisini seçmiştir. Derginin birinci sayısında “Genç Mektepliler (Şen Yuva) Oluyor” başlığıyla verilen yazı aynen şu şekildedir.

Genç mektepliler mahdud bir çerçeve dâhilinde ve yalnız mektep talebelerine mahsus yazıları ihtiva edebileceğinden mecmu’amızın herkesi ve bilhassa köylüyü de ‘alakadar etmesi ve mümkün olduğu kadar onlarında içtimaî yaralarının tedavisine çare-sâz olabilmesi gayesini güderek “Şen

Yuva” diye tevsimini münasip gördük. Bununla beraber ”Şen Yuva” mektepçiliği de bırakmayacak ve daha geniş bir sahada yürüyecektir.

Karilerine kendini sevdirmek, onlara her zaman hoş görünmek için yapılması icap eden fedakârlıktan geri durmayacaktır. Hatta mümkün olursa Avrupa'nın en nefis ve müfit mecmualarından da istifadeyi unutmayacaktır.

Bazı karilerimiz, herhangi bir yerde çıkan mecmuaların yaşamadıklarını ve nihayet kapanmağa mahkûm kaldıklarını ve Şen Yuva'nın da aynı 'akıbet'e ma'ruz kalacağını söylüyorlarmış. Bu cihet vârid-i hâtır olabilir fakat biz, muhterem valimizle halkımızın ve münevver karierimizin lütfen gösterdikleri ve gösterecekleri maddi ve ma'nevi mu'avenet ve muzaheratlarına istinaden mecmuamızın böyle bir tehlikeye ma'ruz kalacağını takdir bile etmiyoruz. Her şeyden bahsedecek, her tabaka halk ile sıkı bir 'alaka ve muhabbetle saha-ı matbu'ata çıkacak olan bu mecmua yaşayacak ve gönüllerde birer şenlik bırakacaktır. Tevfik Allah'tandır. (Şen Yuva, S.1, s.1)

Şen Yuva imzalı bu yazıdan derginin önceki adının Genç Mektepliler olduğunu anlamak mümkündür. Şen Yuva dergisi Genç Mektepliler dergisinin devamı niteliğinde olduğu için içerisinde öğrencileri ilgilendiren yazıların yanı sıra, öğrencilerin yazdığı hikâyelere ve şiirlere yer vermiştir. Köylülere de hitab ettiğini belirten dergi, halkı bilinçlendirmek için gerekirse Avrupalı dergilerden yararlanacağını da bu yazısında bildirmiştir.

Birinci sayıda ilkelerini sıralayan dergi yukarıdaki yazıda da belirttiği gibi sadece öğrencileri ilgilendiren yazılara yer vermemiştir. Dergi aynı zamanda köylülere ilgilendiren yazılar kaleme almıştır. Köylülere eğitmeyi amaçlayan dergi özellikle “Köylü Kardeşlerle Hasbıhal” başlıklı yazılarında okulun, eğitimin, üretimin ve yerli malı kullanmanın ne kadar önemli olduğunu sohbet havasında köylülere anlatmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni kurulmuş bir devlet olduğunun bilincinde olan yazarlar çeşitli yazılarda savaştan yeni çıktığı için imkânların yetersiz olduğunu ve bu yüzden her şeyin devletten beklenilmemesi gerektiğini vurgulayan yazılar kaleme almışlardır.

Derginin çeşitli sayılarında yayınlanan “Hitabe” başlıklı yazılarda halkın yerli malı kullanması gerektiği çeşitli örneklerle izah edilmeye çalışılmıştır. Halkın konuyu daha iyi anlaması için bölgede yetişen fındık, özellikle bütün yazılarda örnek olarak gösterilmiştir.

Şen Yuva dergisinde dönemin önemli politikalarından eğitime büyük vurgu yapılmıştır. Altıncı sayıda zengin halka seslenen yazar, diğer Avrupa devletlerinde olduğu gibi zenginlerin her sene bir vilayetten iki üç genci okuması için Avrupa’ya gönderebileceklerini ve böylece bizim de yetişmiş makine ve ziraat mühendisimizin olabileceği duru ve anlaşılabilir bir dille halka anlatılmıştır. Ayrıca aynı sayıda Japonya örneğine yer vererek her şeyin devletten beklenilmemesi gerektiği, Japonya’da devlete bağlı beş mektep varken, zengin cemaatlere bağlı yüz mektebin olduğundan söz edilmiştir.

Yazarların ekonomi ve eğitimle yazdığı yazılardan da anlayacağımız gibi Şen Yuva dergisi taşrada çıkmış olmasına rağmen dışarıda yapılan ekonomik faaliyetlerden de haberdardır. Japonya örneğinde de görüldüğü gibi Japonya günümüzde olduğu gibi o dönemde de ekonomik açıdan iyi bir seviyededir. Bunun farkında olan Türk aydınları dergi sayfalarında bu ülkenin adını örnek olması açısından sıkça zikretmiştir.

Yine yukarıdaki yazıdan Avrupa’nın ekonomik ve eğitim açısından bizden çok ileride olduğu yargısı çıkarılabilir. Avrupa’nın bizden çok ileride olduğunun farkında olan yazarlar Türkiye’de yetişmiş eleman yokluğunun olduğunu belirtmiş ve boşluğun doldurulması için halkın el ele verip başarılı öğrencileri Avrupa’ya göndermesini istemiştir.

Yukarıdaki konuların yanı sıra dinî konulu makaleler de dergide büyük yer tutar. Halkı bilinçlendirmek isteyen dergi dini hurafelerden ayırarak doğru kaynaktan öğretmeyi amaçlamıştır. Dergide ayrıca iktisadî, coğrafi, tıbbî konulu yazılara, hikâyelere, biyografilere, sohbetlere, hatıralara, masallara, şiirlere, fıkralara, bilmecelere, öğütlere ve faydalı bilgilere yer verilmiştir.

4.1.2.2.2.Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar

4.1.2.2.2.1. Şair Kadrosu

Dergide toplam 32 şiir neşredilmiştir. Şiirleri bulunan kişiler şunlardır:

Ak Engin, Can, H(e.) Cemal, H(e.) Reşidi, İbrahim Hakkı, İhsan Kaya, Nuri, Nuri Ahmet, Osman Fevzi, Ömer Lütfü Rasim, Rahmi Korkut, Sabri Cemil, Selim Süha, Şükrü Turgut, Zehra Ali Rıza, Ziya İsmail Kemal

4.1.2.2.2.Yazar Kadrosu

Dergide bazı kişiler hem şiir hem de düz yazı yazmıştır. Bazı yazılarda ise isim kullanılmamıştır. Şen Yuva'nın yazar kadrosundaki isimler şunlardır:

Abide Nazif, Ahmet Kaya, Ahmet Tevfik, Ak Engin, Ali Nihat, Ali Raşit, Avni, E(lif). S(in), F(e). A(yın), H(e), Işıklı Bucak, İhsan Kaya, Kemalettin, Mehmet Ali, Muhtar İnyet, Mustafa Reşit, M(im). Celal, M(im). Eşref, M(im). Hilmi, Nebahat, Nuri Ahmet, Ömer Hulusi, Rabia Nazif, Rahmi Korkut, Saime Hakkı, Saniye Nuri, Süleyman Seri, S(in). Tuğrul, Şükrü Turgut, Yusuf Niyazi,

4.1.3.ÇAĞLAYAN DERGİSİ

4.1.3.1.Derginin Fizikî Özellikleri

Çağlayan dergisi 20 Teşrinievvel (Ekim) 1925- 15 Mayıs 1926 yılları arasında Esat Adil'in yönetimi altında yayın hayatına başlamıştır. Balıkesir'de çıkmaya başlayan dergi toplam on beş sayı yayınlanmıştır. Dergi künyesinde kendisini “15 günde bir çıkan, edebî, ilmî mecmua” olarak tanıtır.

Dergiye şekil özellikleri açısından bakıldığında Çağlayan sözcüğünün süslü ve büyük harflerle bütün sayıların kapaklarında yer aldığı görülür. Dergi ayrıca bütün sayılarda kapağın sol köşesinde tablo içerisinde “idarehane ve abone şartları” ile ilgili bilgileri ve derginin içerisinde neler olacağını gösteren “münderecat” bölümünü derginin kimlik bilgileri ile birlikte vermiştir. Çağlayan dergisi münderecat bölümünde dergide yer alan yazıların tümünü yayınlamamıştır. Dergi ayrıca bütün sayılarda gelecek nüshada neler olacağını gösteren ve derginin kapağının en alt kısmında yer alan bölüme de her sayıda yer vermemiştir.

Çağlayan dergisi görsel malzeme olarak kapağında fotoğraf kullanmıştır. Dördüncü sayıdan itibaren başlayan bu fotoğraf kullanımını on ikinci sayıda son bulmuştur. Fotoğraflarda genel itibariyle Karesi Şehit Çocukları Yuvası'nın resimlerine yer verilmiş ve buranın tanıtımı yapılmıştır. Derginin kapağında kullanılmış olan resimlere tek tek bakacak olursak; dördüncü sayısında Karesi Şehit Çocukları Yuvası'nın merasim bandosunun resmine yer verilmiş, beşinci sayıda Karesi Şehit Çocukları Yuvası'nın giriş kapısında bu yuvada yer alan çocukların resmine yer verilmiş, altıncı sayıda yine bu yuvada kalan çocukların grup halinde bir fotoğrafına yer verilmiş, yedinci sayıda yuvanın dış görünüşüne ait bir resme yer verilmiş, sekizinci sayıda bu yuvanın eczanesinin resmine yer verilmiş, dokuzuncu sayıda Karesi Şehit Çocukları Yuvası öğrencilerinin oluşturduğu tasarruf sandığının ve bu sandığı başkanlık eden öğrencilerin resmine yer verilmiş, onuncu sayıda Karesi Şehit Çocukları Yuvası öğrencilerinin yaptığı Hayat ve Rengi adlı temsilden bir kareye yer verilmiş, on birinci sayıda Karesi Şehit Çocukları Yuvası'nın yemekhanesinin bir resmine yer verilmiş, resimli olarak çıkan on ikinci sayının kapağında Karesi Şehit Çocukları Yuvası'nın poligonunun bir resmine yer verilmiştir.

Dergi ayrıca reklam da almıştır. Derginin on üç ve on beşinci sayıları hariç hemen hemen bütün sayılarında Karesi Otlı, Köylüler Pazarı, Helal Lokantası gibi dükkânların yanı sıra Meşk mecmuası, Hatıra ve Mektepli Yavrularıma adlı kitap ve dergilerin reklamları derginin son sayfasında yer almıştır.

Çağlayan dergisi ayrıca yılbaşı dolayısıyla Karesi Şehit Çocukları Yuvası'nda tab edilen bir takvimi de okuyucuya hediye olarak vermiştir.

Dergi, ayrıca Meşk mecmuasından aldığı Balıkesir'in en önemli hattatı Maarif Kâtibi Hakkı Efendiye ait olan güzel hat yazılarını derginin dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve on ikinci sayılarında yayınlamıştır. Yayımlanan bütün bu hat yazılarının altına "Karesi Şehit Çocukları Yuvası tarafından tab edilen ve yuvanın satış mağazasında satılan Meşk mecmuası'ndan alınmıştır. Bu Meşk mecmuası bütün mekteplerimize şayan-ı tavsiyedir." şeklinde dergi okuyuculara tavsiye edilmiştir.

Çağlayan dergisinde taziye ve geçmiş olsun yazılarına da yer verilmiştir. Balıkesir ilinde yapılan sanatsal çalışmalarını destekleyen dergi, on birinci sayıda Karesi Şehit Çocukları

Yuvası'nın yapacağı İftira, Gamsız ile Dertli, Korku ve Eden Bulur adlı dört mûsamereyi halka tanıtmış ve halkın bu mûsamerelelere katılmalarıyla şehit çocuklarına yardım edebileceklerini duyurmuştur.

Karesi Şehit Çocukları Yuvası'nda tab edilen derginin abonelik şartı ise şu şekildedir: "Seneliği 180 kuruş, 6 aylığı 100 kuruş, tek nüshası ise 7,5 kuruştur."

4.1.3.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı

4.1.3.2.1. Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri

Yayın hayatına başlayan her dergi gibi Çağlayan dergisi de çıkış amacını ve ilkelerini okuyucuya tanıtan bir beyanname yayınlamıştır. Çağlayan dergisinin birinci sayısında yayınlanan bu beyanname derginin niteliğini ortaya koyması açısından önemlidir. Dergiden alınan şekliyle yazı şu şekildedir:

Aziz Türk diyarının mütevazı bir köşesinde "Çağlayan"ı neşr ederken çok düşündük. Biliyoruz, bu zamanda yalnız ilim ve edebiyat terennüm edecek bir mecmuanın in'âkisi bedii dar bir vadide üzgün akislerle dolaşıp bir zaman sonra işitilmesi zor olur.

Yine biliyoruz ki karilerimize bugün takdim ettiğimiz bu demet rengin ve mütenevvi çiçeklerle tezyin edilmiş değildir. Fakat bizim bu demetimizde تنها kırların, su sızıntıları kenarında yetişen bakir goncaların ma'sûm kokularından bir nebze olsun vardır.

Takip ettiğimiz yolda hiçbir menfaat gütmüyoruz, esasen buna imkân da yok, meydanda...

Mecmuamız muhterem karilerindir. Onlar istediği müddetçe yaşayacaktır. Bizim buradaki vazifemiz muhterem karilerimize vasıta-ı telakki olmaktan başka bir şey değildir. İlave edeceğimiz bir cihet daha var. Biz edebiyatta zevk-i selimi ad ediniriz. Güzel olduktan sonra nazarımızda

onun eski ve yeni tarzda olmasının ehemmiyeti yoktur. Elverir ki milli zevki terennüm etsin!

Bizde edebiyat namına vaka olacak her hareket kuvvetini daima ferâgat ve fedakârlıktan alır. İşte bizde bu gayret ve cesareti aynı membadan alıyoruz. Teşvik ve teselli için de yine o membaya koşacağız.

Hülasa meramımız; bu çorak ve susuz çölde edebiyat kervanına karışacak, teşne gönüllere sakilik yapabilmek ve genç dimağlara asrın vasıl olduğu ilim ve irfan merhalesinden meşaleler tutmaktır. Muvaffak olursak ne mutlu!...

Yukarıdaki yazıdan da anlayabileceğimiz gibi dergi hiçbir menfaat gütmekten yalnız halk için yayın hayatına başladığını iddia etmektedir. Künyesinde kendisini edebî ve ilmî bir mecmua olarak tanıtan dergi, yayınlacağı yazıları seçerken o yazıların eski ve yeni tarzda olup olmamasından çok, yazıların milli zevke uygun olup olmamasına bakacağını yine yukarıdaki yazıda belirtmiştir.

Yukarıdaki beyannamenin dışında derginin ilkelerini belirten başka bir yazı ise onuncu sayıda Ruhi Naci⁴ tarafından kaleme alınmıştır. “Halk Edebiyatı Münakaşası” başlıklı bu yazıda Halk Edebiyatı’na gereken değerin verilmediğini söyleyen yazar, şu sözleri sarf etmiştir:

İdare ve içtimaîyatımızdaki şu son ma’zum inkılâbımızla yepyeni bir devre-i medeniyete giriyoruz. Tarihte açılan bu devr müstakbellik tarzı tahsis ve terennümüne göre de, yepyeni bir edebiyat tesis edilecektir ve bunu milletin istidad-ı edebî ile doğup yaşayan evlatları yapacaktır. İşte “Çağlayan” bu maksada hizmet niyetiyle meydana atılan ilk edebî mecmuadır. Vazifesi istidad-ı edebî ile doğan milletin evlatlarını buluşturmaktır ve tanıştırmaktır. Bu hareket, bu faaliyet içinde işlene işlene milletimizin mizac-ı edebiyesi işte şekillenecektir. Fakat buna bir çağlayan, beş çağlayan yetmez. Her memlekette bir çağlayan coşup akmalıdır. (Çağlayan, S.10, s.3)

⁴ Çağlayan dergisinde, Ruhi Naci (Sağdıç), R(e.) N(un.) müstear adı ile yazılar kaleme almıştır.

Edebî yazılara oldukça yoğunluk veren dergide hikâye, mektup, biyografi, hatıra, fıkra ve masal türlerinde çeşitli yazılar yayınlanmıştır. Dönemin edebiyat tartışmalarının nabzını tutan dergi bu konularda yazılar neşrettiği gibi dünya edebiyatı ile ilgili yazılar da kaleme almıştır.

4.1.3.2.2. Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar

4.1.3.2.2.1. Şair Kadrosu

131 şiirin yayınlandığı dergide, şiiri bulunan şairler şunlardır:

Ali Ekrem (Bolayır), Arif Nihat (Asya), A(yın). Atıf, Cenap Şehabettin, Cevdet, Esat Adil, Ethem Ruhi, E(lif). Ş(ın), Faik Ali, Gazali, Hamdi Ali, Harabani, Hüseyin Avni, İbrahim Cudi, İmzasız, Kemal Edip, Mehmet Akif, Mehmet Hamdi, Mualla, Muallim Cudi, Muharrem Hasbi, M(im). Z(e), Necdet Vedat, Nevmit, Nihat, Nihat Fikri, Niyazi, Nuri⁵, Nükhet Şükrü, Orhan Şaik (Gökyay), Refet Ahmet, Refik Fikret, Ruhi Naci (Sağdıç), Sabahattin Ali⁶, Sabahattin Emin, Şeref, Şinasi, Tokadizade Şekip⁷, Vedat Raci, Ziya Günalıp, Ziyaeddin Emin,

4.1.3.2.2.2. Yazar Kadrosu

Çağlayan dergisinde müstear isimle yazı yazan yazarlar da mevcuttur. Dergide yazılarına yer verilen yazarlar şunlardır:

Ali Ekrem (Bolayır), Ali Şevket, Alp Tahsin, Arif Nihat (Asya), Asım İsmet, Avram Galatini, Burhan, B(e). N(un), Ekrem Yaver, Elzabit Hüknen, Esat Adil (Müstecaplıoğlu), Esat Hilmi, Feridun Hikmet, Fuat, Gazali, Harabani, Haydar Mehmet, İmzasız, Kâzım Nami (Duru), Mehmet Akif, Musa, Münir Mehmet, M(im). Kâzım, M(im). T(e), Nermin Hamit, Nurettin İbrahim, Orhan Şaik, Perihan, Ruhi Naci (Sağdıç), Sermet, Suat Ekrem, Tekin, T(ı). Karaoğuz, Yusuf İzzet

⁵ Çağlayan dergisinde, Nuri, M(im). N(un) müstear adı ile yazılar yazmıştır.

⁶ Çağlayan dergisinde, Sabahattin Ali, Sabahattin müstear adı ile yazılar yazmıştır.

⁷ Çağlayan dergisinde, Tokadizade Şekip, Şekip müstear adı ile yazılar yazmıştır.

4.1.4.MEŞALE DERGİSİ

4.1.4.1.Derginin Fizikî Özellikleri

Meşale dergisi 1 Temmuz -15 Teşrinievvel (Ekim) 1928 yılları arasında yayınlanmıştır. İstanbul'da yayın hayatına başlayan dergi toplam sekiz sayı çıkmıştır. Derginin sahibi ve müdürü Yusuf Ziya'dır. Dergi künyesinde kendini "15 günde bir çıkan sanat ve edebiyat mecmuası" olarak tanıtmaktadır. Ankara Milli Kütüphanesi'nden dijital ortandan aldığımız şekli ile derginin her sayısında aynı kapağı kullanmış olduğunu görürüz. Aynı zamanda derginin her sayısı toplam on altı sayfadır. Yeni çıkan her dergide sayfa sayısı tekrar birden başlamaktadır. Dergi kapak kısmında hep aynı resmi kullanmış ve dergide neler olacağını gösteren içindikiler kısmına yer vermemiştir. Resme çok fazla resme önem vermeyen dergi işlediği konuya veya tanıtımını yaptığı kişiye göre resim kullanmıştır. Örneğin resim ile ilgili bir makalede "tuval ve fırça" resmine yer verilirken, edebiyat ile ilgili bir makalede "kalem veya edebî bir şahsiyetin resmine" yer vermiştir.

Diğer dergilerden farklı olarak derginin tanıtımı ilk sayfada değil son sayfada yapılmıştır. Derginin ismi kapak bölümünde süslü bir şekilde yayınlanırken kapağın sağ tarafında idarehanenin adresi, sol tarafında ise abonelik şartları yer almıştır. Dergi yayın hayatı boyunca reklama yer vermemiştir. Meşale dergisinde genel olarak ilk sayfada Ahmet Haşim'in edebiyat ile ilgili yazıları yer alırken, son sayfada ise Yusuf Ziya'nın yazıları yer almıştır.

Yedinci sayıda biraz daha ileri giden dergi birinci sayfada Yusuf Ziya'nın Latin harfleri ile yazdığı "Kârî gözüyle" adlı edebî yazısı ile Yaşar Nabi'nin "Mezar" adlı şiirini Latin harfleri ile ilk sayfadan vermiştir. Sekizinci sayıda ise yedinci sayıdaki geleneği bozmayıp ilk sayfada Yaşar Nabi'nin "Dünkü ve Bugünkü Edebiyatımız" adlı makalesini okuyucuya Latin harfleri ile sunmuştur.

Derginin son sayfasında verilen abonelik şartı şu şekildedir:

"Seneliği 350, 6 aylığı 170 kuruştur. Ecnebi memleketlerine ise seneliği 600, 6 aylığı 300 kuruştur. Tek nüshası ise 15 kuruştur."

Dergi logosunda belirttiği gibi sadece sanat ve edebiyatla ilgili konulara değinmiştir. Dergide dönemin önemli yerli yazar, şair ve ressamlarının yanında yaşadığı dönemde bir ekol haline gelmiş yabancı şair ve yazarlar “Garbın Üstatları” başlığı adı altında tanıtılmıştır.

Sayı sayı dergide resmi yayınlanan şahıslara bakacak olursak;

1.sayıda Ahmet Haşim ve ressam Namık İsmail Bey’in portresine yer verilirken, aynı zamanda ressam Namık İsmail Bey’in ilk eserlerinden “Lale Devri ” son eserlerinden “İstirahat, Süvariler ve Nüfus” adlı tablolarına yer verilmiştir.

2.sayıda Honero De Balzak

3.sayıda şair Enis Behiç Koryürek

4. sayıda Halit Fahri Ozansoy

5.sayıda Orhan Seyfi Orhon, Hamdullah Suphi Tanrıöver ve Pierre Loti

6.sayıda Paul Valery, Faruk Nafiz

7.sayıda Yahya Kemal Beyatlı ve Gay Da Maupassant’ın resimlerine yer verilmiştir.

Ayrıca derginin üçüncü sayısının dokuzuncu ve onuncu sayfalarında Alay Köşkü’nde toplanan ediplerin toplu resimleri yayınlanmıştır. Resimde toplam 42 kişi bulunmaktadır. Bu kişiler arasında Yaşar Nabi, Kenan Hulûsî, Sabri Esat, Cevdet Kudret (Solok), Ziya Osman, Orhan Seyfi, Hüseyin Refet, Yusuf Ziya gibi dönemin önemli şair ve yazarları bulunmaktadır.

4.1.4.2.Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı

4.1.4.2.1.Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri

Derginin çıkış nedenini ve ilkelerini anlatan yazı, derginin müdürü Yusuf Ziya tarafından birinci sayıdaki “Meşale” başlıklı yazıda anlatılmıştır. Bir manifesto şeklinde verilen yazı dergiden aynen alınan hali ile şu şekildedir:

Uzun harp seneleri, uzun açlık seneleri, uzun sefalet ve ıstırap seneleri içinde, manevi bir haz olan edebiyat unutulmuş gibiydi.

Fil hakika yedi yüz milyon kişinin biri birine düşman kesildiğini gördükten, kırk milyon insanın yıllarca boğazlaştığını seyrettikten ve koskoca şehirlerin bir lahza hak ile yeksan olduğunu duyduktan sonra bir kuşun ölümüne mersiye, bir kelebeğin kanatlarına methiye yazmak ve yine yıllarca top gürültüleri ile kulaklarımız sağır mitralyöz takırtılarıyla tahammülümüz delik deşik olduktan sonra, bir bahar gecesinde bülbül dinleyip ağlamak hayli sâf-dillik olurdu...

İşte o hâ'ile-i engiz senelerdir ki yeni bir zevk yeni bir tat doğurdu: Cazbant o devrin musikisi, Charleston o devrin raksı, palavra o devrin edebiyatıdır...

Fakat çok şükür seneler geçtikçe, gerilen sınırlarımız yumuşamaya, bir kasırğa içinde çalkalanan hislerimiz durulmaya başladı ve gaip olan bir sevgilinin acısı gibi, eski zevklerin yokluğunu duymaya başladık.

İşte, Meşale, bu ihtiyacın cevabı, bu hasretin ifadesidir.

Meşale, halis bir sanat mecmuası olacaktır. Ve onun sahifelerinde, edebiyatın ukalalıklarından, musikinin dedikodularından, resmin edalarından ziyade mahsulleri bulunacaktır.

Meşale'nin aydınlattığı sahada göreceğiniz imzalar yılların besleyip büyüttüğü, yaprakları kurumaya, dalları sararmaya, gövdesi bükülmeye başlamış ihtiyar ağaçlar değil, yeni bir sanat baharının henüz yeşermeye başlamış filizleridir. Fakat o heybetli mazi kambur kametiyle toprağa bakarken bu tür u taze istikbal, hayat dolu gözleri ile göklere bakıyor...

Her genç neslin, biraz haksız olmak hakkıdır ve unutmayınız ki Meşale'nin şairleri de gençlerdi.

Ma`mâfih Meşale, emsali arasında en az dedikodu ve en çok eser mecmuası olacaktır.

Meşalenin her nüshasında, Türk edebiyatının en yeni ve en güzel şiirlerini, en kıymetli hikâyelerini ve garp edebiyatının en müstesna numunelerini okuyacak, Türk ressamlarının, Türk mûsikî-şinâslarının ve bütün cihan sanatkârlarını göreceksiniz. Ve göreceksiniz ki, Meşale bir lâf u güzaf mecmû`ası değildir.

Gençlerin kendilerinden evvelki nesilden miras aldıkları kaide üzerine kuracakları heykeli bekleyelim. (Meşale, S.1,s,16)

Ayrıca dergi ile ilgi olarak Ahmet Haşim'in "Yedi Meşaleciler" başlıklı yazısı da hayli önemlidir. Ahmet Haşim'in Yedi Meşalecilerin çıkardığı kitaptan iki ay sonra yayımlanmaya başlayan Meşale dergisindeki, gençleri yüreklendirmek için yazdığı yazı dergide şu şekildedir:

Tanınmıyorken, bir gün içinde tanınmak; edebî âlemin, her yeni varlığa karşı omuz silken lakaydisine hayr-u hava bir dikkate çevirmek; münakaşa edilmek; beğenilmek, beğenilmemek ve nihayet az çok garip bir unvan altında tekvin etmek... Şüphe yok ki bunlar, Yedi Meşaleci gencin, birer muvaffakiyeti 'ad edilmek lazım gelir.

Genç zümrenin bu göz alıcı cazibesi acaba nereden geliyor? Son senelerde penceremizin altından, ağızından birer şarkı ile gelip geçenlerin gürültüsü, bizi, uzandığımız sedirden kımıldatmaya bile kâfi gelmemiş iken bu genç alayın en tembelimize bile verdiği şu garip merakın sebebi ne olsa gerek?

Her ne suretle olursa olsun etrafımızda tecessüs hissini uyandırabilmiş olmak, başlı başına bir muvaffakiyettir. Biliyoruz muvaffakiyet, kıymetin ölçüsü değildir; fakat kıymetsizliğin bir meş'ru 'ad edilmesi lazım geleceğini de hiç zan etmiyoruz.

Gerçi yedi kişi tarafından çıkarılmış müşterek bir eserin "Yedi Meşalenin" neşriyatımız âleminde teşkil ettiği garabet, bu yeni zümre üzerine nazar-ı dikkati celb etmek hususunda az 'âmil olmamıştır. Fakat bu müessir

reklam usulünün ancak kitabın kârî eline geçmesine yardımcı olabilirdi. Kârî kitapla karşı karşıya kalınca eserin tal'i artık sahifelerinde taşıdığı metâ'in kıymetine tabidir.

Yedi gencin hutut-ı mu'ayyen, rengi bariz ve yeni “bed'i” le ortaya çıktıklarını eda etmek fazla mübalağa olur. Şair kaleminden ziyade sanki ressam fırçasıyla çalışan bu gençlerde his ve muhayyileden ziyade gözün rûyet-i kabiliyeti yeni bir hususiyet teşkil ediyor. Şairin tamamen ressam hassasiyetiyle kelimeleri kullanışı ne derece doğrudur bilmiyoruz. Şair ve ressamın hayat karşısında ve vazifeleri farklı değil ise bunların ayrı ayrı mevcut olmalarına lüzum kalır mıydı? Tabiat, hakiki sanatkâr gibi, faidesiz tekrarlardan hiç hoşlanmaz. Ma'mâfih acele etmemeli, henüz bahar manzarası içinde, taze yaprak gürültüleriyle sallanan bu fidanları, tekmil etmiş bir ağaç tarzında tenkit etmek insafsızlık olur. Bu körpe fidanların bazen bir resâl-dide çınar edasıyla homurdanıp hışırdadıklarını işitmekten sinirlenenler de yok değil. Tafra-furuşluk gençliğin olgun yaşı en ziyade tahriş eden kusurlarından biridir. Ümitlerin aldatıcı yolundan geçiren gururun kırıldığı sarp hayat mntıklarına varanlar için uzakta hayali mazisinde durmuş geçeceği müşkil manaları görmekten, bacaklarının çâlâkîsinden kollarının kuvvetinden bahsedenlerin vâhiy gürültüsü kadar sinirlendirici ve mizaç ne olabilir?

Fakat gençliğin ekseriyetle birer meziyet-i tehâmî olan kusurlarını sevmeyenler onda sevecek pek az şey bulurlar. (Meşale, S.1, s.1)

Ahmet Haşim'in ve Yusuf Ziya'nın yukarıda yazmış olduğu yazılardan Yedi Meşalecilerin çıkmış olduğu dönemde bazı kesimler tarafından eleştirildiği anlaşılmaktadır. Yedi Meşalecilerin sözcüsü durumunda olan Meşale dergisi adeta eleştirilere cevap olarak Ahmet Haşim'in ve Yusuf Ziya'nın yazmış olduğu bu yazıları manifesto olarak yayınlamıştır. Ahmet Haşim'in yazmış olduğu bu yazıdan o dönemde çokça eleştirilen Yedi Meşalecilerin aslında dönem içerisinde fark yarattığını ve bu sebepten dolayı çoğu yazar ve şair tarafından eleştirildiğini de anlamak mümkündür.

Dergi künyesinde belirttiği gibi sadece sanat ve edebiyat konulu yazılara yer vermiştir. Dergide şiir, mülakat, hikâye, biyografi, sohbet gibi yazıların yanı sıra müzik ve tiyatroyla ilgili makaleler de yer almıştır.

Meşale dergisi, incelediğimiz diğer dergilerden farklı olarak bir hikâye tefrikası yayınlamıştır. Kenan Hulûsî'ye ait olan bu tefrika üçüncü sayıda başlayıp derginin kapatılmasına kadar devam etmiştir.

4.1.4.2.2.Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar

4.1.4.2.2.1.Şair Kadrosu

Ahmet Kutsi (Tecer) , A(yın). R(e), Cevdet Kudret (Solok) , Faruk Nafiz (Çamlıbel) , Galip Naşit, İlhami Bekir (Tez), Nazif Selahattin, Sabahattin Ali, Sabri Esat (Siyavuşgil), Salih Zeki (Aktay), Vasfi Mahir (Kocatürk), Yaşar Nabi (Nayır), Ziya Osman (Saba)

4.1.4.2.2.2.Yazar Kadrosu

Ahmet Haşim, A(yın). Gaffar, A(yın). Mazhar, Cevdet Kudret (Solok), Kamuran Şerif, Kenan Hulûsî (Koray), Mehmet Rauf, Ömer Bedrettin (Uşaklı), Salih Zeki (Aktay), Suat Derviş, Yaşar Nabi(Nayır)⁸, Yusuf Ziya (Ortaç)

4.1.5.ÇIĞIR DERGİSİ

4.1.5.1.Derginin Fiziki Özellikleri

Çığır dergisi 10 İkincievvel (Ocak) 1930–25 Birinciteşrin (Ekim)1931 yılları arasında Bolu'da çıkmıştır. Derginin imtiyaz sahibi Muallim Vasfi iken mesul müdürü Muallim İrfan'dır. Dergi kendisini okuyucuya “Temmuz – Ağustos- Eylül aylarından maada her ayın onunda çıkan ilmî, edebî, terbiyevî, içtimaî mecmuadır.” şeklinde tanıtır. Çığır dergisi künyesinde belirttiği gibi her ayın onunda çıkar sözüne her sayıda sadık kalmamıştır. Nitekim derginin sonuncu sayısı ayın 25'inde çıkmıştır. Dergi yayın hayatı boyunca toplam sekiz sayı çıkmıştır ve çıkan her sayı toplam otuz iki sayfadır.

⁸ Meşale dergisinde, Yaşar Nabi(Nayır), Y(e.) N(un.) müstear adı ile yazılar kaleme almıştır.

Dergiyi fiziki açıdan inceleyecek olursak; dergi gösteriştten uzak sade bir yapıya sahiptir. Tezimiz içerisinde incelediğimiz dergiler arasında Latin harfleriyle neşredilen tek dergi Çığır dergisidir. Dergi birinci sayı hariç diğer bütün sayılarında kendi adını sade bir şekilde yayınlamıştır. En süslü olan birinci sayıda Çığır ismi çeşitli gölgelendirme ve kabartmalarla okuyucuya sunulurken ayrıca bu sayının kapağında düşünen bir adamın silüetine ve yüksek binaların arkasından doğan bir güneş resmine yer verilmiştir. Dergi bu kapağı diğer sayılarda kullanma gereği duymamıştır.

Çığır dergisi monotonluğu kırmak için görsel malzemelerden yararlanmıştır. Bu malzemeler bazı sayılarda bir manzara resmi iken bazılarında fotoğraflardır. Derginin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sayılarında “Bolu’dan bir manzara” başlığı altında Bolu’nun muhtelif yerlerinden çekilmiş fotoğraflara yer verilmiştir. Derginin altıncı ve yedinci sayılarında ise “Bolu ve Düzce muallimleri Üskübî eserleri tetkik ederken” başlığı altında oradaki muallimlerin resimleri yer almıştır. Bu şekilde kapakta resimlere yer veren dergi ayrıca iç sayfalarda da resim kullanmıştır. Birinci sayıda “Bir Pazarlık” adlı piyesten bir kare sunan dergi , “Nişancı” adlı monologdan ise bir karikatüre yer vermiştir. İkinci sayıda Bolu Valisi Ali Şakip Bey’in resmine ve Bolu orta mektebine ait bir fotoğraf ve “Düzce Postası” adlı bir hikâyeye uygun olarak bir tren resmine yer vermiştir. Çığır dergisi dördüncü sayıda Bolu mebusu Cevat Abbas Bey’in resmine yer verirken son olarak altıncı sayıda Üsküp’e ait dört tane fotoğraf karesine yer ayırmıştır.

Çığır dergisi ayrıca bütün sayıların kapaklarında içindeki yazılar bölümüne ve sayfanın sol üst köşesinde “Gayemize uygun yazılar kabul edilir.” yazısıyla birlikte derginin imtiyaz sahibinin resmine yer verirken, sağ üst köşesinde idarehanesinin adresine ve mesul müdürünün ismine yer vermiştir. Kapakta ayrıca derginin yayımlandığı yıl, ay ve künye bilgilerinin yer aldığı yazılar yer almıştır.

Çığır dergisi ayrıca dergi ve kitap tanıtımına da yer vermiştir. Dergi ikinci sayısında Sivas’ta çıkan Adım dergisinin ve Bolulu bir şaire ait olan Çamlı Gölgeleler adlı şiir kitabının tanıtımını yapmıştır. Derginin altıncı ve yedinci sayısında ise Toplu Tedrisatın Esasları adlı kitap ile İstanbul’da çıkan Adsız mecmuasının reklamına yer verilmiştir. Dergi ayrıca okuyucularından bu kitap ve mecmuaların alınmasını ve okunmasını istemiştir.

Bolu matbaasında basılan derginin seneliği 90 bir nüshası ise 10 kuruştur.

4.1.5.2. Derginin Muhtevası ve Yayın Hayatı

4.1.5.2.1. Derginin Çıkış Nedenleri, Amaçları ve İlkeleri

Yerel bir dergi olan Çığır dergisi diğer dergilerde olduğu gibi çıkış nedenini ve muhtevasını belirten çeşitli yazılara yer vermiştir. Çığır dergisinin bu konu ile ilgili olan ilk yazısı “Gaye” başlığı altında birinci sayıda yayınlanmıştır. Bu yazı yeni çıkan bir derginin amacını ve ilkelerini ortaya koymasından önemlidir. Gaye başlıklı yazı dergiden alınan şekli ile şöyledir:

Asırların kirlettiği, koca bir mazinin tarihini yırtarak bizi yabancı bir peygambere tapınmaktan kurtaran Türk'ün ebedi halaskarı ve milli peygamberi olan Ulu Gazi; yarattığı muazzam inkılâbın temellerini gençliğe emanet ederken “Ey Türk gençliği! Birinci vazifen Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyet'ini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir...” hitabesi ile ona tarihi ve mukaddes bir mesuliyet yükletti. Şüphesizdir ki her inkılâp bir mesuliyeti icap ettirir. Türk gençliği, bütün benliğiyle bu tarihi mesuliyeti müdrük ve o gayeye sadıktır. Fakat mesuliyeti hissetmek muammayı halletmek manasına alınamaz. Bunu fiiliyat sahasında tecelli ettirmek, ispat etmek lazımdır. İnkılâbı yaratmak bir mefkûrenin güneşi olabilir, inkılâbı temessül ettirmek bütün bir milletin işidir. İnkılâp içine günahı sırf irşat edilmemekten ibaret bulunan köhne zihniyet sahibi zavallılar da vardır. Asıl gençliğe düşen en müşkil vazife: inkılâbın şuurunu bu gibi körlere tanıtırmak ve aşılaktır. Bu muazzam işi gayeye uygun bir şekilde başarabilmek için her şahsın evvela kendini tanıması her türlü ahlakî ve içtimaî kaidelere sadık kalması milli kıymetleri ve içtimaî arızaları araştırıp bulması, inkılâbın seyrini kuvvetlendirmek ve onu temessül ettirmek gayesiyle muhitini ihzar etmesi, her türlü hasis emellerden tecerrüt ederek hasbi insanlık mefkûresine doğru yükselmesi seciyesinin kuvvetine, iradesinin kudretine istinat ederek fiiliyat sahasında el birliği, söz birliği etmesi her yerde her zaman için Cumhuriyetçi bir vatandaş sıfatı ile faydalı işler iyi telkinler yapabilmek kudret ve imkânlarına malik olduğunu takdir etmesi ve nihayet fikriyat

sahasında düşünce ve kanaatlerini, millî, içtimaî prensipler dairesinde samimiyetle aşılabilmesi lazımdır. Bu gayenin tahakkuku hususunda matbuatın mühim bir mevkisi vardır. Esasen en emin en kuvvetli irşat ve ikaz vasıtası da neşriyat sahasında tekâsüf eder.

Maalesef Türkiye İsviçresi denilmeye layık olan şu şirin Bolu gençlerinin heyecan dolu hissiyatını teskin edecek hiçbir neşriyat vasıtasına malik değildir. Hâlbuki matbuat manevî servetlerin en kuvvetli müessiri, en şuurlu bir müvellididir. Bu bir milletin medeniyet hayatındaki mevkii neşriyat sahasındaki faaliyetinin derecesi ile mütenasiptir. Bir bilgi içtimaî hayatın işine yaradığı ve onun ihtiyaçlarına cevap verdiği zaman kıymet kazanır ehemmiyet kesbeder. Asri milletler fikir alışverişine fevkalade ehemmiyet verirler. İyi fikirler milli servetler gibi o cemiyetin müşterek malı olur. Her münevver Türk gencini ruhunda kim bilir ne büyük ve ne yüksek emeller vardır. İşlerimizin oluna girmesi faaliyetimizin temerküz edebilmesi için bunları istifade edilecek kıymetler haline koymak lazımdır. Fakat bütün bu iyi tasavvurlar, güzel düşünceler yalnız bir kafanın ve bir beynin içine sıkışıp kaldıkça onun varlığı ile yokluğu arasında ene fark vardır?

İşte Çığır'ın gayesi: memleketimizde samimi fikir alışverişlerine naçizane bir vasıta olmak Türk harsının zaruret ve ilhamlarına sarılarak tabi ve milli kıymetlerimizi araştırmak, içtimaî, terbiyevi arızaları illiyet prensiplerine istinaden tahlil ve teşrih etmek ve bu surette Türk dâhisinin açtığı tarihi çığırda gençliğe işaret buyurdıkları noktalar etrafında emniyetle yürümek ve çalışmaktır. (Çığır, S.1, s.1-2)

Dergi ilk cümlede de belirttiği gibi kendisine rehber ve peygamber olarak Atatürk'ü belirlemiştir. Atatürk'ü “milli peygamber” olarak gören dergi yazarlarının din anlayışının değiştiğini anlamak mümkündür. Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nden alınan; “Ey Türk gençliği! Birinci vazifen Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyet'ini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir...” sözlerinden de anlaşılacağı gibi dergi gençlere hitap etmekte ve Cumhuriyet'in koruyucusu olarak gençleri görmektedir. Cumhuriyet'in ve inkılâpların sözle korunmayacağını çok iyi bilen dergi yazarları, gençleri ve cahil olan halkı bu yolda eğitmek

için Çığır dergisini çıkarttıklarını belirtmiştir. Bu sözlerden derginin çıkış amacının halkı Cumhuriyet ve inkılaplar konusunda eğitmek olduğunu anlamak mümkündür.

Sekizinci sayısında birinci yılını tamamlayan Çığır dergisi “Çığır’ın Bu Seneki Çalışma Programı” başlığı altında ikinci yıldaki gayelerini anlatan bir yazı yayınlamıştır. Yazı şu şekildedir:

Çığır ikinci yılına bastı. Çığırın bu seneki mesaisinde hedef edindiği emeller şunlardır:

1- Cumhuriyet prensiplerini kendisine yaşamak gayesi olarak seçmiş bir cemiyetin çocuklarına bu gayeyi tahakkuk ettirmek için takip edilen terbiye ve tedris tarzlarının eğri veya doğru cihetleri üzerinde düşüncelerini bildirmek.

2- Milletimizi (kanuna hürmet ve itaate) alıştırmak için mektep terbiyemizde ve halk terbiyemizde irade terbiyesine ehemmiyet vermek, irade terbiyesinin yegâne vasıtası olan hürriyet ve mesuliyet vasıtalarının bütün Türkiye mekteplerinde nazari olarak kabulünden ziyade ameli bir şekilde tatbikatının fikri sahada mürevviçliğini yapmak.

3-Memleket gençliğinin hakiki hayat sahnesinde muvaffak olabilmesini temin için gençliği yetiştirecek ilk, orta, yüksek muallim mekteplerinde yetiştirilen muallim kütlesinin nazari kıymetlerle olduğu kadar ameli kıymetler ile de bezemenin milli ve hayati bir zaruret olduğunu vakayia müsteniden ispat eder fikirleri ortaya koymak ve bu tarzdaki telakkiye göre Maarif Vekâleti Celilesinin mekteplerimize fiiliyat sahasında veche vermesinin lüzumunu işaret etmek. (Çığır, S.8, s.1,2,3)

Yukarıdaki ilk üç madde derginin ikinci yılında yapmak istediklerini özetlemesi bakımından oldukça önemlidir. Dergide yer alan maddelerden de anlayacağımız gibi Çığır dergisinin amacı eğitim sistemini daha iyi bir hale getirmek ve halkı yeni kurulan Cumhuriyet’in ilkelerini tanıtmaktır. Dergi bu amaçla çıktığı yola ikinci senesinde de devam etmektedir.

Dergide çeşitli türlerde yazılar yazılmıştır. Bu yazılar arasında hikâye, şiir, monolog, piyes tefrikası, edebiyat ve sanat konulu yazılar ve eğitim ile ilgili yazılar yer almaktadır.

4.1.5.2.2. Dergide İmzası Bulunan Şair ve Yazarlar

4.1.5.2.2.1. Şair Kadrosu

Çığır dergisinde şiirleri neşredilen şairler şunlardır:

Adapazarlı Muallim Ziya Bey, A. Refik Bey, Baha Bey, Fehmi, Hidayet Bey, H. Tevfik Bey, Jean Moreas, Muallim Şadi Bey, Muallim Şahabettin, Muhsin, Muzaffer Yılmaz, Nihal Bey, Saniye Hanım, Turgut Bey, Vahap Bey, Vehbi Cem

4.1.5.2.2.2. Yazar Kadrosu

Çığır dergisinde yazılarına yer verilen yazarlar şunlardır:

Ahmet Zuhari, Bedia Cemil, Behiç Enver, Coğrafya Muallimi Şükrü, Çobanoğlu Vasfı Bey, Demir Taş, Erenköylü, Fevzi Cemil Bey, Hamdi Bey, Hamiyet Hanım, H. Avni, Kemal Bey, Merkez Muallimi Ahmet, Muallim Avni, Muallim A. Refik Bey, Muallim Hikmet Fahri Bey, Muallim Kemal Bey, Muallim Ruhi Bey, Muallim Sıtkı Bey, Muallim Şadi Bey, Muallim Şükrü Bey, Muallim Vasfı Bey, Muallime F. Zehra Hanım, Muzaffer Şadi, Mümtaz Bey, Orta Mektep Müdürü Tahsin Bey, Suzan, Şahabettin Murat Bey, Şükrü Bey, Tahsin Bey, Talat Mümtaz, Terbiye Muallimi İrfan Bey, Türkistanlı Ilgaz Hanım

4.2. ŞİİRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.2.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinde toplam 54 şiir yayımlanmıştır. 28 sayı çıkan bu dergi sebebini belirtmeden on üçüncü ve on dördüncü sayıdan sonra herhangi bir şiire yer vermemiştir.

Mihrab dergisi Kurtuluş Savaşı'nın hemen sonrasında yayın hayatına başlamasına rağmen bu dönemdeki şiirlerin omurgasını oluşturan milli ruhu okşayan savaşı ve zaferi anlatan şiirlerden çok bireyin iç dünyasını yansıtan şiirlere yer vermiştir.

Dergideki şiirlerin konusu genel itibariyle aşk, yalnızlık, ümitsizlik, hüznün, aşk acısı, geçmişe olan özlem, ayrılık, gurbet, pişmanlık, yokluk ve ölümdür. Yazarlar şiirlerin muhtevasını oluştururken okunduğunda insanda hüznün ve keder duygularını ortaya çıkaran konuları seçmiştir.

Dergide yayımlanan şiirler şekil itibariyle çeşitlilik arz etmektedir. Dergide Çağdaş Türk Edebiyatı'nı temsil eden örneklerin yanı sıra Divan ve Halk Edebiyatı'nı da temsil eden örneklere de yer vermiştir. Bu çeşitlilik sebebiyle dergideki şiirlerde hem hece hem aruz hem de serbest ölçü kullanılmıştır. Aynı zamanda dergideki şiirler dörtlükler halinde yazıldığı gibi beyitler halinde de yazılmıştır. Mihrab dergisi dönemin önemli şairlerinden Ahmet Kuddusi ve Necip Fazıl'ın gençlik yıllarında yazdığı şiirlere de yer vermiştir. Dergideki şiirlere örnek olması açısından Necip Fazıl'ın "Son Akşam", Hasan Ali'nin "Tahmis", Ahmet Kuddusi'nin "Nilüfer", Hilmi Ziya'nın "Gazel" ve Tahir Harimi'nin "Seyran" adlı şiirlerini dergiden aynen aldık.

SON AKŞAM

Ufukta pas tuttum birden bire yaz,
Bu yıl geçim gizli oldu tiz oldu.
Karşı yollardan toz kaldırdı poyraz,
Kopan yol uçları eğlenmez oldu.

Akşam sanki boşluk içime dolar,
Dağların cilası gittikçe solar;
Rüzgârla bir kadın saçını yolar,
Artık bu yollarda beklenmez oldu...

(Necip Fazıl Kısakürek, S.2, s.40)

TAHMİS

Durur mu dil sönerken o mum civarımda
 Fedâ-ı can dahi vardı benim kararımda.
 Azap firkati çektimse intizarımda
 “Sorardı halimi elbette ihtidarımda”
 “Biraz mürüvvet olaydı o can şikârımda”

Ne söyleyeyim bilemem ben o yar hûn-hârâne
 Cihanı hiçe sayıp da gezerken âvâre
 Şihab-ı saki tenzîr eder o mah-yâre
 “O rencesine hicran okuyla sad-pâre”
 “Açıldı lale misali ten nazarımda ”

Canımdan öyle usandım ki iştiyâkıyla
 Şifa bulur mu ne mümkün o bir telakkiyle
 Silindi vuslatı yâdımdan iftirâkıyla
 “Vatan cüda değilim ben; fakat firakıyla ”
 “Muhâcirane gezer ağlarım diyarımda”

Dilim sedayı şikâyet, tenim mecruh
 Humarı aşkım ile tarumar bezm-i sabah
 Kasr yıkıldı kalır mı hezar-ı peşrevi ruh
 “Bu dert ile ben ölürsem acep gelir de o şuh”
 “Okur mu ruhuma bir Fatiha mezarımda.”

Onunla sen buluşursan harîm-i vahdette,
 Unutma Ali’yi yâd et evânı vuslatta
 O yar için deme “Hüsnü” bunu nihayetinde:
 “Benim hayatıma kast eylemezdi elbette”
 “Biraz mürüvvet olaydı o can şikârımda.”

(Hasan Ali, S.5, s.152)

NİLÜFER

Ovaya ilkbahar çiçek serperken,
Her yıl, tazelenen, taşan bir keder,
Üzgün nilüferin derinlerinden,
Bir titrek, hüznü sesle eğil der...

Ne için bu güzel mevsimde (kışın)
Dalgındır ve solar neden ürpermiş?
O zaman ırmaktan gelen inleyiş,
“Koynumda sarışın bir yar gizli” der.

Mazinin yâdıyla artıp hüznü,
Ne zaman kaplarsa suyun yüzünü,
Nilüfer, bir insan üzüntüsünü,
Bir çiçek halinde suya mezc eder.

(Ahmet Kuddusi, S.1, s.8)

GAZEL

Ey Fuzuli seni andımda uyandım bu gece
O ela gözlü güzel aşkına yandım bu gece

Gördüm ben gibi âlemde felekten dil şad
Ki cefa zehrine bir kerede kandım bu gece

Bahtımın tahtını yakut ile tezyin ettim
Kanlı yaşlarla, hakikate, boyandım bu gece

Gönül iklimini feth eyleyen afet, elçin
Bana seherin yetmez hakka dayandım bu gece

Hilmi'ye verdiğim altın kalbimin fahriyle
 Ey Fuzuli, yüreğimden seni andım bu gece
 (Hilmi Ziya, S.1, s.9)

Derginin birinci sayısında yayınlanan yukarıdaki iki şiir eski ve yeni tarzı okuyucuya göstermek için yan yana verilmiş ve üstlerine “yeni tarz” ve “eski tarz” başlıkları konulmuştur.

SEYRAN

Pîrdaşım fani dede hazretlerine

Zevrak hayali saldın engini
 Bu baharın ucuna hiç erilir mi?
 Cihanı dolaştın seyyah, sen yine:
 Hayaldesin! ... Zulmete gidilir mi?

Vuslat iklimi geniştir düşün!
 Canlar girdi bezmin cümbüşüne
 Baş gider duyarım suyun nûşîne
 Rehbersiz bu dergâha girilir mi?

Bir aşk badesini içtin fağfûrdan
 Hükümeti okudun levh-i nevruzdan
 Musa ile indin zirve-i turdan
 Ey gönül İsasız can dirilir mi?

Binlerle can, cihan devr edip geldin
 Her kalbe de başka bir seda verdin
 Mızrap tambura nameler serdin
 Hiç de hünersiz fasıla gelinir mi?

Kâh bal olduk Kevser nehrinden akdık
 Kâh hece dal olup tepeden sarktık
 Âdemi Havvayı irfandan tarttık

Harfle la densiz mana seçilir mi?

Dehrî seyredip serseri dolandık
 Canı verip aşk şarabıyla kandık
 [Hak] deyip nare-i amanede daldık
 Dervişe! Çilesiz destur verilir mi?

Rüzgârlar esti iklim-i bekadan
 Meyler sundu saki can-ı sefadan
 Neyler inliyorken faslı sabadan
 Kenardan mahmur böyle geçilir mi?

Ne dilberler kokladık biz aşk bağından
 Şafaklar sökmüştü ruhu şebâdan
 Güneş tutuştu cezbi garandan
 Sufi! Derdin burada çekilir mi?

(Tahir Harimi, S.10, s.311)

4.2.2. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisinde iki tanesi mensur olmak üzere toplam 34 şiir yayınlanmıştır. Yayınlanan bu şiirlerin çoğu sanatsal açıdan çok fazla kıymetli olmamakla beraber genellikle çocuklara doğru yolu göstermek için yazılmıştır. Dergi çocuklara hitap ettiğinden dolayı onların anlamasını kolaylaştırmak için sade ve basit bir dil kullanmıştır. Dergideki şiirlerin konuları çeşitlilik arz etmektedir. Şiirlerde işlenen konular genel itibariyle; çocukların yaramazlıkları, karşılıksız aşk, yoksulluk, savaş sonrası yaşanan açlık, bir öğrencinin okulu asması, bir çocuğun oyuncağına duyduğu düşkünlük, doğaya duyulan sevgi, hasret gibi konulardır. Dergi Cumhuriyet'in ilk yıllarında çıkmaya başladığı için savaş ve savaşla ilgili olan şehit, düşman, zafer, mücadele gibi kelimelere şiirlerde bolca yer vermiştir.

Dergide yayınlanmış şiirlerde hece ölçüsünün yanında serbest ölçü de kullanılmıştır. Gelenekçi bir yol takip eden şairler şiirlerinde genel itibariyle ahengi sağlamak için kafiye ve redif kullanılmıştır.

Şen Yuva dergisinde ayrıca incelediğimiz diğer dergilerden farklı olarak nazım şeklinde yazılmış bir masal da yayınlanmıştır. Bu manzum masalda da kafiye ve redife dikkat edilerek ahenk sağlanmaya çalışılmıştır.

Dergide yayınlanan şiirlere örnek olması açısından “Kamuran’ın Bebeği Hasta Olmuş”, “Şehidin Annesine”, “Mektebimiz”, “Billur Dere” ve “Anneme” adlı şiirler seçilmiştir.

-Küçüklere-

KAMURAN’IN BEBEĞİ HASTA OLMUŞ

Bebeğime bir şey oldu
Gül yanaklar birden soldu

Büyük annem nazar diyor
Bilmem ki nerden biliyor.

Her ne olsa hemen nazar
Buna insan elbet kızar.

Muska yazdır boynuna tak
Bilmem neyede bir adak

O çabucak geçer gider
Elbet muska imdat eder

Gibi birçok saçma sapan
Gerçi pek çok böyle yapan

Yalancıkdan tedaviler.
Hiç durmadan tarif eyler.

Anneme bir şey demedim,

Ben deli bal hiç yemedim.

İnanamam inanamam
Boş sözlere ben kanamam

Doktor bulur derde çare,
Yanmayın yok yere nara.

(Şükrü Turgut, S.1, s.6)

ŞEHİDİN ANNESİNE

Ey Tanrının mesut, bahtiyar kulu!
Ağlama, sil gözünden akan yaş!
Oğlun takip etmiştir doğru yolu,
Hak uğruna her Türk ister savaşı

Ağlama ey nine bilakis sevin!
Çünkü onlar kurtardı bu vatani,
Zâyil olsun artık derdin elemin!
O şehitlerdir kahreden düşmanı.

Bir şehit annesi olduğun için;
İftihar eylemelisin her zaman!
Vazifesini yapan(Türk) bugün:
Methiye yağıdırıyor bütün cihan...

İstiklali bu millete bahşeden.
Şüphesiz gazilerle, şehitlerdir.
Hilali şanla, şerefle yükselten
Yine o cennetlik muhteremlerdir.

Onların cesetleri çürüse de;

İsimleri kalplerde yaşayacak.
 Dimağları bir duman bürüse de;
 Şanlı aslanlar onu bulmayacak.

Ey nine şehitlik gayet âlidir!
 Her şehide bir huri sevdalıdır.
 Böyle ah edip ağlayacağına
 Fatiha gönder oğlunun ruhuna

(Orta Mektep Talebesinden İbrahim Hakkı, S.1, s.8)

MEKTEBİMİZ

Bu mektebe gelmemişken biz nasıldık bilseniz!
 Tozlu, murdar sokaklardı bizim oyun yerimiz.
 Gözlerimiz karşısında kötü kötü o renkler
 Dillerimiz kaba, saba lakırdılar hep söyler...
 Kafamızda hiçbir şey yok... Ne düşünce ne istek;
 Anamızdan, babamızdan yediğimiz hep kötek!
 İşte böyle biz başıboş yaşıyorduk küçükken;
 İnsanoğlu olduğumuz tanınmazdı katiyen!
 Fakat şimdi öyle miyiz; bir bakınız bizlere:
 Güzel, temiz giyinişimiz; nur topudur her çehremiz!
 Elimize aldığımız gazeteyi okuruz;
 Havadisi kahveciden değil bizden sorunuz.
 Yazdığımız yazıları okuyanlar bugün çok!
 Mektup için arzuhâlcî aramaya hacet yok!
 Sayı, rakam hep öğrendik; her işimiz hesapla:
 Aramızda kavga olmaz bakkal ile kasapla!
 Nerden geldin, neredeyiz, ne suretle yaşıyoruz...
 Bunları da hep biliriz; bilmeyene şaşarız!
 Biliriz ki Cumhuriyet şu milleti şüphesiz
 Saadete erdirecek; uğrunda can veririz.
 Türk ilini şenlendirmek Türk'ü hep hür yaşatmak

Neye muhtaç ise onu öğretiriz muhakkak.
 Bu bilgiyi, bu isteği, bu imanı işte hep
 Bize verdi anne gibi sevdiğimiz şu mektep.

(Sabri Cemil, S.12, s.7)

BİLLUR DERE

Vadide bir yeşil dere
 Akıyor hep serin serin,
 Gidiyor bir mechlul yere
 Hülya gibi derin derin...

Nazlı nazlı süzülerek
 Gelin gibi bakışı var.
 Sağa sola bükülerek
 Nede hoş bir akışı var.

Her gün böyle şen ve berrak
 Tebessümler saçar geçer,
 Sahilleri okşayarak
 Hiç durmadan akar geçer.

Köpürerek kayalardan
 Süzülürken şelaleler,
 Bin çiçekli yaylalardan
 Kokulu bir rüzgâr eser.

Gönlümdeki her neşenin
 Menba-ı o şırıltılar,
 Çok sevdiğim bu bestenin
 Ruh okşayan ninnisi var.

Tabiat şen, gönüller şen

Yabancıdır o kedere,
Etrafı hep gül ve çimen
Çok sevimli billur dere...

(Osman Fevzi, S.6, s.7)

Dergide ayrıca iki tane mensur şiir yayınlanmıştır. Bizde dergideki bu şiirlere örnek olması açısından “Anneme ” adlı şiirin bir bölümünü vermeyi uygun gördük.

ANNEME

Seni benden ayırdıkları gün ağladığım için bana darılmışsın. Öyle mi? Sevgili annem !... O gece seni rüyamda gördüm!... Solgun yüzün ne güzeldi, o anda ne müşfiktin... Beni çıldırtan hasretinle sana koşarken bilmem birden ne oldun rengin sarardı; şefkat dolup boşalan gözlerinden, dargın gölgeler uçtu, beni ittin.

Çekil!... İstemem... Sana dargınım dedin. Ah o zaman ben ne oldum , neler duydum bilmezsin!... Sanki: önümde hareler açıldı, beynimde volkanlar uyandı, sonra birden gaiplere yaklaştım sandım. Bu ateş ve buz yağdıran varlığımın içinde ağladım saatlerce için için ağladım... Ne gözlerimi yakan yaşlardan, ne beynimi kavuran volkandan kimsenin haberi olmadı. Onların lekesini siyah gecenin derinliklerine gömdüm... (Zehra Ali Rıza, S.11, s.3)

4.2.3. Çağlayan Dergisi

Çağlayan dergisi incelediğimiz dergiler arasında en çok şiir yayınlayan dergidir. Dergide toplam 131 şiir neşredilmiştir. Neşredilen bu şiirler konusu itibariyle toplumsal olmaktan çok bireyin iç dünyasını yansıtan bireysel şiirlerdir. Dergide genel itibariyle aşk, ayrılık, ümitsizlik, yalnızlık, akşamın insanda uyardığı hisler, sevgiliye sitem, evlat acısı, özlem, hasret, karşılıksız aşk ve vatan sevgisi gibi konuları olan şiirlere yer verilmiştir.

Dergideki şiirleri şekil itibariyle inceleyecek olursak; şiirler hece vezniyle kaleme alındığı gibi aruz vezni ve serbest vezinle de kaleme alınmıştır. Dergide yer alan şiirlerin

bazılarının en dikkat çekici tarafı çok uzun mısralarla yazılmış olmalarıdır. Örnek verecek olursak; üçüncü sayıda Refet Ahmet'in yazmış olduğu "Çoban Aşkı" başlıklı şiir 80 mısra, on üçüncü sayıda Refik Fikret'in yazmış olduğu "Bugün ki İnkılâp" başlıklı şiir 84 mısra, son olarak da on ikinci sayıda Mehmet Hamdi'nin yazmış olduğu "Türkmen Kızı" başlıklı şiir 130 mısradır.

Birinci sayıda yayınlanan yazıdaki "Biz edebiyatta zevk-i selimi da'yar ad ediniriz. Güzel olduktan sonra nazarımızda onun eski ve yeni tarzda olmasının ehemmiyeti yoktur. Elverir ki milli zevki terennüm etsin!" sözlerine sadık kalan dergi Halk Edebiyatı'nda kullanılan mani, koşma gibi türlerin yanı sıra berceste ve gazel gibi Eski Edebiyat'ta kullanılan türlere de sayfalarında yer vermiştir.

Dergide yayınlanan şiirlerde kullanılan dil sade ve anlaşılırdır. Ayrıca tabiatın güzelliklerinin anlatıldığı şiirlerde bolca tabiat tasvirine yer verilmiştir. Dergideki şiirlere örnek olması açısından "Canan Kasrında Sabah ", "Koşma", "Anadolu'dan Geçiş" ve "Gazel" şiirleri incelenecektir.

CANAN KASRINDA SABAH

Ağardı işte ufuklar, yazık sabah olacak
 Ağardı saçları kasrından ayrılan gecenin.
 Sema çocukları bir bir sönüp tebah olacak
 Dökünce kalbini bin bir kızıl yılan gecenin...

Dönecektir kapından âşıklar,
 Girecekler hayalinin koluna
 Düşecekler gamın uzun yoluna
 Vazgeçer sanma bundan âşıklar

Saba gelip açıyor pencerenden tüllerini
 Ve bilmiyor gibidir bir günaha girdiğini.
 Sular görünce onun hacle-gâha girdiğini,
 Saba dönüp alacaktır haset gönüllerini

Haberin yok olup bitenlerden
 Ey bütün bir cihan peşinde gezen!
 Ne olur bari kumrulardan özen
 Hem yalancıkta olsun istersen.

Açılmışın gece üstünden örtüler düşmüş,
 O taze göğsün, açılmış omuzların çıplak...
 Ve saçlarından öpen badı, sevgilin sanarak
 Dudaklarında açan handeler, meğer düşmüş.

Kâkülün sanki kayıp edip yolunu
 Gül yanaklarda kıvrılıp durmuş...
 Dolamış kendi boynuna kolunu
 Bizi candan bu mavzerden vurmuş.

Görünce şimdi huzurunda lal olur kuşlar,
 Güzelliğin kurutur güllerin tahammülünü
 Sabaha karşı da koynunda hem görenler var
 Havzalı bahçelerin ruhu gaş eden gülünü

Yine yer yer döküldü şebnemler
 Ağlamıştır menekşeler sanırım...
 Ben ne dünya, ne masiva tanırım
 Uykudan sen uyandığın demler.

Bir incecik şal alır, her sabah iner havuza
 Gelip sulara temaşa eder güzelliğini,
 Sular görüp özenir onda öldüren taze
 Bu sevgi mezhebinin her sahrada ayinini.

Fıskiye şimdi aks edince güneş,
 Serpecektir sudan kıvılcımlar,
 Oldu sinek de işte onlara eş
 Gönlümüzden uçan kıvılcımlar...

(Orhan Şaik, S.3, s.4)⁹

KOŞMA

Kardeşim Birhan'a

Bahardan önce açmış
A kız yanağında gül
Koynunda gonca açmış
Dudaklarında gül

Saçların ne şık ne bol
Her teli kalbe bir yol
Sende onlarla bir ol
Dolan! Boynuma bükül!

Etme kız öyle inat
Dudaklarını uzat
Bana da geçsin o tat
Sel ol kalbime dökül

Deniz gibi gözlerin
Birer dalga sözlerin
Sana âşkî ne derin
Bilsen a kız bu gönül...

(Esat Adil, S.5, s.9)

⁹ Çağlayan dergisinde, Orhan Şaik (Gökyay), Meçhul, Birisi, Gönül Kızı ve Nurbanû müstear adı ile yazılar yazmıştır.

ANADOLU'DAN GEÇİŞ

Nevmide

Sararan güllerin kokusu gelir
 Gönüllere gurbet diyar olalı
 Gözyaşı sevilir, keder sevilir,
 Âşıklara hicran mezar olalı...

O güzellik kırdı, dağda yok bugün,
 Bülbül efsanesi bağda yok bugün,
 Peyker başı şimdi ne kadar ölgün
 Saadet yuvası gabar olalı

Yolcu dinlendiğin söğüt nerede
 Rüzgârın verdiği öğüt nerede
 Artık o şırıltı yok şu derede...
 Sevda kuşu buradan güzar olalı...

Hanlar hep yıkılmış, çeşmeler viran,
 Akmaz olmuş, yosun tutmuş şadırvan,
 Sürüler dağılmış, ağlıyor çoban,
 Bu yoldan geçenler nihân olalı...

Asasız dervişler yollarda kalmış,
 Yolcular karanlık sulara kalmış
 Neneler yorulmuş, geceler bükülmüş.
 İllerde bahar hazan olalı...

Artık inlemiyor dağda türküler,
 Baykuş viranede haykırır güler,
 Bir mezara dönmüş ah şimdi her yer
 Dünkü kahkahalar figan olalı...

Neden soluk benzi Şu bayırların,
 Morlu perileri nolmuŐ kırların,
 IŞıkları sönmuŐ mü “yatırların”,
 Yoksa ah, türbeler turab olalı...

Ey dumanlı dağlar söyleyin bana
 Hangi eller kıydı bu Şirin cana...
 Uğramaz mı âşıklar hiç bu yana
 Şu sevda illeri harab olalı...

“Esad” sus, gönül hicranı aÇtı
 Feryadı geçti de figanı aÇtı,
 Bak Hüdaya vardı da, cananı aÇtı.
 Derdin âŐıka bir kitap olalı...

(Esad Adil, S.9, s.14)

GAZEL

Ne bilsin bilmem ne etsin ey mahpare dil
 Yandı mahvoldu havayı, aşkı bi-çâre dil

Dağdar oldu ser-âpâni gibi feryad ider
 Kimseye etmez cesaret derdini esar dil

Kalmadı ihfâya artık çareyi imkân ah
 İşte geldi Şimdi can perdeyi esrar-ı dil

YarelenmiŐ hak-zâr olmuş garip avaredir
 Hastadır feryada gelmiş gamze-i hûnhâre dil

Bulmadı hâlâ belayı aşktan râh-ı hâlâs
 Başını mecnun gibi ördü derde diyar-ı dil

Yine açtı eyledi rahında esbad-ı vefa
Kâh tîr-i kahrına kâhı cefa-i hare dil

İntibah etmiş benim ulviyet vicdanıma
Neyledi bilmem ne yaptı düşmüş bed-kare dil

Eylesin hakkımda varsın guyf ü gû ehl-i gazez
İşte ben sevdim seni girmez reh-i inkâra dil

Reh-zen âmâl olur mu tane-i a`dâ bana
İltica ettikçe Hasbi sayeyi dildara dil

(Muharrem Hasbi, S.11, s.8)

4.2.4. Meşale Dergisi

Meşale dergisinde toplam 68 şiir yayınlanmıştır. Yayınlanan bu şiirlerin çoğu Meşale dergisinin oluşumunda yer alan Yedi Meşalecilere aittir. Fransız şiirinden oldukça fazla etkilenen Yedi Meşaleciler dergide onlara ait şiirlere de yer vermiştir. Bu şiirlerden dört tanesi Albert Samain'e, bir tanesi Andre Super'e aittir. Yayınlanmış olan şiirleri tematik açıdan ve şekil açısından inceleyecek olursak; şairlerin öncelikle konu olarak aşk, ölüm, özlem, yalnızlık, doğa, akşam gibi konularda şiirler yazdığını görürüz. Bu açıdan dergideki şiirler toplumsal konulu olmaktan çok bireysel konulu şiirlerdir. Şairler özellikle doğayı anlattıkları şiirlerde tıpkı bir ressam gibi ortamı gözlemlemiş ve doğada var olan eşyaları, olayları bir tablo yapıyormuş gibi tüm ayrıntıları ile anlatmıştır.

Şiirlere şekil açısından bakacak olursak; dergide hece ölçüsü ile yazılmış şiirlerin yanı sıra serbest ölçüde yazılmış şiirleri de görmek mümkündür. Dergideki şiirlerin çoğu sade ve anlaşılır bir yapıya sahiptir. Dergide yer alan şiirlere örnek olması açısından dil, tema ve şekil özelliklerine dikkat ederek; Vasfi Mahir'in "Şairin Ölümü", Cevdet Kudret'in "Sırça Köşkün Sultanı", Faruk Nafiz'in "Harç"ı ve Necip Fazıl'ın "Sayıklama" adlı şiiri seçilmiştir.

ŞAİRİN ÖLÜMÜ

Ne bir damla gözyaşı, ne yerde yaşlı bir mum;
 Hazin, loş odalarda ölümü sevmiyorum.
 Bir çığ sesiyle nasıl inerse bir uçurum
 Benim öyle verecek kalbim son nefesini...

Titreyen dallarını açıp göklere kadar,
 Hıçkırarak ney gibi sülün boylu kavaklar,
 Talihimin göğsümde hapsettiği canavar
 Derin çıtırtılarla kıracak mahpesini...

Ardımda bin bir gönül, ıstırabımdan derin,
 Matemini tutacak bir mukaddes kederin;
 Ölümün gösterecek dünyaya ölümlerin
 Hem en şerefisini, hem de en mukaddesini...

Gözlerim çektiğimi ifşa etmese bile
 Kalbimden ayrılınca ruhum gelecek dile:
 Yüz bin yıllık kâinat hummalı bir vecd ile
 Dinleyecek ilk defa ıstırabın sesini...

Her gün bir parça daha fazla yalçınlaşarak
 Bir uçurum olunca bana sevdiğim kucak,
 Fırtınalı göklerden ölümüm andıracak,
 Yıldırımla vurulmuş kartalın düşmesini...

(Vasfi Mahir Kocatürk, S.2, s.2)

SIRÇA KÖŞKÜN SULTANI

Kandilli yüzerken uykularda
 Mehtabı sürükledik sularda

—Yahya Kemal

Sırça köşkün sultanı
 Soyundu perde perde.
 Görünmez orta yerde
 İster mi yine canı
 Sırça köşkün sultanı...

Sırça köşkün sultanı...
 Gece gezer kutuda
 Görünce ayı suda
 Çekilir sanki kanı
 Sırça köşkün sultanı...

Sırça köşkün sultanı...
 Demek ki aya âşık
 Bir gece başı açık
 Çağırıldı bahçevanı
 Sırça köşkün sultanı...

Sırça köşkün sultanı...
 Sandala bindi işte
 Yüzüne gizlenmişte
 Görmüyor iki yanı
 Sırça köşkün sultanı...

Sırça köşkün sultanı...
 Atılıyor sulara
 İşte o günden sonra
 Kayboldu adı sanı
 Sırça köşkün sultanı...

(Cevdet Kudret S.8, s5)

HARÇ

Bugün damım çökerken biraz daha başıma
 Üstüne bir kat daha çıktı apartmanlar,
 Bir karışlık toprağı bir milyona satanlar
 İçi boş testi gibi sıralandı karşıma.

Çatlak tavanlarına eller açmış elini
 Güneşten nur umarken yıldırımından alevler,
 Harcına gözyaşları karışan kat kat evler
 Nerde ise yeryüzünün çökertecek belini.

Yazık her yıl uzaktan seyredeceksen eğer,
 Her kurulan binanın göklere değdiğini,
 Bir beyaz kartal gibi, aya yükseldiğini...
 Yazık bu kalelerde bizim için yoksa yer!

Ağalar, bari son lütuf olsun emeklerine:
 Ağır düşüncelerle kurşunlaşan başımı,
 Ne lazımsa, temel mi, yoksa duvar taşı mı?
 Kullanın kurduğunuz binada harç yerine.

(Faruk Nafiz, S.5, s.4)

SAYIKLAMA

Sayıklama kedim, ayakucumda büzülmüş, uyumakta;
 İplik iplik sarıyor sükûtu bir yumakta,
 Hırıl hırıl,
 Hırıl hırıl...
 Bir göz gibi süzüyor beni camlardan gece,
 Dönüyor etrafımda bir sürü kambur cüce,
 Fırıl fırıl,
 Fırıl fırıl...
 Söndürün lambaları, uzaklara gideyim;

Nurdan bir şehir gibi ruhumu seyredeyim,
Pırıl pırıl,
Pırıl pırıl...
Sussun, sussun, uzakta ölüme ağlayan;
Gencim, ölmem, arzular kanımda bir çağlayan;
Şırıl şırıl,
Şırıl şırıl...
Ne olurdu, bir kadın, elleri avucumda,
Bahsetse yaşamın tadından başucumda,
Mırıl mırıl,
Mırıl mırıl...

(Necip Fazıl S.1, s.7)

4.2.5. Çığır Dergisi

Çığır dergisinde 21 şiir yayınlanmıştır. Yayınlanan bu şiirlerden 2 tanesi yabancı şairlerden tercüme edilmiştir. Çığır dergisinde neşredilen şiirlerde genel olarak aşk, özlem, pişmanlık, aşk acısı, Cumhuriyet döneminde yapılan yenilikler, medenileşme, vatan sevgisi, doğanın güzellikleri ve ayrılık gibi çeşitli konular işlenmiştir. Ayrıca dergide yayınlanan şiirlerde Bolu'nun doğa güzellikleri ve fiziki özellikleri bol bol anlatılmıştır.

Dergideki şiirleri fiziki açıdan inceleyecek olursak; Çığır dergisinde neşredilen şiirlerin çoğunluğu bütünlük arz etmektedir. Şairler dergide neşredilen bu şiirlerde hece ölçüsünü kullanmışlardır. Dörtlükler halinde yayınlanan şiirlerde ahengi sağlamak için bol bol kafiye ve redife başvurulmuştur. Yöresel bir dergi olan Çığır dergisindeki şiirlerde Halk Edebiyatı esintilerini de görmek mümkündür.

Dergide hece vezniyle ve dörtlükler halinde yazılmayan iki şiir yer almaktadır. Bu şiirlerden ilki Muallim Turgut'a ait olan "Kitabe", İkincisi ise Vehbi Cem'e ait olan "Biz Türküz Türk" adlı şiirlerdir.

Dergideki şiirlere örnek olması açısından T. Refik'e ait olan "Kar", Jean Jaicart'a ait olan "Cesaret", Turgut'a ait olan "Kitabe" ve Muhsin'e ait olan "Bolu" adlı şiirleri dergiden aynen aldık.

KAR

Çocuklar için

Bir ihtiyar dede geldi işte bak:

Sarığı ak, sakalı ak, saçı ak.

Yeri yurdu, evi, köyü hep beyaz:

Getirdiği hediye de bir ayaz!

Kondu işte ovalara bağlara

Renk vuruyor semalara dağlara

Hediyesi dolaşüyor pür vekar:

Ayazı bol, beyazı bol ah bu kar:

Pencereye bile kondu işte bak:

Doldu her yer var mı onsuz bir saçak?

İsteddiği yerlere hep konuyor:

Konduğu yer ağarıyor donuyor.

Pek hoş amma bir kusuru var bunun

Soğukları olmasaydı ah onun

Çocuklara olurdu bir eğlence

Mevsimi de kendisi de gelince

Çıktı bora, esti rüzgâr, geldi kar:

Tabiata veda etti sonbahar.

Soğuk amma kışta da bir hayat var.

Hülasa bu mevsim de pek revnektar.

(T. Refik, S.3, s.30–31)

CESARET

Cesaret askere ait değildir yalnız,
Herkesin kalbinde var böyle bir heyecanı
Biz de çalışmak için ileri atılırız,
Dünya tıpkı bir büyük muharebe meydanı

Balıkçılar açılır sonu yok denizlere
Ansızın bir kudurmuş fırtınada boğulur
Anneler gömülür çalışmak için yere,
Maden ocaklarında ecellerini bulur.

Semalara kol atan çamların dallarından,
Oduncular düşerek can veriler toprakta.
Çiftçiler ter içinde çalışırken durmadan
Bir güneş çarpmasıyla devrilirler orakta.

Fakir süpürücüler toz yutar her saniye
Kırılır kat kat olur hamalların belleri.
Duvarcılar koyarlar canını tehlikeye
Yapıcılar sürükler o ağır petroleri

Cesaret askerlere ait değildir yalnız,
Herkesin kalbinde var böyle bir heyecanı
Biz de çalışmak için ileri atılırız,
Dünya tıpkı bir büyük muharebe meydanı

(Jean Jaicart, S.4, s.32)

KİTABE

Mazi; elemli gönlüme mihrap olan kitap
 Söyler bugün melalini tek telli bir rebab!
 Söyler, evet! Kırık dökük mazimin ahını
 Rabbim bağışla kalbime aşkın günahını...

Bir taze kızdı sevdiğim ruhumla her gece
 Öptüm o hisli gözleri rüyada gizlice;
 Zira dumanlı dağların ardında sevdiğim
 Kalmıştır bende hatıra: ahımla mendilim
 Geçtim bu gamlı ülkeyi ardında bir seni
 Verdim emelle ömrümü uğrunda bin sene...
 Bilsen ne hisli gailem bin bir tahayyülüm
 Her an gülen ve güldüren bunlardır bülbülüm
 Bunlardı bekleyen seni, bunlardı özleyen
 Bin hasretin bakışları bunlardı “gel” diyen
 Geldin gururlu sevgilim geldin hem ansızın!
 Derhal küsufe uğradı kalbimde yıldızın
 Gözler sönük melalina fersizce ağlıyor
 Bir deste itirafı dilin yaşla bağlıyor....
 Bu kızdı sevdiğim bu da ah başka bir kadın
 Bir benzeyişle gönlüme girmek mi maksadın?
 Aşkım o kızla gizlice evlendi yalnız yalınım
 Geç git kadın bu ülkede ben şimdi cansızım!..

Mazi!.. Bütün alakayı kalbimde doğradım
 Baktım o eski türbeye son defa uğradım
 Gördüm soluk vuzuhunu mağrur cenazenin
 Rabbim günahı boynuma hicranlı tazenin

(Turgut, S.7, s.26)

BOLU

Yine zümrüt dağların büründü mü tülüne:
Ağaçların örttü mü beyaz duvaklarını?
Saçakların aldı mı esasını eline;
Doldurdu mu soğuk kar güzel sokaklarını.

Ormanında uğuldar hasret gideren rüzgâr
Açar bahçelerinde mis kokulu sümbüller
Senin her tarafında başka bir güzellik var.
Hasretinle dolu bak gurbetteki gönüller!..

Ayrılalı ah senin o yemyeşil ovandan
Gözelerimde tütüyor hasretin güzel Bolu.
Bulamadım bir yerde tatlı esen havandan
En ufacık köşesi her yere bedel Bolu!..

(Muhsin, S.2, s.1)

4.3. DÜZYAZILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.3.1. Hikâyeler

4.3.1.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinde toplamda 12 hikâye yayınlanmıştır. Yayınlanan bu hikâyelerden 4 tanesi Camî'ye, 2 tanesi Mehmet Sadıkî'ye, 1'er tanesi Semiha Cemal'e, Nebahat Sabri'ye, Semih Rufai'ye, Nurettin'e, Saim Hüseyin'e ve Abdülhak Hadi'ye aittir.

Bu hikâyelerden Asya'nın Ruhu ve Çatı Altında Bir Feylesof adlı hikâyeler tercüme hikâyelerdir.

Dergide 3 hikâyesi bulunan Camî'nin ilk hikâyesi "Kabil"dir. Derginin dokuzuncu sayısında yayınlanan bu hikâyede Kurtuluş Savaşı'nın yaşandığı yıllarda Edebiyat

Fakültesi’nde okuyan Enis adlı bir gencin gönüllü asker olarak cepheye gidişi anlatılmıştır. Hikâye kış mevsiminin en soğuk ayında Kabil’de geçmektedir. Enis Kabil’deki durumu şöyle anlatır:

Bir haftadır köyün garbındaki avcı siperlerinde geceli gündüzlü durmadan muharebe ediyorlardı. Kânunuevvelin ansız soğukları her şeyi dondurmuş toprağın yüzünü geniş bir kefenle örtmüştü. Hendeğin içi, siperi, önündeki ateş meydanı, solda görünen her şey, her yer bembeyazdı. Yalnız yeni muharebelerde düşmüş taze ölüler, ateş kesildiği zaman baharları tüten henüz ölmemiş cesetlerin kokusuna koşan kargalar pembe kan lekeleriyle boyanmış bu geniş beyazlıkta kara noktalar hâsıl ediyordu. Müthiş bir muharebeye şahadet eden köyün, yıkık evlerin, kafası kopmuş bacaların, dişleri dökülmüş çene kemiğine benzemiş duvarların üstünde kar yığınları beyaz külahlar mevcut çizgiler resim ederek bu kasvetli manzarayı süslüyordu. (Mihrab, S.9, s.260–261)

Hikâye boyunca burada, bu zor koşullar altında askerlik yapan Enis Kabil’deki insanların ölümlerini şu şekilde anlatmıştır:

Gökyüzü kurşun renginde bir parça bulutla örtülüydü. Bu kalın perdeden süzülen bulanık ışık kar tabakasında akisler yapıyor ve beyaz zemin karanlık simayı tenevvür ediyordu. Sabahtan beri kar kesilmişti. Karşı ki küçük ormanın kenarında mevzi alan düşman piyadesi hücumla kalkamıyordu. Şimdi düşmanın yalnız şarapnelleri siperlerin ilerlerinde patlıyor havada küçük beyaz bulutlar hâsıl ediyor ve etrafa saçılan misketler yerden binlerce kar parçalarını havalandırıyordu. Neferler hendeğin muhafazalı mahallerine, kocuklarının içine büzülmüşlerdi. Yalnız nöbetçiler siperlerin tepesine yapışmışlar. Gözleri düşmanda bekliyorlardı. Hendeğin içinde vurulmuş her vaziyette yüzlerce ceset yatıyordu. Hepsinin yüzlerinde korkunç taklisler vardı. Çoğunun gözleri anasından fırlamış göklere bakıyordu. Ölüm tebessümü ile gerilmiş dudakların arasında kısılmış dişler görülüyordu. Öldürmenin hırsıyla en kızgın bir dövüş içinde iken ölüm onları yakalamış ve bir daha kalkamamak üzere yere sermişti. Enis birkaç neferin teşkil ettiği ufak bir küme ile mahfus mahalın altına çekilmiş bu muvakkat ve nispi

sükûndan istifade ederek çantasından çıkardığı ekmeğin parçasını kemiriyordu. (Mihrab, S.9, s.261)

Her gün bir arkadaşı gözünün önünde vurulmakta olan Enis sanki hiçbir şey olmamış gibi silah atmaya vatani için savaşmaya devam etmektedir. Savaşın ne kadar kanlı ve çetin geçtiği yine Enis'in şu sözleriyle anlatılmaktadır:

Düşman yaklaşıyordu. O anda siperin ateş püsküren mahveş zirvesinde tüfek takırtıları daha sıklaşıyor ve binlerce uçuşan kar parçaları arasında hücum edenlerin birer birer yuvarlandıkları görülüyordu. Yanı başında arkadaşının, kafasından vurulmuş ve havada çırpınan elleriyle ucunda süngüsü paralayan tüfeğini bir tarafa savurduktan sonara arakası üstü boylu boyunca yere serpilmiş olduğunu görürken, diğer taraftan bir düşman neferinin kendi tüfeğinden çıkan bir kurşunla yüzükoyun karların içine yuvarlandığını fark eden Enis'in kalbi vahşi bir sevinçle çırpınmıştı. Müdafaa topçularının şarapnelleri şimdi bir birini kovalayarak muhacimlerin tepelerinde patlıyor, safları karıştırıyor, etrafa ölüm saçıyordu. Şarapnel parçasıyla karnından vurulan bir düşman zabiti karların içinde yuvarlanıyor ve ölüm acılarıyla tepinen ayakları karları savurduğu fark olunuyordu. (Mihrab, S.9,s.263)

Camî'nin dergide yayınlanan ikinci hikâyesi "Asi" başlığını taşımaktadır. Bu hikâyede çocukluğunu yetimhanede geçirmiş bir adamın öyküsü anlatılmıştır. Anne ve baba sevgisinden, aile sıcaklığından uzak olarak büyüyen bu çocuk bütün hayatı boyunca insanlardan ve hayattan nefret etmiştir. Fakirlik ve sefalet içinde yaşadığı, her şeyin çok kötü gittiği bir anda karşısına sevebileceği ona hayatı sevdirebilecek bir kadın çıkar. Onunla birlikte hayatı değişen adam artık hayata farklı bir gözle bakmaya başlar. Ancak bu mutluluk çok uzun sürmez sevdiği kadın kolları arasında ölür. Adam için eski zor günler yeniden başlar. Hayattan nefret eden adam günlerce ölmeyi düşünür. Günün birinde intihara karar verdiği bir anda kulağına yaşamak güzel şey sözlerinin fısıldandığını duyar. Bunun için ölümden vazgeçer ve inancı gereği günah çıkarmak için kiliseye gider. Ancak kilisenin rahibinin tavrı onu tekrardan ölüm düşüncesine sevk eder. Beklediği yakınlığı göremeyen adam kendisini denize atarak hayatına son verir. (Camî, S.11,s.323–331)

Camî'nin dergide yayınlanan üçüncü hikâyesi “Asya'nın Ruhı”dur. Şeyhi Abdulcelil Efendi'nin ölümünden sonra onun gezi notlarını eline geçiren yazar, Şeyh'in Irak gezisi sırasında başından geçenleri bir hikâyeye havasında okuyucuya sunmuştur.

Şeyh gezip görmek için gittiği Irak'ta başka ülkelerden gelen birçok insanla yolculuk yapar. Bunlar arasında en dikkat çekici kişi fakir bir Hintli'dir. Hintli'nin ne kadar fakir olduğunu yaptığı benzetme ve tasvirlerle anlatan Şeyh onunla yakın bir arkadaşlık kurar. Arkadaşlıkları ilerleyince Hintli buna büyük ruhlarla konuştuğunu, isterse ona kendi atalarının ruhunu gösterebileceğini söyler. Şeyh ilk önceleri Hintli'ye inanmaz. Ancak bir taraftan da çok meraklanır. Günün birinde hava kararınca Hintli'nin peşine takılır. Hintli ile karanlık bir vadiye girerler. Hintli dualar ederek ruhları çağırır. Çağırıldığı bu ruhların Asya'da yaşamış Cengizhan, Hülagühan ve Atilla'nın ruhları olduğunu söyler. Gerçekten de Türk dünyasının önemli şahsiyetleri olan bu isimler gelir ve her biri Şeyhle konuşur.

Hikâyede bolca tasvire yer verilmiş olaydan çok bu ruhların geçmişte yaptığı savaşlar, kahramanlıklar anlatılmıştır. (Camî, S.21–22, s.739–752)

Camî'nin dergide yayınlanan son hikâyesi “Amunukal İdinel” adlı eseridir. Derginin on üç, on dört, on beş ve on altıncı sayılarında yayınlanan bu uzun hikâyede Trablusgarp ve Sudan arasındaki ticaret kervanlarının selametini sağlamak için görevlendirilmiş bir askerin başından geçenler bire bir o askerin ağzından anlatılmaktadır.

Sudan ve Trablusgarp'ın tam ortasında meydana gelen bu hikâyede askere yanındaki rehberler tarafından sürekli bu iki bölge arasındaki bir yerde cinlerin savaştığı, çoğu ticaret kervanının bu savaş yüzünden yok olduğu anlatılmaktadır. Bu hurafeye inanmayıp gülen asker olayın aslını araştırmaya karar verir. Yaptığı araştırma sonucunda iki cin kafilesini yöneten kişinin adının Amunukal İdinel adlı yaşlı bir adam olduğu ona cinlerin hükümdarı denildiğini öğrenir. Bu adamı çok merak eden asker onunla görüşmek ister. Bunun üzerine bu adamı iyi tanıyan biriyle tanıştırılır. Adam ona halk arasında Amunukal İdinel ismiyle anılan bu adamın asıl adının Ahmet Reşit olduğunu, Müslümanlığı yaymak ve bu iki vadinin arasında yer alan eski yazıları okumak için buraya geldiğini anlatır. Adamın bu sözleri üzerine merakı daha da artan asker Ahmet Reşit ile bu kişinin vasıtasıyla tanışır. Tanıştıktan sonra onun ne kadar değerli bir insan olduğunu anlar. Ahmet Reşit'den çok etkilenen asker bulduğu ilk fırsatta onu tekrar ziyaret eder. Askerin hurafelere inanmayan gerçeği arayan bir

kişi olduğunu anlayan Ahmet Reşit onu cinlerin yaşadığı öne sürülen mağaraya götürür ve eski medeniyetlere ait olan mağara duvarındaki yazıları askere okur. (Camî, S.13–14,s.317–333), (Camî, S.15–16, s.498–512)

Mihrab dergisinde Mehmet Sadıkî'nin 2 hikâyesi yayınlanmıştır. Bu hikâyelerden ilki Kurtuluş Savaşı'nın anlatıldığı “Zaferin Sırrı” adlı hikâyedir. Kurtuluş Savaşı'nın başlangıcından bitimine kadar geçen süreyi, milleti ve orduyu överek anlatan yazar halkın ne kadar azimli düşmanın ise mağlubiyetten sonra ne kadar kızgın ve üzgün olduğunu şu şekilde anlatmıştır:

Dün gelirken onları karşılayan mavi, beyaz ipek bayraklar bugün yırtık ve alkışlayan eller artık kırık kaldı... Milletlere hürriyet ve şarka adalet getirdiklerini ilan eden mağrur işgalin meşum kuvvetleri İstanbul'u en hüznün ifade eden bir marşın kırık besteleri arasında veda ederken yek diğerine yan bakan jenerallerin sararmış benzini gördüğüm zaman coştüğümü hissettim... Irkımın mefahirini ihya eden bu mesut hadise hiç unutamayacağım şark ve garpta her hadise ve vakanın daima üstünde bulunmaya çalışan Anglosakson ordusunun “Bu tahliye merasiminde –bilhassa- ” geri kalması: Haklarındaki itikatimizi teyit etmekle beraber çok gülünç oldu... İyi hatıralarla ayrıldıklarını gazetecilere söyleyen başkumandanlar meyusiyetlerini ketm edemiyorlardı. Çünkü azap ve ıstırap içinde harp ettikleri güzel İstanbul'a iyi hatıralar bırakabildiklerinden emin değildiler. (Mihrab, S.5, s.144)

Dergide yayınlanan Mehmet Sadıkî'ye ait ikinci hikâye “Köy Mektupları” başlığını taşımaktadır. Bu hikâyede yaşlı bir bahçıvanın hayat mücadelesi anlatılmıştır. İnsanlar tarafından hor görülen bu bahçıvan, emektar ve onurlu bir insandır. Ömrünü bu işe vermesine rağmen iyi bir hayat yaşayamamış, umudunu bahçesindeki patatese ve domatese bağlamıştır. Borç içerisinde yaşamakta olan bahçıvan kabzımala ait olan borcunu ödemek için domateslerini büyük bir emekle büyütmektedir. (Mehmet Sadıkî, S.9, s.272–273–274)

Dergide Semiha Cemal'in bir hikâyesi yayınlanmıştır. “Pervane” adlı bu hikâyede Pervane'nin aya olan aşkı mecazi bir dille anlatılmıştır. Pervane'nin aya ulaşmak için nasıl uğraştığı kanatlarını nasıl çırptığı ve sonunda yorgun düşüp nasıl öldüğünü hikâye boyunca yazar tarafından tasvir edilmiştir. (Semiha Cemal, S.12,s.361–362–363)

Mihrab dergisinin on ikinci sayısında yayınlanan diğerk bir hikâye Saim Hüseyin'e ait olan "Annemin Ölümü"dür. Hikâyede Saim adlı bir adamın anne ve babasını kaybetmesinden sonra hissettiğı duygular acılı bir evladın dilinden anlatılmıştır. Hikâye olay hikâyesinden çok bir durum hikâyesidir. (Saim Hüseyin, S.12, s.377-378)

Dergide yer alan diğerk bir hikâye Nezahet Sabri'nin yazdığı "Sonbahar"dır. Hikâyede sonbaharın gelişini açık tuttuğı bir pencereden içeri giren yağmur tanelerinden anlayan bir adamın, sonbaharın kendi ruhunda meydana getirdiğı değışiklikleri tasvir ve benzetmelerle anlatması konu edilmiştir. (Nezahet Sabri, S.13-14, s.455)

Dergide yayınlanan Nurettin'e ait hikâye "Çölde Bir Seccade" başlığını taşımaktadır. Derginin yirmi beşinci ve yirmi altıncı sayılarında yayınlanan bu hikâyede dereye su doldurmak için giden küçük bir çocuğun başka bir kabile tarafından kaçırılması anlatılmaktadır. Vahşi hayvan avına giden bu kabilenin reisi dere başında şarkı söyleyen bu çocuğun yanık sesine hayran kalır ve onu para, boncuk verme sözüyle keçe bir çuvalın içine koyar. Çocuk ne olduğunu anlamadan gelen seslerden ürker, sessizce çuvalın içinde kalır. Kabile tarafından kaçırılan bu çocuk bir kızdır. Kız büyür, güzelleşir ve kabilenin reisiyle evlenir. Her hafta kız için eğlenceler düzenlenir ancak kız çok mutsuzdur. Günün birinde kabile arasında Mekke'de yeni bir dinin ortaya çıktığı konuşulur. Bu dine merak salan kız kabileden kaçar ve yolda bir dervişle karşılaşır. Dervişin son peygamberi beklediğini öğrenen kız o dervişle birlikte çölde peygamberi bekler. Peygamberi gördüğü anda Müslümanlığı oracıkta kabul eder. Ancak kabile peşini bırakmaz. Kızı tekrar kaçıtır ve ölümle cezalandırır. Kız seçtiğı yeni dinin yani İslam'ın verdiği nurla huzur içinde ölür. (Nurettin, S.25, s.22-25), (Nurettin, S.26, s.79-84)

Dergideki bir diğerk hikâye Semih Rufai'ye ait olan "Kurban-ı Aşk"dır. Bu hikâyede Mevlana'ya âşık olan ve onun gibi gerçek aşka ulaşmaya çabalayan bir talebenin uğraşları edebî bir dille hikâye edilmiştir. (Semih Rufai, S.27, s.117-119)

Dergide yayınlanan son hikâye Abdulhak Hadi'nin Emile Sövestr'dan tercüme ettiği "Çatı Altında Bir Filozof" başlığını taşımaktadır. Emile Sövestr'ın kitabının bazı bölümlerinden çeviri yapılarak anlatılan bu hikâyeye, yılbaşında geçmektedir. Hikâyenin kahramanı tek başına yaşayan fakir bir adamdır. Adam yılbaşında insanların neden mutlu

olduğunu ve birbirlerine hediyeler sunduğunu bir türlü anlayamaz. Evde fakirlik içinde tek başına otururken komşusunun kızı Pulet onu ziyarete gelir ve yılbaşı hediyesi olarak adama saksıda bir menekşe getirir. İçeride biraz oturan Pulet adama içerisinde buldukları durumu, ne kadar fakir olduklarını anlatır. Buna çok üzülen adam akşam eski sobasını tamir ettirip odunlarla beraber Pulet'in evine gider. Onlar yokken sobayı yakar. Bunu gören Pulet ve ailesi çok sevinir. Derginin yirmi altıncı, yirmi yedinci ve yirmi sekizinci sayılarında da fakir olan adamın insanlara yaptığı küçük ama esaslı yardımlar anlatılmıştır. Hikâye boyunca bir filozof gibi düşünen yaşlı adam etrafta bu kadar düşkün, fakir ve yardıma muhtaç insan varken diğer insanların nasıl olur da bu kadar mutlu olabildiklerini yargılamıştır. (Abdülhak Hadi, S.25, s.41–48), (Abdülhak Hadi, S.26, s.85–88), (Abdülhak Hadi, S.27, s.137–145), (Abdülhak Hadi, S.28, s.184–192)

4.3.1.2. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisinde toplam 21 hikâye yayınlanmıştır. Dergideki hikâyelerin yazarlar arasındaki dağılımına bakacak olursak; dergide Şükrü Turgut'un ve Rabia Nazif'in 3'er, Rahmi Korkut'un ve Ali Nihat'ın 2'şer , Muhtar İnyet, Hulusi. A(yın), Saima Hakkı, H(e) , Ak Engin, İhsan Kaya, Muallime Nebahat, Avni, S(in). Tuğrul, ve Abide Nazif'in 1'er tane hikâyesi bulunmaktadır. Dergide ayrıca 1 tane de sahibi belli olmayan hikâye yer almaktadır. Diğer dergilerden farklı olarak Şen Yuva dergisinde öğrencilerin hikâyelerine de yer verilmiştir. Ayrıca derginin altıncı, onuncu ve on dördüncü sayısında Almanca'dan, İtalyanca'dan ve Farsça'dan tercüme edilmiş 3 tane hikâye yer almaktadır.

Dergide üç hikâyesi bulunan Şükrü Turgut'un yazmış olduğu hikâyelere şöyle bir bakacak olursak; ilk hikâye “Sedat'ın Ölümü” başlığını taşımaktadır. Dönemin öykü ve roman anlayışını örnekleyen bu hikâyede Sedat adlı bir gencin ölümü, Cahit adlı bir arkadaşı tarafından anlatılmıştır. Sedat tıpkı dönemin romanlarında olduğu gibi sadece gözlerini bir kere gördüğü bir kıza âşık olur. Âşık olduğu o gözlerin sahibini bir daha bulamayan Sedat âşk acısıyla hastalanıp yataklara düşer. Arkadaşları Sedat'a tesellide bulunup onun kızı unutmaması gerektiğini söylese de Sedat için çok geçtir. Üzüntüden verem olan Sedat en sonunda ölür. (Şükrü Turgut, S.5, s.4–5)

Şükrü Turgut imzalı ikinci hikâye “Üç Siyah Göz” adıyla yayınlanmıştır. İlk hikâyenin aksine içinde herhangi bir merak ve olay olgusu buldurmeyen bu hikâyede

Melahat ve Bedia adlı iki kız kardeşin birbirlerine duydukları sevgi ve muhabbet onları uzaktan izleyen annelerinin gözıyla anlatılmıştır. (Şükrü Turgut, S.7, s.3)

Şükrü Turgut'a ait olan diğer bir hikâye ise "Unutulmaz Bir Akşam"dır. Bu hikâyede de başından sonuna kadar herhangi bir olay örgüsüne yer vermeyen yazar, Melahat ve Vedat adlı iki sevgilinin sıcak bir yaz akşamında yaptığı sandal sefasını anlatmıştır. Gezinti boyunca iki sevgilinin hissettiği duygular doğa tasvirleriyle birlikte okuyucuya anlatılmıştır. (Şükrü Turgut, S.10,s.12-13)

Dergide hikâyesi bulunan diğer bir yazar Rahmi Korkut'tur. Dergide iki hikâyesi bulunan yazarın ilk hikâyesi "Mektebe Nasıl Başladım " başlığını taşımaktadır. Bu hikâyede Osmanlı döneminde yaşamış olan bir çocuğun okula giderken yaşadığı ve hissettiği duygular anlatılmıştır. Çocuğun ve annenin yaşadığı heyecan, ailenin okul için yaptığı hazırlıklar, okulda yapılan merasimler dergide şu şekilde anlatılmıştır:

- Kim anne kim dedim?
- Çocuklar ve hocalar be dedi.
- Mektebe gitmeyecek misin? Seni almaya geliyorlar. O zaman bütün damarlarımın donduğunu hissettim. Pencereye gelmek için dizlerimde kuvvet kalmamıştı. Annem kolumdan çekerek
- Gel seyret dedi.
- Geldim birden ne bakayım bir tabur çocuk kız ve erkek birbirini katışmış. En önde iki Hoca Efendi ile büyük babam ve beni çok seven Bey babam daha önde bir büyük çocuğun başında kocaman bir sini. Şakırtılar, gürültüler içinde evimizin önüne kadar geldiler ve durdular. Bu görünüş karşısında bütün kanadım kırıldı. Bu korkuyu sünnet olurken de duydum. O da başka. Babam yukarı çıkarken annem yaldız sırmalı çantamı omzuma geçiriyordu. Babam:
- Haydi! Nejat bak arkadaşların seni almaya gelmişler gidelim diyordu. Ben bir ara düşündüm ve peltek dilimle yarım yarım konuşmaya başladım. (Şen Yuva, S.3, s.7)

Rahmi Korkut'a ait diğer bir hikâye ise "Hem Hikâye Hem Nasihat"tır. Hikâyede 18 yaşındaki İhsan'ın gençliğinin kıymetini bilmeden yaşaması ve bunun sonucunda gencecik

yaşında hayata gözlerini kapaması ibret verici bir dille anlatılmıştır. Hikâyenin başlığından da anlayacağımız gibi yazar İhsan'dan hareketle tüm gençlere gençliklerinin kıymetlerini bilmeleri gerektiğini öğütlemiştir (Rahmi Korkut, S.7, s.9–10–11)

Dergide iki hikâyesi bulunan diğer bir yazar Rabia Nazif'tir. Yazarın ilk hikâyesi “Mektep” başlığını taşımaktadır. Altıncı sınıf öğrencisi olan yazar hikâyede daha önce mektebi hiç görmemiş, dersin, muallimin ne anlama geldiğini bilmeyen Selime adlı bir kızın tarladan elde ettikleri mahsulü satmak için şehre geldikleri bir sırada ilk defa gördüğü mektebe karşı hissettikleri anlatmıştır. Hikâyeden alınan bölümüyle Selime'nin mektep hakkındaki görüşleri şu şekildedir. (Rabia Nazif, S.4, s.7)

Selime işini bitirdikten sonra ağır hatvellerle kulübesine dönerken kalabalık bir bahçe gördü. Çocukların muntazam elbiseleri, şen kahaahaları, nazar-ı dikkatini celp etti. Oradan geçen bir çocuğa burası ne? Diye papağan gibi ezberlemişti. Fakat ne olduğunu bilemiyordu. Yalnız ne suretle olursa olsun orada bulunmasını istiyordu. Mektep kelimesi onun cahil dimağında büyük bir yer tutmuştu. Fakat heyhat ki ilim ve irfan menbağı olan mektebin manasını pek geç anlamıştı. Bu mukaddes kelimenin manasını şimdiye kadar anlayamadığına bin kere pişman oluyor ve şimdi mektebe gitmek hevesi ile içi yanıyordu. Eğer ebeveyni bu saf ve asil kızcağızı vakti ile mektebe vermiş olsa idiler vatanın en değerli bir evladı olmayacak mıydı? (Şen Yuva, S.4,s.7)

Rabia Nazif'e ait olan diğer bir hikâye ise “Tahassür”dür. Bu hikâyede anne ve babasını kaybeden Bedia ve Cemal adındaki iki çocuğun başından geçen acı olaylar anlatılmıştır. Anne ve babaları ölen çocuklara amcaları bakmaya başlar. Ancak amcaları sevgi ve şefkat vermekten çok zulüm etmektedir. Bu zulme daha fazla dayanamayan Bedia ve Cemal evden kaçar. Evden kaçtıkları günün ertesinde amcaları Bedia'yı bulur. İzini kaybettiren Cemal hırsızlık yapmaya başlar. Yıllar sonra hırsızlık yapmaya girdiği evde Bedia'nın resmine rastlayan Cemal, kardeşinin evini soyduğunu anlayınca utancından oracıkta kendini öldürür. (Rabia Nazif, S.9,s.8–9–10)

Rabia Nazif'in dergide yayınlanan son hikâyesi “Rüyam” başlığını taşımaktadır. Hikâyede rüyasında çiçeklerin bayramını gören bir çocuğun heyecanla bu olayı annesiyle

paylaşması anlatılmıştır. Hikâye küçük bir çocuğun dilinden anlatıldığı için sade ve basit bir dil kullanılmıştır. (Rabia Nazif, S.2, s.3)

Dergide Rabia Nazif'ten başka hikâyesi yayınlanan diğer bir öğrenci dördüncü sınıf talebesi Saime Hakkı'dır. "Kuzuma Muhabbetim" başlıklı bu hikâyede küçük bir kızın babasının kurban için aldığı bir kuzuya duyduğu sevgi anlatılmıştır. Kuzuyu arkadaşı gibi gören küçük kız Kurban Bayramı'nda kuzusunun kurban edileceğini işitince hastalanır. Kızının bu durumuna dayanamayan baba bayramda kuzuyu kesmekten vazgeçer. (Saime Hakkı, S.6, s.12)

Dergide yayınlanan diğer bir hikâye de Muhtar İnyet tarafından yazılmış olan "İlk Heyecan" başlıklı hikâyedir. Hikâyede, konser vermek için ilk defa sahneye çıkacak olan bir kemancının heyecanı herhangi bir olay örgüsüne yer verilmeden duygu ve düşünceleri betimleyecek kelimeler seçilerek okuyucuya anlatılmaya çalışılmıştır. (Muhtar İnyet, S.1, s.8)

Dergide ayrıca üç adet tercüme hikâye yayınlanmıştır. Bu hikâyelerden ilki "Hikâye" başlığıyla Hulusi A(yın). 'a aittir. Yazarın Almanca'dan tercüme ettiği bu hikâyede bir çocukla köpeğin yaşadığı dostluk anlatılmıştır. Hikâyede köpeğiyle denize giden bir çocuk koşarken başını bir taşa vurur ve suya düşer. Düşmenin etkisiyle bilincini kaybeden çocuğu köpeği sürükleyerek kıyıya çıkarır ve çevreden birilerinin kıyıya gelmesini sağlar. Bu olaydan sonra köpekle çocuk ölene kadar birbirlerinden ayrılmayarak dost kalır. (Hulusi A(yın). S.6, s. 9–10)

Şen Yuva dergisinde yer alan ikinci tercüme eser Ali Nihat'ın Şeyh Sadi'nin Gülistan'ından tercüme ettiği Farsça hikâyedir. Hikâyede herhangi bir başlık kullanmayan Ali Nihat, Giresun'da yer alan bir kütüphanede rastladığı Gülistan adlı eserden Şen Yuva'da yayınlamak için bu hikâyeyi tercüme etmiştir. Hikâyede yer ve zaman belirtmeyen yazar masalımsı bir havayla hikâyeye giriş yapmıştır. Hikâye şu şekildedir: Günün birinde bir ülkede bir eşkiya büyük bir çete kurar. Çete o kadar büyür ki çetenin üyelerine ülkenin askerleri bile müdahale edemez olur. Ülkenin başındaki hükümdar da biraz pısrık olduğu için olaya el koyamaz. Bunun farkında olan çete başı önüne gelen herkesten zorla para alır, istediği köyü basıp adam kaçıtır. Günün birinde hükümdar ölür ve yerine yeni birisi geçer. Yeni gelen hükümdar eskisine hiç benzememektedir. Ülkesine kan kusturan çeteyi yok

etmekte kararlı olan hükümdar gerekenin yapılması için bütün devlet kademelerine emir verir. Gereken tedbirler alındıktan sonra kalabalık bir asker grubuyla çetenin bulunduğu yer basılır. Bunun sonucunda hükümdarın askerleri galip gelir. Hayatta kalan çete başı ve bazı çete üyeleri ibret olsun diye asılmak için ülkeye götürülür. Bu çete üyelerinin arasında çete başının üç yaşındaki oğlu da bulunmaktadır. Sırayla bütün çete üyeleri halkın gözü önünde asıldıktan sonra sıra çete başının oğluna gelir. Hükümdarın başvekili çocuğu öldürmemesi için hükümdara yalvarır ancak hükümdar razı olmaz. Diğer vekillerinde araya girmesiyle hükümdar zorla da olsa çocuğun asılmamasını kabul eder. Çocuğu kendi çocuğuyla büyütüp devlete yaralı bir insan olarak yetiştireceğini söyleyen başvekile “Kurdun oğlu kurt olur.” sözleriyle hükümdar karşılık verir. Başvekil çocuğu, kendi çocuğu gibi görür onu evladiyla birlikte okutur. Ancak çocuk on yedi-on sekiz yaşına geldiğinde dersten arta kalan zamanlarında bölgenin işsiz güçsüz asi delikanlılarını başına toplayıp, kavga dövüş etmektedir. Günün birinde çıkan kavgayı ayırmak için başvekilin oğlu dövüş müdahil olur. Bunun üzerine çete başının oğlu çocuğu bıçaklar ve öldürür. Olayı duyan baba kahrolur. Hükümdarın söylediği söz aklına gelir ancak çok geçtir. (Ali Nihat, S.10, s.9–11)

Dergideki diğer bir tercüme hikâye “Hikâye” başlığıyla Abide Nazif’e aittir. Yine bir durum hikâyesine yer veren dergide Maria adlı bir askerın orduda iyi bir mevkide bulunmasına rağmen annesinden uzak olduğu için bir türlü mutlu olamaması sade bir dille anlatılmıştır. (Abide Nazif, S.14, s.5–7)

Dergideki diğer bir hikâye “Zehra’nın Derdi” başlığıyla H(e).’ye aittir. Hikâyede kadınlar meclisinde hiçbir zaman yeri olmayan, kadınlar arasında önemsenmeyen ve söz hakkı verilmeyen Zehra’nın kocası İlyas’ın falcı olmasıyla değişen hayatı anlatılmıştır. Zehra kocası İlyas sayesinde artık kadınlar meclisinin en popüler ve aranılan kadını olur. (H(e). S.7, s.6–8)

Derginin sekizinci sayısında toplam 3 hikâye yayınlanmıştır. Bunlardan birincisi “Falso” başlığıyla Ak Engin imzasını taşımaktadır. Hikâyede annesiyle gezmeye gitmek isteyen Melih’in yaptığı numaralar diyalog halinde verilmiştir. Hikâyenin baş kısmında yer alan “ Konuşmaklı Hikâye” yazısından da anlayacağımız gibi hikâye bitene kadar Melih’in, Melih’in annesinin ve ninesinin arasındaki konuşmalara yer verilir. (Ak Engin, S.8, s.2–4,8)

Derginin sekizinci sayısında yayınlanan ikinci hikâye ise İhsan Kaya'nın "Masum İntikam" adlı hikâyesidir. Kardeş kıskançlığının ele alındığı bu hikâyede beş yaşındaki Selma'nın yeni doğan kardeşi Bülent'e karşı duyduğu kin anlatılmaktadır. Tek çocuk olması sebebi ile çok sevilen ve çok şımartılan Selma'nın günün birinde bir kardeşi olur. Kardeşinin olmasıyla birlikte doğal olarak Selma'ya duyulan ilgi ve alaka azalır. Bunun farkında olan ancak belli etmeyen Selma annesinin ve babasının uyuduğu bir vakitte kardeşinin odasına girer ve kendisine mavi gözleri ile bakan kardeşinin gözüne parmağını sokar. Acı ile ağlayan bebeğin yanına annesi ve babası geldiğinde artık çok geçtir. Çünkü Bülent'in tek gözü kör olmuştur. (İhsan Kaya, S.8, s.5-6)

Sekizinci sayıda yayınlanan son hikâye ise "Haylaz Çocuk" başlığıyla Ali Nihat'a aittir. Hikâyede okula gitmek istemeyen, gün boyu yaramazlık yapan, hayvanlara ve doğaya zarar veren bir çocuğun başına neler gelebileceği, kıssadan hisse şeklinde diğer çocuklara ders vermek amacı ile anlatılmıştır. (Ali Nihat, S.8, s.11-12)

Muallime Nebahat'ın derginin on birinci sayısında "Felek" ismi ile yayınlanan hikâyesi ise şu şekildedir: Olay örgüsü bulundurmeyen bu hikâyede yetim kalmış bir çocuğun yanında kaldığı amcasıyla yaptığı konuşmalara yer verilmiştir. Devamlı yaramazlık yapan çocuk bu sebepten dolayı her seferinde amcasından tokat yer. Tokatın sebebini soran çocuk yine her seferinde olduğu gibi bu feleğin tokatı cevabını alır. (Muallime Nebahat, S.11, s.9)

Halkı eğitmeyi amaçlayan dergide bu amaca hizmet eden hikâyelere de yer verilmiştir. Bu tür hikâyelerden biri de derginin on ikinci sayısında Avni imzasıyla yayınlanan "Benim Arzum Bir Koyundu Ama" başlıklı hikâyedir. Hikâyede üfürükçülük yapan bir hocanın hastayı iyi etmesi karşılığında hasta sahiplerinden koyun istemesi iğneleyici bir dille anlatılmıştır. (Avni, S.12, s.9)

Halkı eğitme amacını güden diğer bir hikâye ise S(in). Tuğrul imzasıyla "Hak Yiyen Müftü" başlıklı hikâyedir. Hikâyede Bağdat'ta ticaret yapan bir Hindu'nun oranın müftüsüne mallarını satması ve bunun karşılığında parasını bir türlü alamaması anlatılmıştır. (S(in). Tuğrul, S.13, s.9-10)

Dergide bir tane de imzasız hikâye bulunmaktadır. “Meğer Arkadaşım” başlıklı hikâyede arkadaşının mektuplarını koleksiyon yapan ve onu bundan haberdar etmeyen bir şahsın hikâyesi anlatılmıştır. (İmzasız, S.8, s.7–8)

Dergide yer alan hikâyeleri genel olarak değerlendirecek olursak; öykülerin konusu günlük hayatta kolaylıkla karşılayabileceğimiz kardeş kıskançlığı, evlada duyulan muhabbet, anne sevgisi, ölüm, mevki edinme kaygısı, hayvan ve bitki sevgisi gibi konulardır.

Şahıs kadrosu çok az olan hikâyelerde bazen sadece bir kişinin yer aldığı öyküler de vardır. Hikâyelerde mekân olarak ise ev, okul gibi kapalı mekânların yanında bahçe, sokak, pazar gibi açık mekânlara da yer verilmiştir.

Şen Yuva dergisinde yer alan hikâyelerde durum hikâyesi oldukça fazla yer almıştır. Bu hikâyelerde olay örgüsü tamamen bozulmuştur. Hem öğrencilere hem de halka hitap ettiğini ilk sayısında açıklayan dergi bu sözüne sadık kalarak herkesin kolaylıkla anlayabileceği sade ve basit öykülere yer vermiştir. Ayrıca dergide yer alan bazı öykülerde öğrencilere ve gençlere ders vermek amacıyla kıssadan hisse yapılmıştır.

4.3.1.3. Çağlayan Dergisi

Çağlayan dergisinde toplam 10 hikâye yayınlanmıştır. Yayınlanan bu hikâyelerden 4’ü Tekin’e, 3’ü Esat Adil’e, 1’er tanesi de Perihan’a, Musa’ya ve M(im). T(e)’ye aittir. Hikâyelere kısaca değinecek olursak:

Dergide dört hikâyesi bulunan Tekin’in hikâyelerinden üç tanesi “Mektup” başlığını taşımaktadır. Dergide bu başlıkla yayınlanan ilk hikâye derginin beşinci sayısında yayınlanmıştır. Yirmi beş yaşındaki bir delikanlının ölüm sebebini anlatan bir mektuptan alınan bu hikâyede, genç geride bıraktığı sevdiklerine neden yaşamayı değil de ölümü tercih ettiğini şu şekilde anlatır: “Hayata ve kendime baktığımda yaşamak için hiçbir gerekçe görmedim. Böyle bomboş ve zevk almadan yaşamaktansa ölmek daha iyidir.” (Tekin, S.5, s.13)

Dergide Tekin’e ait olan “Mektup” başlıklı diğer bir hikâye altıncı sayıda yayınlanmıştır. Bu hikâyede de mektup türünü kullanarak hikâye oluşturan yazar Nermin

adlı bir kıza âşık olan bir gencin kıza olan aşkını bir mektup aracılığıyla itiraf etmesini konu alır. Genç, Nermin'e yazdığı mektupta ona olan aşkından çok kadının dinen ve ahlaken baskı görmesini ve kadınlara yapılan haksızlıkları anlatmıştır. (Tekin, S.6, s.12–13)

Tekin'e ait "Mektup" başlıklı diğer bir hikâyenin konusu ise karısını bir aşığıyla evinde yakalayan ve bu olay karşısında ikisinin de canını alan bir katilin hikâyesi mektuba konu edilmiştir. 6 yıldan beri zindanda tek başına yaşayan katil yalnızlığın verdiği acıyla başkasına söyleyemediği sırlarını kâğıda dökmüştür. (Tekin, S.10, s.10–11)

Tekin'e ait son hikâye ise "Yolda Doğan Aşk" başlığını taşımaktadır. Hikâyenin kahramanı memuriyeti sebebiyle İstanbul dışına tayin edilmiştir. Yolculuk için Haydarpaşa Tren Garı'na gelen adam o sırada güzel bir kadını fark eder. Kadın telaşla trene binmeye çalışır. Bu sırada çantasından bir defter düşürür. Bunu gören adam koşarak kadının düşürdüğü defteri alır ve kadını aramaya başlar. Ancak kadını bir türlü bulamaz. Çaresizlik ve merak içinde defterin içindekileri okumaya başlayan adam kadının, kocasını kaybetmiş bir Fransız olduğunu ve bazı sebeplerden dolayı İstanbul'a geldiğini öğrenir. Defterden okuduklarına göre kadın İstanbul'da mutlu değildir ve Fransa'ya dönmek ister. Defteri kapattığında imkânsız bir aşka düştüğünü anlayan adam üzüntü içerisinde. O sırada büyük bir gürültü duyulur ve tren durur. Daha sonra anlaşılır ki tren kaza yapmış ve birçok insan ölmüştür. Adam ilk iş olarak büyük bir telaşla kadını aramaya başlar. Bu aramaları sonucunda kadını sapsağlam bir şekilde bulur. Kaza sebebiyle yolcular başka bir trene sevk edilir. Bunu fırsat bilen adam sevdiği kadının bindiği kompartımana biner ve onunla konuşmaya başlar. Kadın konuşmalarında Fransa'ya gitmek istediğini ve İstanbul'u sevmeyi ifade edince adam o anda ne kadar ümitsiz bir aşka tutulduğunu anlar ve ilk durakta iner. (Tekin, S.12, s.10–13)

Çağlayan dergisinde 3 hikâyesi yayınlanan Esat Adil'in ilk hikâyesi "Ebedi Hicran" başlığıyla derginin dördüncü sayısında yayınlanmıştır. Hikâyeye Suat adlı bir gencin arkadaşıyla dertleşirken anlattıkları konu edilmiştir. Suat'ın hasta olan bir amcakızı vardır. Suat bu kıızı kardeş gibi sevmektedir. Ama kızın ona beslediği duygular Suat'ın düşündüğünden çok farklıdır. Günün birinde hasta olan kız ölür. Geride bir hatıra defteri bırakır. Bu hatıra defterini bulan Suat defteri okur ve amcakızının kendine âşık olduğunu anlar. Bu olay sonunda büyük bir üzüntüye boğulan Suat amcakızının ölümünden 3 yıl geçmesine rağmen hala üzüntüsünden bir şey kaybetmemiştir. (Esat Adil, S.4, s.12–14)

Dergide Esat Adil'e ait olan ikinci hikâye “Katil” başlığını taşımaktadır. Bir arkadaşının eşine tecavüz edip onu öldürmekle suçlanan bir gencin mahkemede verdiği ifade hikâye tekniğiyle okuyucuya sunulmuştur. Gencin ifadesine göre tecavüz ettiği iddia edilen kadının kocası Kerim ile bu genç çok yakın arkadaşdır. Çocukluk arkadaşı olan bu gençlerin mahallelerine bir gün Selma adında bir kız taşınır. İki genç birbirinden habersiz Selma'ya âşık olur. Her iki gençte kıza olan duygularını açıklamasına rağmen Selma Kerim'i seçer. Bu olayla yıkılan genç yinede arkadaşıyla olan ilişkisini kesmez. Kerim'in il dışına çıktığı bir gün Selma genci eve çağırır. Ancak ters giden bir şeyler vardır. Selma gence beklemediği bir şekilde yaklaşır. Bu sırada duygularına yenilen genç birden albümdeki Kerim'e ait olan resimleri görür. Resimlerin etkisiyle arkadaşına bu kötülüğü yapamayacağını anlayan genç arkadaşını öldüreceğine aşkını öldürmeyi tercih eder. (Esat Adil, S.8, s.10–13)

Esat Adil'e ait olan son hikâye “Seleciler” başlığını taşımaktadır. Hikâyede aynı köyde yaşayan yedi gencin para kazanmak için gurbete gitmeleri anlatılmıştır. Hikâyenin konusu gençlerin gurbette yaşadıklarından çok geride bıraktığı insanların çektiği acılardır. Gurbete giden bu yedi gencin arasında bulunan Ahmet, diğerlerinin dönmesine rağmen bir türlü sılasına geri gelmemiştir. Aradan geçen yıllara rağmen geride bıraktığı gözü yaşlı ninesi ve nişanlısı bir umutla onu beklemektedir. (Esat Adil, S.15, s.16)

Dergide ayrıca tercüme hikâyeler de yayınlanmıştır. M(im). T(e)'nin Fransızcadan tercüme ettiği hikâye “Miralay'ın Fikirleri” başlığını taşımaktadır. Hikâyeye orduda askerlerine hikâyeler anlatan bir miralayın daha yüzbaşı iken başından geçen bir olayı anlatması konu edilmiştir. Söze “Biz Fransızların kadın deyince yapamayacağımız bir şey yoktur.” (Çağlayan, S.3, s.14) cümleleriyle başlayan miralay Fransa- Prusya savaşı sırasında başlarından geçenleri askerlerine özetle şu şekilde anlatmıştır: Savaş sırasında Fransa çok fazla yer kaybetmiştir. Asker soğuktan üşümüş ve aynı zamanda açtır. Tam ümitsizliğe düştüğü bir anda karşidan bir baba kız gelir. Ordu canlanır. Miralay savaşı kazanmalarının en büyük sebebi olarak bu kızı görür. Çünkü onlar için kadın her şeydir. (M(im). T(e), S.3, s.14–15–16)

Dergide yayınlanan diğer bir tercüme hikâye Musa'nın Almanca'dan tercüme ettiği “Dördüncü Alaydan Kalan On Kişi” başlığını taşır. Bu hikâyede de Almanya ve Polonya

arasında yapılan bir savaş anlatılmıştır. Çok çetin şartlarda geçen savaşın sonunda Alman tarafı savaşı kaybetmiş ve bu savaşa katılan dördüncü alaydan sadece on kişi hayatta kalabilmiştir. (Musa, S.7, s.13)

Dergideki son hikâye Perihan'a aittir. "Yağmurdan Sonra" başlığını taşıyan hikâyede sevgilisine aşkını bir türlü söyleyemeyen birinin doğadaki varlıklardan bunu istemesi anlatılmıştır. Genç o kadar çaresizdir ki sesini bir türlü sevdiği kıza ulaştıramaz. Bunu onun penceresinden uçup giden rüzgârdan ister. Rüzgârdan onu çok seven ve sesini ona bir türlü duyuramayan birinin olduğunu söylemesini ister. (Perihan, S.5, s.10)

4.3.1.4. Meşale dergisi

Meşale dergisinde toplam 10 hikâye yayınlanmıştır. Bu hikâyelerden 7 tanesi Fransız ve Rus yazarlardan tercüme edilmiştir. 2 tanesi Kenan Hulûsî'ye, 1 tanesi ise Sabahattin Ali'ye aittir. Ayrıca dergide üçüncü sayıdan itibaren Meşale'nin tefrikası başlığı adı altında Kenan Hulûsî'ye ait olan hikâye tefrikası derginin bitimine kadar devam etmiştir. Dergideki hikâyeleri tek tek ele alacak olursak 2 hikâyeye sahip olan Kenan Hulûsî'nin "Denizin Aldığı Adam" ve "Bir Yudum Su" adlı hikâyelerini şu şekilde özetleyebiliriz.

"Denizin Aldığı Adam" hikâyesinde Haliç iskelesindeki bir yaz sabahı anlatılmıştır. Güneşin ilk ışıkları ile balıkçıların neler yaptığı, ağları denize nasıl attıkları, yanlarına gelen kedileri doyurmak için hangi balıkları verdikleri betimleme yöntemi ile okuyucuya sunulmuştur. Hikâyede bütün bu olağan olayların içinde garip bir kadın vardır. Kadın gördüğü herkesi kocası zannetmekte koluna girip; "Hadi gel evimize gidelim, beni tanımadın mı?" diye sormaktadır. Çevresindekilerden işin aslı öğrenilir ki kadın kocasını denizde kaybetmiştir ve o gün bugündür her sabah iskeleye gelip ona benzettiği herkesi kocası zannedip eve götürmek istemektedir. Yazar öykü boyunca olay hikâyesinden çok bir durum hikâyesi anlatmış, merak öğelerinden çok kişisel ve sosyal yorumlara yer vermiştir. Bu yönüyle hikâye Çehov tarzında yazılmış bir hikâyedir. (Kenan Hulûsî, S.1, s.12-14)

Kenan Hulûsî'nin diğer bir öyküsü olan "Bir Yudum Su" çölde yaşanan bir aşk hikâyesini anlatmaktadır. Bu öyküde Kays adlı bir genç çölde yolculuğa çıkar, suyu biter ve su istemek için bir çadıra girer. Çadırdaki bir genç kız yarı çıplak uyumaktadır. Sesi duyan kız ona çadıra girmenin günah olduğunu söyler ve onu kovar. Kays gitmek istemez çünkü kıza

âşık olmuştur. Kız zorla da olsa ona bir tas su verir. Bundan sonra kız da ona âşık olmuştur. Kızın adı Lebine'dir. Kays ailesi ile birlikte gelir kızı ister ve alır. Çiftin evleneli iki yıl olmasına rağmen çocukları olmamıştır. Bu durum Kays'ın ailesini tedirgin eder ve Kays'a Lebine'yi boşamasını ya da üstüne yeni biriyle evlenmesini söylerler. Kays ilk önce kabul etmez ama babası yüzünden mecbur kalır ve Lebine'yi boşar. Ancak Lebine'yi bir türlü unutamaz. Çevresindekiler ona bir yolculuğa çıkarsa Lebine'yi unutabileceğini söylerler o da söylenenleri yapar ve devesini alıp bilmediği diyarlara gider. Artık Lebine'yi unutmuştur. Matarasında su kalmayan Kays bir çadıra girer ve çadırda karşısına çok güzel bir kız çıkar. Kız o kadar güzeldir ki o an ona Lebine'yi unutturmuştur. Kays kıza adını sorar ve Lebine cevabını duyunca beyninden vurulmuşa döner. (Kenan Hulûsî, S.4, s.12–13)

Birinci öyküde durum hikâyesine yer veren Kenan Hulûsî bu hikâyede merak unsurlarını öne çıkararak olay hikâyesine yer vermiştir.

Sabahattin Ali'ye ait "Viyolonsel" adlı hikâye ise şu şekildedir: Afrika'nın bir köyüne giden seyyahlar orada Avrupalı birine ait olduğu belli olan bir kulübeye rastlar. Kulübede beyaz bir adam yaşamaktadır. Bu beyaz adamın kim olduğunu kabilenin reisine sorarlar. Reis adamın yıllar önce karısı ile beraber buraya geldiğini ve büyük bir müzik aleti çaldığını söyler. Adamın karısı amansız bir hastalığa tutulmuştur. Adam karısının iyileşmesi için her türlü kaygıdan uzak olan bu köye getirir. Ancak karısı uzun yaşamaz. Burada ölür. Kadın ölürken bir vasiyet bırakır. "Ben öldüğüm zaman sakın beni buralarda bırakma, mezarımın başında büyük üstatların bestelerini çal." der. Adamda onun vasiyetine sadık kalarak mezarında tek başına karısı ile konuşmuş gibi viyolonsel çalar. (Sabahattin Ali, S.7, s.13–16)

Dergide yer alan diğer hikâyelere bakacak olursak bunların tamamı yabancı yazarlardan tercüme edilmiştir. Bu tercüme hikâyelerden birisi; "Natalia Davidovna" adlı hikâyedir. A(yın). Mazhar'ın Rus edebiyatçı T. Koprın'den tercüme ettiği hikâyede, yatılı bir lisede okumuş ve bu lisede on üç yıldan beri görev yapan bir öğretmenin hayatı anlatılmıştır. Natalia adındaki bu öğretmen oldukça disiplinli, öğrencileri ile yüz göz olmayan, erkeklerin yaklaşmadığı, sert biridir. Okuldan sadece hafta sonu halasını ziyaret etmek için ayrılan öğretmen aslında halasına gitmemekte geceleri gönlünü eğlendirecek bir adam bulup sabaha kadar onunla birlikte olup, ertesi gün okula hiçbir şey olmamış gibi geri dönmekte ve bundan kimse şüphelenmemektedir. Günün birinde Natalia'nın birlikte olduğu adam yatakta ölür.

Bunu gören Natalia otelden birilerini çağırır. Gelenlerin arasında öğrencilerinden birinin babası vardır. Ancak Natalia hiç etkilenmez. Adama insanları kandırmanın ne kadar kolay olduğunu söyler ve oradan ayrılır. Hikâye tarz olarak tamamen Maupossant tarzı bir hikâyedir. Hikâye bir olay etrafında gelişmiş ve okuyucuda büyük bir merak uyandırmıştır. (A(yın). Mazhar, S.2, s.13-15)

Yaşar Nabi'nin Fransız yazar Andre 'den tercüme ettiği “Bir Üstadın Doğuşu” adlı hikâyeye ise şu şekildedir: Kendi çapında resimler yapan Piyer, edebiyatçı bir arkadaşı tarafından “Patlıcana bakarak resim çizeceğine kafandan bir olay kurgula çizgilerle bunları anlat, resme bakıp burada ne anlatmak istemiştiniz diye soranlara da kafanda kurguladığın ancak resimle hiç alakası olmayan bir olayı anlat. Emin ol herkes resimlerini daha çok beğenecektir.” şeklinde uyarılır. Arkadaşının bu sözüne inanmayan Piyer resimlerini görmeye gelen ancak hiç birini beğenmeyenleri görünce arkadaşının söylediği yöntemi uygular. Aradan aylar geçer ve geçen sefer resimleri görmek için gelen çiftin resmin konusunu sorması ile Piyer saçma sapan bir şeyler anlatır. Bunun üzerine çift hayran kalıp Piyer'in bu türde yaptığı bütün tabloları fahiş bir değerde almak ister. (Yaşar Nabi, S.2–3,s.4-6)

Bedrettin'in Piermak Orlon'dan tercüme ettiği “Hakemler” adlı hikâyeye şu şekildedir: Soğuk bir kış gecesi küçük bir köy beş cüzzamlı tarafından basılır. Cüzzamlıların görünüşünden çok korkan köylüler onların her dediğini yapmak zorunda kalırlar. Cüzzamlılar onlara köyün yeni hâkimi olduklarını ve kendilerine bir kız vermeleri gerektiğini söylerler. Bunun üzerine cüzzamlıların köyü yakıp yıkacaklarını düşünen köylüler korku ile kendilerini kiliseye kilitlerler. Cüzzamlılar sabaha kadar köyde ne kadar yemek varsa yer içerler. Ertesi gün köylülerin kiliseden dışarı çıkmasını beklerler. Ancak köylüler bir türlü kiliseden çıkmazlar. Köylülerin ölümleri pahasına oradan ayrılmayacaklarını anlayan cüzzamlılar işlerine yarayan ne kadar şey varsa hepsini çuvala doldurup köyden ayrılırlar. (Bedrettin, S.3 s.14–15)

Diğer bir tercüme hikâyeye ise A(yın). Gaffar'ın Yanta Leymon'dan tercüme ettiği “Kadın Kalbi” adlı hikâyedir. Hikâyeye boyunca intihar eden bir gencin ardından kendini suçlu bulan bir genç kızın duyduğu üzüntü anlatılır. İntihar eden genç fakir, kavgacı, kimse ile anlaşamayan bir tiptir. Okulda Sonya adlı bir kıza âşık olur ama kızdan bir türlü karşılık alamaz. Kız onunla konuşmak şöyle dursun her gördüğü yerde onunla dalga geçer. Günün

birinde genç intihar edince herkes Sonya'yı suçlu bulur. Sonya'da bu suçu kabul eder ve her gün kahrolur. Günün birinde gencin yazdığı bir mektup bulunur. Mektupta ailesinin çok fakir olduğu, babasının ailesine acı çektirdiği ve bu duruma daha fazla dayanamayacağı yazılıdır. Mektubu okuyan arkadaşları Sonya'ya müjdeli haberi verir. Ancak Sonya sevinmez ve “Demek ki benim için değilmiş” der. Orada hıçkırıklara boğulur. (A(yın). Gaffar, S.4 s.6-8)

Gayda Maupassant'dan alınan “Deli” adlı hikâyede 85 yaşına kadar hâkimlik yapmış adaleti ile herkes tarafından sevilen bir adamın gerçek yüzü anlatılmıştır. Günün birinde hâkim ölür ve çekmecesinde yakınları bir zarfın içerisine gizlenmiş bir mektup bulur. Mektupta öldürmenin aslında yaratmak kadar doğal olduğu ve insana büyük bir haz verdiği hâkim tarafından anlatılmaktadır. Hâkim öldürmenin ilk hazzını bir kuşu kesmekle yaşadığını anlattığı mektupta bu hazla bir çocuğu ve bir balıkçıyı nasıl öldürdüğünü bunları öldürdükleri iddia edilen sanıkları nasıl ölüme mahkûm ettiğini büyük bir zevkle anlatmıştır. (Bedrettin, S.6 s.12–14)

İspanyol edebiyatçı Belosko İbones'in “Büyücü Kadının Kızı” adlı hikâyesi yine Bedrettin tarafından tercüme edilmiştir. Hikâye şu şekildedir: Büyücü bir kadının kızı olan Marietaya'ya İspanya'nın zengin ailelerinden birinin oğlu âşık olur. Bu aşka oğlanın annesi karşı çıkar ancak adam evlenmeye karar vermiştir. Evinde bu kıza dayanamayan anne ölür. Marieta'a ile adam bir süre evli kalır. Ancak annesinin acısına dayanamayan adam amansız bir hastalığa tutulur. Bir taraftan da Marieta hamiledir. Günün birinde adam ölür. Herkes bu ölümden Marieta'yı sorumlu tutar. Marieta çocuğunu doğurur ve aylarca hiç sokağa çıkmaz. Günün birinde sokağa çıkar. Herkes onun dedikodusunu yapar. Evine dönerken kayın biraderi tarafından durdurulur. Kimsenin olmadığı bir yere götürülerek öldürülür. (Bedrettin, S.7 s.7–9)

Salih Zeki'nin Henry Hate'den tercüme ettiği “Zavallı Piyer” adlı hikâye ise Piyer adlı bir gencin sevdiği kız olan Margarit'i başka biri ile dans ediyor olarak görmesi ve ihanete uğramanın verdiği acı ile devamlı intiharı düşünmesini anlatan kısa bir hikâyedir. (Salih Zeki, S.8, s.7)

Meşale dergisi diğer dergilerden farklı olarak tefrika yayınlamıştır. Kenan Hulûsî'ye ait olan bu tefrika üçüncü sayıdan başlayarak derginin bitimine kadar devam etmiştir. Bir mukaddime ile başlayan tefrikada bir erkeğin bir kadına nasıl âşık olduğu, âşık olduğu zaman

neler hissettiği anlatılmıştır. Hikâyede yer alan erkek Anadolu’da yer alan çiftliklerinin tehlikede olduğu haberini alınca hemen yola çıkar. O zamana kadar İstanbul’dan dışarıya çıkmayan adam Anadolu’nun ne kadar bakımsız olduğunu görür. Bu bakımsızlığın aksine insanların ne kadar temiz yürekli olduğunu da fark eder. Çiftlikte geçen sıkıcı günlerden sonra bir av partisine katılır. Bu partide bir ceylan avlanır. Ceylana kıyamayan adam onu yanına alır ve çiftlikte geçirdiği günlerde onunla adeta bir aşk yaşar. Ayrılma vakti geldiğinde sevgilisinden ayrılan bir âşık gibi acı çeker. İstanbul’a geri döndüğünde ilk olarak sevgilisinin yanına giden adam onu uyur vaziyette bulur. O an ceylana duyduğu aşkla sevgilisine duyduğu aşkı karşılaştırır ve kadınların kalplerini dudaklarında taşıdığına karar verir ve ceylana duyduğu özlem bir kat daha artar.

Dergide yayınlanan hikâyeleri toplu bir şekilde değerlendirecek olursak; yerli hikâyelerde olay hikâyesinden çok, durum hikâyeleri anlatılmıştır. Hikâyelerin konusu genel itibari ile aldatma, karşılıksız aşk, nefret, ihtiras, hırs, ölüm gibi dönemin hikâye anlayışını sergileyen türde hikâyelerdir. Dergide daha çok tercüme hikâyelere yer verilmesinden dolayı mekân olarak başka ülkeler seçilmiştir. Şahıs kadrosu açısından ise hikâyede yer alan kişi sayısı iki veya üçü geçmemiştir. Hikâyeler dil açısından sade ve anlaşılırdır.

4.3.1.5. Çığır Dergisi

Çığır dergisinde toplam 9 hikâye yayımlanmıştır. Yayımlanan bu hikâyelerden 1’er tanesi Zehra Hanım’a, A. Refik Bey’e, Süzan’a, Behiç Enver’e, Muzaffer Şadi’ye, Ahmet Zuhari’ye, Muallim Ruhi Bey’e, Bedia Cemil’e ve İmzasız bir yazara aittir. Hikâyelerden 1’i tercüme iken 2’si milli hikâye başlığını taşımaktadır. Dergide yayımlanan çoğu hikâye seriler halinde yayımlanmıştır.

Dergide yayımlanan ilk milli hikâye Zehra Hanım’a ait olan “Kavalın Tarihi” başlığını taşımaktadır. Derginin birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sayılarında yayımlanan bu hikâyede Ali adlı bir gencin başından geçen bir sevda anlatılmıştır. Ali adındaki bu genç günün birinde bir beyin sürüsünü otlatmak için çobanlığa başlar. Aradan yıllar geçer, artık bir delikanlı olan Ali beyin kızı Gülizar’a âşık olur. Derdini kimseye anlatamayan Ali bir dalı oyar ve bilmeden kavalı icat eder. Derdinin kaval vasıtasıyla koyunlara anlatmaya başlar. Ali’nin bir derdi olduğunu anlayan köyün ileri gelenleri Ali ile konuşur. Ali onlara Gülizar’a

âşık olduğunu söyler. Bunun üzerine köydeki büyükler birlik olup Ali'ye beyin kızı Gülizar'ı istemeye giderler.

Köylülerin bu isteğine karşı çıkan bey kızının da Ali'ye âşık olduğunu anlayınca ortaya bir şart sunar. Beyin şartı şudur: “Koyunlara üç gün tuz yedireceksin, dördüncü günü sabahleyin şu karşiki tepe üzerinden koyunlarını kaval ile dereye indirecek ve su içirmeden tekrar kaval ile döndüreceksin. Eğer bunu yaparsan kızımı sana vereceğim.” (Çığır, S.4, s.30)

Ali olayın ne kadar güç olduğunu bilse de aşkı için bunu kabul eder. Ali ağanın dediği gibi üç gün koyunlara tuz yalatır ve dördüncü günü dereye indirir. Bütün köylü merak içinde sonucu beklemektedir. Koyunlar su içmek için dereye indiklerinde Ali kavalının namelerini değiştirir o anda su içmek için dereye inen bütün koyunlar ağızları suda beklerler. Siyah koyun hariç bütün koyunlar su içmeden geri döner. Siyah koyun inat etmektedir. Ali bu sefer yalvarırcasına çalmaya başlar. Bunun üzerine siyah koyunda diğerlerinin yanına gider. Beyin şartını gerçekleştiren Ali Gülizar'ına kavuşur.

Dergide yayınlanan ikinci milli hikâyeye Muallim Ruhi Bey'e ait olan “Allı Gelin Âşık Mehmet” başlığını taşımaktadır. Derginin beşinci sayısında yayınlanan bu hikâyede yine bir aşk öyküsü anlatılmıştır. Ancak bu öyküde Allı Gelin ile Âşık Mehmet'in birbirine söylediği sözler mısralar halinde verilmiştir. Allı Gelin ve Âşık Mehmet çok yakın bir zaman önce birbirlerini severek evlenmişlerdir. Allı Gelin çok güzel bir kız olduğundan köyün delikanlılarından Abugül ona âşık olur. Bulduğu her fırsatta Allı Gelin'e âşık olduğunu söyleyen Abugül günün birinde Allı Gelin'i çeşmede sıkıştırır. Bu olay Mehmet'in kulağına gider ve Mehmet Abugül'ü bulduğu ilk yerde öldürür. Bunun üzerine Âşık Mehmet 12 yıl hapis yatmak için Eğribüz Kalesi'ne gönderilir. Bu acıya dayanamayan Allı Gelin Âşık Mehmet'e şiirler yazar.

Aradan yıllar geçer ve mahkûmiyeti biten Âşık Mehmet köye döner. İlk iş olarak çeşme başına gelen Âşık Mehmet karısı Allı Gelin'i beklemeye başlar. Bir süre sonra Allı Gelin çeşmeye gelir. Âşık Mehmet Allı Gelin'e kendini belli etmeden şiirler söyler. Allı Gelin de aynı şekilde ona karşılık verir. Konuştuğu kişinin eşi Mehmet olduğunu anlayan Allı Gelin Mehmet ile birlikte evine döner. İki sevgilinin birbirine söylediği şiirlerden örnek verecek olursak;

Aldı Âşık Mehmet

İstanbul'dan gelir ferman.
Kır atta kalmadı derman
Âşık Mehmet sana kurban
İndir beni Allı Gelin

Aldı Allı Gelin

İstanbul'dan gelir ferman
Kıratına olam derman
Allı Gelin sana kurban
İndireyim yârim seni. (Çığır, S.5, s.11)

Dergide yayınlanan üçüncü hikâye “Şehvet Kurbanı” başlığıyla A. Refik Bey'e aittir. Seri halinde yayınlanan bu hikâye derginin üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci sayılarında yayınlanmıştır. Hikâye Thomas adlı Fransız bir adamın başından geçmektedir. Thomas Paris'de büyük bir bankada çalışmaktadır. İşi gereği bankanın İstanbul'daki şubesine müdür olarak gönderilir. İstanbul'a gitmek için trene binen Thomas burada Rus bir kadınla tanışır. Thomas'ın zengin biri olduğunu anlayan kadın yolda onu kandırır. Trenden hemen iner inmez İstanbul'un en ünlü barına götürür. Orada Thomas'ı güzelce içirdikten sonra cebindeki bütün parayı alarak oradan uzaklaşır. Sabah olduğunda soyulduğunu anlayan Thomas için artık çok geçtir.

Derginin üçüncü sayısında yayınlanan diğer bir hikâye ise “Düzce Postası” başlığıyla Süzan'a aittir. Yavuz ve Suzan adlı iki gencin başından geçenleri anlatan hikâyede kaçakçılığın vatan hainliğiyle eş değer bir suç olduğu anlatılmaya çalışılmıştır. Suzan ve Yavuz askeri bir okuldan mezun olmuş, Düzce'ye bir kaçakçıyı tutuklamak için görevlendirilmiş iki gençtir. Yolda birbirlerine âşık olurlar. Trenle Düzce'ye geldiklerinde kaçakçının evine giderler. Suzan kaçakçının dayısı olduğunu görünce onu ikna etmek için dayısının yanına gider. Dayı kız arasındaki konuşma şu şekildedir:

—Dayı dayı beni senelerce mekteplerde okuttun. Bana insanlığımı vatanımı milletimin menfaatlerini tanıttırdın. Şimdi nasıl oluyor da bavulunun içine

sigara kâğıdı doldurarak bana kaçakçılık yaptırıyorsun? Namus ve şerefini kurtarmak için beni intihara mı sevk ediyorsun söyle dayı söyle. Benim masum ruhumu vatana ihanet cürmü ile nasıl kirletiyorsun?

— Kızım bu bir ticarettir. Cinayet ihanet bunun neresinde.

— Ya yakalansaydım?

— Cezasını verir kurtarırdık.

— Peki, şerefsizliğini ne yapacaktın?

— Eyvah dayı kaçakçılık vatan hainliğinin en çirkini ve en acısıdır. Sen bunu bilmiyor musun? Bu şimendiferler için tahsis edilen bir parayı milletin kasasından çalmak demektir. Çünkü rejinin kazancı ile Anadolu şimendiferleri yapılıyor. Hem kaçak sigara kâğıtlarına verilen paralar yarın düşmanlar eline kurşun olup bizim sinemize atılmayacak mı? Bir adamı öldüreni idam ediyorlar. Hâlbuki kaçakçılar bütün bir milleti öldürüyorlar. Demir yolunun küçük bir yerini bozan idam cezasına çarpılır. Sen bütün Anadolu şimendifer şebekesini söküyor tahrip ediyorsun. Düşün ki bunun cezası ne olmalı. (Çığır, S.3, s.23–24)

Yavuz'a dayısının kaçakçılıktan vazgeçtiğini söyleyen Suzan aynı zamanda Yavuz'un da kalbini çalmıştır. Yavuz oracıkta Suzan'ı dayısından ister ve onunla evlenir.

Çığır dergisinde yayınlanan tek tercüme hikâye Behiç Enver tarafından yayınlanmıştır. Behiç Enver tarafından çevrilen hikâye derginin beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sayılarında yayınlanmıştır. Anatole France adlı bir yazara ait olan “Balthasar” adlı hikâye Habeşistanlı Balthasar ve Saba kraliçesi Belkız arasında geçmektedir. Habeş kralı Balthasar Belkız'ı ziyaret etmek için yola çıkar. Yolda giderken ona Sembubitis ve Menkera adlı kâhinler arkadaşlık eder. 12 gün yürüdüktan sonra Saba şehrine gelen Balthasar ve arkadaşları Belkız'ın sarayına varırlar. Balthasar Belkız'ı görünce ona âşık olur. Belkız da ona karşı boş değildir. Kraliçe ona korkmak istediğini söyler. Bunun üzerine Balthasar ve Belkız gece olunca kılıklarını değiştirerek saraydan ayrılırlar. Kötü insanların yaşadığı içkinin cinayetin beşiği olan bir yere gelirler. Burada sarhoş olan Balthasar ve Belkız birlikte olurlar. Sabaha doğru bir eşkıya tarafından Balthasar bıçaklanır. Belkız'ın askerleri bir şekilde durumdan haberdar olur ve onları kurtarmak için oraya gelirler. Balthasar çok kan kaybetmesine rağmen ölmemiştir. Saraya giden Balthasar 20 gün boyunca tedavi edilir bu tedavi sonunda iyileşen Balthasar Belkız'a aşkını söylemek için onun odasına gider. Orada

Belkız'ın başka biriyle beraber olduğunu görür ve Sembubitis ve Menkera'yı alarak ülkesine geri döner. Aşkın kötü bir illet olduğunu anlayan Balthasar büyük bir kule inşa ettirir ve burada ilmin sırlarına erişmeye çalışır. Gökyüzünü inceler artık Belkız'ı unutmuştur ve sevmiyordur.

Derginin sekizinci sayısında birbirinden bağımsız 3 küçük hikâye yer almaktadır. Bu hikâyelerden ilki Muzaffer Şadi'ye ait olan "İlk Gözyaşı" başlığını taşımaktadır. Hikâye boyunca İstanbul'daki sevgilisini anlatan yazar ona karşı olan sevgisini doğa ile özdeşleştirerek anlatmıştır. Söylediği sözlerden karşılıksız bir aşk yaşadığı anlaşılan yazar bu aşkın verdiği acı ile gözyaşı akıtmaktadır. (Muzaffer Şadi, S.8, s.19)

Sekizinci sayıdaki diğer bir hikâye "Pembe Gül" başlığını taşımaktadır. İmzasız yayınlanan bu hikâyede yazar pembe gül vasıtasıyla kendi aşkını anlatmaya çalışmıştır. Bahçedeki en güzel çiçek olan pembe gül, baharın gelişiyle kendisine şarkılar söyleyen bülbüle âşık olur. Aynı şekilde bülbül de ona âşık olmuştur. Aralarındaki sevgi bu şekilde sonbahara kadar devam eder. Sonbaharın gelişiyle pembe gül solar, bülbül ise başka bir diyara gider. (İmzasız, S.8, s.25–27)

Sekizinci sayıda yayınlanan son hikâye ise "Ayrılık Çeşmesi" başlığıyla Ahmet Zuhuri'ye aittir. Bolu'nun iki köyü arasına yapılmış olan bir çeşmeyi gören yazar buranın ayrılık çeşmesi olduğunu fark eder. Bunun üzerine geçmişte yaşadığı ve gurbete gitmesi dolayısıyla biten aşkını hatırlayan yazar, çeşmenin güzelliğinden hareketle geçmişe yolculuk eder. (Ahmet Zuhuri, S.8, s.28–29)

Bedia Cemil adlı bir öğrenciye ait olan "Çiy" adlı bu hikâye dergini beşinci sayısında yayınlanmıştır. Yazar bir ağacın masa oluşunu dramatik bir dille anlatmıştır. (Bedia Cemil, S.5, s.29–30)

4.3.2. Biyografiler

4.3.2.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinde 10 adet biyografi yayınlanmıştır. Dinî ve felsefî yapısını bu türde de devam ettiren dergi biyografisini yapacağı kişileri özellikle felsefeyle uğraşmış İslam âlimlerinden seçerek okuyuculara tanıtmaya çalışmıştır.

Dergide yayınlanan 10 biyografiden 3'ü Yusuf Ziya Yörükhan'a aittir. Aynı zamanda İlahiyat Profesörü olan Yusuf Ziya ilk biyografisinde Şeyh Sühreverdi'nin hayatını ele almıştır. Derginin neredeyse 13 sayısında anlatılan Şeyh Sühreverdi Yusuf Ziya tarafından ilk olarak derginin birinci sayısında "İslam Feylesofları" başlığıyla anlatılmaya başlanmıştır. Bu yazıda İslam âlimleri arasında felsefe ile ilgilenen önemli isimler olduğunu ve bunlardan birinin de Şeyh Sühreverdi olduğunu söyleyen yazar, Şeyh Sühreverdi hakkında okuyucuya kısa bir bilgi vermiştir. Derginin ikinci sayısında Şeyh Sühreverdi'nin hayatını anlatan yazar onun nerede, kaç yılında doğduğunu ve kaç yaşında öldüğünü anlatmıştır. Yazar Şeyh Sühreverdi hakkında bu iki sayıda kısa bir tanıtım yaptıktan sonra üçüncü ve dördüncü sayıda onun nasıl bir eğitim aldığından, kendini nasıl derinleştirdiğinden ve yaptığı seyahatlerden bahsetmiştir.

Derginin beşinci, yedinci ve sekizinci sayılarında "Şeyh Sühreverdi ve Simyagerlik" başlığını kullanan yazar bu sayılarda Şeyh'in gösterdiği kerametleri anlatmıştır. Şeyh'in yaptıkları başkaları tarafından keramet olarak görünse de Şeyh kendini simyager olarak görmektedir. Şeyh'in simyagerliği ile ilgili dönemin büyük âlimlerinden örnekler sunan yazar on birinci, on ikinci, on üç-on dördüncü ve on beş-on altıncı sayılarda Şeyh Sühreverdi'nin karakter ve seciyesi hakkında bilgi vermiştir. Yazar on beş ve on altıncı sayıda "Şeyh Sühreverdi'nin Hadise-i Katli" başlığıyla onun nasıl öldürüldüğünü anlatmıştır. Bu sayılarda Şeyh Sühreverdi'nin yemeği, içmeyi, uyumayı ve eğlenmeyi çok sevmediğini söyleyen yazar Şeyh'in çevresindeki insanlar tarafından söyledikleri yanlış anlaşıldığı için Halep'de idam edildiğini dramatik bir şekilde anlatmıştır.

Şeyh Sühreverdi hakkındaki yazısına on yedi- on sekizinci ve on dokuz- yirminci sayılarda da devam eden Yusuf Ziya bu sayılarda "Sühreverdi'nin Felsefesi" başlığını kullanmıştır. Sühreverdi'nin felsefesi hakkında okuyucuya bilgiler sunan yazar onun Eflatun

felsefesini kendine rehber edindiğini ancak Eflatun'dan sonra gelen filozofları felsefi düşünce açısından beğenmediğini ayrıca Şeyh Sühreverdi'nin Eflatun'u birçok felsefi esasını İslamiyet'e uyarladığını da anlatmıştır.

Dergide Yusuf Ziya'ya ait olan ikinci biyografi "Ali Emirî" başlığını taşımaktadır. Günümüzde kitap koleksiyoncusu olarak bilinen ünlü âlim Ali Emirî'nin hayatını anlatan Yusuf Ziya onun fiziksel özelliklerini, kaç yılında ve kaç yaşında öldüğünü, hangi eserleri yazdığını ve nerelere seyahat ettiğine değinmiştir.

Ali Emirî'nin çok küçük yaşlarda kitaba ilgi duymaya başladığını anlatan yazar, onun yaptığı seyahatler esnasında gittiği her yerden kitaplar topladığını ve bu geziler sayesinde 20 000 kadar kitabının olduğunu ifade etmiştir. Yazar ayrıca tam bir kitap hastası olan Ali Emirî'nin neredeyse gördüğü bütün kitapları aldığını, hatta önemli bir kitap bulan sahafların ilk olarak ona haber verdiğini de okuyucuya sunmuştur.

Yusuf Ziya son olarak Ali Emirî'nin bugün elimizde bulunan kitapları okumamızda büyük katkısı olduğunu ve onun sayesinde çoğu kaybolmaya yüz tutan kitapların kayıt altına alındığını söylemiştir. (Mihrab, S.6, s.187–191)

Yusuf Ziya'nın dergide yayınlanan son biyografisi yine bir İslam âlimine aittir. "Simavna Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin" başlığını taşıyan bu biyografi üç sayı boyunca Mihrab dergisinde yayınlanmıştır.

Şeyh Bedrettin'in hayatı yirmi birinci ve yirmi ikinci sayıda on küçük başlık altında incelenmiştir. Yazar bu başlıklar sayesinde Şeyh Bedrettin'in babasının kim olduğu, nerede ve ne zaman doğduğu, nasıl bir tahsil gördüğü, muallimliği, dervişliği, tekke şeyhliği, Timur'un huzurunda bulunduğu, tarikat silsilesi ve eserleri hakkında okuyucuya bilgiler vermiştir.

Şeyh Bedrettin ile ilgili bilgi vermeyi yirmi üçüncü sayıda da sürdüren yazar, bu sayıda iki başlık altında onun kerametlerine ve vahdet-i vücud düşüncesine yer vermiştir.

Şeyh Bedrettin ile ilgili olan son yazı derginin yirmi dördüncü sayısında yayınlanmıştır. Yine başlıklar halinde Şeyh Bedrettin hakkında bilgiler sunan yazar, bu

sayıda beş başlık altında onun mutasavvıflığını, kürre-i idare, kürre-i ahiret, kürre-i haşr hakkındaki görüşlerini anlatmıştır.

Dergide biyografisine yer verilen diğer bir İslam âlimi ise; İbn-i Teymiyye'dir. Mehmet Şerafettin Yaltkaya tarafından kaleme alınan bu biyografide İbn-i Teymiyye'nin asıl ismi söylendikten sonra kaç yılında ve nerede doğduğu anlatılmıştır. Ailesinden ve ailesindeki âlimlerden bahseden yazar, İbn-i Teymiyye'nin ailesinin Moğol istilasından kaçtığını ve İbn-i Teymiyye'nin çok küçük yaşlarda hadis ve Kur'an ile ilgilendiğini okuyucuya aktarmıştır.

Son olarak İbn-i Teymiyye'nin Şeyhülislamlık yaptığına yer veren yazar, onun Mısır'daki kadılarla sık sık tartışmaya girdiğini ve bu yüzden hayatının büyük bir kısmını zindanlarda geçirdiğinden bahsetmiştir.

Mihrab dergisinde ayrıca edebî şahsiyetlerin biyografisine de yer verilmiştir. Bunlardan birincisi olan Mahmut Efendi'nin biyografisi Hüseyin Şemi imzasını taşımaktadır. Mahmut Efendi'nin nerede, kaç yılında doğduğunu anlatan yazar onun nasıl bir eğitim aldığına da yer vermiştir. Hocası tarafından keşfedilen Mahmut Efendi'nin bu sayede edebiyata ve şiire yöneldiği ve bu yönde bir eğitim aldığı anlatılmıştır. Hocalık yapan Mahmut Efendi'nin çeşitli gazetelerde yazılar yazdığı ve dönemin ünlü şahsiyetlerinden Cevdet Paşa ile giriştiği bir bahiste yanlış tabir kullandığı için başının çok ağrıdığı ve kendisine yapılanlara dayanamayarak veremden öldüğü de biyografide okuyucuya anlatılmıştır. (Hüseyin Şemi, S.8, s.254–256)

Dergide hayatına yer verilen diğer bir edebî şahsiyet ise Yunus Emre'dir. Cemil Refet tarafından kaleme alınan bu yazıda edebiyat tarihimizde büyükçe yer kaplayan ve günümüzde de hala okunup büyük lezzet alınan Yunus Emre'nin hayat hikâyesi ve edebiyatımızdaki yeri anlatılmıştır. Yunus Emre'nin ümmi ve yaşadığı tarihin çok uzak olmasından dolayı onun hayatı hakkında çok fazla bilgi sahibi olamadığımız yazar tarafından belirtilmiştir. Yunus'un şiir ve gazellerinin yukarıdaki sebeplerden ötürü şöhretinden istifade etmek isteyen bir takım kimselerin rastgelen ilahileri ve gazelleri Yunus'un divanına dâhil ettiklerini söyleyen yazar hatta Yunus Emre Divanı namı altında Yunus'a ait olamayan pek çok ilahi ve gazelin ona malledildiğini anlatmıştır. Ancak Yunus'un şiirlerini okuyan onun

üslubunu benimsemiş bir kişinin ayırt edebileceği bu ilahi ve gazellerin pek çok kütüphanede Yunus Emre Divanı'nın içerisinde halka sunulduğu da yazıya eklenmiştir.

Yazar Yunus Emre'nin halk tarafından çok fazla benimsenmesinin sebebini şöyle açıklamıştır.

Yunus Emre en samimi bir vecd ile duygularını mısralara verebilen ve bilhassa açık ve temiz lisanıyla doğrudan doğruya halkın ruhuna, halkın kalbine ve hissine hitap etmesini bilen bir şairdi. Üzerinden tastamam yedi asır geçmiş olmakla beraber bize bugün bile çok selis ve çok câlib gelen Yunus'un üslubu, o zamanlar bilhassa avam halk üzerinde azami tesir göstermiş ve binlerce keşmekeş ve felaket arasında ancak tasavvufta şifa arayan, fani dünyadan etek çekip kalbini Allah'na vermekte zevk bulan Anadolu halkı bu büyük (âşık-ı billâh)ın gazellerinde, münacatlarında ruhunun acısını dinlendirmek fırsatını bulmuş ve bu sebepten Yunus Emre'nin asarı büyük bir rağbet ve takdire mazhar olarak hemen kemalen halkın hafızasında hürmetle yer tutmuştur. (Mihrab, S.13–14, s.395–396)

Yazar son olarak Yunus'un sanat ve edebî özellikleri üzerinde durmuş ve yukarıda saydığımız çeşitli sebeplerden dolayı tıpkı doğum tarihi gibi ölüm tarihinin de kesin olarak bilinmediğinden bahsetmiştir. Aynı zamanda Yunus Emre Divanı'ndan Yunus'a ait beş tane şiir yayınlamıştır.

Dergide yer alan diğer bir biyografi "Türk Mutasavvıfları" başlığıyla Tahir Harimi'ye aittir. Biyografisine İslamiyet'in Türkler arasında nasıl yayıldığını anlatarak başlayan yazar, Abbasiler dönemindeki faaliyetlerden bahsetmiştir. Yazar verdiği bu kısa bilgiden sonra Türkler arasında tasavvufu ilk benimseyenlerden biri olan Edremitli Müritzade Mustafa Acizî Ağa'nın kısa bir hayat hikâyesine yer vermiştir. Yazar daha sonra ayrıntı vermeden onun tasavvufa nasıl merak saldığından, kimlerden ders aldığından ve tasavvuf hakkındaki görüşleri çevresi tarafından yanlış anlaşılınca nasıl öldürüldüğünden bahsetmiştir. (Tahir Harimi, S.17–18, s.614–617)

Mihrab dergisinde ayrıca "Pierre Loti" başlığı altında ünlü Fransız yazar Pierre Loti'nin biyografisine yer vermiştir. Kimin yazdığı bilinmeyen bu yazıda Pierre Loti'nin

hayatı hakkında kısa bir bilgi sunulmuştur. Yazarın yazı boyunca üzerinde durduğu asıl konu Pierre Loti'nin Türkiye sevdasıdır. Pierre Loti'nin Fransız olmasına rağmen Türkiye'yi oradan çok sevdiğini anlatan yazar, onun bir Türk hayranı olduğunu, Kurtuluş Savaşı sırasında Türkleri destekleyici yazılar yazdığını ve kadir bilen Türklerin onu unutmayıp senenin bir gününü Pierre Loti günü ilan edip onu andıklarından bahsetmiştir. (İmzasız, S.6, s.191-192)

Dergide yayınlanan bir diğer uzun biyografi Ziyaeddin Fahri'nin yazmış olduğu "İbn-i Haldun'da İctimaiyat" başlıklı yazıdır. Biz her ne kadar bu yazıyı biyografi başlığı altına alsak da yazar dört sayıda incelemeye tabi tuttuğu İbn-i Haldun'un daha çok sosyoloji ile ilgili yönünü önemsemiştir. On yedi ve on sekizinci sayıda İbn-i Haldun'un hayatından kısa kısa notlar veren yazar, onun nerede ve ne zaman doğduğunu, nasıl bir eğitim gördüğünü, yaptığı seyahatleri ve sosyolojiden ayrı olarak ilgilendiği bilim dallarını çok detaya girmeden yüzeysel bir şekilde anlatmıştır. İbn-i Haldun'un sosyolojinin kurucusu olduğu anlatıldıktan sonra, onun eserlerinden biri olan "İctimaiyatçı Müşahedeler" adlı kitabından ve onun sosyolojiyle ilgili düşüncelerinden bahsetmiştir.

Yazar derginin on dokuz-yirmi, yirmi bir- yirmi ikinci ve yirmi üçüncü sayılarında ise onun sosyoloji âlemindeki öneminden bahsetmiştir. İyi bir sosyolog olduğunu söylediği İbn-i Haldun'un yaşanılan bu dönem içerisinde yeni yeni tartışması yapılan bazı konuları daha 14. yy'da incelemeye konulduğundan söz etmiştir. İbn-i Haldun'un yukarda sözünü ettiğimiz kitabından bölümler alarak okuyucuya sunan yazar onun ne kadar doğru tespitler yaptığını yaşadığı dönemden örnekler vererek ispatlamaya çalışmıştır. Yazar son olarak sosyolojinin kurucusu olarak düşündüğü İbn-i Haldun'u överek yazısına son vermiştir.

Dergide yayınlanan son biyografi Hamza'nın yazdığı "Şeyh Şamil" başlıklı yazıdır. Derginin yirmi beşinci sayısında yayınlanan bu biyografide Şeyh Şamil'in hayat hikâyesi destansı bir dille anlatılmıştır. Kafkas kartalı olarak bilinen Şeyh Şamil'in ihtişamlı bir resmine yer veren yazar, onun Kafkasya'da doğup, büyüdüğünü hayatını fakirlik içinde idame ettirdiğini, 25 yaşına geldiğinde canı pahasına ülkesinin özgürlüğü için savaştığını anlatmıştır.

Çok sevdiği ülkesi uğruna ailesini, malını, canını feda eden Şeyh Şamil'in, ülkesini Ruslara teslim etmemek için nasıl bir uğraş verdiğini, halkı nasıl örgütlediğini anlatılmış ve

ülkesinin devamlılığı için koyduğu kanunları çiğneyen oğlu bile olsa onu nasıl öldürdüğünden bahsetmiştir. Yazar son olarak Şeyh Şamil'in Ruslara esir düşüşünü ve yaşadığı on yıllık esaretten sonra hac için gittiği Mekke'de hayatını kaybettiğinden bahsederek yazısına son vermiştir.

4.3.2.2. Şen Yuva Dergisi

Dergide toplam 2 biyografi yayınlanmıştır. Yayınlanan bu biyografilerden ilki tarih öğretmenliği yapan Ali Raşit'e aittir. Ali Raşit "Timurleng" başlıklı bu biyografisinde önemli Türk hükümdarlarından Timuçin'in doğumunu, ailesini, evliliğini, savaşlarını ve kişilik özelliklerini anlatmıştır. Yazar biyografiye Timuçin'i överek başlar. Bu övgüler dergide şu şekilde yer almıştır.

Bugün tercüme-i hali ile hayatından bahsetmek cesaretinde bulunduğum sima, Türklüğün büyük bir kahramanı, beşeriyetin bir harikası olan Cengiz Handır ki namı yalnız Türk'ün değil, belki bütün şark ve garbın tarihlerinde velvele-i sâz şöhret olmuş, büyük fatihlerden, a`zam-ı nazım umurdan biriydi. Bir avuç aşiretten çıkıp dünyayı titreterek vahşi ve medeni pek çok akvamı daireyi itaatine almış ve koca Çin kıtasını dahi baştanbaşa zapt ettiği gibi garba doğru ilerledi ve ta Rusya'nın (Don) nehrinin şimaline kadar bütün iklimleri havza-ı tasrifini geçirmekle ukul-ı beşere hayret getirecek derecede büyük bir devlet teşkil etmeye muvaffak olmuştur. Her gittiği yere yalnız Türk'e ve Türklüğe has bir şecaat götürmemiş ve aynı zamanda milli yasalar ve töreleri ve hars-i milliyeyi tatbik ve neşr eylemeyi ihmal etmemiştir. Fıtri bir zekâyı malik, tabi bir isti'dat sahibi olan bu Türk hakanı Türk'ün en necip (Bozkurt) neslinin ve (Yorçikef) ailesindedir. (Şen Yuva, S.11, s.5)

Yazar Timuçin hakkında yaptığı bu övgülerden sonra onun hangi aileye mensup olduğundan, annesinin ve babasının vasıflarından bahsetmiştir.

Dergide yayınlanan ikinci biyografi Rahmi Korkut'un "Darülbedayi ve Raşit Rıza Bey" başlıklı yazısıdır. Giresun'da ilk tiyatroyu inşa eden ve bu tiyatroyu üç ay içinde

faaliyete geçiren Raşit Rıza Bey hakkında olan bu yazıda Rahmi Korkut, neden Raşit Rıza Bey'in biyografisini yapmaya karar verdiğini şöyle açıklamıştır:

Türkiye'mizin, bu büyük üstadı, bu yüksek sanatkârı "Raşit Rıza Bey'i" tanımayan veya ismini işitemeyen hiçbir şehirli yok gibidir. Bu ismin bilhassa Giresunlular üzerinde bıraktığı tesir belki de hepsine faiktir diyebilirim. Çünkü on iki sene evvel güzel Giresun'un samimi bir köşesinde ilk Darülbedayi'i tesis eden bu muhterem sima üç ay kadar kısa bir müddetle temaşa hayatını Giresun'da yaşamış ve yaşatmıştır...

Eminim ki Raşit Rıza Bey Giresun'u benimsemişler, doğduğu bir şehir gibi sevmiş ve tiyatronun hakiki manasını bizlere anlatmışlardır. (Şen Yuva, S.12, s.8)

Raşit Rıza Bey'in hayatı hakkında kısa bir bilgi verdikten sonra dönemin insanının tiyatroya bakışını şu şekilde anlatmıştır. "Tiyatroculuk bizde hakiki manasıyla anlaşılammış ve hakiki bir tiyatro tesis edilememiş olduğu için babalar bu ibret sahnesini fena bir mevki telakki etmektedirler." (Şen Yuva, S.12, s.8)

4.3.2.3. Çağlayan Dergisi

Dergide sadece 2 biyografi yayınlanmıştır. Yayınlanan bu biyografilerden ilki Esat Hilmi'ye aittir. "Jean Jacques Rousseau" başlığını taşıyan yazıda ünlü Fransız düşünürü ve yazarı Jean Jacques Rousseau'nun hayatı, eserleri tanıtılmıştır. Biyografi dört sayı boyunca devam etmiştir. Birinci sayıda Jean Jacques Rousseau'nun nerede ve ne zaman doğduğu, nasıl bir aileye mensup olduğu, hangi eğitimleri gördüğü kısaca anlatılmıştır. Derginin ikinci, üçüncü ve dördüncü sayısında ise Jean Jacques Rousseau'nun eserleri ışığı altında kişiliği hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Bu yazılarda ayrıca Jean Jacques Rousseau'nun edebiyat âlemindeki yeri hakkında okuyucuya bilgiler sunulmuştur. Jean Jacques Rousseau'nun en önemli eserlerinden biri olan "İtiraflar" adlı kitap yazar tarafından "Emsalleri arasında bir şaheserdir." diyerek tanıtılmıştır. Kitabın Jean Jacques Rousseau'yu ve yaşadığı dönemi anlamamız açısından önemli bulan yazar Jean Jacques Rousseau'nun dilinin çok samimi olduğunu ve bu eseri okuyan kişinin onu ve yaşadığı dönemi görmüş gibi bir hisse kapılacağını ifade etmiştir.

Diğer sayılarda da Jean Jacques Rousseau'nun "İtiraflar" adlı kitabından bölümler sunan yazar Jean Jacques Rousseau'nun kitapta anlattığı gönül ilişkilerine ve bu gönül ilişkilerinden doğan çocuklarına yer vermiştir. Kitap hakkında yapılan bu incelemelerden sonra Jean Jacques Rousseau'nun nerede ve neden öldüğünü anlatan bir sonuç cümlesine yer verilmiştir.

Dergide yayımlanan son biyografi El Zabit Hüknen tarafından yazılan "Tagore" başlıklı biyografidir. 1861'de Kalküta'da dünyaya gelen ünlü eğitimci Tagore'nin hayatı ve eğitim konusundaki düşüncelerine yazı boyunca yer verilmiştir. İlk olarak Tagore'nin eğitimi, evliliği ve çocuklarının ölümünden bahseden yazar, daha sonra onun Hindistan'da kurduğu okullardan bahsetmiştir. Tagore'nin eğitim konusundaki düşüncelerine yer veren yazar Tagore'nin çocukların doğadan mahrum kalarak eğitilmesine karşı çıktığını belirtmiştir. Bunun dışında coğrafya derslerinin çocuklara ezber olarak verilmektense olayların yeri ve nasıl olduğu gösterilmesi konusunda da fikir beyan ettiğini ifade etmiştir. Tagore'nin bu sözleriyle çocukların kalıcı öğrenmeyi ve şuurlu bir şekilde eğitim almasını hedeflediğini belirtmiştir. (El Zabit Hüknen, S.7, s.2-4)

4.3.2.4. Meşale Dergisi

Meşale dergisi biyografiye oldukça fazla yer vermiştir. Dergideki biyografi sayısına bakacak olursak toplamda 13 biyografi yayınlanmıştır. Bu biyografilerden 5 tanesi dünya edebiyatında önemli bir yer edinmiş yabancı şair ve yazarlara aitken geri kalanı Türk edebiyatındaki önemli şahsiyetlere aittir. Bu 13 yazıda yer alan isimlere sırasıyla bakacak olursak:

Derginin birinci sayısında Fransız sembolistlerinden Albert Samain'in hayatı Yaşar Nabi tarafından anlatılmıştır. Yazıda Samain'in hangi yıl, nerede doğduğu, nasıl bir hayat geçirdiği ve nasıl bir aileye sahip olduğu anlatıldıktan sonra, şiire nasıl başladığı, kimlerden etkilendiği, eserlerinde neler anlattığı ve şiirlerinde kullandığı üslubu ayrıntılı bir şekilde izah edilmiştir. Yaşar Nabi son olarak şairin hangi yılda ve neden öldüğünü söyleyerek biyografiye son vermiştir.

İkinci sayıda Bedrettin ve Yaşar Nabi "Balzac ve Ecnebi Kadına Mektupları" başlığı altında ünlü romancı Balzac'ın hayat hikâyesini okuyuculara sunmuştur. Başlıktan da

anlayacağımız gibi biyografinin ana konusunu Balzac'ın hayatında yer alan kadınlar ve bu kadınların onun kitaplarına yansıması oluşturmuştur. Biyografinin sonunda Balzac'ın ölümünü anlatan yazar, onun melankolik bir yapıya sahip olduğunu ve ömrünün büyük bir bölümünü harcadığı Polonyalı sevgilisi Eva Hanska yüzünden öldüğünü söyleyerek yazıya son verilmiştir.

Üçüncü sayıda iki tane biyografi yayınlanmıştır. Bunlardan birincisi “Enis Behiç” başlığı altında Beş Hececilerden biri olan Enis Behiç (Koryürek) hakkındadır. Yaşar Nabi ve Cevdet Kudret'in ortak yaptığı bu biyografide şairin hayatı hakkında küçük bir bilgi verildikten sonra eserleri, üslubu ve edebiyatımıza getirdiği yeniliklere yer verilmiştir. Ayrıca Enis Behiç'in şiir kitaplarında yer alan şiirler hem şekil hem de içerik bakımından incelenmeye tabi tutulmuştur.

İkinci biyografi “Turgenyev” başlığı altında Kamuran Şerif'e aittir. Yazar tarafından Turgenyev'in nerede doğduğu, kimlerden ders aldığı ve nasıl bir aileye mensup olduğu anlatıldıktan sonra, yazıya nasıl başladığı şiiri bırakıp bütün hayatı boyunca nasıl nesir yazdığına değinmiştir.

Dördüncü sayıda iki tane biyografi yer almaktadır. Bu biyografilerden ilki “Tevfik Fikret ve Edebiyatımızdaki Mevkii” başlığı altında Vasfi Mahir tarafından kaleme alınmıştır. O güne kadar Tevfik Fikret'in hayatı ve sanatsal kişiliğiyle ilgili yapılan bütün çalışmaların ya öğrencileri ve arkadaşları ya da ona muhalif olan kişiler tarafından yapıldığı için bu çalışmaların taraflı olduğunu söyleyen yazar, bu yazıda onu eserleri ve dönemi açısından ele alacağını belirtmiştir. Şiirlerinde kullandığı dili irdeleyen yazar Tevfik Fikret'in dilinin “samimi ve abartısız” olduğunu söylemiştir. Ayrıca “Üstat geçinen birçok şairlerin meyhane köşelerinde müşterek gazel söylediği bir devirde dört kişinin muharebesinden ibaret olan hasta çocuğu yazmak çok büyük bir işti.” (Meşale, S.4, s.3) sözleriyle onun yaşadığı dönem içerisinde ne denli önemli bir yazar olduğunu belirtmekten de geri kalmamıştır.

Bu sayıdaki diğer biyografi ise “Halit Fahri” başlığıyla yine Yaşar Nabi ve Vasfi Mahir'e aittir. Halit Fahri (Ozansoy)'un hayatı, eserleri ve edebî kişiliğinin anlatıldığı bu biyografide Halit Fahri (Ozansoy)'un ağırlıklı olarak yaşadığı dönem içerisinde nasıl bir etki bıraktığı üzerinde durulmuştur. Şairin hem Edebiyat-ı Cedide hem de tanıdığı Fransız şairlerinin etkisi altında kalarak yazdığı ilk şiirlerinde lisanı eski olsa bile, edebiyata yeni bir

düşünüş ve görüş tarzı getirdiğini söyleyen yazarlar, ayrıca onun Türk şiirine egzotizmi getiren ilk isim olduğunu da belirtmişlerdir. Son olarak şiirlerinden örnekler vererek onları şekil ve içerik açısından inceleyen yazarlar, Halit Fahri'nin Beş Hececiler arasında en fazla eser veren isim olduğunu söylemişlerdir.

Beşinci sayıda üç biyografiye yer verilmiştir. Bu biyografilerden birincisi “ Orhan Seyfi” başlığını taşımaktadır. Diğer sayılarda olduğu gibi hecenin beş şairiyle ilgili biyografiler yine Yaşar Nabi ve Cevdet Kudret'e aittir. Beş Hececilerden biri olan Orhan Seyfi (Orhon)'un hayatı hakkında kısa bir bilgi verildikten sonra onun sanatsal kişiliği ve basılan üç kitabının üzerinde durulmuştur. Şairin samimi ve temiz bir dil kullandığını söyleyen yazarlar, onun arkadaşları arasında lirizmi en iyi kullanan şair olduğuna değinmişlerdir. Orhan Seyfi'nin dilinin ne kadar duru ve anlaşılır olduğunu göstermek için onun şiirlerinden örnekler vererek biyografiyi bitirmişlerdir.

Bu sayıdaki ikinci biyografi “Dağ Yolu” başlığına sahiptir. Biyografi Hamdullah Suphi (Tanrıöver) ile ilgilidir. Hamdullah Suphi'nin Dağ Yolu adlı kitabından yola çıkılarak hayatı ve dünya görüşü hakkında bilgiler verilmiştir.

Beşinci sayıdaki son biyografi “Marcel Pröst” başlığı altında okuyucuya sunulmuştur. Küçük bir başlıkla “Garbın Üstatları” ibaresi verilen yazıda meşhur Sodom ve Gomore'nin yazarı Marsel Pröst anlatılmıştır. Pröst'ün hayatı hakkında kısa bir bilgiye yer veren yazar daha çok onun edebî kişiliği üzerinde durmuştur. Kitaplarında kullandığı dil, nasıl roman yazdığı, romanı yazarken neler hissettiği gibi konular biyografinin ana konusunu oluşturmuştur. Pröst hakkında kişisel görüşlerine de yer veren yazar “Eğer 46 yaşına geldiğinde Pröst ölmeseydi şimdi daha çok kişi tarafından sevilecek ve okunacaktı.” (Meşale, S.5, s.10) demiştir.

Altıncı sayıda iki biyografiye yer verilmiştir. Bunlardan birincisi “Paul Valery” başlığıyla ünlü Fransız şair ve yazarlarından Paul Valery'e ayrılmıştır. Bu sayıda da yazar “Garbın Üstatları” adlı küçük bir başlığa yer vermiştir. Paul Valery'nin doğum tarihi ve nerede doğduğu söylendikten sonra onun özellikle 1917'den sonra şöhretinin yayıldığını ve eserlerinin tekrar tekrar basıldığını edildiğini anlatmıştır. Onun sembolizm akımının en önemli temsilcisi olduğuna değinen yazar, Valery'nin kitaplarında ve şiirlerinde kullandığı

dili anlattıktan sonra dönemindeki sanatkârların onun hakkındaki görüşlerine yer vererek biyografiyi sonlandırmıştır.

Bu sayıdaki diğer biyografi “Faruk Nafiz Çamlıbel” başlığıyla Faruk Nafiz’e ayrılmıştır. Dergide biyografisine yer verilen Beş Hececilerden dördüncüsü Faruk Nafiz’dir. Diğer şairlerde olduğu gibi hayatı hakkında kısa bir bilgi verilen şairin şiirleri ve edebî kişiliği üzerinde daha çok durulmuştur. Cevdet Kudret, Faruk Nafiz’in şiirleri hakkında şunları söylemiştir: “Şiirleri fikir ve tarz itibarıyla yeni olmasına rağmen dışarıdan aldığı her şeyi o kadar güzel işleyip, kendine uyduruyor ki okuyanlar sanki onun yeni bir şey yaptığını hissediyor.” (Meşale, S.6, s.7) Faruk Nafiz’in Yahya Kemal’den çok fazla etkilendiğini söyleyen yazar Yahya Kemal’in “Mehlika Sultan” şiiriyle Faruk Nafiz’in “Giden Sultan” şiirini karşılaştırmıştır.

Yedinci sayıda da iki biyografiye yer verilmiştir. Ancak bunlardan birincisi geçen sayıda verilen Faruk Nafiz (Çamlıbel) biyografisinin devamıdır. Bu yüzden ikinci biyografiye geçmek daha uygundur. Bedrettin tarafından kaleme alınan bu biyografi “Gay Da Maupussant” başlığıyla ünlü Fransız yazar Maupussant’a aittir. Her zaman ki gibi yazarın hayatı hakkında kısa bir bilgi verilip daha çok onun sanatsal kişiliği ve yazdığı kitaplar üzerinde durulmuştur.

Derginin son sayısı olan sekizinci sayıda da iki biyografi vardır. Birinci biyografi Yahya Kemal ile ilgili iken ikincisi geçen sayının konusu olan Gay da Maupussant ile ilgilidir.

“Yahya Kemal ve Eserleri” başlıklı yazıda Yahya Kemal’in edebiyata nasıl girdiği ve 17 yıllık süre zarfında edebiyatımıza neler kattığından bahsedilmiştir. Yahya Kemal’in eserlerini üç şekilde verdiğini söyleyen yazar, bu konuyla ilgili şunları söylemiştir: “Bunlardan birincisi Divan Edebiyatı’nın devamı şeklinde görülüyor. İkincisi Nev Yunanî iddiasını taşıyor. Üçüncüsü de en şahsi ve en müessiri budur, yeni neslin yarınki Türk edebiyatını hazırlamak kuvvetini veren deruni ve mahdud ibareleri bulunduruyor.” Yazar son olarak Yahya Kemal’in yazdığı şiirlerden seçkiler yaparak biyografiyi sonlandırmıştır.

4.3.3. Musahabeler

4.3.3.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinde musahabelere oldukça fazla önem verilmiştir. Genel olarak derginin birinci sayfaları musahabe yazılarına ayrılmıştır. Dergide toplam 16 musahabe yayınlanmıştır. Yayınlanan bu musahabelerden 7 tanesi Mehmet Emin (Erişgil)'e, 4 tanesi Yusuf Ziya (Yörükhan)'a, 3 tanesi Abdulhak Hadi'ye, 1'er tanesi Hüseyin Şemi'ye ve Mehmet Ali Ayni'ye aittir.

Derginin birinci ve on yedi- on sekizinci, sayılarında “Hadis-i Şerif”, “Hindistan'da İstiklal Mücahedeleri ” başlığıyla Yusuf Ziya tarafından yazılmış musahabeler tamamen dinî musahabeler olmasından dolayı araştırmamıza herhangi bir kaynak sağlamayacağını düşündüğümüzden bu iki musahabeyi incelemeye tabi tutmadık.

Mihrab dergisinde en fazla musahabesi bulunan yazar Mehmet Emin'dir. Mehmet Emin'in kaleme aldığı musahabelerde genel olarak dönemin önemli sorunları ele alınmıştır. Dönem içerisinde ortaya çıkan Şarkçılık, Garpcılık, Liberalizm gibi fikir akımlarının yanında medreselerde verilen eğitim ve bu eğitimin yetersizlikleri gibi konular Mehmet Emin tarafından musahabe başlığı altında ele alınmıştır.

Mehmet Emin'in Mihrab dergisinde yayınlanan ilk musahabesi ikinci sayıda yer alan “Terakki Etrafında Birleşemez miyiz?” başlığını taşımaktadır. Dergi Kurtuluş Savaşı'nın hemen sonrası yani Cumhuriyet'in temellerinin yeni atılmaya başlandığı bir dönemde çıkmaya başlamış olmasından dolayı o dönemde ortaya atılan fikirlerin birbiriyle nasıl çatıştığı ve bu çatışmaların neler doğurabileceği yazarımız tarafından şöyle anlatılmıştır.

Ben haddi zatında memlekette tek bir fikrin, tek bir kanaatin hüküm sürebileceğini kani değilim. Bütün vicdanlarda bir kanaatin hüküm sürmesi ancak pek ibtidai cemiyetlerde kabildir. Tabiatın güzelliği renklerin ihtilafına istinat ediyorsa bir cemiyetin tekâmülü de muhtelif kanaatlerin birleşmiş olmasıyla kaimdir. Yalnız şurayı bilmeli ki bu içtihat ve kanaat ihtilafları semere vermek için mütemadiyen çarpışıp durmamalı, birbirini tadil, yekdiğerini itmam eylememeli. Karşı karşıya gelen iki cereyan içtimaî, iki

kanaat-i fikriye birbirine nüfus etmeksizin çarpışıp duruyorsa bundan tekâmül değil kargaşalık ve anarşi doğar. İki fikir cereyanındaki hakikat noktalarını birleştirip istifade eyleyebilecek dimağlar yetişmeli ki memlekette mütezadd fikirlerin mevcudiyeti bir nimet olsun. (Mihrab, S.2, s.33)

Yazısında Şarkçıların ve Garpcıların yeni tesis edilecek kurumlar hakkındaki düşüncelerine yer veren yazar bazı Şarkçıların sadece duygularıyla hareket etmesinden ve işin içerisine akli sokmamalarından şikâyet etmiştir. Dönem içerisinde bu şekil düşünen Şarkçıların yanında sadece duygusuyla hareket etmeyen işin içerisine akli sokan Şarkçılar da vardır. Yazar bu Şarkçıları şu konudan dolayı desteklemektedir:

Hem niçin bugünkü içtimaî müesseselerimizi istihdaf edeceğimiz gayeye sevk ederek terakki etmek yolu dururken onları yıkıp nasıl inkişaf edeceği belli olmayanları yerine ikame edelim. Bahusus ki bu yıkmak için sarf edeceğimiz cihet, yeni icat ettiğiniz şekle istinas etmek için herkesin tabiatıyla hissedeceği azap ve sıkıntıyı bu tecditten istihsal edebilecek faydaya değer mi?... İşte samimi muhafazakârlık bu nevi hükümlere müstenit olmak lazımdır. (Mihrab, S.2, s.34)

Şarkçıların ne düşündüğünü ortaya koyan yazar Garpcı yani Liberalizmi destekleyenlerin ise ülkeyi muasır medeniyetler seviyesine çıkarmak için kısa süreli çözümler sunduğunu söylemiş ve onları şu şekilde eleştirmiştir:

Ancak acaba bu medeni seviyeye varmak için yol gayet süratli tebdiller ve inkılâplar mıdır? Hayır, seri surette bir müesseseyi yıkarsanız kalpleri de o müesseseyi tutan hisleri de imha edemeyeceğiniz için her zaman irtica, eski müessesenin yeniden doğmasına imkân bırakırsanız, yeni vücuda getirdiğiniz müesseseyi sağlam olarak yerleştirebilmek için fazla kuvvet sarfına mecbur olursunuz. (Mihrab, S.2, s.36)

Liberaler ve Şarkçılar için birtakım eleştirilerde bulunan Mehmet Emin onların ortak bir paydada buluşmaları için de önerilerde bulunmuştur. Dergiden alınan şekliyle yapılması gerekenler şu şekildedir:

Demek ki liberallerin istediği terakki vicdanlarda, hislerde sıkıntı ve azap uyandırmaksızın içtimaî müesseseleri yıkıp yakmaksızın kabildir. Diğer cihette irticaya gitmemek şartıyla muhafazakârlık ruhunu icap ettiği tarzda mazimizi inkişaf ettirmekte mümkündür. Böyle olacak tabi inkişafta terakkiyi temin için kâfidir. (Mihrab, S.2, s.37)

Mihrab dergisinde en çok ele alınan konulardan biride felsefedir. Bu konu ile ilgili derginin diğer yazarları gibi Mehmet Emin’de yazılar kaleme alarak fikrini beyan etmiştir. Derginin üçüncü sayısında yer alan Mehmet Emin’e ait ikinci musahabe “Felsefe Neşriyatında Bir Terakki Hatvesi” başlıklı yazı, Fransız filozof Berkson’un konferansını tercüme eden Şekip Bey ile olan sohbetten alınmıştır. Mehmet Emin, Şekip Bey’in Berkson’u anlatırken ne kadar heyecanlandığından ve adeta Berkson’u benimsediğinden bahsetmiştir. (Mehmet Emin, S.3, s.65–67)

Mehmet Emin’in dergide yayınlanan üçüncü musahabesi “Medrese”dir. Dönemin önemli konularından olan medrese ve medrese eğitimi Mehmet Emin tarafından ele alınmıştır. Yazarın medrese konusulu bu yazısı ikinci sayıdaki “Terakki Etrafında Birleşemez miyiz?” başlıklı yazısının devamı niteliğindedir. Yazar bu musahabede de muhafazakarlara ve liberallere yüklenmiştir. Konunun temeli olan medreselerin gerekli görevi yerine getiremediğini ve bunu yapması için hem geçmiş asrın bir takım hususlarını iyi öğretmesi hem de bugün Garb’ın yaptığı işleri anlayacak ve bunları uygulayacak halde olmaları gerektiğini anlatmıştır. Dönem içerisinde yer alan medreselerin gereken görevini yerine getirmediğini söyleyen Mehmet Emin, medreselerde yapılacak ıslahatları şu şekilde anlatmıştır:

O halde medreselerimiz için bir saha vardır: Asar-ı mazimizi ve dinimizi tahkik eyleyebilecek bir zümre yetiştirmek. Bütün tedrisat bu gayeyi istihdaf etmelidir. Bunun için evvel emirde alelade bir tali tahsili lazımdır. Bu tahsili diğer mektepler nasıl ve ne yolda veriyorsa medreselerin bir kısmıda aynen o suretle vermelidir. Bunun haricidir ki asıl medresenin vazifesi başlar. Bu vazife layıkıyla ifa edilebilmek için iki şart lazımdır. Biri talebenin asar-ı diniye ve mazimizi tahkik edebilecek vasıtaya malik olması, diğeri bunları bugün garbın anladığı manada tahkik eyleyebilecek usullerle techiz edilmesidir. (Mihrab, S.5, s.130)

Son olarak medreselere karşı olmadığını anlatan Mehmet Emin ben ne Liberaller gibi medreseler kapansın, ne de muhafazakârlar gibi medreseler aynen kalsın diyorum benim kanaatimce medreselere iyi bir inkılâp yapılmalı ve medreseler asrın şartlarına uygun hale getirilmelidir sözlerini sarf etmiştir.

Dergide Mehmet Emin'e ait dördüncü musahabe “Medreselerde Eksik Olan Usul Tedris midir?” başlığını taşımaktadır. Daha önceki sayılarda yayınlanan musahabelerinin bir devamı olan bu yazıda da yazar, eğitim ve eğitim sistemi üzerinde durmuş yine dönemin medreselerindeki eksik unsurları okuyucuya anlatmıştır. Yazara göre medrese eğitiminin en eksik tarafı garp ilimlerinin yokluğu ve medresede uygulanan tedris usulünün yanlışlığıdır. Mehmet Emin'e göre medreselerdeki eksiklikler ilk olarak dersi veren hocada başlamaktadır. Çünkü medresede ders veren hoca verdiği konuyu nasıl öğrendiyse öğrencisine de aynı şekilde aktarmaktadır. Konuyu derinleştirdikçe suçu tedris usulünden çok muallimlere ve okudukları fakültelerdeki usullerde bulan yazar, fıkıh okuyan bir muallim satır satır okuyarak bu konuyu öğrendiği için öğrencilerine de bu şekilde öğrettiğini beyan etmiştir. “Eğer hoca fakültede ayrıca hukuk, garp hukuku gibi dersler de olsa idi karşılaştırmalı bir şekilde dersini anlatır bu dersi alacak öğrenciler ise konuyu daha iyi kavrarlardı. Böylece medrese tedrisatı daima kendi üzerinde dönüp durmaktan kurtulurdu.” (Mehmet Emin, S.6, s.161–163)

Mehmet Emin'in beşinci musahabesi “Tevhid-i Tedrisat Meselesi ve İlahiyat Fakültesi” başlığını taşımaktadır. Derginin çokça üzerinde durduğu medrese konusu bu makalede yine dile getirilmiştir. Medreselerde verilen eğitimin artık hiçbir faydasının olmadığı medreselerin ya kapatılması ya da yeniden düzenlenmesi gerektiğini diğer sayılarda yineleyen yazar bu ısrarında ne kadar haklı olduğunu o yıllarda Atatürk'ün yaptığı Tevhid-i Tedrisat kanunu ile ispatlamıştır. Atatürk'ün yapmış olduğu bu inkılâbı oldukça yerinde bulan yazar medreselerde eğitim gören insanların vatana yarar sağlamaktan çok zarar verdiğini, alınan eğitime rağmen bugün geçmişte yazılan eserleri hatta dinî eserlerimizi anlayamadığımızı, anlamak için ise batılı kaynaklara başvurduğumuzu belirtmiştir.

Medreselerin yerine kurulacak İlahiyat Fakültelerini değerlendiren Mehmet Emin eğer İlahiyat Fakülteleri iyi tesis edilirse ve ilim için gerekli olan usuller uygulanırsa bu müessesenin çok faydalı olacağını söylemiştir. Ayrıca bu fakültelerde alınan eğitimle hem

geçmişte yazılan eserler anlaşılacak hem de bu eserler batı dillerine çevrilerek batılılar tarafından bu eserlerin tanınması ve okunması sağlanacaktır. (Mehmet Emin, S.9, s.257–260)

Mehmet Emin'in dergide yayınlanan altıncı musahabesi "Server" başlığını taşımaktadır. Bu yazısında diğer musahabelerden farklı olarak medeniyet üzerinde durulmuştur. Musahabede değişen medeniyetle birlikte insanların haz aldıkları olguların değişmeye başladığı artık insanların yeme, içme, dini huzurdan başka şeylerden de haz almak istedikleri anlatılmıştır. (Mehmet Emin, S.10, s.289–291)

Mehmet Emin'in dergide yayınlanan son musahabesi "Hakikaten Felsefe Züğürtüyüz" başlığıyla yayınlanmıştır. Derginin on beş- on altıncı sayısında yayınlanan bu musahabede felsefeyi boş bir uğraş olarak gören aydınlar eleştirilmiştir. Mehmet Emin bu musahabeyi Akşam gazetesinde Ahmet Bey'in (Pek Felsefe Züğürtüyüz) başlıklı yazısını desteklemek için yazmıştır. Yazar ülkemizde bazı mütefekkirlerin felsefeyi boş bir uğraş, zaman kaybı olarak gördüklerini ancak felsefenin insan hafızasını geliştiren, beyni terbiye eden bir yapısının olduğunu söylemiştir. Aynı zamanda dönemin gençlerinde eleştiren yazar, gençlerin felsefeye hiçbir şekilde ilgi duymadığını ve dönemin roman ve hikâyelerinde de aynı şekilde felsefeden sıyrılmış eserlere yer verildiğini anlatmıştır. Dönemin edebiyatçıları da eleştiren yazar Hamid'in Makber'inden başka felsefik konulu eser yazılmadığından yakınmıştır. (Mehmet Emin, S.15–16, s.465–467)

Mihrab dergisinde Mehmet Emin'den sonra en çok musahabesi yayınlanan yazar Yusuf Ziya (Yörükhan)'dır. 4 musahabesine yer verilen yazarın neredeyse bütün musahabeleri dinî içeriklidir. Ancak bu 4 musahabeden "Terbiye Musahabeleri" ve "Din Tedrisatı" başlıklı yazılar aynı zamanda eğitim konusunu da içerdiği için incelemeye tabi tutulmuştur.

Derginin on üç-on dördüncü sayısında yayınlanan "Terbiye Musahabeleri" başlıklı yazıda Mösyö William James tarafından yazılan terbiye konulu yazılar Mustafa Şekip Bey tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Yusuf Ziya ele aldığı bu terbiye konulu makalede Mustafa Şekip Bey'in yaptığı bu tercümelere yararlanarak onun tabirleriyle ilk önce Mösyö William James'i tanıtmış onun hem bir fizikçi hem de bir ruhiyatçı olduğunu anlattıktan sonra onun ruh ve terbiye hakkındaki görüşlerine yer vermiştir. Mösyö William James'in

“Ruh Akışı” adlı o zaman kadar duyulmamış bir konuyu ele aldığını ve bu ruh akışının insan terbiyesi ve ruhuyla olan ilişkisine yer vermiştir. (Yusuf Ziya Yörükhan, S.13–14, s.385–393)

Yusuf Ziya’nın tezimizde inceleyeceğimiz diğer bir musahabesi ise “Din Tedrisatı” başlığını taşımaktadır. Bu yazıda okullarda verilen din eğitimi eleştiren yazar ortaokul ve liselerdeki hocaların verdikleri din eğitiminde yetersiz olduğunu söylemiştir. Bu okullarda zorla ve korkuyla verilen din eğitiminin öğrencileri din dersinden soğutacağını ve öğrencilerin tamir edilmeyecek şekilde dine düşmanlık duyacaklarını iddia etmiştir. Gelecekteki nesillerin dine karşı soğukluk hissetmelerini engellemek için din eğitiminde sevgi ve gönüllülüğün esas alınması gerektiği savunulmuştur. (Yusuf Ziya Yörükhan, S.23, s.785–789)

Dergide Abdulhak Hadi’nin 3 musahabesi yayınlanmıştır. Birbirinin devamı niteliğinde olan bu musahabeler “Şarkçılık ve Garpcılık” başlığını taşımaktadır. Mehmet Emin’den sonra dönemin fikir akımlarını ele alan diğer bir yazar da Abdulhak Hadi’dir. Bu yazısında dönemin önemli sorunlarından olan “Garba mı yönelmeliyiz yoksa şarka sadık kalıp bu yolda mı ilerlemeliyiz?” meselesini irdeleyen yazar arafta kalmış dönemin insanlarına ışık tutmuştur.

Derginin ikinci sayısında da aynı konuyu işleyen yazar Şarkçıların ve Garpcıların içinde buldukları tartışmada her iki tarafı hem haklı hem de haksız görmenin mümkün olduğunu anlatmıştır.

Fransız kanunlarını alıp uygulayalım diyen Garpcıları bu konuda haksız bulan yazar, bir İslam memleketinde bu kanunların hepsinin uygulayamayacağını, muhakkak şeriatla çelişen kanunların ortaya çıkabileceğini belirtmiştir. Aynı konu hakkında fikirlerini beyan eden Şarkçıları da eleştiren yazar onlardan dünyada meydana gelen siyasi, iktisadî ve ilmî değişikliklerin farkına varmalarını istemiştir. (Abdulhak Hadi, S.2, s.38–42)

Yazar derginin altıncı sayısında da aynı başlıkla yayınlanan yazısında Fransız kanunlarını destekleyen Garpcılara yüklenmiştir. Garp hukukunu benimseyelim diyen bu kişilere cevap olarak Fransız hukukundan bahseden Abdulhak Hadi bu hukukun fert

hürriyetini gözetiyormuş gibi görünse de aslında fert hürriyetine dair hiçbir kanun maddesini barındırmadığını savunmuştur. (Abdülhak Hadi, S.6, s.163–169)

Dergide Hüseyin Şemi'nin 1 musahabesine yer verilmiştir. “Yaşamak İçin” başlığını taşıyan bu yazıda millet olarak neden ilerleyemediğimizin sebepleri irdelenmiştir. Dönemin bazı mütefekkirlerinin ilerlememizdeki engel olarak İslam'ı görmelerini eleştiren yazar, bizim geri kalmamızdaki en büyük sebep olarak yaşanan bu son asırda İslamiyet'i unutmaya başlamamızı göstermiştir. Yazar nasıl ilerleyeceğimizi şu sözlerle anlatmıştır:

Eğer biz millet olarak ne zaman ki kendi makinemizi kendimiz yapar, ölülerimiz için lazım olan kumaşı, Kur'an için gerekli olan kâğıdı, kadınlarımızın ziynetlerini... vs kendimiz üretmeye başlarsak o zaman ilerleriz ve bu dünya içerisinde yaşamamız için bunları yapmamız gerekir. (Mihrab, S.4, s.99)

Mihrab dergisinde inceleyeceğimiz son musahabe Mehmet Ali Ayni'ye ait olan “İçtimaiyat Dersleri” başlıklı yazıdır. Musahabesine İçtimaiyat Dersleri adlı sosyoloji kitabını Fransızca'dan çeviren Darulfünun müderrislerinden İzzet Bey'e övgüyle başlayan yazar 15 yıldır okulların programında olan sosyoloji dersinin bu kitapla bir kaynağa kavuştuğunu söylemiştir. Kitabı her yönden kıymetli bulan yazar sosyolojinin önemli bir konu olmasına rağmen gazete ve dergilerde işlenmediğini ve bunun yerine gereksiz spor haberlerine yer verildiğini eleştirmiştir. Ancak kitabın bazı bölümlerinde birebir tercümeden dolayı hatalar oluştuğunu ifade eden yazar örneklerle bu hataları göstermiştir. (Mehmet Ali Ayni, S.21–22, s.705–710)

4.3.3.2. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisi diğer yazı türlerini yanında musahabelere de yer vermiştir. Dergide diğer dergilerden farklı olarak oldukça fazla musahabe vardır. Dergide toplam 16 musahabe yayımlanmıştır. Bu musahabelerden 5 tanesi Ömer Hulusi'ye, 4 tanesi Ahmet Tevfik'e, 2 tanesi Şükrü Turgut, 2 tanesi İbrahim Hakkı'ya, 1'er tanesi de Rahmi Korkut, F(e). A(yın) ve M(im). Hilmi'ye aittir.

Dergide yayınlanan musahabeler genellikle birinci ve ikinci sayfalarda musahabe başlığıyla yayınlanmıştır. Yayınlanan bu musahabelerin ortak konusu çocuk gelişimi, eğitim, mektep, çocuk eğitimi, mektebin aile ve çocuk için önemi, kadının toplumdaki yeri gibi konulardır. Yazarlar bu musahabeleri okuyucuya sunarken onların daha kolay anlamasını sağlamak için sade ve anlaşılır bir dilin yanında didaktik bir dil de kullanmıştır.

Dergideki musahabeleri tek tek irdelenecek olursak; ilk olarak dergide 5 musahabesi bulunan Ömer Hulusi'yi ele almak uygun olur. Ömer Hulusi'nin yayınlanan ilk musahabesi “Nemâ-ı Beden” başlığını taşımaktadır. Çocuk gelişimi ile ilgili olan bu yazıda genel olarak öğretmenlerin ilkökul çağındaki bir çocuğa nasıl davranması gerektiği ve öğrenciden en iyi verimi alması için öğretmenin nasıl bir yöntem kullanması gerektiğinden bahsedilmiştir. (Ömer Hulusi, S.2, s.1-2)

Ömer Hulusi'nin üçüncü sayıda yayınlanan diğer bir musahabesi ise “Muallim ve Mütalaa” başlığını taşımaktadır. Yazar “Nemâ-ı Beden” başlıklı yazısında olduğu gibi bu yazıda da öğretmenlerin eğitimi ile ilgili konuları ele almıştır. Çocuğun eğitiminde öğretmenin büyük bir yerinin olduğunu düşünen yazar bu sebepten öğretilerde üç temel hasletin bulunması gerektiğini söyler. Bu hasletlerden birincisi sıhhat, ikincisi aşk, üçüncüsü ise mütaladır. Ömer Hulusi söylediklerinin doğru olduğunu desteklemek içinde dünyaca ünlü Alman şairi Goethe'nin “Mütalaasız öğretmen yol bilmeyen seyyaha benzer.” sözlerini okuyucuya sunmuştur. (Ömer Hulusi, S.3, s.1-2-3)

Dergide yayınlanan “İstiklâl ve İstikbal” Ömer Hulusi'nin üçüncü musahabesidir. Şen Yuva dergisi Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda yayın hayatına başlamış olmasından dolayı bu dergide yazı neşreden yazarlar genellikle dönemin gündeminde olan konuları yazılarına taşımıştır. “İstiklal ve İstikbal” adlı musahabede bu türdendir. Yazar istiklâl ve istikbalin birbirinden ayrılmaz iki kardeş olduğunu okuyucuya izah ettikten sonra Türk insanının Kurtuluş Savaşı'nın bitimi ile bu kardeşlerden ilki olan istiklâle yani özgürlüğe kavuşmuş olduğunu belirtmiştir. Türkiye Cumhuriyet'i istiklâlini kazandıktan sonra artık elde etmesi gereken tek bir şey kalmıştır o da istikbaldir. İstikbalin kazanılmasının da bugünün gençlerinin ve öğretmenlerinin elinde olduğu anlatılmıştır. Yazar ayrıca istikbali kazanmak için gençlerin bilimle, sanatla ve ilimle ilgilenmesi gerektiğini vurgulamıştır. (Ömer Hulusi, S.5, s.1)

Ömer Hulusi dördüncü musahabesinde de eğitimle ilgili konulara değinmiştir. “Amel-i Âdem” başlıklı musahabede neden bilim ve sanat adamı yetiştiremediğimizin sebepleri irdelenmiştir. Yazar sebeplerden biri olarak Anadolu’da ve İstanbul’da çıkan gazete ve dergilerde sanat ve fenle ilgili köşelerin bulunmamasını göstermiştir. Yazara göre ayrıca okullarda verilen eğitim insanı hayata hazırlayan onu donanımlı bir hale getiren bir yapıya sahip değildir. Avrupa’daki okullardan mezun olan gençlerin aynı anda birkaç bilimle uğraşmalarına rağmen bizim okullarımızdan mezun olan gençlerin işsiz olduğu anlatılmıştır. Daha sonra Alman bir arkadaşı ile ilgili şu örneği vermiştir:

Burada, arkamızda ‘Münih’li bir Alman genci var. Her zaman kendisi ile temas ettiğim bu dostumu bir gün motor tamir ederken, bir gün piyano akordu yaparken, diğer bir gün demirhanede muvaffakiyetle çalışırken gördüm. Meyus ve neşesinin kaçtığını bir gün görmek nasip olmadı. Şimdi de ticarethanelerde kitabet ve muhabere işlerini temin ediyor. Bizim işsiz ve aç kaldığımız bir şehirde hayat için hazırlanmış bir genç refahla hayatını temin edebiliyor. Biz şimdilik hiç olmazsa yeni nesile teşebbüs-ü şahsi ve azmi kudret ve kuvvetlerini vermeye çalışalım o ne kimseye bir dilim ekmek için boyun eğer ve ne de zavallı mevkilere düşerek sürünür. (Şen Yuva, S.6,s.2)

Yazarın sözlerinden anlayacağımız gibi dönemin insanları işsizlikten muzdariptir. Geri kaldığımızı belirten yazar geri kalmış olmamızı eğitime bağlamıştır.

Yazarın dergide yayınlanan son musahabesi “Aile ve Mektep” başlığıyla okuyucuya sunulmuştur. Bir eğitimci olan Ömer Hulusi bu makalede de eğitimin önemini konu olarak almıştır. Ancak diğer musahabelerinden farklı olarak bu musahabede kendine muhatap olarak öğretmenleri değil aileleri seçmiştir. Çocuğun eğitiminde anne ve babanın büyük bir rolü olduğunu anlatan yazar, aileleri çocuklarının eğitimi ile ilgilenmeleri konusunda uyarmıştır. Yazara göre çocuk günün sadece sekiz saatini okulda geçirirken geri kalan saatleri ailesi ile geçirmektedir. Bu yüzden aileler çocuklarının eğitimini sadece okullara bırakmamalı evde gereken eğitimi çocuklarına vermelidir. (Ömer Hulusi, S.10, s.1–2)

Dergide musahabesi bulunan diğer bir yazar da Ahmet Tevfik’tir. Dergide dört musahabesi yayınlanan yazarın üç musahabesi “Din İslam Asrıdır” başlığını taşımaktadır. Birbirini tamamlayan parçalar halinde yazılan bu yazılar derginin birinci, dördüncü ve

beşinci sayılarında yayınlanmıştır. Bu yazılarda İslam dinini yaşadığımız asır için uygun görmeyen insanlara cevap verme yoluna gidilmiştir. İslam dininin yaşanılan her dönem için uygun bir din olduğunu söyleyen yazar örneklerle bunu yazılarında açıklamıştır. Yazara göre İslamiyet’i kötöleyenler İslam dinini ya Hristiyanlıktan, ya Yahudilikten ya da hurafelerden öğrendikleri şekliyle yorumlamaktadır.

Mihrab dergisinde de ele alınan İslam dini Şen Yuva dergisinde de ele alınmıştır. Her iki dergide de yazarlar İslam’ın bizi geri bırakmadığını, Türk insanının İslam’a ait olan bazı esasları terk ettiği için geri kaldığını üzerine basarak anlatmıştır. Dergideki yazarlar İslamiyet’in ilerlemeye açık bir din olduğu konusunda da hem fikirdir.

Yazarın dergide yayınlanan dördüncü musahabesi diğerlerinden farklı olarak “Hakiki Dost Kimdir” başlığını taşır. Ayrıca bu musahabe diğerlerinden farklı olarak derginin ilk sayfalarında değil son sayfalarında okuyucuya sunulmuştur. Dostluğun ne anlama geldiğini anlatan yazar insanların hayatlarında var olan dostları üçe ayırmıştır. Bu dostlardan birincisi kişiye zarar verse bile ondan kopmanın mümkün olmadığı hastalık derecesindeki dostlardır. İkincisi sadece lüzum görüldüğü zaman görüşülen dostlardır, üçüncüsü ise her zaman ihtiyaç duyulan anneye, babaya, kardeşe söylenemeyen sırların ona anlatıldığı dostlardır. (Ahmet Tevfik, S.10, s.17)

Şen Yuva dergisinde Şükrü Turgut’a ait olan musahabeler “Köylü Kardeşlerle Hasbihal” başlığını taşımaktadır. Şükrü Turgut okuyucuya sunduğu bu musahabelerde halkı eğitme gayesi gütmüştür. Kahvede oturan köylülerle sohbet edermiş gibi yazılmış bu musahabelerin ilki derginin birinci sayısında yayınlanmıştır. Bu musahabede köydeki hayatın sürmesi ve şehirlerle bağlantıların sağlanması için yol yapımının önemini anlatan yazar köyler için yolların ne kadar ehemmiyetli olduğunu göstermek için şu sözleri sarf etmiştir:

Köylerinizde insan eli değmeyen yollarınız çoban izi, küçük taş döşenerek yapılan yollarınız ise patikadır. Bu çeşit yollar bundan binlerce sene evvel yaşayan insanların yaptırdıkları ve gezdikleri yollardan farksızdır. İçerisinde bulunduğumuz asır, terakki ve tekâmül asrıdır. Bakınız bu devirde insanlar, havada uçuyorlar, denizin altında gemilerle geziyorlar, aya çıkmaya teşebbüs ediyorlar, daha bilmem akla, hayale gelmedik fevkal-beşer işlerle

uğraşıyorlar. İşte bizim bu seviyeye vasıl olabilmemiz için yapmak mecburiyetinde olduğumuz en mühim iş, en evvel yapacağımız şey yollarımızdır. Siz, bilemem kanın vücutta aşağı yukarı gezdiğini; kanları aşağı yukarı gezdiren bir takım incecik damarlar olduğunu biliyor musunuz? İşte yollar da şehirlerin, kasabaların, köylerin kan damarlarıdır. Şehirlerin, kazaların, köylerin aşağı yukarı gezen kanları ise mevâdd-ı ticariyeleri, hasletleridir. Bir memleket dâhilinde yolları noksan olursa her tarafa lüzumu kadar öteberi istenilen zamanda sevk edilemez. Edilemediği için tabi kendisine lazım olan yiyecek, giyeceği, alamayan memleket halkı eziyet çeker. (Şen Yuva, S.1, s.7)

Şükrü Turgut derginin ikinci sayısında aynı başlıkla yayınlanan yazısında ise çocukların eğitimi için mekteplerin ne kadar önemli olduğunu anlatmıştır. Yazar mektebin önemini ve halkın mektepler için neler yapabileceğini şöyle ifade etmiştir:

Mektepler çocuklarınızı zamana göre yetiştiren gelecek zamana hazırlayan ve dünyanın çok sarp ve diken dolu olan karanlık yollarında korkmadan, sendelemen emin adımlarla yürüyebilmelerini temin edebilecek olan ilim ve fazilet nurunu onlara veren çok feyizli yuvalardır. Ben çok iyi biliyor ve hissediyorumki siz mektepleri çok seviyor, çocuklarınızın bilgili yetişmelerini can ve dilden arzu ediyorsunuz. Fakat arzu etmek ve istemek kâfi değildir. Bu hususun temini için el ele vererek çalışmanız, mevcut mektep binalarını imar ve ıslah etmeniz, olmayan yerlerde mektep binaları kurmanız icap eder. (Şen Yuva, S.2, s.4)

Dönemin önemli devlet politikalarından olan her şeyi devletten beklemeyelim düşüncesi bu musahabede belirgin bir şekilde ortaya konmuştur. Şükrü Turgut yazıda halka bu konuda şunları söyler:

Belki içinizden “Ah ne olur mektepleri hükümet yaptırса; tahsili tam mektepten, talebeden anlar muallim gönderse, niçin köyler ihmal ediliyor.” dersiniz. Hayır, ağalar, hayır... Her şeyi hükümetten beklemek katiyen doğru değildir. İşte bizi bu kadar geri bırakan hallerden biride her şeyi hükümetten bekleyişimizdir. Emin olunuz hükümet, hiç boş durmuyor mütemadiyen

çalışıyor. Fakat eksiklerimiz, o kadar çok ki bunca çabaya rağmen ileri hareketiniz his olunacak derecede değildir. Onun için noksanlarınızı kendiniz ikmale çalışmalısınız. Yapmaya muktedir olduklarınızı yapınız. Kudretinizin yetmediği şeyi hükümete bildiriniz yardım ve kuvvet isteyiniz. (Şen Yuva, S.2, s.4)

Şen Yuva dergisinde iki musahabesi bulunan diğer bir yazar İbrahim Hakkı'dır. İbrahim Hakkı derginin dokuzuncu sayısında yer alan "Hayrül Halef Yetiştirmek" başlıklı yazısında dergideki diğer yazarlar tarafından da çokça sohbet konusu yapılan çocuk eğitimi ele almıştır. Çocuk yetiştirmenin ve eğitiminin üzerinde duran yazar çocuğun yetişmesinde gıdanın yerinin olduğu kadar ona ilgi göstermenin, yaptığı yaramazlıklara sevecenlikle yaklaşmanın da önemli olduğunu okuyucuya anlatmıştır. (İbrahim Hakkı, S.9, s.1-2)

Yazarın ikinci musahabesi ise "Hurafelerden Korunmak ve Kurtulmak" başlığını taşımaktadır. Günümüzde dahi birçok insanın inandığı hurafeleri ele alan yazar hurafelerin bütün hayatımızı kapladığını yemek yemekten, oturup kalkmaktan, uyumaktan hatta evlenmeye kadar her şeyimizi etkilediğini anlatmıştır. (İbrahim Hakkı, S.10, s.3)

Dergide yayınlanan diğer bir eğitim konulu musahabe "Çocuk Velileriyle Hasbihal" başlığıyla M(im). Hilmi'ye aittir. M(im). Hilmi çocuğun gelişiminde mektebin önemini ve gerekliliğini velilerle sohbet şeklinde yazıya dökmüştür. Yazar ailelerin çocuklarının geleceğini düşünüyorsa onları takip etmelerini ve okulda verilen terbiyenin devamını evde göstermelerini istemiştir. (M(im). Hilmi, S.2, s.6-7)

Şen Yuva dergisinde Rahmi Korkut'a ait olan musahabe "Bugünkü Mektepler" başlığını taşır. Mektep ve eğitim konulu bu musahabede de mektebin eğitimdeki yeri üzerinde durulmuştur. Bundan otuz yıl önce Giresun'da sayısı çok az olan mekteplerin Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte yetmiş geçtiği ifade edilmiştir. Mektebin yararları üzerinde durun yazar bugünkü mekteplerden neler beklenildiğini de şöyle ifade etmiştir: "Bugünkü mekteplerden beklenen fayda evlad-ı vataniyi zamanın, asrın terakkiyatına eriştirmek, istikbale hâkim kılmak, ruhları terbiyeye milliye ve vataniye ile mücehhez evlat yetiştirmektir." (Şen Yuva, S.7, s.1)

Dergide yayınlanan son musahabe yazısı F(e). A(yın)'a aittir. F(e). A(yın) “Asrî Kadınlar” başlıklı yazısında Anadolu kadının ve onun ülkenin geleceğindeki yeri üzerinde durmuştur. Yazar dergide Anadolu kadınıyla ve onun eğitimiyle ilgili şunları söylemiştir:

Asıl büyük ferdayı, fikrî ve içtimaî inkılâbı benimsemiş kadınlığın yetiştireceği nesil atiyi yaratacaktır. Şimdiye kadar ufak bir ra'şa-ı medeniyetle titrememiş olan Anadolu'nun hicri o muhtaç ziya köşelerinde zulmete ve hurafelere boğulmuş zavallı bereketle insaniyet, bütün bir kadınlık âlemi ise biraz nurlanmak ihtiyacıyla kıvrınmaktadır. Anavatanı uyandırmak, şen ve mesut görmek için ilmin ve fennin icabetini kavramış asri irfan kadınlarına muhtacız. Merkez irfan bildiğimiz büyük şehirlerimizde kadınlarımız az çok bu gibi millî ve içtimaî vazifelerini düşünüp meşgul olacakları yerde maalesef ekseriyetle memleketin iktisadi buhranlarını arttıran hayat muhtade ve terbiye-i milliyemizi ihlal eden tahripkâr ve havai eğlencelerle meşgullerdir. Zavallı Anadolu kızları ise, bir ilk mektebin bile şe'laye-ı irfanından mahcur ve terbiyeyi fikriye ve medenilerinin inkişafına gerekli olacak bir nuru hidayet tulu'na intizar ile hüsran içindedirler. (Şen Yuva, S.10, s.8)

Yazarın yukarda söylemiş olduğu sözlerden de anlayacağımız gibi Anadolu'da yaşayan kadınlar eğitimden mahrumdur. Kadının geleceğimizde önemli bir yerinin olduğunu anlatan yazar, kadınlar sayesinde muasır medeniyetler seviyesine ulaşacağımızı anlatmıştır.

4.3.3.3. Çağlayan Dergisi

Dergide 6 musahabeye yer verilmiştir. Yayınlanan bu musahabelerde genel olarak eğitim ve edebiyat konuları üzerinde durulmuştur. Dergide Ruhi Naci'nin 4, Esat Hilmi ve Feridun Hikmet'in 1'er musahabesi yayınlanmıştır.

Dergide en çok musahabesi bulunan Ruhi Naci'nin ilk yazısı “Üsluba Dair” başlığını taşımaktadır. Derginin beşinci sayısında yayınlanan bu edebiyat konulu musahabede yazar üslup konusu üzerinde yoğunlaşmıştır. Üslubun ne olduğunu anlatan yazar, aynı zamanda kendisinin üslup hakkındaki görüşlerine de yer vermiştir. Yazar “Her kavme hatta her ferde göre değişen bir üslub-ı ifade olduğu gibi her mevzuya yakışan bir

tarz-ı tebliğ bulunması beşeriyet âlemindeki ihtilaf-ı tebayın icabı olsa gerek.” (Çağlayan, S.5, s.1) sözleriyle üslubun ne olduğunu ifade etmeye çalışmıştır.

Aynı zamanda Türkçe konusu üzerinde duran yazar, Türkçe'nin henüz kendine has bir üslubunun olamayışından şikâyet etmiştir. Türkçe'nin bu üslubu oluşturamamasındaki en büyük sebep ise yazara göre bundan önceki dönemlerde de Türkçe'ye gereken ilginin verilmeyip, Arapça ve Farsça'ya daha fazla önem verilmesidir. Divan Edebiyatı'nı eleştiren Ruhi Naci, her milletin kendi dilini kullanması gerektiğini ve başka dillere karşı bir eğilim olduğunda oluşan karmaşadan kimsenin birbirini anlamayacağı üzerinde durmuştur.

Son olarak başka milletleri taklit ederek üslup oluşturmanın mümkün olmadığını belirten yazar, “Biz başka milletlerden üslup değil ancak ilm-i edebiyat alabiliriz.” (Çağlayan, S.5, s.2) sözleriyle yazısına son vermiştir.

Dergide yayınlanan Ruhi Naci'ye ait diğer bir edebiyat konulu musahabe “Halk Edebiyatı Münakaşası” başlığını taşımaktadır. Dönemin önemli edebiyat tartışmalarından olan Halk Edebiyatı konusu Çağlayan dergisi yazarlarından Ruhi Naci tarafından da kaleme alınmıştır. Dönemin bir gereği olan Milli Edebiyat'a yönelim konusu bu yazıda tartışılmıştır. Ruhi Naci dönemin gazetelerinden aldığı yazılarla konuyu başlamış ve böylece gündemin nabzını tutarak gazetelerin bu olaya nasıl baktığını okuyucuya yansıtmaya çalışmıştır. Gazetelerde “eskilik ve yenilik” başlığı altında birçok tartışma olduğunu söyleyen yazar, dönemin Halk gazetesinin yazarlarından birinin, “Artık dünkü kapıkulu edebiyatını gömmeliyiz, yeni edebiyatımızla mutlaka ve ancak halka matlup etmeliyiz.” (Çağlayan, S.10, s.2) sözlerine yer vermiştir. Yazarın bu sözleri hakkında yorum yapan Naci Divan Edebiyatı'nın Halk Edebiyatı'nı nasıl susturduğunu ve bizim Milli Edebiyatımız olmadığını söylemiştir. Gazetelerden aldığı yazılara yer vermeye devam eden yazar adını belirtmediği bir gazeteden şu yazıya “Milletin derdine ağlamayan şair-i azamlara milletin ekmeği haram olsun.” (Çağlayan, S.10, s.2) yer vermiştir.

“Kimilerine göre yüksek zümre, kimilerine göre kapıkulu edebiyatı olarak adlandırılan böyle Acemi, Arabı taklitten ibaret gayri samimi bir edebiyatın Türk diyarında asırlarca ayakta kalması ilk bakışta garip görünüyor.” (Çağlayan, S.10, s.2) sözleriyle yazının devamında Divan Edebiyatı'nın neden asırlar boyunca devam ettiğinin sebeplerini irdelemiştir. Yazara göre bunun en büyük sebebi Divan şairlerinin şiirlerinde ahengi

sağlamak için kendine çok yakın bir coğrafyada olan Arap ve Acem dillerinden yararlanmış olmasını göstermiştir. Yazara göre diğer bir sebep ise devlet kurmaya başlayan Türklerin dinlerini değiştirip İslam dinini seçmesiyle bu milletlerin dilleriyle ister istemez bir ilişki içerisine girmesine bağlamıştır.

Milli edebiyatımız olan Halk Edebiyatı'nı zamanla geri kaldığını ifade eden yazar şu anda elimizde bulunan en eski Halk Edebiyatı ürünlerinin destan ve maniler olduğunu belirtmiştir. Artık dönemin değiştiğini millileşme hareketlerinin arttığını anlatan yazar Çağlayan dergisinin de Halk Edebiyatı'na gereken önemi vereceğine ve Çağlayan'ın bunu kendisine bir vazife adlettiğine değinmiştir.

Dergide yayımlanan diğer bir edebiyat konulu makalede “Musahabe” başlığıyla Ruhi Naci tarafından yazılmıştır. Bu yazısında da Milli Edebiyat konusu üzerinde duran yazar bu edebiyatın en önemli temsilcisi olan Mehmet Akif (Ersoy) hakkında görüşlerini beyan etmiştir. Süleyman Nazif'in Akif hakkında söylediklerine musahabesinde yer veren yazar Akif'e İstiklal Marşı'nın yazılması isteği sunulduğunda onun neler hissettiğine şahit olan Süleyman Nazif'in şu sözlerini dergide yayınlamıştır:

Safahat şairine havale edildiğini memnuniyetle haber aldık. Bundaki isabeti takdir etmeyecek adam yoktur. Böyle bir emr-i manzum için ilim ister, aşk ister, iman ister. Mehmet Akif'de bunların hepsi cuş-u huruş halinde mevcuttur. Kur'an'ı Cenabı Hak Türk lisanıyla nâzil etmeyi murat etseydi Cebrail bi-şüphe Safahat şairi olurdu. (Çağlayan, S.11, s.2)

Süleyman Nazif'in bu sözlerine yer veren Ruhi Naci daha sonra o dönemde “Şair-i azam” olarak seçilen Abdülhak Hamit (Tarhan)'a değinmiştir. Hamit'in şüphesiz yazdıklarıyla çok iyi bir yazar olduğunu ifade eden yazar, ancak bir Mehmet Akif'te bulunan millet aşkının, vatan aşkının onda mevcut olmadığını savunur. Yazar son olarak Hamit'e şair-i azam denilirken Mehmet Akif'e avam şairi denilmesini esefle kınamıştır.

Çağlayan dergisinde yayımlanan bu musahabelerden de anlayacağımız gibi Anadolu'da yayımlanan dergilerin yazarları dönemin önemli edebiyat konularına uzak kalmamıştır. Cumhuriyet döneminde çokça tartışılan dilde sadeleşme konusu Anadolu'daki

aydınlar tarafından da ele alınmış, Milli Edebiyat aydınlar tarafından desteklenirken Divan Edebiyatı halkı yansıtmadığı için eleştirilmiştir.

Dergide Ruhi Naci'ye ait olan son musahabe “Tasadüf” başlığını taşımaktadır. Dergide yayınlanan diğer musahabelerinden farklı olarak yazar burada birkaç yıl evvel İzmir’de Milli Edebiyat konulu bir görüşmede yaşlı bir adamın defterinden çıkarıp okuduğu “Türkmen Kızı” adlı şiiri bir tesadüf eseri nasıl bulduğunu anlatmıştır. Ruhi Naci'nin “Türkmen Kızı” adlı bu şiir çok hoşuna gider. Ancak çok aramasına rağmen bu şiiri tekrardan bulamaz. Bir arkadaşıyla yolda tesadüfen karşılaşan yazar, evi yanan arkadaşının Tevfik Fikret'in “Tarih-i Kadim” adlı kitabını kaybettiğini öğrenir. Yazarımızda “Türkmen Kızı” adlı şiiri aradığını söyler. İkisi dertleşir. Ruhi Naci birkaç gün sonra elinde “Tarih-i Kadim” ile arkadaşının yanına gelir. Arkadaşı da boş durmamış “Türkmen Kızı” adlı şiiri aramıştır. Arkadaşı dedesi Hafız Mehmet Hamdi Efendi'nin kitaplığında böyle bir şiir ve hikâyeye karşılaştığını müjdeler. (Ruhi Naci, S.12, s.2-3)

Dergide Feridun Hikmet'in eğitim konulu bir musahabesine yer verilmiştir. Derginin ikinci sayısında yayınlanan “Hayat ve Mektepler” başlıklı yazıda mekteplerin görevlerini yerine getirip getirmediikleri ve bu mekteplerde yetişen gençlerin hayat karşısında ne kadar muvaffak olabildikleri irdelenmiştir. Bu konuda görüşlerini bildiren yazar Arap eğitim sistemini öğrencileri ezbere ittiğinden günümüzün şartlarına uygun olmadığını belirtmiştir. Bu Arap sisteminin yerine medeni bir eğitim tarzının seçilmesi gerektiğini söyleyen yazar kendi döneminden örnekler vermiştir. Okuldan mezun olan bir gencin her şeyi ezberden öğrendiği için hayat karşısında bir sorunla karşılaştığı zaman sendelediğini anlatmıştır. Yazar son olarak mektep eğitimine okulda değil de batıdaki gibi evde verilmeye başlanması gerektiği konusu üzerinde durmuştur. (Feridun Hikmet, S.2, s.2-3)

Çağlayan dergisi de diğer dergilerin üzerinde durduğu eğitim konusunda yazılar yazmıştır. Dergideki yazarlar eğitim sistemini eleştirmiş, Avrupaî bir sisteme geçilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Bu bölümde son olarak inceleyeceğimiz musahabe Esat Hilmi'ye ait olan “Veraset ve Terbiye” başlıklı yazıdır. Yazısında insanların karakterlerinin ve fiziki özelliklerinin belirlenmesinde aileden gelen genlerin önemli olduğunu anlatan yazar, bu konuda örnekler sunmuştur. Ressamların, âlimlerin, müzisyenlerin bu yeteneklerini nereden aldığı

incelendiğinde birçoğunun bunu aileden kalıtsal olarak aldığını söyleyen yazar, bu yüzden beden ve ruhun terbiyesinde aileden gelen mirasın çok önemli olduğunu vurgulamıştır. (Esat Hilmi, S.4, s.4-5)

4.3.3.4. Meşale Dergisi

Meşale dergisinde diğer türlerin yanı sıra musahabe yazıları da yayınlanmıştır. Dergide toplam 6 musahabe yazısı bulunmaktadır. Yayınlanan bu musahabe yazılarının tamamı derginin son sayfasında yayınlanmıştır. Musahabe yazılarının 5 tanesi Yusuf Ziya'ya aitken 1 tanesi Cevdet Kudret'e aittir. Dergideki musahabelerin 3'nün başlığı bulunmazken beşinci, altıncı ve sekizinci sayıda yayınlanan 3 musahabede başlık kullanılmıştır. Yazar tamamen sohbet havasında dönemin güncel olaylarını, dedikodularını ya da başından geçen güzel bir olayı edebî bir dille anlatmıştır. Dergideki musahabe yazılarını sıra ile inceleyecek olursak; birinci sayıdaki musahabenin konusu Meşale dergisinin çıkış sebebi ve özellikleri ile ilgilidir. Derginin bir manifestosu şeklinde olan yazı aynen şöyledir:

Uzun harp seneleri, uzun açlık seneleri, uzun sefalet ve ıstırap seneleri içinde, manevi bir haz olan edebiyat unutulmuş gibiydi.

Fil hakika yedi yüz milyon kişinin biri birine düşman kesildiğini gördükten, kırk milyon insanın yıllarca boğazlaştığını seyrettikten ve koskoca şehirlerin bir lahza hak ile yeksan olduğunu duyduktan sonra bir kuşun ölümüne mersiye, bir kelebeğin kanatlarına methiye yazmak ve yine yıllarca top gürültüleri ile kulaklarımız sağır mitralyöz takırtılarıyla tahammülümüz delik deşik olduktan sonra, bir bahar gecesinde bülbül dinleyip ağlamak hayli sâf-dillik olurdu...

İşte o senelerdir ki yeni bir zevk yeni bir tat doğurdu: Cazbant o devrin musikisi, Çarliston o devrin raksı, palavra o devrin edebiyatıdır...

Fakat çok şükür seneler geçtikçe, gerilen sınırlarımız yumuşamaya, bir kasırga içinde çalkalanan hislerimiz durulmaya başladı ve gaip olan bir sevgilinin acısı gibi, eski zevklerin yokluğunu duymaya başladık.

İşte, Meşale, bu ihtiyacın cevabı, bu hasretin ifadesidir.

Meşale, halis bir sanat mecmuası olacaktır. Ve onun sahifelerinde, edebiyatın ukalalıklarından, musikinin dedikodularından, resmin edalarından ziyade mahsulleri bulunacaktır.

Meşale'nin aydınlattığı sahada göreceğiniz imzalar yılların besleyip büyüttüğü, yaprakları kurumaya, dalları sararmaya, gövdesi bükülmeye başlamış ihtiyar ağaçlar değil, yeni bir sanat baharının henüz yeşermeye başlamış filizleridir. Fakat o heybetli mazi kambur kametiyle toprağa bakarken bu tür u taze istikbal, hayat dolu gözleri ile göklere bakıyor...

Her genç neslin, biraz haksız olmak hakkıdır ve unutmayınız ki Meşale'nin şairleri de gençlerdi.

Ma`mâfih Meşale, emsali arasında en az dedikodu ve en çok eser mecmuası olacaktır.

Meşalenin her nüshasında, Türk edebiyatının en yeni ve en güzel şiirlerini, en kıymetli hikâyelerini ve garp edebiyatının en müstesna numunelerini okuyacak, Türk ressamlarının, Türk mûsikî-sinâslarının ve bütün cihan sanatkârlarını göreceksiniz. Ve göreceksiniz ki, Meşale bir lâf u güzaf mecmû`ası değildir.

Gençlerin kendilerinden evvelki nesilden miras aldıkları kaide üzerine kuracakları heykeli bekleyelim. (Meşale, S.1,s,16)

Derginin ikinci sayısında da Meşale dergisin özelliklerini anlatan Yusuf Ziya okuyuculara Celal Sahir'den bazı mısralar sunmuştur.

Nereden geldin, rüzgâr? Bu ne?

Keskin yasemin kokusu

Doğrusunu söylesene

Yar evinden geçtin yine

Söyle: rahat mı uykusu?

Söyleme, rüzgâr söyleme

Tahammülüm yok eleme (Meşale, S.2, s,16)

Derginin üçüncü sayısında yayınlanan diğer bir musahabenin konusu dönemin edebiyat olayları ile ilgilidir. Ayrıca Yusuf Ziya bu musahabede “Gazinin Nutku” adlı yeni bir kitabı tanıtmıştır. Bu sohbetin diğer konuları ise şunlardır. İkdam Gazetesi’nin edebî faaliyetleri, Alay Köşkü’nde yapılan Üdebâ Birliği toplantısı ve Âşık Dertli’nin yeni çıkarttığı kitaptır. Bu köşede ayrıca dedikodulara da yer veren Yusuf Ziya Üdebâ Birliği Toplantısı’nda Ahmet Haşim’in on altı, Peyami Safa’nın otuz sekiz oy aldığı dedikodusunu da okuyucuya sunmuştur.

Beşinci sayıda “Türk Harfleri” başlığıyla yayınlanan sohbet şu şekilde başlar: “30 Ağustos Zafer Bayramıyla Yunan istilasından kurtulan Türk vatani 30 Ağustos 1928 Türk alfabesinin kabulüyle de Arap dili esaretinden kurtulmuştur.” (Meşale, S.5,s,16)

Aynı zamanda İsmet Paşa’nın Harf İnkılâbıyla ilgili şu sözlerine yer vermiştir: “Büyük Gazi milleti cehaletten kurtarmak, ona söz söylemeyi öğretmek, okuyup yazmayı göstermek için harf vermiştir.” (Meşale, S.5,s,16) Yazar aynı zamanda Atatürk ile aynı dönemde yaşadığı için çok mutlu olduğunu ve gelecek nesillerin bu yüzden onları kıskanacağını söylemiştir.

Ahmet Haşim’in “Gurabahane-i Laklakan” adlı kitabını İstanbul’dan Ankara’ya giderken okuyan Yusuf Ziya kitabın kendisine çok iyi bir dost olduğunu anlatmıştır. Bu kitap sayesinde Yakup Kadri, Süleyman Nazif gibi ünlü şahsiyetlerle tanıştığını ve onlarla sohbet etme imkânını elde ettiğini anlatmıştır.

Sekizinci sayıdaki “Bu Yaz da Geçti” başlıklı yazıda sahil kenarında gezinen yazar etrafına bakar ve denizin dalgasından, kuşların hareketlerinden, balıkçıların tuttıkları balıklardan yazın bittiğini, yavaş yavaş sonbaharın geldiğini anlar ve bunu okuyucu ile edebî bir dille paylaşır.

4.3.3.5. Çığır Dergisi

Çığır dergisinde toplam 10 musahabe yazısı yayınlanmıştır. Yayınlanan bu yazılardan 3'er tanesi, Muallim İrfan ve Muallim Vasfi'ye ait iken 1'er tanesi de Muallim Şükrü'ye, A. Refik'e, Muallim Ahmet ve Avni'ye aittir. Yazarlar yayınlanan bu sohbetlerde genel itibariyle okullarda verilmesi gereken eğitim ve Türk aydınının üstlendiği vazifeler üzerinde durmuştur.

Dergide üç yazısı yayınlanan Muallim İrfan'ın ilk yazısı "Halledilmesi İcap Eden Bir Mesele" başlığını taşır. Yazar eğitimin öneminin üzerinde durduğu bu yazısında dönemin eğitim sistemini eleştirmiştir. Kendini bu eğitim sistemiyle 17. ve 18. yy'daki Osmanlı'da hissettiğini söyleyen yazar, dünyanın modern teknikler uyguladığını bizim de artık o sisteme geçmemiz gerektiğini belirtmiştir. (Muallim İrfan, S.1, s.2-6)

Muallim İrfan'ın dergide yayınlanan diğer bir yazısı ise "Hürriyete Hürriyet Yolu ile Ulaşılır" başlığını taşımaktadır. Bir önceki yazısında olduğu gibi yazar bu yazısında da eğitim sistemiyle ilgili düşüncelerine yer vermiştir. Yazısına bir okul müdürünün "Ben hür terbiye taraftarı değilim" sözüyle başlayan yazar bu müdür ile ilgili bir takım eleştirilerde bulunmuştur. Hürriyetin, inkılâpların yerleşmesi için en önemli basamak olduğunu belirten yazar Türk milletinin medeni milletler seviyesine ulaşması için ilk olarak eğitimde hür bir politika benimsemesi gerektiğini yazı boyunca yinelemiştir. (Muallim İrfan, S.7, s.1-3)

Yazarın dergideki son musahabesi "Felsefe Musahabeleri" başlığıyla yayınlanmıştır. Dergide felsefe konulu ilk yazı olan bu musahabede felsefenin öneminden bahsedilmiştir. Felsefenin bir ilim olarak görülmediğinden dem vuran yazar, ilmin ve felsefenin tanımını yaparak ikisi arasındaki benzerlikleri ortaya koymaya çalışmıştır. (Muallim İrfan, S.8, s.4-7)

Çığır dergisinde 3 musahabesi yayınlanan diğer bir yazar ise Muallim Vasfi'dir. Yazarın dergide yayınlanan ilk musahabesi "Kanun Karşısında Vazifemiz" başlığıyla derginin üçüncü sayısında yayınlanmıştır. Osmanlı devleti zamanındaki kanun sistemiyle Cumhuriyet'in ilanı ile kabul edilen medeni kanunları karşılaştıran yazar, Osmanlı'daki sistemin memurların keyfiyetinde işlediğini belirtmiştir. Avrupa'daki insanların devlet tarafından konulan kanunlara bağlı kaldıklarını anlatan yazar, Avrupalıların bu sayede ilerleme kaydettiğini bir örnekle yazısında açıklamıştır. Bizim de Avrupalılar gibi kanunlara

bağlılığı sağlamak için aydınlara büyük görevler düştüğünü belirtmiş, her aydının karşılaştığı her kesimden insana kanunların hayat için ne kadar önemli olduğunu anlatmayı kendine bir görev bilmesi gerektiğini bütün yazısı boyunca yinelemiştir. (Muallim Vasfi, S.3, s.1-4)

Yazarın dergideki diğer bir yazısı “İnkılâp ve İrşat” başlığını taşımaktadır. Bu yazısında da Cumhuriyet’in varlığını sürdürmesi için inkılâpların çok önemli olduğunu söyleyen yazar, yine inkılâpların halk arasında benimsenmesi ve yerleşmesi için dönemin aydınlara büyük görevler düştüğünü belirtmiştir. Yazarın dergide yayımlanan şu yazısı konunun özeti olması açısından önemlidir:

Halkı inkılâp prensiplerine göre hazırlamak ve irşat etmek için beklenecek zaman, ihmal edilecek vakit yoktur.

İşte münevver vatandaşlar kafamızda vatan aşkı, ruhlarımızda milliyet kaygusu, kalplerimizde Cumhuriyet ateşi, imanımızda inkılâp aşısı varsa... Bize her vakit saf ve masum bağrını açık bulunduran, köylülerimizi de kendimiz gibi düşünmeğe demokrat bir vatandaş olarak yaşatmaya çalışalım.

Bu kaygu...Gazi'nin büyük emanetini üzerine alanların ebedi bir vazifesi olmalıdır!... (Çığır, S.5, s.3)

Derginin çıkış amaçlarını belirten yazıda da söylenildiği gibi yazarlar Cumhuriyet ve inkılâplar konusu üzerinde sıkça durmuştur. Dergideki yazarlar bu konuda kendilerini görevli bilmiş ve Şen Yuva dergisinde olduğu gibi halkı aydınlatmak ve eğitmek için yazılar yayınlamışlardır.

Muallim Vasfi'nin dergide yayımlanan son musahabesi “Fazilet Mükafatı” başlığıyla derginin altıncı sayısında yayımlanmıştır. Yazar bu musahabesinde diğerlerinden farklı olarak kendi başından geçen bir olayı sohbet havasında okuyucuyla paylaşmıştır. Sohbetin konusu muallimler arasında yapılacak bir seçimle en faziletli olan muallime 1500 lira fazilet sadakası verilecek olmasıdır. Muallim Vasfi yapılacak olan bu seçimin çok saçma olduğunu belirterek faziletin bu şekilde ödüllendirildiğinde manasını yitireceğini yazısı boyunca savunmuştur. (Muallim Vasfi, S.6, s.1-3)

Dergide yayınlanan eğitim konulu diğer bir musahabe ise Muallim Ahmet'e aittir. Eğitimde muallimliğin önemini vurgulayan bu yazı "Muallimliğin Manası" başlığını taşımaktadır. Muallimi bir sanatçı olarak gören yazar sanat eseri olarak ise çocukları görmektedir. Muallimin tıpkı bir sanatçı gibi bu çocukların dimağlarını yoğurduğunu ve onlara cemiyetin istediği şekli verdiğini yazısında vurgulamıştır. (Muallim Ahmet, S.2, s.27-28)

Dergide yayınlanan diğer bir musahabe "Gençlik ve İdeal" başlığını taşır. Avni'ye ait olan bu musahabede Cumhuriyet'in gelişiminde ve bizim asri medeniyetler seviyesine ulaşmamızda gençlerin ne kadar önemli olduğu kati anlatılmıştır. İnsanın geçirdiği evreler arasında en verimli çağın gençlik olduğunu belirten yazar, gençliğin iyi bir şekilde gelişmesi için kendisine güzel örnekler seçmesi gerektiğini vurgulamıştır. (Avni, S.8, s.7-11)

Dergide yayınlanan "Kâinat ve Hayat" adlı musahabe A. Refik'e aittir. Derginin ikinci sayısında yayınlanan musahabede insan ile kâinat çeşitli yönlerden karşılaştırılmıştır. Ayrıca insan ve kâinatı birbiriyle bütünleştiren yazar kâinata yaşanan mevsimleri insanın hayatında geçirdiği evrelere benzetmiştir. (A. Refik, S.2, s.17-19)

Çığır dergisinde yayınlanan son musahabe birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı sayılarında yayınlanan ve Muallim Şükrü'ye ait olan "Coğrafi Musahabeler" başlığını taşımaktadır. Musahabelerin genel konusu Bolu ilinin coğrafi yapısıdır. Yazar ayrıca bu musahabe içerisinde coğrafyanın ne olduğunu, tarihçesini ve nasıl doğmuş olabileceğini irdelemeye çalışmıştır.

4.3.4.Tarih ile İlgili Yazılar

4.3.4.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinin en çok üzerinde durduğu konulardan biri de tarihi meselelerdir. Dergide toplamda 9 tarih ile ilgili yazı yayınlanmıştır. Bu yazılardan 3 tanesi Hilmi Ziya Ülken'e aitken, 1'er tanesi Elbistanlı Mükremin Dalil'e, Refet'e, Camî'ye, Tahir Harimi'ye, Ahmet Hikmet'e ve Jean Brun Hearts'e aittir.

Dergide en çok yazısı yayınlanan Hilmi Ziya bu yazılarda daha çok etnografik yani kökenle ilgili konular üzerinde durmuştur. Hilmi Ziya'nın dergide yayınlanan ilk tarih konulu yazısı "Kırgızlar" başlığını taşımaktadır. Kırgızların kaçınıcı yüzyılda tarihte var olduklarını ve bağlı oldukları sülaleleri anlatan yazar ayrıca Kırgızların zaman içerisinde yerleştikleri yerleri de anlatmıştır. (Hilmi Ziya, S.4, s.114-117)

Hilmi Ziya dergide yayınlanan ikinci yazısında da yine Türklerin kökenleri ile ilgili bir konuya yer vermiştir. "Orta Asya'da Türkmen" başlığını taşıyan bu yazı derginin altı sayısında okuyucuyla buluşmuştur. Derginin sekizinci ve dokuzuncu sayılarında bu başlığı kullanan yazar Türkmenlerle ilgili bir takım temel bilgilere yer vermiştir. Türkmenlerin Orta Asya'da bulunan Türkler arasında en göçebe olan ve varlığını en uzun sürdüren Türk kavmi olduğunu söyleyen yazar, bu coğrafyada yaşamış ya da bu coğrafyaya yakın yerlerde olan diğer kavimlerin uzun süre yaşayamamasını Türk töre ve anelerinden uzaklaşmalarına bağlamıştır. Yazara göre Türkmenler çöller üzerinde şehirler yapmadan, vatan kurmadan yaşamış olmalarından dolayı Arap ve diğer milletlerden etkilenmemiştir. Bu şekilde devlet kuran diğer boylar Araplardan etkilendiği için yıkılmaya yüz tutmuştur.

Türkmenlerin varoluşunu anlatan yazar Oğuz Kağan Destanı'ndan parçalar almıştır. Oğuz töresine sıkı sıkı bağlı kalan Türkmenler kurultay kurmuş, kadına büyük önem vermiştir. Ayrıca Türkmen halkı kendi arasında Akbudun ve Karabudun diye ikiye ayrılmıştır. (Hilmi Ziya, S.8, s.237-244)

Sekizinci sayıda Türkmenlerin Oğuz töresine en bağlı millet olduğunu söyleyen yazar bu sayıda bu tezini ispatlayacak örnekler vermiştir. Türkmenlerin Oğuzlar gibi Adem-i Merkeziyetçiliği esas alan bir yönetim şeklini kabul ettiklerini anlatan yazar, Türkmenlerin ayrıca neye göre idam kararı alacaklarını, hırsızlık yapana ne gibi cezalar vereceklerini ve askerlik şartlarını yine bu töreye göre düzenlemiş olduklarını söylemiştir. Bu yazıda ayrıca Türkmenlerin en önemli merasimlerinden olan av töreni, şölen ve yuğ töreni gibi konularda da Oğuz töresine bağlı kaldıkları anlatılmaktadır. (Hilmi Ziya, S.9, s.276-280)

Hilmi Ziya Türkmenlerle ilgili temel bilgileri okuyucuya sunduktan sonra derginin onuncu, onbir - onikinci ve onbeş - onaltıncı sayılarında "Orta Asya'da Türkmen, Türkmenlerin Dini" başlığı altında dört sayı boyunca Türkmenlerin dini inançları hakkında bilgiler sunmuştur.

Bu sayılarda Türkmenlerin dini inançları üzerinde duran yazar, onların dine ve din adamlarına ne kadar önem verdiklerini anlatmıştır. Orhun Kitabelerinden de örnekler sunan yazar bu kitabelere göre Türkmenlerin Oğuzlar gibi tek tanrıya inandıkları ve bu tanrının adının Gök tanrı olduğunu anlatmıştır.

Türkmenlerin tek tanrılı bir dine inandıklarını ve inandıkları dine sadık kaldıklarını ifade eden yazar Türkmenlerin daha sonra İslamiyet'i seçtiklerini söylemiştir. Türkmenlerin eski inançları olan Gök tanrı inancından da tamamen sıyrılmadıklarını anlatmış, onların İslamiyet'i seçmelerindeki en büyük sebebini İslam dini ile Gök tanrı inancının benzeşmesine bağlamıştır. Türkmenlerin İslamiyet'i seçmeler de bazı törelerinden vazgeçemediğini söyleyen Hilmi Ziya onların kadın ve erkeği haremlik – selamlık olarak düşünmediklerini eski dinlerinin bir gereği olarak ikisinin bir arada olması gerektiğini anlatmıştır.

Dergide Hilmi Ziya'ya ait üçüncü yazı “Selçukluların İnfiradı Zamanında Konya” başlığını taşır. Selçuklu dönemindeki Konya'nın içtimaî yapısını anlatan yazar buranın halkının üç tabakaya ayrıldığını söylemiştir. Birinci kısmı saray ve etrafı, ikinci kısmı medrese ve zühdü teşkilatı, üçüncü kısmı ise halkı temsil etmektedir. O dönemde saray dili Farsça olup medresede okutulan dil Arapça, halk arasında konuşulan dil ise Türkçe'dir. Selçuklu sultanlarının tamamen Fars etkisinde kaldığını söyleyen yazar, onların sarayda Farslara ait unvanlar kullandığından, etkili olan dilin Farsça olmasından dolayı millî edebiyatın bu dönemde gelişmediğinden, bu dönemde Türklerin adetlerinden dışarı çıkılarak içki, raks ve eğlence gibi adetlerin sarayda yer edindiğinden bahsetmiştir.

Konya'daki saray hayatından sonra şehrin genel görüntüsünü anlatan Hilmi Ziya her Müslüman memleketinde olduğu gibi her yerin cami, medrese ve imarethane ile kaplı olduğundan bahsetmiştir. (Hilmi Ziya, S.17-18, s.563-571)

Dergide Hilmi Ziya'dan başka Refet'in de tarihi ve etnografi yazısı yayınlanmıştır. “Kırgız ve Kazaklar” başlığını taşıyan bu yazıda Refet tıpkı Hilmi Ziya gibi Kırgız ve Kazakların nasıl bir Türk kavmi olduğu üzerinde durmuştur. Kırgızların kaçınıcı yüzyılda ve nereye yerleştiklerini anlatan yazar, Kırgızların tarih içerisindeki konumundan söz açmış onların kaçınıcı yüzyılda ve nereye yerleştiklerinden, yerleştikleri yerlerde kimlerin oturduğundan bahsetmiştir. Kırgızların hayat şekillerine de değinen yazar onların devamlı

olarak kırlarda süvari olarak gezdiklerini anlatmıştır. 18. yüzyılda Kırgız ve Kazak kavimleri arasında çekişmelerin meydana geldiği, yavaş yavaş kopmaların olduğu ve bunun sonucunda çoğunun Rusya'nın idaresi altına girdiklerini ancak Kırgızların dillerini muhafaza ettiklerinden bahsederek yazısına son vermiştir. (Refet, S.3, s.82–83)

Mihrab dergisinde Selçuklularla ilgili çeşitli yazılar yayınlanmıştır. Bu yazılardan biri Elbistanlı Mükremin Dalîl'e ait olan "Musul'da Selçuklu Valileri" adlı yazıdır. Selçukluların Anadolu'ya gelişini anlatan yazar, bu yazıda Melih Şah döneminde Musul'a vali olarak atanan Körboğa'nın Anadolu'nun Türkleşmesi için verdiği gayretlerden söz etmiştir. Sultan Melikşah'ın sevgisini kazanan Körboğa ayrıca o dönemde yapılan Haçlı Seferleri'ne katılarak bu savaşlarda da muvaffak olmuştur. (Elbistanlı Mükremin Dalîl, S.1, s.20–27)

Dergide tercüme edilmiş tarihi bir yazıya da yer verilmiştir. Kimin tercüme ettiği belli olmayan bu yazıda Jean Brunhes ve Camile Vallaux adlı kişilerin kitaplarından bir takım alıntılara yer verilmiştir. Yine bir tarihi ve etnografî yapıya sahip olan bu yazı "Dönmeler" başlığını taşımaktadır. Selanik Yahudilerinden 60 bin kişinin nasıl Müslüman olduğunu anlatan yazar, bu Yahudilerin gerçekte nasıl bir amaç güttüğünden de söz etmiştir. Yazar ayrıca sonradan Müslüman olan bu Yahudilerin evlenme şartlarından, bayramlarından, adet ve geleneklerinden de okuyucuya örnekler sunmuştur. (İsimsiz, S.5, s.150–154)

Dergide ayrıca eski medeniyetlerin kitaba nasıl baktığını anlatan tarihi bir yazı yayınlanmıştır. Tahir Harimi tarafından "Tarih Medeniyetinde Kütüphaneler" başlığıyla yazılan bu yazı derginin on iki ve on üç-on dördüncü sayılarında yayınlanmıştır. Yazar tarih içerisindeki medeniyetlerden ilk kütüphaneyi kuran Babilleri ve onların kitaba olan tutumlarını anlattıktan sonra Mısırlılar, Asurlular, Yunanlılar ve Romalılar gibi büyük medeniyetlerin kitaba ve kütüphaneye verdiği ehemmiyetten sözü açmış ve bu medeniyetlerin kütüphanelerinde kaç adet kitap bulunduğundan bahsetmiştir. Hıristiyanlıkla birlikte kitaba verilen önemin azaldığını anlatan yazar Orta Çağ'da bazı kitapların kiliseler tarafından yakıldığını da anlatmıştır. Yazar daha sonraki yazılarında İslam medeniyetlerinin kütüphanelere olan katkılarını anlatmış ve bu kütüphanelerin içerisinde ne kadar kitap bulunduğunu tablo halinde sunmuştur.

Mihrab dergisinde Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun üç sayı boyunca devam eden "11. Asır Hicride Türk Menba-ı İrfanı" başlıklı yazısı derginin on dokuz-yirmi, yirmi bir-yirmi ikinci ve yirmi dördüncü sayılarında yayınlanmıştır. Yayınlanan bu yazılarda Osmanlı Devleti'nin tarih içerisindeki eğitim sistemi üzerinde durulmuş, dönemin eğitim kurumları olan tekke, medrese ve enderun yazar tarafından tek tek incelenmiştir.

Yazısına ilk olarak Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan gerileme dönemine kadar geçen süreyi anlatarak başlayan yazar ilk dönemlerdeki Osmanlı ile son dönemlerdeki Osmanlı'yı saray, yönetim, ulema, asker ve medrese açısından karşılaştırmıştır. Osmanlı'da üç çeşit eğitim kurumu olduğunu söyleyen yazar, bunları medrese, tekke ve enderun diye üçe ayırmıştır. Bunlardan medrese ve tekkeyi karşılaştıran Ahmet Hikmet tekkenin eğitiminin yumuşak ve sevecen bir yapıya sahip olmasına rağmen medresenin eğitiminin sert ve insanı hırslandırıcı bir yapıya sahip olduğundan söz etmiştir.

Yazar diğer bir sayıda ilmin kaynağı olarak görülen medreseleri ele almış medreselerde verilen derslerden bahsetmiştir. Yazar son olarak Osmanlı'daki eğitim merkezi olan enderunu incelemiş buranın kimin zamanında kurulup kimin zamanında geliştiğini anlatmıştır. Daha sonra buraya alınan çocukların hangi dersleri aldıklarını ve hangi işlerde kullanıldıklarını anlatmıştır.

4.3.4.2. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisi tarih ile ilgili çok fazla yazıya yer vermemiştir. Dergide bu konu ile ilgili sadece 2 yazı yayınlanmıştır. Dergide yayınlanan ilk tarih konulu yazı Kemalettin tarafından yazılmıştır. Derginin dördüncü, altıncı ve yedinci sayılarında yayınlanan bu yazılar "Habeşistan Tarihi" başlığını taşımaktadır. Derginin dördüncü sayısında yer alan ilk yazıda Habeşistan'ın coğrafi olarak nerede yer aldığından bahsedilmiştir. Ülke hakkında verilen bu kısa bilgiden sonra ülkenin nasıl bir memleket olduğundan, insanların hangi dine inandığından, nasıl yemek yiyip, nasıl selamlaştıklarına değinilmiştir. Halk arasında uygulanan bazı adet ve geleneklere de yazı içerisinde yer verilmiştir. Derginin altıncı ve yedinci sayılarında ise Habeşistan'ın tarihçesine değinilmiştir. Bu sayılarda Osmanlı döneminde Habeşlilerle yapılan görüşmeler ve uygulamalardan bahseden yazar Habeşlilerin hangi savaş taktiklerini kullandıklarından ve Habeşistan'ın Somali kıtasındaki yerinden bahsederek yazıya son vermiştir.

Dergide yer alan ikinci tarih konulu yazı ise Ali Raşit'e aittir. "Karadeniz'in Tarihçesi" başlığıyla derginin dokuzuncu ve onuncu sayılarında yayınlanan bu yazıda Karadeniz'in Türk tarihindeki yerinden şöyle bahsedilmiştir:

Bu denizin her hangi cihetine bakılırsa daima Türklerin hamaset ve kahramanlıklarına, zamana göre hürriyet-i milliyelerine şahadet ettiği görülür... Tarihçesini yazmak cesaretinde bulunduğum bu muhit ta zamanı mechuliyetten beri Türk yurdu, Türk malıdır. Türklerle meskûndur. (Şen Yuva, S.9, s.3)

Ali Raşit yazdığı bu yazıda Türklerin sanılanın aksine çok eski zamanlardan beri Karadeniz'de yaşadığını ispatlamaya çalışmıştır. İskit Türklerinin burada yaşadığından ve hayvancılıkla uğraşan Türklerin buralardaki meraları kullandığından bahsederek Türklerin Karadeniz'deki varlığının çok eskilere dayandığını kanıtlamıştır.

4.3.5. Mülakatlar

4.3.5.1.Meşale Dergisi

Meşale dergisinde iki sayı halinde toplam bir mülakat yayınlanmıştır. Derginin birinci ve ikinci sayısında yayınlanan bu mülakatlar "Ressam Namık Bey ile Mülakatlar" başlığı altında verilmiştir. Birinci sayıda mülakata başlamadan önce Namık Bey hakkında okuyucuya kısa bir bilgi sunulmuştur. Daha sonra ressam Namık Beye :

— Nasıl çalışırsınız?

— Garbda eski ve yeni resim üstatlarından en fazla takdir ettiğiniz hangileridir?

(Meşale, S.1, s.9)

gibi sorular yöneltmiştir.

İkinci sayıda Namık Bey'in yeni resim cereyanları hakkındaki görüşleri alındıktan sonra ressamın yaptığı resimlerden seçkiler yapılarak bunlardan önemli olan üç tanesi okuyucuya sunulmuştur.

4.3.6. Sanat ve Edebiyat Konulu Yazılar

4.3.6.1. Mihrab Dergisi

Dergide 2 tane edebiyat ile ilgili yazı yayınlanmıştır. Yayınlanan bu yazılardan ilki Ali Suat'a ait olan "Dini Edebiyat" başlıklı yazıdır. İki sayı boyunca devam eden bu yazıda yazar Dini Edebiyat'ın ilk örneği olarak Kur'an-ı Kerim'i göstermiştir. Bu kutsal kitabın üslubu, manası ve düzgün ifadeleriyle adeta bir edebî eser niteliği taşıdığını anlatmıştır. Araplarla başlayan Dini Edebiyat'ın Türklerin İslamiyet'i seçmesiyle Türklerde de devam ettiğini anlatan Ali Suat daha sonra Kur'an-ı Kerim'e övgüsünü devam ettirmiştir. Bazı Türk şairlerinin yazdığı gazellerin, kasidelerin, münacatların Araplarınkinden daha üstün olduğunu ifade eden yazar bu şairleri Fuzuli, Nesimi, Şeyh Galip diye sıralamış ve onların dinî muhtevalı şiirlerinden örnekler vermiştir. Bu isimlerin yanına Klasik Türk Edebiyatı'nın son dönem şairlerinden olan Enderunlu Vasıf'ı da ekleyen yazar onun şiirlerinden örnekler vermiştir. Dini Edebiyat'ın en büyük ürünü olan Mevlit'in yazarı Süleyman Çelebi'yi de yazısında dile getirmiştir.

Dini Edebiyatı sadece şiir olarak ele almayan yazar Sinan Paşa'nın Tazarruname'sini üslubu, söyleyiş güzelliği ve konusu bakımından Dini Edebiyat'ın en iyi nesir örneği olarak göstermiş ve Tazarruname'den örnekler vererek yazısını sonlandırmıştır. (Ali Suat, S.19–20, s.640–649), (Ali Suat, S.21–22, s.732–738)

Dergide yayınlanan ikinci edebî yazı "İki Meçhul Şaire" başlığını taşımaktadır. Ahmet Halil¹⁰ tarafından yazılan bu yazıda edebiyat tarihimizde neden çok az kadın şairinin yer aldığı sebepleri irdelenmiştir. Yazar yaklaşık on asırlık bir edebiyat tarihinde hanım şairlerin isminin üç-dört taneyi geçmemesinin dini hayatın kadını kısıtlayan, kapatan, duygularını açık etmesini engelleyen yapısına bağlamıştır.

Ahmet Halil iki sayı boyunca devam edecek bu yazısında o zamana kadar ismi edebiyat tarihinde geçmeyen iki kadın şaireyi tanıtmıştır. İlk yazısında bu kadın şairelerden Sıdika Hanım'ı anlatan yazar bu şairenin doğum tarihinin bilinmediğini ancak kimlerden ders aldığını ve kimin kızı olduğunu bildiğini söylemiştir. Sıdika Hanım'ın iki divanının

¹⁰ Mihrab dergisinde, Ziyaeddin Fahri Ahmet Halil müstear adı ile yazılar yazmıştır.

olduğu ancak bunların hiç birinin kütüphanelerde mevcut olmadığını anlatan yazar, Sıdika Hanım'a ait olan birkaç gazelin günümüze kadar gelebildiğini ifade etmiştir. Yazdığı gazellerden örnek veren yazar vefat tarihine bakarak onun, devrinde yaşamış olan Fuzuli ve Baki'den etkilendiği hatta bir gazelinin Fuzuli'ninki gibi olduğunu örneklerle göstermiştir. Yazarın Sıdika Hanım'ın Fuzuli'den etkilendiğini iddia ettiği gazeli şudur:

Kim sual eylerse halim yardan ayrılmışım
Hin dahi demsiz olur mu ey acip efkârıma

Kime dersen Sıdika'ya ehvalini kim g□ş eder
Halini gayp eyleme dildardan ayrılmışım

Bir garipçe bülbülüm gülüzardan ayrılmışım
Kim ne desin böyle bir gam-hardan ayrılmışım. (Sıdika Hanım, S.19–20, s.657)

Gazelin Fuzuli'ninkine ne kadar benzediğini ispatlamak isteyen yazar ayrıca Fuzuli'nin de gazelinden bir bölüme yer vermiştir.

Vay yüz bin vay kim dildardan ayrılmışım
Fitne çeşm -ü sahir -u hunhardan ayrılmışım

Bülbül-i şûridem gülzârdan ayrılmışım
Kimse bilmez kim ne nisbet yârdan ayrılmışım! (Fuzuli, S.19–20, s.657)

Derginin diğer bir sayısında Anî Hanım'ı anlatan yazar onun hayatı hakkında çok fazla bilgi olmadığını sadece asıl adının Fatma olduğunu bildiğini söylemiştir. Anî Hanım'ın gençliğinde şiire merak saldıığını anlatan yazar, bu alanda Anî Hanım'ın dersler aldığını ve yaşadığı dönemde yazdığı şiirlerle irfan meclislerinde adının bu şiirlerle çokça zikredildiğini ifade etmiştir. Sıdika Hanım gibi Anî Hanım'ın da gazel ve kasidelerinin bulunduğu bir divanın olmasına rağmen Anî Hanım'ın da divanına kütüphanelerde rastlanmadığını söyleyen yazar, yazdığı şiirlerden örnekler vererek onu Sıdika Hanım ile karşılaştırmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda Sıdika Hanım'ın daha duygulu ve samimi

olduğu kanısına varmıştır. Ahmet Halil Mihrab dergisinde Anî Hanım'a ait olan şu şiiri yayınlamıştır:

Feramuş etti hayli dem beni yâd etmeden kaldı
Benim çok sevdiğim mahzunu dilşad etmeden kaldı

Kula amirine kasd etmese şah-ı cihan-bânım
Bilür kim hatır-ı na -şadım abad etmeden kaldı

Kalupdur bahr-i gamda fülk-i dil yok sahil-i maksud
Hayıflar rüzgarim bana imdad etmeden kaldı

Niçün derpey olur Ani ki hal-i Kays'ı bilmez mi?
O biçare yetürdi kendin irşad etmeden kaldı. (Anî Hanım, S.21–22, s.753)

4.3.6.2. Çağlayan Dergisi

Dergide toplam 14 edebiyat ve sanat konulu yazı yayınlanmıştır. Yayımlanan bu yazılardan 5 tanesi Mehmet Akif'e, 2 tanesi Asım İsmet'e, 1'er tanesi Kâzım Nami'ye, Ali Şevket'e, Gazali'ye, Abram Galetini'ye, Nurettin İbrahim'e ve Esat Adil'e aittir.

Dergide 5 edebiyat ve sanat konulu yazısı yayınlanan Mehmet Akif bu yazıları “Edebiyat Üzerine Yazılar” genel başlığı altında yayınlamıştır. Mehmet Akif'in dergide yayımlanan ilk edebiyat ve sanat konulu yazısı “Tasvir” başlığını taşımaktadır. Yazar bu yazısında edebiyatın en önemli konularından biri olan tasviri ele almıştır. Tasvir hakkında diğer yazarlardan da fikirler sunan yazar tasviri üçe ayırmıştır. Yazara göre:

Tasvirin birincisinde edip bir müstensih ressam tavrı takınarak resmedeceği levhayı aynen alır. Kendisinden hiçbir çizgi ilave etmez. İkincisinde o levhayı olduğu gibi çizmeyerek gerek ilave gerek tavr-ı suretiyle yer yer tadilat icra eder. Üçüncüsünde ise; tasvir edeceği şeyi olduğu gibi göstermek tarafına hiç yanaşmayarak onu önce kendisi bambaşka bir nazarla

bambaşka bir şekilde gördükten sonra öylece gösterir. Yani başkalarının gördüğü değil kendisinin görmek isteği gibi gösteremeye çalışır.

Şu taksime göre birinci tasvir sırf hakiki, üçüncüsü büsbütün hayali, ikincisi ise hakikatle hayalin müntezi' bir şekli oluyor. (Çağlayan, S.10, s.6)

Daha sonra bizde neden tasvirin gelişmediğini irdeleyen yazar bunun sebeplerini sıralamıştır. Yazara göre en önemli sebep eski şairlerin tasvire hiç ehemmiyet vermemeleri, gördükleri şeylerden çok hissettikleri veya hayal ettikleri şeyleri tasvir etmeye çalışmalarıdır. Yazar tasvirin gelişmemesindeki diğer bir sebebi ise resme ve ressama verilen önemin Türkiye'de çok az hatta hiç olmamasına bağlamıştır.

Dergide Mehmet Akif'e ait diğer bir edebiyat sanat konulu yazı "İnşad" başlığıyla okuyucuya sunulmuştur. Edebî bir terim olan inşadı yazar; "İnşad bir şiiri tavr-ı mahsusuyla okumak demektir. İster neşide okuyanın kendi malı olsun ister başkasının terkiibinden şiir yazma yahut söylemek manası çıkıyor ki bu türlü tefsire müsaade yoktur." (Mehmet Akif, S.11, s.6) sözleriyle tanımlamıştır. İnşadın mühim bir konu olmasına rağmen çoğu edebiyatçı tarafından göz ardı edilmesinden yakınmıştır. İnşadın kötü olmasını 10 madde halinde sıralayan yazar bunların sebeplerini genel itibariyle lisanımızda kullandığımız vezinleri bilmeyerek birbirine karıştırmamıza, bazı kısa çekilmesi gereken vezinleri uzun, uzun çekilmesi gereken vezinleri ise kısa çekmemize bağlamıştır. Yazar ayrıca nazmı dümdüz okumayı, kafiyeleri dinleyenlerin kulağına zorla sokar gibi lüzumundan fazla hissettirmeyi de inşadı bozan sebepler arasında saymıştır.

Yazarın dergide yayınlanan üçüncü edebiyat ve sanat konulu yazısı "İcat, Mevzu" başlığını taşır. Bir sanat eserinin icadı sırasında eğer iyi bir eser ortaya çıkarmak istiyorsak yazmadan evvel etraflıca düşünmemiz gerekir tezi ile yola çıkan yazar verdiği birçok örnekle bu tezini kuvvetlendirmiştir. Yazara göre geçmişte acı bir felaket geçirmiş bir yazar için bu olayı anlatmak oldukça basit bir şeydir. Çünkü o yazar olayı yaşamış ve şahit olmuş olduğu için acının nasıl olduğunu, ne kadar sürdüğünü, ne gibi safhalardan geçtiğini ondan iyi kimse bilemez. Bir yazar için asıl zor olan şey hiç yaşamadığı ya da şahit olamadığı bir olayı anlatmaktır diyen yazar bu konuya örnek olarak kuyuya düşmüş ve 24 saat kuyuda kalmış bir insanı tasvir etmeyi vermiştir. Bu kişiyi anlatmadan önce iyici düşünmeli, soğuk, karanlık, yalnızlık, bağırılmaktan kesilen ses, çırpındıkça dibe çökme gibi durumları kafada

iyice tasvir etme ve o kişinin yerine kendini koyarak olayları öylece anlatmayı tavsiye etmiştir. Yazara göre yaratıcılığın ortaya çıktığı asıl yer burasıdır. (Mehmet Akif, S.12, s.6–7)

Mehmet Akif'in dergide yayınlanan diğer bir yazısı "İntikat" başlığını taşır. Yazısına ilk olarak intikatın ne olduğunu izah ederek başlayan yazar intikadı "Eser-i edebiyeyi dikkatle okuyarak iyi yerlerini fena yerlerini ayırmak." (Çağlayan, S.14, s.2) sözleriyle açıklamıştır. Yazar ayrıca doğru bir intikatın nasıl olacağı konusunda da fikir beyan etmiştir. "Doğru bir intikat için her şeyden evvel sağlam bir kafa ile sağlam bir yürek lazımdır. Bunların ikisini birden kendisinde cem edebilmiş olan münekkidin vereceği hükümler bir dereceye kadar hakikate yaklaşabilir. Çünkü taraftarlık etmez, hissiyatına kapılmaz." (Çağlayan, S.14, s.2) sözleriyle konuya açıklık getiren yazar, sağlam bir kafayla neyi anlatmak istediğini şöyle dile getirmiştir. "Bir eseri hakkıyla anlamak hele bir şiirin zevkini yalnız terbiye-i ilmiye seviyesinde büyümüş herkesin kârı değildir. Şiir ile ayrıca meşgul olmuş yani birçok manzum parçalar okumuş olmak lazımdır." (Çağlayan, S.14, s.2)

Yazara göre intikat çok zor bir uğraştır. Çünkü bir şiirde söylenen bir söz tasviri yapılmış bir hayal birine göre sehl-i mümteni, birine göre alelade, birine göre de herkesin yapabileceği bir şeydir.

Bir eseri okurken onun hakkında peşin hükümler verilmemesi gerektiğini savunan yazar, bu şekilde bir yaklaşımın münekkidin tarafsızlığını gölgeleyeceğini ve edebî eserin iyi veya kötü olan yönlerini tek taraflı olarak incelemesine sebep olacağını söylemiştir.

"Plan" başlığıyla yayınlanan Mehmet Akif'e ait son edebiyat ve sanat konulu yazı derginin on beşinci sayısında yayınlanmıştır. Yazar bu yazısında da dönemin yazar ve şairlerini eleştirerek onların plan konusu üzerinde çok fazla durmadıklarını belirtmiştir. Dönemin şairlerinin planı önemsemese de Garplıların eskiden beri plana çok önem verdiklerini anlatan yazar onların söylediği "Resimsiz, plansız hiçbir eser meydana gelmez." (Çağlayan, S.15, s.2) sözlerine yer veren yazar, planın yazarın yazıya geçmeden önce etraflıca düşünmesini, gereksiz konuları kafasından atmasını ve yazılacak konu ile ilgili olan konuları da yazıya geçirmesinde kolaylık sağladığının üzerinde durmuştur.

Dergide iki tane edebiyat ve sanat konulu yazısı yayınlanan Asım İsmet'in ilk yazısı "Rus Edebiyatından" başlığını taşımaktadır. Derginin on üçüncü sayısında yayınlanan bu yazıda yazar Rus edebiyatının özellikle son dönemlerde zirve yaptığı konusu üzerinde durmuş, Rus edebiyatının batıda var olan natüralizm akımından etkilendiğini belirtmiştir. Ayrıca bu edebiyatın hırs ve mezkureden beslendiğini anlatan yazar Rus edebiyatının en önemli isimlerinden olan Maksim Gorki'yi anlatmış, onun olayları ve kişileri tasvir etmedeki başarısından söz etmiştir.

Gorki'nin edebî kişiliğinden bahseden yazar onun bir konferansta kitap hakkında söylediklerinde yer vermiştir. "Kitabı seviniz: Âlemin menbağıdır, yalnız ilim selamet verir. Yalnız ilim bizi kutlu faziletli ve namuslu olmaya, insanları samimi surette sevmeye, işlerini takdir etmeye, faziletleri elde etmeye yarar." (Çağlayan, S.13, s.5)

Asım İsmet'in dergide yayınlanan son yazısı "Rusya ve Cihan Edebiyatı" başlığını taşımaktadır. Müşterek bir cihan edebiyatının olmadığından söz eden yazar insanların müşterek hisler yaşadığı için bu hisleri anlatan müşterek bir dilin varlığından söz eder. Yazara göre her insan âşık olur, aşk acısı çeker, hırs, ihtiras gibi kötü huylar taşır, her millette hırsızlık yapana, adam öldürene kötü gözle bakılır. Bu duygular ortak olduğu için kitaba da bu şekilde aktarılır. Bu aktarımda farklı diller kullanılsa da anlatılan şeyler aynıdır.

Ali Şevket'in "Fransız Edebiyatına Bir Nazar" başlığıyla yayınlanan edebiyat ve sanat konulu yazısı derginin yedinci ve dokuzuncu sayılarında yayınlanmıştır. Yazar bu yazısı boyunca Fransızca'nın nasıl doğduğuna ve hangi dillerin etkisi altında kaldığına değinmiştir.

Dergide yayınlanan diğer bir edebiyat ve sanat konulu yazı ise Gazali tarafından kaleme alınmıştır. "Türklerin İlk Şairleri" başlığını taşıyan bu yazıda yazar, ilk Türk topluluklarında şairlere verilen başka başka isimler olduğunu ve her Türk kavminin şairlere verdiği isimlere yer vermiştir. Konuyu örneklerle anlatan yazar Altay Türklerinin şairlere kam-kam, Kırgızların baskı, bakşı, Tunguzların şaman ve Oğuzların ozan isimlerini verdiğinden söz etmiştir.

Dönemin şairlerinin bugün bizim anladığımız şekilde yalnızca şiir yazmadıklarını ifade eden yazar, onların ayrıca hekimlik, sihirbazlık, efsunculuk ve musikişinaslık gibi

vazifeleri de ifa ettiklerini anlatmıştır. Bu şairlerin şiirlerini “kopuz, kor” gibi musiki aletleri eşliğinde icra ettiğini belirten yazar, ayrıca şairlerin av törenlerinden sonra hayvan yenmeden önce şiirler okuduğunu, yağ adını verdiği cenaze törenlerinde mersiyeleler yazarak halkı duygulandırdığı konusu üzerinde de durmuştur. (Gazali, S.13, s.15)

Nurettin İbrahim’in “Anadolu’da Halk Şairleri” başlıklı yazısı dergide yayınlanmıştır. Yazar bu yazıda o dönemlerde çokça tartışılan Halk Edebiyatı konusu üzerinde durmuştur. Milli Edebiyat münakaşalarının olduğu bu dönemde Halk Edebiyatı’nın tam olarak ne olduğunun anlaşılmadığını belirten yazar özellikle bazı kesimlerin Halk Edebiyatı’nı küçümseyerek bu edebiyatı avam edebiyatı olarak gördüklerinden yakınmıştır. (Nurettin İbrahim, S.14, s.6–8)

Derginin on dördüncü sayısında Avam Galetini’nin “Latin Harflerine Dair” adlı yazısına yer verilmiştir. Dönemin Akşam gazetesinde çıkan bir yazısında Falih Rıfkı (Atay) Arap alfabesinin kaldırılıp yerine Latin alfabesinin getirilmesini savunmuştur. Bunun üzerine yazarımız gerekçeleriyle birlikte neden Arap harflerinde kalmamız gerektiğini anlatan bu yazıyı kaleme almıştır. Yazar bu gerekçeleri şu şekilde sıralamıştır:

1-Latin harflerinin kabulüyle birlikte dönemin bilim adamları ve mütefekkirleri bu harfleri tanımadığı için cahil kalacak gerekli ilmî çalışmaları yerine getiremeyecektir.

2-Eğer biz Latin harflerini kabul edersek bu alfabede olmayan se, hı, zel, sad, dad, tı, zı, ayın harfleriyle yazılan veya yazılması mecbur olan kelimeler nasıl yazılıp okunacak.

3-Arap alfabesinden ilim dili olmaz. O ancak içinde bulundurduğu Arapça Farsça ifadelerle şiir dili olabilir savını savunanlar var. Eğer bu harfler ince ve ifadesi güç olan duyguları anlatabiliyorsa neden ilmî meseleleri anlatmasın.

4- Eğer biz Arap harfleriyle yazılmış içerisinde Arapça ve Farsça tabirlerin yer aldığı şiirleri Latinceye çevirirsek bu şiirlerden kimse bir şey anlayamaz.

5- Latin harflerinin kabulüyle birlikte 1300 senelik edebiyatımız ve tarihimiz yok olur. Bu yüzden yeni yetişen nesiller bu tarihten ve edebiyattan bîhaber yetişirler.

6- Latin harflerinin kabulüyle İran, Arabistan, Filistin gibi yıllarca ticaret yaptığımız milletlerle ticaret ilişkilerimiz bozulur. Eğer Avrupalılar bizimle

ticaret ilişkisi yapmak istiyorsa Almanlar gibi ticaret yapacakları milletlerin dillerini öğrensinler.

7- Bu harfleri değiştirmektense bu harflerle okumayı ve yazmayı kolaylaştıracak yöntemler bulunmalı ve bunları uygulatacak muallimler yetiştirmeliyiz. (Çağlayan, S.14, s.12-13)

Yazarımızın yukarıda yazdığı bu maddelerden de anlayacağımız gibi Harf İnkılâbı dönemin bazı aydınları tarafından çeşitli gereklerle desteklenmemektedir. Latin harflerinin kabulüyle yeni yetişen gençlerin tarihe ve edebiyata uzak kalacakları kaygısını taşıyan aydınlar ayrıca dönemin mütefekkirlerinin bu harfleri tanımadığından haksız yere cahil kalacaklarından da yakınmaktadır.

Dergide yayınlanan diğer bir edebiyat sanat konulu yazı “Serbest Nazım” başlığını taşımaktadır. Esat Adil tarafından kaleme alınan bu yazıda Türk edebiyatında serbest nazımın gelişimi anlatılmıştır. Türk edebiyatındaki serbest nazımın gelişimini dörde ayıran yazar bu bölümleri:

- 1- Klasik devirden müntekil
- 2- İhya edilen
- 3- Son devirde Arapdan alınan
- 4- Zevkimize uygun olarak ibdâ-ı eşkâl olan

Birinci kısma mesnevi, gazel, kıta ve şarkı dâhildir. İkinci kısma ise koşma, mani, türkü, destan ve koşmadan daha ziyade mevzu itibariyle ayrılan nefes dâhildir ki bu son şekle divan dahi denir. Üçüncü kısımda Edebiyat-ı Cedide mensuplarının çokça rağbet ettiği sone ve bir iki adsız şekil ile serbest nazım dâhildir. Dördüncü kısımda ise şairlerin birçoklarının istismarıyla revaç bulan ve az çok bir usulle kaidenin tesirinde kalan bazı eşgal ile her zaman mesadüf olduğumuz ve hususiyet ifade eden bazı şekiller dâhildir.(Çağlayan, S.15, s.6-7)

Serbest nazımın ne olduğunu anlatmaya çalışan yazar bu nazmı şu şekilde anlatır. “Bir kafiye ve vezin yoktur. Yani şair lüzum gördüğü yerde kafiye ve veda eder. İcap eden

mahalden vezni tebdil edebilir. Fakat mutlaka bir ahengi temin ve mısralar arasında bir rabita tesis etmek mecburiyetindedir.” (Çağlayan, S.15, s.7)

Serbest nazmın şaire az çok hürriyet verdiğini söyleyen yazar, eğer şairin bu hürriyeti iyi kullanmazsa ahengi sağlayamayacağını, mısralar arasında seciye oluşturamazsa işinin çok zorlaşacağını, yazacağı şiiri saçmalıktan öteye götüremeyeceğini de ifade etmiştir.

Çağlayan dergisinde inceleyeceğimiz bu türdeki en son yazı “Türkçe Meselesi” başlığıyla Kâzım Nami’ye aittir. Yazısına dilin öneminden bahsederek başlayan yazar daha sonra Türkçe’nin sorunları üzerinde yoğunlaşmıştır. Türkçe’deki yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılıklar üzerinde duran Kâzım Nami bu durumu Türkçe’nin en büyük sorunu olarak göstermiştir. O dönemde devam eden Yeni Lisan hareketini destekleyen yazar bu hareketten önce yapılan sadeleşme hareketlerini ferdî yapılmış birkaç çıkış olarak görmüştür. Yazara göre Yeni Lisan hareketi başarılı ama yetersizdir. Yazar bu durumu şu sözlerle ifade etmiştir:

Arabî, Farsi terkipler azaldı. Aruz vezninin yerini geçen parmak hesabı bu sadelik cereyanını kutlandırdı. Fakat gene de yapılan bu sadelik halkın lisanına benzemeyen bir üslubu barındırdığı için yine yazılan yazılar halkça anlaşılmayan bir halde kaldı. Bugün dahi Türkçe yabancılar kadar halkımız içinde öğrenmesi güç bir lisandır. (Çağlayan, S.6, s.2)

Türkçe’nin öğrenmesi güç bir dil olduğunu söyleyen yazar bu zorluğun sebebini ise Türkçe’de var olan Arapça ve Farsça terkip ve kaidelere bağlamıştır.

Yazar ayrıca dünya coğrafyasının çeşitli yerlerinde kitleler halinde yaşayan diğer Türk kavimlerinin bizim yazı dilimizden bir şey anlayamamasından yakınmış, Türk birliğinin sağlanması için ilk olarak dilde birlik sağlanması gerektiği üzerinde durmuştur.

4.3.6.3. Meşale Dergisi

Meşale dergisinde edebiyat ve sanat konulu toplam 9 yazı yayınlanmıştır. Bu 9 yazıdan 4 tanesi dönemin ünlü şairlerinden Ahmet Haşim’e aittir. Geriye kalan 5 edebiyat ve

sanat konulu yazı ise Kenan Hulûsî, İmzasız, Mehmet Rauf, Yusuf Ziya ve Yaşar Nabi'ye aittir. Dergide yer alan edebiyat ve sanat konulu yazılara sıra ile bakacak olursak:

İkinci sayıda “Hayatta Olduğu Gibi” başlığı ile ilkyazı Ahmet Haşim'e aittir. Edebiyatı hayatın küçük bir numunesi olarak gören yazar, hayatta var olan her şeyin bazen çok küçük, bazen de çok büyük bir kısmının edebiyata yansıdığını söylemiştir. Aynı zamanda konuyu örneklerle açıklamaya giden yazar şunları söylemiştir: “Nasıl bir yeni makine örneğin buhar makinesi bulunduğunda bu alet insanlar arasında konuşuluyor ve kullanılıyorsa, edebiyatta da yeni bir akım veya yenilik olduğunda tüm yazar ve şairler onları edebî eserlerine yansıtırlar.” (Meşale, S.2, s.1)

İkinci sayıda İmzasız olarak yayınlanan diğer bir edebiyat ve sanat konulu yazı “İntihal Dedikodusu Etrafında” ve “İntihal Dedikodusuna Reşat Nuri Bey Ne Diyor?” başlığına sahiptir. Dergideki yazıyı şu şekilde özetlemek mümkündür: Akşam gazetesinin yazısına göre bir Macar gazetesi bir Türk Romanını tercüme ederek okurlarına sunarken aynı romanın Fransızca orijinaline rastlar. Bunun üzerine bu olayı duyan Sadık Bey olayı gazetede yayımlar ve bu romanı Reşat Nuri'nin “Damga” adlı romanı olduğunu iddia eder. Bunun üzerine Meşale dergisi de bu intihal konusu hakkında dönemin diğer yazar ve şairlerine sorular yönelir. Bu yazar ve şairler arasında Peyami Safa, Ercüment Ekrem, Mahmut Bari ve Aka Gündüz gibi isimler vardır.

Dergi aynı sayıda Reşat Nuri'nin bu dedikodu hakkında neler söylediğine yer vermiştir. Bu olay üzerine dergide Reşat Nuri'nin söyledikleri şu şekildedir:

Başkasının eserine benimdir demek ayıptır küçüklüktür...
Bazen ayrı insanlar birbirlerinden haberi olmadan aynı şeyi söyler yahut aynı yoldan yürürler. Bazen birbirlerinin tesiri altında kalırlar. Hâsıl şu netice hâsıl olur ki bazı yazılar şekil, ruh, mevzu, tefriat... İtibari ile birbirine benzerler. (Meşale, S.2, s.12)

Reşat Nuri belirtmiş olduğu bu ifadeleri ile intihal dedikodusunu açık bir şekilde yalanlamıştır.

Dergide yayınlanan üçüncü edebiyat ve sanat konulu yazı “Portre” başlığı ile Kenan Hulûsî’ye aittir. Kenan Hulûsî bu yazıda sevgiliden, aşktan, sevgiliye yakınlaşmamaktan ve ondan ayrı kalmaktan söz etmiştir. Bunu yaparken de süslü ve edebî bir dilin yanında hitaplardan ve ünlemlerden yararlanmıştır.

Derginin üçüncü sayısındaki edebiyat ve sanat konulu yazı “Edebî Eser Bir Vesikadır” başlığı ile Ahmet Haşim’e aittir. Ahmet Haşim yazıya şöyle başlar. “Yazarın ortaya koyduğu her ürün mutlaka kendinden izler taşır. Bunu üslubu ile seçtiği konu ile anlamak mümkündür.” (Meşale, S.3, s.1)

Edebî eserin bu özelliğine vurgu yapan Ahmet Haşim daha sonra kendini bir başkasıymış gibi tanıtmaya çalışan yazarları “Seyircinin karşısına çıkmadan evvel saçlarını boyatan, yüzündeki kılları aldırın, dudağımı boyayan artistlere” (Meşale, S.3, s.1) benzetmiştir ve böyle yaptıkları için bu tür yazarları eleştirmiştir.

Beşinci sayıdaki edebiyat ve sanat konulu yazı “Şair Ahlakı” başlığı ile yine Ahmet Haşim’e aittir. Ahmet Haşim’in günümüz şairleri ile eski şairleri karşılaştırdığı bu yazıda yeni şairleri ahlaken daha üstün görmüştür. Haşim’e göre yoldan geçen birine “Şair nedir? diye sorduğunuzda elbisesi ter ve rakı kokan, çamaşırlarını nadiren değiştiren, hiçbir işe yaramayan bir dalgındır.” (Meşale, S.5, s.1) cevabını alacağımızı söyler. Çünkü o dönemdeki şairlerin en büyük işi yazdıkları dizeye uygun yeni bir dize yazmaktır. Ama dönemin genç şairlerine bakacak olursak onların eskilerin tam tersi olacak şekilde kendilerine dikkat ettiklerini görmemiz mümkündür.

Altıncı sayıda iki tane edebiyat ve sanat konulu yazı yayınlanmıştır. Bunlardan birincisi “Edebiyat mı?” başlığıyla Mehmet Rauf’a aittir. Cumhuriyet gazetesinde Yunus Nadi Bey’in “Edebiyat millet demektir fakat bizde bu edebiyat yoktur.” sözlerine çok üzülen Mehmet Rauf bu sözlerden yola çıkarak bu makaleyi kaleme almıştır. Yunus Nadi Bey’in edebiyatçılara haksızlık ettiğini söyleyen yazar memleketimizde sanat ve sanatçıya yeterince ehemmiyet verilmediğinden yakınmıştır. Durumu örneklerle açıklamaya giden Mehmet Rauf dönemin ünlü ediplerinden Süleyman Nazif’in parasızlık yüzünden sefalet içinde öldüğünü anlatmıştır. Bu tarz örnekleri gören gençlerinde iyi bir hayat yaşamak için edebiyatla ve şiirle ilgilenmesinin imkânsız olduğuna, ülkemizde spora verilen önemin ve paranın en az üçte birinin edebiyatçılara verilse edebiyatla ilgilenmek isteyenlerin sayısının büyük oranda

artacağına değinmiştir. Mehmet Rauf'un yazının sonunda söylediği şu cümleler onun edebiyat yoktur sözlerine ne kadar içerlediğini göstermesi açısından önemlidir. Cümle aynen şöyledir: “Bunca yokluğa sefalet ve imkânsızlıklara rağmen ülkemizde edebiyat yok denilmesi bu işe emek verenlere büyük haksızlıktır.” (Meşale, S.6, s.1)

Altıncı sayıdaki ikinci edebiyat ve sanat konulu yazı “Yeni Sanatkârlar” başlığıyla Ahmet Haşim'e aittir. Bir gezi için Fransa'ya giden şair Fransa'nın sanatın beşiği olmasına rağmen buradaki insanların sanata ve sanatkâra gereken ilgiyi göstermediğini görünce bu yazıyı kaleme almaya karar vermiştir. Fransa'nın sanat merkezlerine giden Haşim burada yapılan bir şiir dinletisine bir veya iki kişinin gittiğini ancak sanatsal açıdan hiçbir değeri olmayan yalnızca çizgi ve daireden oluşan resimlerin insanlar tarafından sıraya girilerek alındığından yakınmıştır.

Yedinci sayıda “Kârî Gözüyle” başlığı altında yayınlanan edebiyat ve sanat konulu yazı derginin müdürü Yusuf Ziya tarafından Latin harfleri ile yazılmıştır. Dönemin şair ve yazarlarının Türk dilini mahvettiklerinden dem vuran Yusuf Ziya şu sözlerle durumu açıklar:

Tevfik Fikret, Halit Ziya neslinden alıp ayıkladığımız lisan, Mehmet Emin Bey'den alıp yeni seslerle yoğurduğumuz vezin, yeni neslin elinde biraz daha kekemeleşmiş, biraz daha ahenksizleşmiş... Onlar ellerindeki hazır malzeme ile yeni şaheserler yaratacaklarına bu tertemiz harcıda berbat ettiler bir moloz halinde koydular... Düne nispetle bugün lisan daha çakıllı vezin daha bozuk ve topaldır. (Meşale, S.7, s.1)

Dergide yayınlanan son edebiyat ve sanat konulu yazı sekizinci sayıdaki “Dünkü ve Bugünkü Edebiyatımız” başlığıyla Yaşar Nabi'ye aittir. Yaşar Nabi bu yazıyı Yusuf Ziya'nın önceki sayıda (yedinci sayı) yazdığı “Kârî Gözüyle” başlıklı makalesinde ifade ettiği “Gençler dünkülerin elinden aldıkları malzemeyi tahrip etmişlerdir.” sözüne istinaden bu makaleyi kaleme almıştır. Yusuf Ziya'nın bu konuda gençlere haksızlık ettiğini söyleyen Yaşar Nabi, şu sözlerle gençlerin eskilerden daha iyi olduğunu söylemiştir.

Bugün lisan daha düzgün, daha renkli genç neslin şairleri vezne ağabeylerinden daha hâkimdirler. Yalnız tuttukları yolun biraz yeni oluşu kârîlerin bu yeniliğe henüz alışmış olmaması onların aleyhine hüküm

vermekte çok müessir oluyor. Daha sonrada “mazi her nedense uzak kaldığı için mi nedir? İnsana hoş görünür. Her nesil kendisinden sonra gelenlerin eserlerinden şikâyet etmiştir. Bu edebiyatın değişmez bir kanunudur. Yenilik daima her yerde muhalif bir hava ile karşılaşmıştır. (Meşale, S.8, s.1)

Sözleri ile konuya son noktayı koymuştur.

Yukarıda Yusuf Ziya ve Yaşar Nabi tarafından kaleme alınan yazılardan da anlayacağımız gibi dönemin aydınları eski ve yeni dil konusunda mutabık değildir. Bu durum aynı dergide yazılar yazan ve aynı görüşü savunan iki yazar arasında açıkça görülmektedir.

4.3.6.4. Çığır Dergisi

Çığır dergisinde edebiyat ve sanat konulu 1 tane yazı yayınlanmıştır. “Anadolu Lügatleri Münasebetiyle” başlığını taşıyan bu yazı Ahmet Refik Bey tarafından derginin sekizinci sayısında neşredilmiştir. Yazısında Türk dilinin geçirmiş olduğu evreleri izah eden yazar, Divan Edebiyatını bize ait unsurlar barındırmadığı için eleştirmiştir. Tanzimat’tan sonra Şinasi gibi bazı münevverlerin milli lisanı geliştirme çabası gösterdiğini belirten yazar Şinasi’den sonraki dönemde ortaya çıkan Milli Edebiyat oluşumundan övgü ile bahsetmiştir.

Ahmet Refik yazısının baş kısmında yaptığı bu küçük mukaddimeden sonra o dönemde yapılmak istenilen “Anadolu Lügatleri” adlı çalışma hakkında düşüncelerini beyan etmiştir. Yapılan bu çalışmalar sırasında bazı kelimelerin lügate alınmadığını fark eden yazar Kastamonu ilinden derlediği ve lügatte yer almayan kelimelerin bir bölümünü bu sayıda yayınlamıştır. (Ahmet Refik, S.8, s.30-32)

4.3.7. Tiyatro Yazıları

4.3.7.1. Meşale Dergisi

Tiyatro edebiyatımıza sonradan girmiş bir tür olması sebebiyle dergide bu konuyla ilgili çok fazla yazı ya da tiyatro metni yayınlanmamıştır. Ancak derginin sekizinci sayısında tiyatro mevsiminin başlaması hasebiyle Suat Derviş tarafından “Tiyatro Mevsimi Münasebetiyle” başlıklı bir yazı kaleme alınmıştır. Suat Derviş Hollanda, İngiliz, Alman ve

Türk tiyatrolarını ele almıştır. Bizde tiyatronun çok gelişmemesini seyircinin tiyatro eserine çok rağbet göstermemesine bağlayan yazar, yabancı milletlerde tiyatronun çok fazla gelişmesini ise bu tiyatroların seyirci tarafından çok izlenmesine bağlamıştır.

4.3.7.2. Çığır Dergisi

Çığır dergisi pek çok tiyatro metni yayınlamıştır. Dergide toplam 4 tiyatro metnine yer verilmiştir. Bu tiyatro metinlerinden ilki “Bir Pazarlık” başlığıyla A. Refik Bey’e aittir. İki perdelik mektep temsili şeklinde verilen bu piyeste; İhtiyar, Nine, Fatma, Delikanlı, Müşteri, Kasap, Hoca ve Muallim gibi 8 karakter kullanılmıştır. Tiyatronun konusu şu şekildedir; Anadolu’nun fakir bir köyünde yaşayan bir aile yoksul bir hayat yaşamaktadır. Elleri buğdayları olmayan aile tek çare olarak ellerinde bulunan ineği satmak ister. Evin delikanlısı ineği satmak için pazara götürür. 120 okka gelecek ineğe kasap 85 okka der. Delikanlı 60 kuruş istemesine rağmen kasap ve hoca 50 kuruş verir ve bu fiyatta ısrar eder. Ancak delikanlı kurulan bu tezgâhın farkına varır ve ineği satmayacağını söyleyerek pazardan ayrılır. O sırada olayı izleyen köyün muallimi, genci hocanın ve kasabın kurduğu tezgâha düşmediği için kutlar. (A. Refik Bey, S.1, s.20-27)

Çığır dergisinde yer alan diğer bir piyes derginin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sayılarında tefrika halinde Muzaffer Şadi Bey tarafından yayınlanmıştır. Bölümler halinde yayınlanan bu piyes 6 kısımdan oluşmaktadır. Dergide piyesin beş bölümü yayınlamasına rağmen son bölümü dergide yer almamıştır. “Ölü Şair” başlığını taşıyan bu piyesin şahıs kadrosu İhtiyar, Ati Bey, Raife Hanım, Hakkı Bey, Hızır, Azrail gibi isimlerden oluşmaktadır. Piyenin herhangi bir konusu olmamakla birlikte Ati Bey ve İhtiyar’ın birbirine şiirsel bir dille söyledikleri metinlerden mürekkeptir.

Dergide yer alan diğer bir piyes “Koltukçu Ahmet Efendi” başlığını taşır. Derginin altıncı sayısında yayınlanan bu piyes Avni tarafından tercüme edilmiştir. Piyes Koltukçu Ahmet Efendi ile Hasan adlı bir gencin arasında geçmektedir. Eskici olan Koltukçu Ahmet Efendi insanları kandırarak ellerindeki eski elbiseleri çok ucuz fiyata almakta daha sonra müşteriye dört beş katı bir fiyatla satmaktadır. Ancak Hasan adlı bir genç Koltukçu Ahmet Efendi’nin bu oyununa gelmeyerek onun başkalarına oynadığı bu oyunu ona oynar ve Koltukçu Ahmet Efendi’ye gereken dersi piyesin sonunda verir. (Avni, S.6, s.12-16)

Derginin yedinci sayısında yayınlanan son piyes ‘‘Kubilay’ın Tabutu Karşısında’’ başlığını taşımaktadır. Menemen’de şehit edilen Kubilay’ın anısına öğrenciler tarafından perdelenen bu temsili piyes Avni tarafından kaleme alınmıştır. Bayraklarla örtülü bir tabutun karşısında ağlayan öğrenciler Kubilay’ı saygıyla anarken olayı meydana getiren Şeyh Sait’i vatan haini olarak anmışlardır. (Avni, S.7, s.27-28)

4.3.8. Romanlar

4.3.8.1. Mihrab Dergisi

Dergide yayınlanan edebî türler arasında roman da vardır. İbn-i Tüfeyl’in ‘‘Hayy Bin Yekzan’’ adlı felsefî romanından aynen tercüme edilen roman Babanzade Reşit tarafından okuyucuya sunulmuştur. Derginin on bir sayısı boyunca yazılan bu roman, parçalar halinde dergide yayınlanmıştır. Dergideki şekliyle romanın özeti şu şekildedir:

Küçük bir tabutla okyanusa bırakılan Hayy Bin Yekzan med ve cezirin etkisiyle hızla kıyıya çıkar. Bu seyahat sırasında acıkan çocuk ağlamaya başlar. Çocuğun bu feryadını duyan bir ceylan onun yanına gelir ve kendi çocuğu sanıp onu tabuttan kurtarıp emzirmeye başlar. Bu şekilde iki yaşına gelen çocuk yürümeyi, yemeyi, içmeyi öğrenir. Ceylan onu tatlı meyvelerin olduğu suların bolca aktığı yerlere götürür. Çocuk içinde bulunduğu bu ortamdan dolayı kendini ceylan zanneder. Çevresindeki hayvanların taklidini yapar. Çocuk yedi-sekiz yaşlarına geldiğinde kendisinin onlardan farklı olduğunu anlar ve ilk olarak avret yerini kapatmak için uğraşır.

Kendini oradaki hayvanlardan daha üstün olduğunu fark eden çocuk günün birinde onu büyüten ceylanı kaybeder. Ceylanın ölümüne çok şaşırarak Hayy onu günlerce izler. Günlerce başında bekleyen Hayy en sonunda eline keskin bir taş alarak ceylanın gövdesini yarar. Oradaki uzuvları tek tek inceler. İncelediği bu uzuvlardan en önemlisinin kalp olduğunu fark eder. Aradan günler geçtikçe ceylanın leşi kokmaya başlar. Günün birinde ormanın bir bölgesinde yangın çıkar oranın aydınlandığını ve ısındığını fark eden Hayy ateşe elini sokar ve ateşin elini yaktığını fark eder. Bir odun parçasını yakarak mağarasına kadar söndürmeden götürür. O güne kadar hiç görmediği ateşe Hayy tapmaya başlar.

Hayy artık yirmi bir yaşındadır ve bu yaşına kadar hayata dair pek çok şey öğrenmiştir. Hayvanların derilerinden elbise, taşlardan bıçak, dallardan iğne yaparak hayatını idame ettirmektedir. Yaptığı çeşitli aletler sayesinde artık vahşi hayvanlardan da korkmayan Hayy onları eğitmeye başlar. Çeşitli hayati ihtiyaçlarını bu şekilde sağlayan Hayy hayvanları ve bitkileri inceleyerek onların yaratılış gayelerini mülahaza eder. Bu mülahazalar sonucunda onların tek bir varlık tarafından yaratılabileceği kanısına varır.

Maddeyi kavramaya başlayan Hayy su, hava ve ateşin birbiriyle olan sıkı ilişkisini anlamaya çalışır. Yeryüzündeki bu varlıklardan sonra gökyüzündeki güneşi, ayı ve yıldızları fark eder ve onların sırlarını çözmek için günlerce gökyüzüne bakar. Bu varlıkların kendi kendilerine mi vücuda geldiklerini yoksa onları yaratan bir varlığın mı olduğunu düşünmeye başlar ve bu şekilde mükemmel bir düzende yaratılmış varlıkları ancak bir yaratıcının var edebileceğini bu varlıkların kendi kendilerinden var olamayacağını anlar.

Otuz beş yaşına gelen Hayy çevresi ile ilgili pek çok mülahazada bulunmuştur. Onların sırlarına vakıf olmaya çalışmıştır. Bu süreç içerisinde bitkileri, hayvanları, yıldızları, ayı ve güneşi inceleyen Hayy onların tesadüfi olarak oluşamayacaklarını kesin olarak kavramıştır. Bu varlıkları bu nizam içerisinde bir araya getiren varlığı aramaya başlayan Hayy onu bulmak için aklın ve duygunun yetersiz olduğunu fark eder.

Yaratılış hakkında tefekkür etmeye başlayan Hayy ayın, güneşin ve yıldızların hareketlerini taklit ederek ibadet etmeye başlar. Bundan sonra hiç bilmediği ve hiç görmediği bir âleme geçer.

Bu arada romanda Absal ve Solaman adlı iki dindar kişi anlatılmaya başlanır. Bunlardan Solaman dinin kendine verdikleriyle yetinirken Absal ise bunlarla yetinmez dinde var olan bazı sembol ve işaretleri bulmak ister. Bu amaçla sandalla kimsenin yaşamadığı ıssız bir adaya gelir bu ada Hayy'ın bulunduğu adadır. Absal, Hayy'ın varlığından habersiz ibadet etmektedir. Bir gün Hayy ve Absal adada karşılaşırlar. Absal, Hayy'ı bir hayvana benzettiği için ondan kaçır. Ancak Hayy kendine benzer birini bulduğu için gizlice onu takip eder. Absal'ın da tıpkı kendisi gibi ibadet ettiğini gören Hayy ona yaklaşır. Absal Hayy'ın bir insan olduğunu ancak konuşamadığını görünce ilk olarak ona konuşmayı öğretir. Daha sonra sosyal hayatı Allah'ı ve ibadeti öğretmeye çalışır. Ancak Absal Hayy'ın bunların hepsini bildiğini görünce hayrete düşer.

Hayy ile Absal adadan şehre gitmeye karar verir. Şehirdeki herkes onları ilgiyle karşılar. Hayy başından geçenleri ve insanların gerçeğe ulaşmak için neler yapması gerektiğini anlatır. Önceleri kitleler halinde gelen halk zamanla Hayy'ın anlattıklarından sıkılır. Bunun karşısında hakikat bilgisine ulaşmak için Absal ve Hayy adaya tekrar döner ve ölünceye kadar orada yaşarlar.

4.3.8.2. Meşale

Meşale dergisi diğer türlerin yayınında ayrıca beşinci sayısında bir roman parçasına da yer vermiştir. Dergide Pierre Loti'nin Tayfa romanından bir bölüm alınarak okuyucuya sunulmuştur. Bu bölümde Son adlı bir gemiyle yola çıkan Jon'un yolda hastalanması, hastalığı yenemeyince ölmesi, geminin şehre gelmesiyle oğlunu gelen tayfalar içersinde göremeyen annenin onun öldüğünü duyunca deliye dönmesi anlatılmıştır.

4.3.9. Tercümeleler

4.3.9.1. Mihrab Dergisi

Dergide 2 tane tercüme eser yayınlanmıştır. Bu tercüme eserlerden Dönmeler başlıklı yazı Jean Brun Hearts'e ve Camille Vallax'e aittir. Tarihi konulu yazılar başlığı adı altında incelediğimiz bu yazıyı burada tekrardan ele almayacağız.

Dergideki ikinci tercüme eser Dieaur Pie Bansc'a aittir. E(lif). B(e) tarafından tercüme edilmiştir. Dieaur Pie Bansc'ın Türkiye hakkındaki görüşlerini yazdığı eserden bazı kısımlar çevrilerek yayınlanan bu yazıda Dieaur Pie Bansc Anadolu'dan övgüyle bahsetmiştir. Anadolu'yu doğal güzellikleri açısından çok güzel bulan yazar, Türkiye'nin bu değerlerin kıymetini bilmediğinden, ormanların ıslah edilmediği için evlerin tepelerin başına kurulduğundan, ırmakların coşkun olmasına rağmen barajların yapılmamasından yakınmıştır. (E(lif). B(e), S.26, s.67-71)

4.3.9.2. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisinde 4 tane tercüme yazısına yer verilmiştir. Bu tercüme yazılarından üç tanesi çeşitli dillerden çevrilmiş tercüme hikâyelerdir. Bu üç tercüme yazısını “Hikâyeler” kısmında detaylı bir şekilde incelediğimiz için burada tekrar incelemeyeceğiz.

Dergide yayınlanan dördüncü tercüme eser ise Eşref’in Almanca’dan tercüme ettiği “Ateş Semenderi”dir. Derginin on üçüncü sayısında yayınlanan bu yazıda ateş semenderinin şeklinden, kendini korumak için hangi mekanizmayı kullandığından ve nerelerde yaşadığından bahsedilmiştir.

4.3.9.3.Meşale Dergisi

Meşale dergisinde toplamda 8 tercüme yer verilmiştir. Bu tercümelerden yedi tanesi batılı yazarlara ait hikâyelerken bir tanesi ise yine batılı bir yazara ait olan roman parçasıdır. Hikâyeler ve roman parçası bölümünde bu konuları ayrıntılı bir şekilde incelediğimiz için burada incelemeyi uygun görmedik.

4.3.9.4. Çığır Dergisi

Çığır dergisinde toplam 6 tane tercüme eser yayınlanmıştır. Konu bakımından çeşitlilik arz eden bu tercüme eserlerden Behiç Enver’in Anatkla France’dan tercüme ettiği “Balthasar”, Fevzi Cemil’in İngilizceden tercüme ettiği “Genç Muallim Namzetlerine”, Baha’nın Por Leere Nouvelle mecmuasından tercüme ettiği “Mektep Kooperatifleri” ve Avni’nin kimden tercüme ettiği belli olmayan “Koltukçu Ahmet Efendi” adlı yazılar diğer bölümlerde incelendiği için tezimizin bu bölümünde tekrardan ele alınmayacaktır.

Geriye kalan 2 tercüme eserden ilki Avni ve İhsan tarafından tercüme edilmiştir. “Ruso’nun Emili Tercümesi” başlığını taşıyan bu tercümede yazarlar eserden bire bir tercüme etmek yoluna gitmeden yazar hakkında bilgiler vererek kitabın bir nevi özetini okuyucuya sunmuştur. Ruso’nun doğumu, ölümü, aldığı eğitimi ve evliliklerini kısaca okuyucuya sunan Avni ve İhsan onun yazdığı kitapların tanıtımını yapmıştır. Yazarlar ayrıca ele aldıkları Emili adlı kitabın tanıtımını yaptıktan sonra kitap ile ilgili bir takım detaylardan da bahsetmişlerdir.

Dergideki diğer bir tercüme eser D. Bayer'den tercüme edilmiştir. “Ders Mevzularının Talebe Tarafından İntihabı ” başlığını taşıyan bu yazıda Avrupalı öğrencilerin derslerde öğretilmesi gereken bilgiler konusunda öğretmenlerine düşüncelerini korkusuzca sunabildiklerinden bahsetmiştir.

4.3.10. Eğitim ile İlgili Yazılar

4.3.10.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisi çeşitli yazılarda eğitime vurgu yapmıştır. Türkiye’de verilen eğitimin yetersiz olduğunu söyleyen yazarlar, aynı zamanda tedris usullerini de bu yazılarda eleştirmiştir. Dergide çeşitli başlıklar altında, gerek sohbet yazılarında, gerekse eleştiri yazılarında bu konu irdelenmiş ve eğitimin ilerlemesi için neler yapabiliriz cevabı aranmıştır. Dergide eğitim konulu yazı oldukça fazla yer almıştır. Ancak biz bu yazıların çoğunu musahabe başlığı altında incelediğimizden dolayı burada sadece 4 yazıyı inceleyeceğiz.

Dergide Yusuf Ziya'nın bu konuda 2 yazısı yayınlanmıştır. Dördüncü sayıda yayınlanan “Kınalızade Ali Bey'in Terbiye Telakkisi” ve beşinci sayıda yayınlanan “Nasri Tusi'nin Terbiye Telakkisi” başlıklı yazılarda, Yusuf Ziya bu iki büyük din âliminin çocuk eğitimi ve terbiyesi üzerine söylediklerini okuyucuya sunmuştur. Çocuğun eğitiminde annenin yerinden çokça bahseden bu iki âlim genel olarak erkek çocuğuna verilecek terbiye ve eğitim üzerinde dururken kız çocuklarıyla ilgi sadece evlendirme konusu üzerinde yoğunlaşmışlardır.

Mehmet Emin Mihrab dergisindeki yazılarında genel olarak eğitim konusuna sıkça vurgu yapmıştır. Yazdığı bu yazılarda eğitim sistemini ve usullerini eleştiren yazar, aynı tavrını “Hazımsızlık Devri” başlıklı yazısında da sürdürmüştür. Bu yazıda, biz neden geri kaldık, neden batının şuan ki seviyesine ulaşamadık sorularına cevaplar arayan yazar bu konuyla ilgili pek çok sebep sunmuştur. Yazara göre geri kalmamızın birinci sebebi, batıya gönderilen âlimlerin oralarda tam bir eğitim almadan ve sadece konuları ezberleyerek geri

dönmesidir. Geri kalmamızdaki ikinci sebep olarak ise; batıdan çevrilen kitapların yanlış anlaşılması gösterilmiştir. Yazar durumun ne kadar kötü olduğunu göstermek için çeşitli örnekler sunmuştur. Bu örneklerden biri ise Türkiye’de 40 yıldır verilen iktisat eğitimidir. Bu konuda ezberden öteye geçilemediği için bu dersin ne alan kişiye, ne devlete, ne de ferde yarar sağlamadığını söylemiştir. (Mehmet Emin, S.1, s.11-16)

Dergideki yayınlanan son eğitim konulu yazı Mehmet Ali Ayni’nin yazmış olduğu “Vuzuhsuzluk” başlıklı yazıdır. Yeni kurulan İlahiyat Fakülteleri’nde verilecek eğitimin nasıl olması, hangi konuları içermesi ve verilecek olan derslerin hangi ilimlerle bağlantılı olması gerektiği konusunda yazarımız Mehmet Ali Ayni bir takım fikirler beyan etmiştir. (Mehmet Ali Ayni, S.11, s.342–347)

4.3.10.2. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisi yayın hayatına başladığı ilk günden son güne kadar halkı eğitmeyi kendisine gaye edinmiştir. Bu yüzden Şen Yuva dergisinde eğitim konulu yazılara çok fazla yer verilmiştir. Dergideki çoğu eğitim konulu yazı musahabeler başlığı altında okuyucuya sunulduğu için bizde musahabeler bölümünde bu konuyu işlediğimizden dolayı burada tekrar irdelemeyi uygun görmedik.

Dergide musahabe başlığı konulmayan fakat eğitim konusunu inceleyen bir tane yazı yer almaktadır. Eğitim konulu bu yazı “Mektep” başlığıyla Mehmet Ali tarafından yazılmıştır. Bu yazıda da ilmin, fennin, eğimin ne kadar önemli olduğu anlatılmıştır. Yazar konunun önemini okuyucuya daha iyi benimsetmek için Kur’an’dan, Peygamber Efendimiz’den ve Hz. Ali’den alınan sözlere yer vermiştir. (Mehmet Ali, S.10, s.4–5)

4.3.10.3. Çağlayan Dergisi

Dergide 2 tane eğitim konulu yazı yayınlanmıştır. Bu yazılardan ilki “Çocuğu Serbest Bırakınız” başlığıyla imzasız olarak derginin beşinci sayısında yayınlanmıştır. Her çocuğun kendine has bir öğrenme yetisi vardır teziyle yola çıkan yazar, bazı çocukların bir konuyu çok çabuk öğrenebilirken bazılarının ise daha yavaş öğrenebildiğini izah etmeye çalışmıştır. Yavaş öğrenen çocukların sorgulamadan kendi hallerine bırakılması gerektiği

aksi takdirde bu çocukların kendine olan güvenlerini kaybedip aşağılık kompleksine kapılabilecekleri yazar tarafından ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

Bu konuyla ilgili ikinci yazı yine imzasız bir yazara aittir. Derginin altıncı sayısındaki “Muallimin On Vasiyeti” başlıklı bu yazıda bir öğretmenin yapması gereken on kural maddeler halinde sunulmuştur. Bu maddeler arasında, çocuğu mektebe çek, temizliğini önemse, programı hafiflet, ahlak dersini önemse gibi konularda öğretmene verilen öğütlere yer verilmiştir.

4.3.10.4. Çığır Dergisi

Çığır dergisi Bolu’da yer alan öğretmenler tarafından çıkarılan bir dergi olması sebebiyle eğitim konulu yazılara bolca yer verilmiştir. Dergide toplam 8 eğitim konulu yazı yayımlanmıştır. Dergide ayrıca yine eğitimi konu alan sohbet yazıları da yer almaktadır. Dergide Muallim Vasfi’nin, Muallim İrfan’ın ve Eyüp Hamdi’nin 2’şer tane yazısı yer alırken, Baha’nın ve Fevzi Cemil’in 1’er tane yazısı yer alır.

Dergide 2 yazısına yer verilen Muallim Vasfi’nin ilk yazısı “İlk Mekteplerle Tali Mektepler Arasındaki Uçurum” başlığına sahiptir. Yazısının giriş kısmında ilk mektebin öğrencinin gelişimi için önemli bir basamak olduğunu belirten yazar, o dönemde sıkça dile getirilen:

İlk mektepler zayıf talebe yetiştiriyor. Talebesine orta tahsili takip edebilecek malumat veremiyor. Talebe her cepheden noksan çıkıyor. Bu çocuklar orta mektebin verdiği malumatı hazm edemiyor. Pek tabi olarak sınıfta kalıyor. Mektepten kovuluyorlar...(Çığır, S.2, s.1)

Bu tarz söylemlere yazısı içerisinde cevap vermeye çalışmıştır. Çocuğun başarısızlığında tek suçlunun öğretmen olmadığını belirten yazar, çeşitli ekonomik sebeplerden dolayı muallimlerin 60–70 kişilik sınıflarda ders verdiği ve bu yüzden öğrencilerle bire bir iletişime geçemediğini yazısında belirtmiştir. Muallim Vasfi yazısında son olarak dönemin muallim yetiştiren tali mekteplerini eleştirmiştir. Bu mekteplerin ellerinde malzeme olduğu halde ilk mekteplere gereken yardımı yapmadığından yakınmıştır.

Dergide Muallim Vasfi'ye ait olan son eğitim konulu yazı “Türk İnkılâbının İmha Ettiği Bir Akide Karşısında Mekteplerin Vazifesi” başlığını taşır. Mekteplerde öğrencilere verilen eğitim sürecinde muallimlerin öğrencilere, onları muhbirliğe itecek sualler sormaması gerektiğini belirten yazar, Meşrutiyet döneminde oldukça popüler olan hafiyelik işinin Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte yok olduğunu yazısı boyunca ifade etmiştir. (Muallim Vasfi, S.4, s.12–15)

Dergide 2 eğitim yazısı bulunan diğer bir yazar Muallim İrfan'dır. Muallim İrfan derginin dördüncü sayısında yayınlanan “Hayat ve Mektep” başlıklı yazısında mektep ve hayatın birbiriyle ilişki içerisinde olması gerektiğini savunmuştur. Dönemin mekteplerinde verilen eğitimin yetersiz olduğunu belirten yazar bu durumu çeşitli örneklerle ispatlama yoluna gitmiştir. Ayrıca dönemin okul idarecilerini eleştiren yazar okul yönetiminin başına geçen her yeni müdürün kendi ideolojisine uygun eğitim sistemini uygulamaya çalıştığını bunu yaparken de kendisinden önce görev yapan idarecinin benimsediği bütün ilkeleri yok etmeye çalıştığını belirtmiştir. Yazar ayrıca yazısında bu şekildeki bir eğitim tarzının hem muallime, hem öğrenciye hem de Türk eğitim sistemine büyük bir darbe vuracağını ifade etmiştir. (Muallim İrfan, S.4, s.1–6)

Muallim İrfan'ın dergideki son eğitim konulu yazısı “Devlet ve Maarif” başlığını taşımaktadır. Yeni eğitim sisteminin eleştirildiği bu yazıda Muallim İrfan “Bilmek ile yapmak arasında çok fark vardır.” (Çığır, S.5, s.1) cümlesiyle söze başlar. Yazarın bu sözü sarf etmesindeki en büyük sebep mekteplerin hayattan ve hareketten mahrum bir durumda olmasıdır. Yazara göre öğrenciler ellerine verilen kitaptan neyin ne olduğunu tam olarak öğrenmelerine rağmen bunu uygulamaya geçirdikleri vakit hiçbir varlık gösterememektir. Muallim İrfan' a göre bu şekilde sadece okulda öğrenilen hayata geçirilemeyen bir bilgi tam bir bilgi sayılamaz. Devletin eğitim konusunda önemli bir yapı taşı olduğunu belirten yazar, bu kurumun tek bir eğitim sistemi seçerek bütün okullarda bu sistemini uygulatması gerektiği konusunda okuyuculara düşüncelerini beyan etmiştir.

Dergide yayınlanan eğitim konulu yazılardan diğer 2 tanesi Eyüp Hamdi'ye aittir. “Orta Mekteplerde Usul Meselesi” başlığını taşıyan bu yazıda orta mektepte okuyan öğrencilere verilmesi gereken dersler ve bu derslerin öğretilmesinde takip edilmesi gereken yol ayrıntılı bir şekilde yazar tarafından izah edilmiştir. (Eyüp Hamdi, S.6, s.2-5)

Eyüp Hamdi'ye ait olan eğitim konulu diğer yazı ise derginin yedinci sayısında “Mektep ve Aile Yardımlaşmaları” başlığı altında yayınlanmıştır. Dönemin pedagojik akımlarından bahseden yazar birçok Avrupa memleketinin bu pedagojik akımları eğitim sitemlerinden uyguladıklarını belirtmiştir. Ailenin mektep ile devamlı temas halinde olması gerektiğini belirten yazar dönemin şartlarına uygun olarak ailelerin mektep eğitimi ile ilgili fikirlerini beyan edebilecekleri ve gerektiğinde söz hakkı alabileceklerini ifade etmiştir. (Eyüp Hamdi, S.7, s.4–7)

Dergide ayrıca yabancı ülkelerden tercüme edilmiş eğitim konulu yazılara da yer verilmiştir. Bu yazıların ilki Fevzi Cemil'in tercüme ettiği “Genç Muallim Namzetlerine” başlığıyla yayınlanmıştır. Fevzi Cemil'in İngilizce'den tercüme ettiği bu yazıda öğretmen olmaya karar vermiş bir gencin ilk önce kendi kendine ben bu vazifeye uygun muyum? Değil miyim? Diye bir takım sorular sorması gerektiğini belirten yazar, bu soru karşısında kişinin aldığı cevap eğer kendini tatmin ediyorsa kendini mesleğe hazırlamalıdır diye ifade etmiştir. (Fevzi Cemil, S.4, s.23–24)

Çığır dergisindeki son eğitim konulu yazı Baha'nın Por Leere Nouvelle mecmuasından tercüme ettiği “Mektep Kooperatifleri” başlıklı yazıdır. Yazarın bu yazıyı tercüme etmesindeki en büyük sebep okuyuculara Avrupalıların mektep kooperatiflerine verdikleri önemi vurgulama isteğidir. Yazara göre iyi bir eğitim verilmek isteniyorsa bu eğitimin sadece okul tarafından değil aynı zamanda aileler tarafından da verilmesi gerekir. Eğer aile okul ile ilgili bir takım yardımlarda bulunur, bazı konularda fikir beyan ederse kendini okula ait onun bir parçası olarak görür. (Baha, S.5, s.22–23)

İncelemeye tabi tuttuğumuz dergilerin tamamı eğitim konusuna çokça vurgu yapmıştır. Doğudan sıyrılıp batıya tamamen döndüğümüz o dönemde yazarlar genel olarak Türkiye'deki eğitim sistemini eleştirmişlerdir. Dünyadaki eğitimin sisteminden haberdar olan yazarlar, bu sistemlerin Türkiye'deki okullarda da uygulanması konusu üzerine sıkça vurgu yapmışlardır. Ayrıca Avrupa'daki pedagojik akımlardan da haberdar olan yazarlar, çocuğun gelişimi ve eğitiminde ailenin önemi ve yeri konusu üzerinde durmuşlardır.

4.3.11.Hatıra ve Gezi Yazıları

4.3.11.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinde bu türde sadece 2 tane yazı yayınlanmıştır. Kadriye Hüseyin tarafından yazılan bu 2 yazıda yazar gezdiği ve gördüğü yerleri hatıra türünden kaleme almıştır.

Kadriye Hüseyin'in dergide yayınlanan ilk hatıra yazısı "Kaygusuz Sultanda Bir Nevruz Sabahı" başlığın taşımaktadır. Bağdat'a gezmek için giden Kadriye Hüseyin oralarda daha önce yaşamış Divan Edebiyatı'nın önemli şairlerinden Fuzuli ve Baki'yi hatırlar ve onlara ait beyitleri okuyarak duygulanır. Bağdat'ta bir süre kaldıktan sonra Nevruz gününe bir gün kala Kaygusuz Abdal'ın olduğu mağaraya giden yazar buradaki çiçeklerin, kuşların, ağaçların güzelliğiyle adeta başka bir âlemin kapılarından içeriye girer. Kaygusuz Abdal'ın şiirlerini hatırlar. Gezdiği dolaştığı bu yerleri edebî bir dille anlatan yazar Nevruz'un gelişiyi doğada meydana gelen güzellikleri de dile getirmiştir. (Kadriye Hüseyin, S.15–16, s.472–479)

Dergide Kadriye Hüseyin'e ait olan ikinci gezi yazısı "Meluki Tıflar" adı altında yayınlanmıştır. Üç sayı boyunca yayınlanan bu yazıların ilkinde 1920'de Arapça'dan Türkçe'ye tercüme ettiği Ranazade'nin "Meluki Tıflar" adlı eserinden bazı bölümler yayınlayan Kadriye Hüseyin, Melike adlı Mısırlı bir hükümrânın hayatını anlatmıştır. Daha sonra okuduğu bu kitabın etkisiyle Mısır'a giden yazar Mısır piramitlerini ve tapınakları gezerken kitaptan okuduğu bölümler eşliğinde kendini bir rüya âleminde hisseder. Kral Ramses'in tapınağına geldiğinde onun canlandığını ve tıpkı eski dönemlerde olduğu gibi tahtına oturup halkı selamladığını ve güzelliğiyle insanı büyüleyen ilk kadın hükümrân Melike'yi onun yanında hayal eder.

Her sayıda Mısır'ın önemli bölgelerini ziyaret eden ve okuyucuya anlatan yazar, Teb bölgesindeki Kartal Vadisi'ne gider. Burada Kral Ahmes ve melikesinin heykelini görür ve Kral Ahmes zamanındaki Mısır'ı anlatmaya başlar.

4.3.11.2. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisinde diğer yazı türlerinin yanında hatıra yazısına da yer verilmiştir. Dergide toplam 7 hatıra yazısı yer almaktadır. Bu hatıra yazılarından 2 tanesi Zehra Ali Rıza'ya aitken diğerleri Işıklı Bucak, Nuri Ahmet, Saniye Nuri, Hilmi ve Rahmi Korkut'a aittir.

Işıklı Bucak mahlasıyla yazılan ilk hatıra yazısı “Atıf’ın Defter-i Hatıratından” başlığını taşır. Yazıda Meşrutiyet’in ilan olduğu yıllarda okula giden bir çocuğun atılan “Yaşasın hürriyet” sloganını yanlış anlaması ve bu yüzden babasından dayak yemesi komik bir dille anlatılmıştır. Yaşasın hürriyet sözlerini duyan çocuk bu sözlerden her konuda hür olabileceğimiz manasını çıkarır. Bu uygulamayı hayata geçiren çocuk istemediği için okula gitmez, akşam yemeğe gelmez çocuktaki bu değişimi fark eden baba çocuğa yaptıklarının sebebini sorar. Çocuktan ben artık hürüm yaşasın hürriyet sözünü duyan baba çocuğunu bu sözlerinden dolayı bir güzel döver. (Işıklı Bucak, S.6, s.5–6)

Dergide yayınlanan ikinci yazı Nuri Ahmet’e ait olan “Hatıra Defterinden” başlığıyla yayınlanan yazıdır. Nuri Ahmet Berat gecesinin kendisinde, annesinde, kardeşinde hatta evin kedisinde uyandırdığı huzuru her tarafında kandiller yanan İstanbul manzarasıyla birleştirerek anlatmıştır. Yazar bu hatırayı yazarken edebî ve süslü bir dilin yanında bolca doğa tasviri kullanmıştır. (Nuri Ahmet, S.8, s.10–11)

Hem hatıra hem de gezi yazısı özelliğini taşıyan yazılara da dergide yer verilmiştir. Beşinci sınıf öğrencilerinden Saniye Nuri’nin yazdığı “Seyahat Arzusu” başlıklı yazı bu türdendir. Yazar kendi başından geçen bir olayı hatıra türüyle kaleme almıştır. Ailesiyle tatil için Amerika’ya giden bir çocuğun memleketine karşı duyduğu özlemden bahsedilen bu hatıradaki çocuğun vapur yolculuğu esnasında hissettikleri ve Amerika’ya geldiğinde vatanını tekrar özlemesi basit ve çocukça bir dille anlatılmıştır. (Saniye Nuri, S.9, s.6–7)

Dergide yayınlanan dördüncü hatıra yazısı “Seni de Unutmayacağım Fahire” başlığıyla Hilmi’ye aittir. Yazar kendisini terk eden sevgilisinin ardından yazmış olduğu bu yazıda Fahire’yi ne kadar çok sevdiğini aradan yıllar geçse de onu asla unutmayacağını ve kalbinin bir köşesinde onu yaşatacağını süslü ve edebî bir dille anlatmıştır. (Hilmi, S.10, s.14)

Dergide hatıra türünde yayınlanan iki yazısı bulunan Zehra Ali Rıza'nın ilk hatırası "Nasıl Muallim Oldum?" başlığını taşımaktadır. Hatıra şu şekildedir: Ailesiyle birlikte İstanbul'da oturan Zehra Ali Rıza diplomasını almasıyla birlikte öğretmenlik görevini yapmak için Anadolu'ya atanır. Anadolu'dan bir yere atanmasına ailesi ilk önce çok üzülür. Ancak durum yazar için aynı değildir. Zehra Ali Rıza çok sevinçlidir. Çünkü Milli Mücadele'nin kazanıldığı yer olan Anadolu'nun çocuklarını yetiştirmek onun için bir onurdur. Gözyaşlarıyla vapura uğurlanan yazar geride bıraktığı ailesi ve çok sevdiği Anadolu'yu düşünür bu sırada da yaşadığı karmaşık duyguları kâğıda hatıra şeklinde aktarır. (Zehra Ali Rıza, S.12, s.3-4)

Zehra Ali Rıza'nın Şen Yuva dergisinde yayınlanan ikinci hatıra yazısı "Kadın Nedir?" başlığını taşımaktadır. Yazar bu yazıda kadın kelimesinin manasını irdelenmiştir. Yazar kadın kelimesini medeniyetten medeniyete hangi manaya geldiğini şu şekilde anlatmıştır:

Garpta: Kadın beşeriyetin nasfı, ailenin anası mürebbiyesi, nihayet hak hayatını tamamıyla kazanmış bir insan hem öyle bir insan ki; her yerde dinlenir ve hürmet edilir.

Şarka gelince: Medeniyetin derecesine göre bu tabir değişir, birbirine benzemeyen muhtelif ve hatta bazen gülünç şekiller alır.

Kadın: En sadık bir iş görücüsü

Kadın: En eskimeyen eşyasından bir parça

Kadın: Bir vazo veya süslü bir biblo

Kadın: Nihayet bir arkadaş (Şen Yuva, S.13, s.5)

Kadınların dayak yemesinin onur kırıcı bir olay olduğunu anlatan Zehra Ali Rıza günün birinde sokakta kocası tarafından dayak yiyen kötü sözler işiten bir kadını görür ve o kadını günlerce unutamaz. Bunun üzerine kadınlara hiçbir hak vermeyen onları hor gören döven erkeklere biraz feministçe de olsa şu sözleri söyler:

Asırlardan beri perde arakasında bunaltılan ve buna büyük bir teslimiyetle itaat eden Türk kadını acaba bir gün insanlıktaki hakiki yerini ne

zaman tutacak. Gözlerimiz kadına kalkan hain elleri, kardeşini, kızını döven sefilleri görmeye tahammül edemiyor.

Türk'ün kanı pahasına yarattığı bu devirde bile Türk kadını layık olduğu mevkiye erişemedi. Bu hakkı belki kanunlar verdi, fakat kadınlık kendi hakkını kendine mal edemiyor. Çünkü erkek ruhlarından henüz tehakküm ve emriyet hissi kalkmadı. Yaradılıştan isti'dâdlı Türk kadını bilhassa cahil bırakıldı ve bu cehaletle de en meşru' en ma'kul haklarını bile istemek kudretini gösteremedi. Fakat hiç şüphe yok ki bir gün gelecek kadın -artık çürüyen- bu insafsız esaret zincirlerini kırarak, kendi haklarını kendinden çalan nev'in oğullarından zevkli bir intikam alacaktır. (Şen Yuva, S.13, s.5)

Dergide yayınlanan son hatıra yazısı “ İlim Başka... İdare Başka ” başlığıyla Rahmi Korkut'a aittir. Rahmi Korkut'un çocukluğuna ait olan bu hatıradaki babasının her kızdığında “İlim başka... İdare başka ” sözlerini neden söylediğini merak eden Rahmi Korkut tam bunun sebebini öğreneceği sırada babası tarafından odadan kovulur. Kovulmayı kendine yediremeyen çocuk merakını yenemediği için kapıdan babasının konuşmalarını dinler. Babası annesine dairede görev yapan müdürün her şeyi çok bildiği ve bu yüzden dairedekilerin onu iyi dinlemesi ve emirlerini yerine getirmesi konusunda devamlı uyardığını ancak kendisinin bu uyarılara çok sinirlendiğini, her şeyi çok bilen kişinin illaki çok iyi yönetici olamayacağını belirtmek için bu sözü devamlı olarak tekrarladığını söyler. Konuşmaları işiten çocuk babasının konuşmalarını izinsiz dinlediği için üzgündür, ancak babasının “İlim başka... İdare başka” sözlerini neden söylediğini öğrendiği için çok mutludur. (Rahmi Korkut, S.1,s.4-5)

4.3.11.3. Çağlayan Dergisi

Çağlayan dergisinde 4 tane hatıra yayınlanmıştır. Yayınlanan bu hatıralardan ilki Perihan'a aittir. “Bir Sonbahar Gezintisi” başlığını taşıyan bu hatıra yazısında yazar son baharın doğada meydana getirdiği değişiklikleri hatıra türünde kaleme almıştır. (Perihan, S.2, s.14-15)

Derginin beşinci sayısında Birisi müstearlı bir yazara ait “Sinema” başlıklı bir hatıra yazısı yayınlanmıştır. Sinemaya giden yazarımız oradaki insanların nelere dikkat ettiğini, neleri önemseyip neleri önemsemediklerini, gözlemleyerek hatıra türünde okuyucuya anlatmıştır. (Birisi, S.5, s.8–9)

Dergide yayınlanan diğer bir hatıra yazısı isimsiz bir yazara aittir. “Yosunlu Dere Hatıratından” başlığıyla yayınlanan bu hatırada çocukluğunda Jale adlı bir kıza âşık olan ve onunla her sabah yosunlu bir derenin kenarında buluşan bir gencin yıllar sonra o günleri hatırlayıp üzülmelerini anlatan bir yazıdır. (İsimsiz, S.5, s.14)

Dergide yayınlanan son hatıra Tekin’e aittir. “İhtiyar Bir Kızın Hatıraları” başlıklı bu yazıda otuz yaşına gelmiş ancak henüz evlenememiş bir kadının hatıra defterine yazdığı yazılar dergide hatıra türünde yayınlanmıştır. (Tekin, S.9, s.10–11)

4.3.12. Masallar

4.3.12.1. Mihrab Dergisi

Dergide ayrıca masallar da yayınlanmıştır. Yayınlanan bu masallarda çocuklara ders verecek veya onların uykuya dalmasını sağlayacak konular seçilmemiştir. Dergide toplam 3 tane masal yayınlanmıştır. Yayınlanan bu 3 masaldan 2 tanesi Kadriye Hüseyin’e aitken 1 tanesi Semih Rufai’ye aittir.

Yayınlanan bu masalların ilki “Mısır Masalı” başlığını taşımaktadır. Kadriye Hüseyin derginin yirmi üç- yirmi dördüncü sayılarında da yayınlanan bu masalında Mısır’ın en ünlü kumandanlarından Emir Alaattin ile Mısır hükümdarının kızı Nurcihan’ın arasındaki aşkı masalsı bir dille anlatmıştır. Emir Alaattin Nurcihan’a ilk görüşte âşık olmuştur. Nurcihan’da ona karşı boş değildir. Emir Alaattin Nurcihan’a onu üç gün üç gece köşkte bekleyeceğini gelmezse şehitlik mertebesine ulaşıp savaşta öleceğini yazan bir mektup yazar. Tam üç gün üç gece bekleyen Emir Alaattin Nurcihan’dan bir cevap alamaz. Umudu kırıldığı için savaşa gider ve şehit olur. Ama durum düşündüğü gibi değildir. Nurcihan inci bir yüzüğe sarılı mektubu savaştan sonra bahçede bulur ve vicdan azabı yüzünden ölür.

Dergide yayınlanan ikinci masal “İran Masalı”dır. Üç sayı boyunca devam eden bu masal derginin yirmi beş, yirmi altı ve yirmi yedinci sayılarında yayınlanmış olup yine bir aşk hikâyesi anlatılmıştır. Dergide yayınlanan masal şöyledir: Harbiye Nazırı Hacı Rüstem Paşa'nın güzelliği ve bilgeliği ile dillere destan Jale adlı bir kızı vardır. Jale küçük yaşta annesini kaybettiği için babası onun üzerine çok düşer. Jale büyüdüğü zaman Şah'ın oğlu Feyruz Mirza ona âşık olur. Jale'de aynı şekilde ona âşıktır. Günün birinde Mirza köşke gelir ve ona aşkını ilan eder. Ama arada bir sorun vardır. Mirza'nın amcakızı Maühinur'da Mirza'ya âşıktır. İran o dönemde Jale'nin dayısının hükümdarlık yaptığı Afganistan'a savaş açar. Bunu duyan Jale kahrolur. Mirza'nın başkomutan olarak katıldığı savaşı İran kazanır. Jale'nin dayısı esir düşer. İran Şahı kızı Mahinur'u Mirza'ya verdiğini halka duyurur. Yapabilecek bir şeyi olmayan Mirza durumu kabullenir. Düğün günü Jale dayısını kapatıldığı mahzenden kaçıtır. Olayı Jale'nin yaptığını anlayan Mirza Jale'nin yanına gider. Mirza'yı görünce kahrolan Jale yüzüğündeki zehri içer ve buna dayanamayan Mirza kendini hançerler ve ölür.

Derginin yirmi sekizinci sayısında yayınlanan son masal “Çin Masalı” başlığını taşır. Semih Rufai tarafından yazılan bu masalda Çin'de yaşayan Tatar hakanının içinde bulunduğu zor durumu rüya motifine yer verilerek anlatılmıştır. Tatar hakanı çok hastadır. Bütün gününü uyuyarak halkından bihaber olarak geçirmektedir. Günün birinde bir rüya görür. Bu rüyada kendisine ilaç yapan hekimin bir Çin casusu olduğunu ve onu uyutan ilaçlar verdiğini fark eder. Hekimin verdiği ilaçları içmeyen hakan hızla iyileşmeye başlar ve vezirinin yardımıyla da halkın arasına girer. Sarayına gelen hakan bahçede oynayan bir çocuk görür. Çocuğun kendi çocuğu olduğunu öğrenen hakan çok mutlu olur. Rüyadan doktorunun sesiyle uyanan hakan rüyanın tesiriyle doktoruna çok kızar ve ilacı bir daha kullanmaz.

4.3.12.2, Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisi okuyucu kitlesi olarak kendisine çocukları da seçtiği için dergide onların ilgisini çekecek yazı türlerine yer vermiştir. Çocukları ilgilendiren yazı türlerinin başında gelen masallar bunlara bir örnektir. Dergi çocuklar için muhtelif sayılarda 5 tane masal yayınlamıştır. “Kurnaz ve Sadık Çoban” , “Tilkinin Kurnazlığı” ,“Boğa ile Geyik” “Ayaz Paşa” ve “Çift Kızlar” başlığını taşıyan bu masallarda çocukları eğlendiren, eğlendirirken de düşündürülen konular seçilmiştir. Dergide yayınlanan bu masallardan

“Tilkinin Kurnazlığı” ve “Boğa ile Geyik” masalarında fabl tekniği kullanılarak hayvanlar kişileştirilmiş ve konuşturulmuştur. Kişileştirilen bu hayvanların insanlar tarafından takdir gören tarafları yüceltilirken kötü olan tarafları da eleştirilmiştir. Ayrıca dergide yayınlanan bu masalarda çocuklara düşünme payı bırakılmadan masalda okuyucuya bırakılan ana düşünce direkt hayvanların ağzından verilmiştir.

Dergide ayrıca doğa olaylarını anlatan masallar da yer almaktadır. “Ayaz Paşa” adlı masal buna bir örnektir. Bu masalda kış kişileştirilmiş Ayaz Paşa olarak çocuklara tanıtılmıştır. Çocuklara uyumadan önce anlatılan bu masalda kışın soğuğu, çevrede yaptığı değişiklikler, çocuklara korkutulmadan sevdirilerek anlatılmıştır.

Dergide en dikkat çekici masal “Çift Kızlar”dır. Derginin on ikinci, on üçüncü ve on dördüncü sayısında manzum olarak verilen bu masalda anne ve babasını kaybeden iki kızın ormanda kayboldukları bir vakitte evlenecekleri erkekleri olağanüstü bir şekilde bulmaları anlatılmıştır.

Dergide yayınlanan masalarda cin, peri, dev gibi olağanüstü varlıklara yer verilmezken, çocuklara sadakatin, merhametin, birileri hakkında peşin hüküm vermemenin, kurnaz olmamanın güzellikleri didaktik bir dille anlatılmıştır.

4.3.12.3. Çağlayan Dergisi

Dergide Arif Nihat’a ait 1 masala yer verilmiştir. “Dev Amcanın Avı” başlıklı bu yazıda kış ayında yola çıkmış çocukların en küçüğünü gözüne kestiren bir devin o çocukla olan arkadaşlığı dile getirilmiştir. İlk başta çocuğu yemek niyetiyle mağarasına getiren dev onun gözlerindeki masumiyete dayanamaz ve onu köyüne kadar geri götürür. (Arif Nihat, S.14, s.10–11)

4.3.13. Hitabeler

4.3.13.1. Şen Yuva Dergisi

Şen Yuva dergisinin en dikkat çekici yazılarından olan hitabeler derginin üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve dokuzuncu sayılarında Ali Nihat tarafından yazılmıştır. Yazılan

bu hitabelerden 4 tanesi yine hitabe başlığını taşıırken 1 tanesi de “Mekteplilerle Konuşma ” başlığını taşımaktadır. Dergide yer alan hitabeler genel olarak birbirinin devamı niteliğinde olduğu için tek tek incelemektense genel bir şekilde değerlendirmeyi uygun gördük.

Dergide yer alan 5 hitabede genel olarak halkı ve öğrencileri bilgilendirmek gayesi güdülmüştür. Bu hitabelerin genel konusu yerli malı kullanımı, eğitimin ve öğretmenin önemi, mektebin ve ziraatçılığın önemidir. Hitabelerin yazarı Ali Nihat Cumhuriyet döneminin politikasına uygun olarak halkı paralarını Avrupalıların ürettikleri ürünlere vermemeleri konusunda uyarmıştır. Yazar halkın anlamasını kolaylaştırmak için örnekler vermiş bu örnekleri de yine halkın yaşadığı yer olan Giresun’dan seçmiştir. Halka Giresun’da üretilen fındığın Avrupa’ya 50, 60, 70 kuruşa satıldığını ve bu fındıkların bize çikolata olarak 500, 600 liraya geri satıldığını anlatan yazar, milli ekonominin hedeflerini halka göstermiştir.

Ayrıca yazar derginin muhtelif sayılarında müslümanlığın şartlarından olan zekâtı fakirlere değil de ülke ekonomisinin daha iyi seviyelere gelmesi için zekât paralarının tek elde toplanarak fabrikalar açılmasında kullanılmasını öğütlemiştir. Bir tarım ülkesi olan Türkiye’de ayrıca kalkınmanın sağlanması için tarımda kullanılan Nuh döneminden kalma aletlerin yerine modern tarım aletlerinin kullanılması gerekliliğini vurgulamıştır.

Eğitim konusunda da halka öğütler veren yazar zengin insanların çalışkan öğrencileri Avrupa’ya gönderebileceklerini ve böylece gerekli olan maden ve ziraat mühendisi açığının kapatılabileceğini halka anlatmıştır.

4.3.13.2. Çığır Dergisi

Çığır dergisinde toplam 2 hitabe yayımlanmıştır. Yayımlanan bu hitabelerden ikisi de aynı konu üzerine kaleme alınmıştır. Hitabelerden ilki Çığır dergisi tarafından kaleme alınırken, ikincisi Hamiyet Hanım adlı bir öğrenci tarafından kaleme alınmıştır.

Dergide yayımlanan birinci hitabe “İrtica Münasebetiyle Halkımıza” başlığını taşıırken ikincisi “İrtica Münasebetiyle Bir Talebenin Nutku” başlığını taşır. Derginin ikinci ve üçüncü sayılarında yayımlanan bu hitabelerde Menemen’de meydana gelen Şeyh Sait isyanı kınanmıştır. Yapılan bu hareketi Cumhuriyet’i yıkıp yerine irticayı getirmek olarak anlatan yazarlar bu olayı meydana getiren Şeyh Sait ve arkadaşlarını vatan haini olarak

göstermiştir. Yazarlar aynı zaman da bu kötü olay sırasında kafası kesilerek şehit edilen Kubilay'ın bir kahraman olarak tarihe geçtiğini belirtmiştir.

4.3.14. Eleştiri Yazıları

4.3.14.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinde eleştiri yazıları da yayınlanmıştır. Yayınlanan bu eleştiri yazıları çeşitlilik arz etmektedir. Yapılan eleştirilerin konusu genel olarak mektepler, eğitim sistemi ve kadınların yeterli şekilde eğitilmemesidir. Dergide 7 tane eleştiri yazı yer almıştır.

Dergide ayrıca birbirini eleştiren yazılara da yer verilmiştir. Bu yazılardan biri “Medrese” başlığıyla Faruk Sadıkî'ye aittir. Faruk Sadıkî aynı dergide yazı yazan Mehmet Emin Bey'in ikinci ve beşinci sayıdaki makalelerini eleştirmiştir. Medresenin önemini anlatan yazar: “Medrese bizi geçmişe bağlayan ve geçmişle olan bağlarımızı kuvvetlendiren bir kurumdur. Kim ki medreseleri inkâr ederse geçmişini de inkâr etmiş olur.” (Mihrab, S.6, s.184) sözleriyle medresenin toplum hayatındaki öneminden bahsetmiştir.

Liberalleri ve Şarkçıları da eleştiren yazar ne Liberallerin dediği gibi medreselerin yıkılmasına ne de Şarkçıların dediği gibi medreselerin olduğu gibi kalmasına taraftardır. Ona göre ihtilallerden kaçıp fikir ve his birliğinde birleşmeliyiz. Mehmet Emin'in ikinci sayıdaki yazılarına katıldığını söyleyen yazar beşinci sayıdaki yazısında onu haksız bulduğunu ifade eder. Mehmet Emin'in söylediği “Medreseler sadece dini konularda eğitim versin ilmî konularda ise Darulfünun'un devreye girsin.” sözlerini eleştiren yazar böyle bir olayın medreseleri tamamen bitirebileceğini anlatmıştır. (Faruk Sadıkî, S.6, s.181–187)

Dergide Cumhuriyet döneminde Milli Eğitim Bakanlığı yapan Hasan Ali (Yücel)'in yazısına da yer verilmiştir. “İlim Düşmanlığı” başlıklı yazıda Hasan Ali bazı insanların çok okuyan ve çok çalışan insanlara acıyarak bakmalarını eleştirmiştir. Bu şekilde bir tavır sergileyen insanın ancak ilim düşmanı olabileceğini söyleyen yazar, yeni kurulan devletin gelişmesi ve büyümesi için böyle çalışkan insanlara ihtiyaç olduğundan bahsetmiştir.

Ayrıca dönemin okullarında verilen eğitimi de eleştiren yazar, tarih dersi veriyoruz geçmişini bilmiyoruz, coğrafya okutuyoruz içinde bulunduğumuz coğrafyayı tanımıyoruz,

edebiyat okutuyoruz eserlerimiz yok gibi örneklerle durumu değerlendirmiştir. (Hasan Ali Yücel, S.10, s.308–310)

Dönemin insanların kadına nasıl baktığını göstermesi açısından en çarpıcı eleştiri yazısı Tahir Harimi tarafından yazılmıştır. “Tarih Medeniyetinde Kadın” başlığını taşıyan bu yazıda kadının hayatımızdaki yerinden bahseden yazar çeşitli medeniyetlerin kadına nasıl baktıkları konusunda okuyucuya bilgiler vermiştir. Hintlilerin, İranlıların, Yunanlıların ve Romalıların kadın hakkındaki görüşlerine yer veren yazar dönemin Türk mütefekkirlerini eleştirerek onların kadınların eğitimi ile ilgili söylediği “Kadının eğitime ihtiyacı yoktur. Onların yeri dört duvar arası olan evidir.” (Mihrab, S.15–16, s.533) söylemlerini eleştirel bir dille yazıya dökmüştür. (Tahir Harimi, S.15–16, s.530–536)

Dergide yayınlanan diğer bir eleştiri yazısı ise Hüseyin Şemi’ye ait olan “Seleflerimizi Tanıyalım” başlıklı yazıdır. Yazısında medreselerde ve vakıflarda ilim, irfan, din ve edebiyat için çalışmış ve bu alanlarda eserler yazıp talebeler yetiştirmiş âlimlerin kaydedilmediğini ve bu yüzden gelecek nesiller tarafından bu âlimlerin tanınmadığını anlatan yazar, dönemin âlimlerini bu işe önderlik etmediği için eleştirmiştir. (Hüseyin Şemi, S.6, s.177–181)

Dergide Mehmet Emin’e ait 2 eleştiri yazısı yayınlanmıştır. Bu eleştiri yazılarından ilki “Mütefekkirler Arasında Perişanlık” başlığını taşımaktadır. Neredeyse Mihrab dergisinde her konu üzerine yazı yazmış olan Mehmet Emin bu yazısında dönemin aydınlarını birbirini çekemedikleri ve birinin yaptığı iyi şeyi diğerinin ya görmemezlikten gelmesi ya da o işi kötülemeden dolayı eleştirmiştir. (Mehmet Emin, S.24, s.833–834)

Dergide Mehmet Emin’e ait son eleştiri yazısı “Mekteplerimize Dair” başlığını taşımaktadır. Bu yazısında da dönemin eğitim sitemini eleştiren yazar mekteplerden mezun olan öğrencilerin hayata öğrendiklerini geçiremediklerinden yani hayat adamı olmadıklarından şikâyet etmiştir. Bu şikâyeti çoğu mütefekkirin söylemesine rağmen hiç birinin bu durumu nasıl düzeltebileceğimiz konusunda bir öneri sunmamasından dolayı bu mütefekkirleri eleştirmiştir. (Mehmet Emin, S.28, s.145–146)

Dergide yayınlanan son eleştiri yazısı “İslam Tarihi ” başlığıyla Yusuf Ziya’ya aittir. Genel itibariyle İslam konusunda yazılar yazan Yusuf Ziya yabancı ilim adamlarının yaptığı

İslam konulu kitapları tarafsız olamadıkları için eleştirmiştir. Günümüze kadar yazılmış İslam tarihi ile ilgili yazıların yetersiz olduğunu gören Yusuf Ziya yabancıların bu işi nasıl yaptığını irdelemek için yabancı bir yazarın İslam tarihiyle ilgili yazdığı bir kitabı inceler. Bu kitaptaki incelemelerin güzel olmasına rağmen yazarın hıristiyan olmasından dolayı dinimizce kabul edilemeyecek söylemlerde bulunduğunu gören yazar bu konudan dolayı ismini vermediği o yabancı yazarı eleştirmiştir. (Yusuf Ziya, S.25, s.1-13)

4.3.15. Mektuplar

4.3.15.1. Mihrab Dergisi

Mihrab dergisinde diğer türlerin yanı sıra mektup türü de yayınlanmıştır. Dergi, dönemin önemli âlimlerinden Halil Halit'ten dergide yayınlamak için edebî yazılar yazmasını ister. Halil Halit de çok istemesine rağmen gerekli olan yazıları bir türlü kaleme alamaz. Halil Halit Londra'da Cambridge Üniversitesi'nde görev yaparken Abdülhak Hamit (Tarhan)'ın kendisine yazdığı mektupları Mihrab dergisinde yayınlamaya karar verir. Halil Halit Abdülhak Hamit'in kendisine göndermiş olduğu mektuplardan 5 tanesini dergide yayınlamıştır. Halil Halit daha önce hiçbir yerde yayınlamayan bu mektupları üç sayı boyunca Mihrab dergisinde yayınlamıştır. Yayınlanan bu mektupların ilki yedinci sayıda yayımlanır. Abdülhak Hamit birisi mensur diğeri manzum olmak üzere Halil Halit'e 2 tane mektup gönderir.

Mensur olan mektup 6 Şubat 1910 yılında Abdülhak Hamit Brüksel'de sefirlik yaptığı esnada yazılmış olan mektuptur. Abdülhak Hamit mektupta anlattığına göre bir aylığına Londra'ya gider ve orada Türklerinde katıldığı bir baloya davet edilir. Baloda aynı zamanda tiyatro gösterisi de vardır. Abdülhak Hamit tiyatro gösterisini izler. Tiyatroda o yıllarda İngilizlerin işgal ettiği Mısır anlatılmaktadır. Ancak tiyatrodaki sıkıntılı olan konu Mısır'ın İngiltere'nin bir sömürgesi olarak gösterilmesidir. O zamanlar Osmanlı İmparatorluğu ile sıkı ilişkileri olan ve dindaşımız olan Mısır'ın bu şekilde gösterilmesi Abdülhak Hamit'i çok rahatsız eder. Bu duruma çok üzülen Abdülhak Hamit Londra'da bulunan Türk konsolosluğuna gider ve durumu başkonsolosa anlatmak ister. Ancak İngiliz çalışanlar Abdülhak Hamit'i bir türlü başkonsolosla görüştürmez. Görevliler durumu kendilerine anlatmasını istemesine karşı Abdülhak Hamit konsolosluktan ayrılır. İşgal altındaki Mısır'ın bu şekilde yansıtılmasına dayanamayan Hamit belki bir faydası dokunur

diye Halil Halit'e bu mektubu yazmaya karar verir. Abdülhak Hamit aynı mektupla birlikte duruma ne kadar çok üzüldüğünü gösteren manzum bir mektup daha göndermiştir.

Bugün yirmi beştir veya yirmi altı

Tenavül ederken biraz kahvaltı

Zuhur etti bir nameyi hiddet efşan

Dil ve canı kıldı herasan ve rağşan

Biliyorsunuz ki ben eyleyemem kim esrar

Bulursam o esrarı şanı ikrar

Kalır dilde olmaz fakat dilde dair

Saz avar idmar-ı ehem serayir. (Abdülhak Hamit Tarhan, S.7, s.205)

Abdülhak Hamit'e ait olan diğer iki mektup derginin sekizinci sayısında yine Halil Halit tarafından okuyucuya sunulmuştur. 3 Mayıs 1906 tarihli bu iki mektup Londra'dan gönderilmiştir. Abdülhak Hamit bu mektuplarda da Mısır meselesinden söz etmiş, İngilizlerin Süveyş Kanalı'nda bulundurduğu donanmalardan ve Abdülhamit'in yürüttüğü siyasetin eksik yönlerinden bahsetmiştir. Abdülhak Hamit bu mektubunda da Mısır meselesinden dolayı çok üzgün ve ümitsiz olduğunu mektup boyunca tekrarlamıştır.

Abdülhak Hamit'e ait son mektup derginin on birinci sayısında yayınlanmıştır. 1907 Teşrinisani tarihli bu mektupta kendisine gelen Türk gazetelerinden birinde Halil Bey'in yazdığı bir mektubun tercümesini gördüğünü anlatan Abdülhak Hamit, mektubu Times gazetesinde uzun süre aradığını fakat bulamadığını Halil Halit'e anlatmıştır. Daha sonrada geçen ki görüşmelerinden ayrıldıktan sonra treni kaçırdığını, daha sonraki trene ise güç bela bindiğini eğlenceli bir dille anlatır.

4.3.15.2. Çağlayan Dergisi

Çağlayan dergisinde şiirden sonra en çok yayınlanan edebî tür mektuptur. Dergide toplam 22 mektup yayınlanmıştır. Yayınlanan bu mektuplardan 15 tanesi Gönül Kızı'na 2

tanesi Nermin Hamit'e, 1'er tanesi Suat Ekrem'e, Sermet'e, B(e). N(un)'a, Ali Ekrem'e ve Fuat'a aittir.

Dergide en çok yazısına yer verilen Gönül Kızı müstearlı yazar “Aya Mektuplar” genel başlığı altında her sayıda bir tane mektup yayınlamıştır. Bu mektuplarında yazar, ayı kişileştirerek onunla bir arkadaşıyla konuşur gibi dertleşmiştir. Bu mektuplarda bazen ayrılık, bazen hayattan şikâyet bazen de Sakarya’da şehit düşmüş bir babanın kızının hissettiği acılar yazar tarafından aya mektup olarak gönderilmiştir. Gönül Kızı müstearlı yazarın dergide yayınlanan mektupları şunlardır: “Aforoz”, “Ayrılık Çeşmesi”, “Çağlayan Kenarında”, “Dün Gece”, “Ferman Okunurken”, “Gönül Diyarı”, “Haset ve Şüphe Çocuklarına”, “Kuruyan Gül”, “Onun Yadigârları”, “Öldüğüm Gece”, “Ruhumda Kasırga”, “Seher Vaktinde”, “Şehit Kızı”, “Tufan Gecesi”, “Zavallı Ay” isimlerini taşımaktadır.

Dergide iki tane mektubu yayınlanan Nermin Hamit’in ilk mektubu “Ayrılık Günü” başlığını taşımaktadır. Mektupta ayrılık sonrası sevgiliye yazılmış sitemler yer almaktadır. (Nermin Hamit, S.10, s.15–16)

Nermin Hamit’in dergide yayınlanan ikinci mektubu “Deniz” başlığını taşımaktadır. Sandal gezintisi sırasında bir güzele rastlayan yazar ona bir türlü aşkını söyleyemez. Bunun üzerine ona olan duygularını anlatması için aya mektup yazar. (Nermin Hamit, S.14, s.14)

Dergide yayınlanan diğer bir mektup ise Suat Ekrem’e aittir. “Bir Mektup” başlıklı bu yazıda çeşitli sebeplerle sevgilisinden ayrılıp başka bir şehre giden bir adamın sevgilisiz geçirdiği özlem dolu saatleri anlatılmıştır. (Suat Ekrem, S.1, s.8–9)

Dergide Sermet’e ait bir tane mektup yayınlanmıştır. “Bir Veda Mektubu” başlığını taşıyan bu yazıda askerlik sebebi ile başka bir şehre giden ve döndüğünde sevdiği kızı başka birine âşık olmuş olarak bulan bir gencin hissettiklerini yazarımız kâğıda dökmüştür. (Sermet, S.2, s.9)

Çağlayan dergisinde ayrıca teşekkür mektupları da yayınlanmıştır. “Ali Ekrem Beyin Mektubu” başlıklı yazıda Ali Ekrem’in Çağlayan dergisine yazdığı teşekkür mektubu yayınlanmıştır. (Ali Ekrem, S.4, s.2)

B(e). N(un)’un derginin üçüncü sayısında bir mektubu yayınlanmıştır. Dergideki diğer mektuplarda olduğu gibi yazar bu mektupta ayrıldığı sevgilisini sitem dolu sözler yazmıştır. (B(e). N(un), S.3, s.11)

Fuat’a ait olan “Mektup” başlıklı yazı dergide yayınlanan son mektuptur. Mektupta yazarımız İstanbul’daki Adnan adlı arkadaşına çalıştığı köyde âşık olduğu Emine’yi anlatan bir mektup yazmıştır. (Fuat, S.15, s.4–5)

4.3.16. Bilmeceler

4.3.16.1. Şen Yuva Dergisi

Dergide toplam 33 tane bilmece yayınlanmıştır. Dergi için bir gelenek haline gelen bilmecelere hemen hemen bütün sayılarda yer verilmiştir. Hatta bazı bilmecelerde çocuklara ayrı büyüklere ayrı sorular sorulmuştur. Sorulan bu bilmecelerin cevapları bir sonraki nüshanın ilk veya son sayfalarında okuyucuya sunulmuştur. Dergi ayrıca bilmecelerin cevaplarını doğru bilenler arasında kura çekerek birinciye ve ikinciye çeşitli ödüller vermiştir. Bu ödüller arasında kalemde resim defterine tutunda kartpostala kadar her şey yer almaktadır. Aynı zamanda bilmecelerin cevabını bilenler tek tek isimleri, soy isimleri ve okulları belirtilerek derginin son sayfasında yayınlanmıştır. Şen Yuva dergisinde okuyucuya sorulan bilmecelerden örnek verecek olursak, sekizinci sayıdaki bilmeceler şu şekildedir: “Bulacağınız memleket ismi bir birinin aksi manası ifade edecek iki Türkçe kelimeden müteşekkil olsun, baştan birinci ve ikinci harfleri bir arada söylenirse çirkin bir hastalığın aynı zamanda sevdiğimiz bir çiçeğin imside olur.” (Şen Yuva, S.8, s.14) “Yine baştan birinci, ikinci, üçüncü harflerde eski medeniyetin vesait-i nakliyesinden birinin ismi olsun.” (Şen Yuva, S.8, s.14)

Bir ester ile bir merkep buğday yüklü oldukları halde yolda refakat ederler. Bu sırada merkep yükünün ağırlığından şikâyet eder. Fakat ester merkebin şikâyetine şu sözlerle mukabil eder. Ne bağıryorsun? Benim

yükümden bir kilo sana verseler ikimizin de yükü bir olacak eğer senin yükünden bana bir kilo verseler benimki seninkinin iki misli olacak. Acaba her ikisinin de yükleri ne kadar? (Şen Yuva, S.8, s.14)

4.3.17. Kitap Tanıtımı

İncelediğimiz dönem içerisinde yayınlanan bu dergilerde kitap tanıtımlarına da yer verilmiştir. Yazarlar tanıtımlarını yaptıkları kitapların konusundan, fiziki özelliklerinden ve yazarlarından bahsetmiştir.

Tanıtımı yapılan kitaplar dönem içerisinde seçildiği gibi daha önceki dönemlerde yayınlanmış kitaplardan da seçilmiştir. Genel olarak yazarlar okudukları kitapları okuyucuya tavsiye etmiştir.

4.3.17.1. Çağlayan Dergisi

Dergide bu konuyla ilgili üç kitabın tanıtımı muhtelif sayılarda yayınlanmıştır. Dergi tarafından tanıtımı yapılan ilk kitap Montesque'ye ait olan "Acem Mektupları"dır. Derginin onuncu ve on birinci sayılarında M(im). T(e) tarafından yapılan bu tanıtımda kitaptan bazı bölümler tercüme edilmiştir. Yazar ayrıca kitapla nasıl tanıştığını, kitabın kim tarafından tercüme edildiğini ve hacminin nasıl olduğunu da okuyucuya anlatmıştır.

Çağlayan dergisinde yayınlanan ikinci kitap tanıtımı Tekin'e aittir. "Çıkan Eserler" başlığını taşıyan bu yazıda Halide Edip'e ait olan "Vurun Kahpeye" adlı kitap okuyucuya tanıtılmıştır. Kitabın konusunu anlatan yazar, Halide Edip'in bu kitabıyla ilgili şu yorumlara yer vermiştir:

Eser bittiği zaman, yaşadığımız işgal ordularının, sanat süzgecinden geçmiş, heyecanın en yüksek zirvesine çıktığımızı hissediyoruz. Şüphesiz ki; Aliye Halide Edip'in diğer romanlarındaki kadın kahramanlar gibi bir eda alır. Seyyaremizin fani mahlûklarına hiç benzemiyor. Öyle iken vakanın sıcaklığı ve samimiliği içinde hepsine inanıyoruz. Çünkü Hacı Fettah Efendi gibi, Kantarcıların Hüseyin gibi mezur ve müfsit tipleri hepimiz yakından görmüş, tanımışızdır. Vurun Kahpeye acaba Yeni Turan gibi, Dağa Çıkan Kurt ve Ateşten Gömlek gibi bir gaye eseri midir? Bilmem fakat bir sanat alevi içerdiği muhakkak. (Çağlayan, S.13, s.6-7)

Dergideki inceleyeceğimiz son kitap tanıtımı Ruhi Naci tarafından derginin birinci sayısında yapılmıştır. Tokadizade Şekip'e ait olan "Huzur-u Hilkatde" isimli şiir kitabı okuyucuya tanıtılmış yazar ve eser hakkında bilgilere yer verilmiştir.

4.3.17.2. Çığır Dergisi

Çığır dergisinde pek çok kitap tanıtımı yapılmıştır. Bu tanımlardan sadece 1 tanesi derginin iç sayfalarında reklam niteliği taşımadan yer aldığı için bu bölümde incelemeyi uygun gördük. Derginin ikinci sayısında Muallim Avni tarafından yapılan bu kitap tanıtımı "Akrep ve Edebiyat Âlemine Doğuğu" başlığını taşımaktadır. Nizamettin Nazif'in Akrep adlı kitabının tanıtımının yapıldığı bu yazıda kitabın yazılış tarihinden ve içeriğinden bahseden yazar, ayrıca Nizamettin Nazif ile birlikte dönemin şair ve yazarlarından Ömer Bedrettin, Halide Nusret, Celalettin Tevfikî, Abdurrahman Tevfik gibi isimlerinde tanıtımını yapmıştır. (Muallim Avni, S.2, s.23–27)

4.3.18. Fıkralar

4.3.18.1. Çağlayan Dergisi

Dergide R(e). N(un)'dan aktarılan 1 tane fıkraya yer verilmiştir. "Acayip Ağa" başlığını taşıyan bu yazı derginin on birinci, on ikinci, on üçüncü ve on dördüncü sayılarında yayınlanmıştır. Fıkra boyunca Eyüp Ağa adlı bir paşa yaverinin başından geçen komik olaylar anlatılmıştır. Yaver fıkra boyunca başını derde sokup olağanüstü bir şekilde olaydan sıyrılmaktadır. Etrafindakilere başından geçenleri anlatırken de o kadar komik yalanlar söylemektedir ki; herkes sırf gülmek için onun başına toplanır.

4.4. DERGİLERİN TAHLİLİ İ FİHRİSTİ

4.4.1. Dergilerin Yazar Adlarına Göre Fihristi

4.4.1.1. Şiirler

- Abdulkaki, “Kur’an”, Mihrab, S.6, s.168, 1 Şubat 1340 (1924)
- Ahmet Ferit, “Korkma Anne”, Mihrab, S.8, s.240, 1 Mart 1340 (1924)
- Ahmet Kuddusi, “Nilüfer”, Mihrab, S.1, s.8, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- Ahmet Kuddusi, “Manzume”, Mihrab, S.2, s.41, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Ahmet Kutsi Tecer, “Çingirak”, Meşale S.6, s.2, 15 Eylül 1928
- Ak Engin, “İlk Günah”, Şen Yuva, S.4, s.3, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- Albert Samain, “Gurur”, Meşale S.1, s.5, 1 Temmuz 1928
- Albert Samain, “Yaz Saatleri”, Meşale S.1, s.6, 1 Temmuz 1928
- Albert Samain, “Peygamberler”, Meşale S.1, s.6, 1 Temmuz 1928
- Albert Samain, “Şairler”, Meşale S.1, s.6, 1 Temmuz 1928
- Albert Samain, “Gaddar Panra”, Meşale S.1, s.5, 1 Temmuz 1928
- Ali Ekrem (Bolayır), “Gazel”, Çağlayan, S.4, s.2, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Ali Ekrem (Bolayır), “Gazel Metsufane”, Çağlayan, S.13, s.1, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Ali Ekrem (Bolayır), “Yeşil Papağan”, Çağlayan, S.14, s.1, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Ali Ziya, “Rubai”, Mihrab, S.12, s.361, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Arif Nihat (Asya), “Bir Cevap”, Çağlayan, S.5, s.11, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Arif Nihat(Asya), “Cinayet Gecesi”, Çağlayan, S.11, s.1, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Arif Nihat (Asya), “Dağlarda”, Çağlayan, S.13, s.3, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Arif Nihat (Asya), “Kapınızda”, Çağlayan, S.4, s.5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Arif Nihat (Asya), “Kıta”, Çağlayan, S.4, s.9, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- A. Refik Bey, “Lavie (Jean Moreas’dan)”, Çığır, S.1, s.12, 10 Kânunuevvel 1930
- A. Refik Bey, “Kar”, Çığır, S.3, s.30-31, 10 Şubat 1931
- A(yın). Atıf, “Kıta”, Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvvel 1341 (1925)
- A(yın) R(e),”Var”, Meşale S.3, s.8, 1 Ağustos 1928
- Baha Bey, “Cesaret”, Çığır, S.4, s.32, 10 Mart 1931
- Can, “Çal Delikanlı”, Şen Yuva, S.10, s.13, 24 Nisan 1341 (1925)
- Cemil Refet, “Gazel”, Mihrab, S.11, s.344, 15 Nisan 1340 (1924)
- Cemil Refet, “Gazel”, Mihrab, S.12, s.373, 1 Mayıs 1340 (1924)

- Cenap Şahabettin, “Don Juan” , Çağlayan, S.11, s.7, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Cevdet, “Divane Gönül” , Çağlayan, S.12, s.9, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Cevdet, “Gönül” , Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Cevdet Kudret (Solok), “Haliç’in Mavnalari”, Meşale S.1, s.2, 1 Temmuz 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “O Bad” , Meşale S.2, s.11, 15 Temmuz 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “Akşam” , Meşale S., s.15, 15 Temmuz 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “Salome” , Meşale S.3, s.8, 1 Ağustos 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “Yedi Kulede Akşam” , Meşale S.4, s.10, 15 Ağustos 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “Kalyon” , Meşale S.5, s.11, 1 Eylül 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “Akasyalı Ev” , Meşale S.6, s.5, 15 Eylül 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “Sokaktan Geçenler” , Meşale S.6, s.11, 15 Eylül 1928
- Cevdet Kudret (Solok), “Sırça Köşkün Sultani” , Meşale S.8, s.5, 15 Teşrinievvel 1928
- Edger Alenski, “Karga” , Meşale S.8, s.4–5–6, 15 Ekim 1928
- Esat Adil, “Anadolu’dan Geçiş” , Çağlayan, S.9, s.14, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Esat Adil, “Ateşten Kadeh” , Çağlayan, S.7, s.11, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Esat Adil, “Ayrılık” , Çağlayan, S.10, s.6, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Esat Adil, “Bizdik” , Çağlayan, S.12, s.5, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Esat Adil, “Dün... Bugün” , Çağlayan, S.9, s.7, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Esat Adil, “Gazel” , Çağlayan, S.6, s.7, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Esat Adil, “Hasret” , Çağlayan, S.4, s.5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Esat Adil, “Hitab” , Çağlayan, S.8, s.1, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Esat Adil, “Koşma” , Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Esat Adil, “Koşma” , Çağlayan, S.5, s.9, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Esat Adil, “Köroğlu” , Çağlayan, S.11, s.15, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Esat Adil, “Seher” , Çağlayan, S.2, s.3, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Esat Adil, “Yok” , Çağlayan, S.1, s.4, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Ethem Ruhi, “Gurbet Diyarında” , Çağlayan, S.15, s.14, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- E(lif). Ş(ın), “Mezaristan” , Çağlayan, S.13, s.5, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Fahrettin Osman, “Guruptan Doğan Hisler” , Mihrab, S.2, s.57, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Fahrettin Osman, “Çamlıca’da Bülbül” , Mihrab, S.4, s.112, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Faik Ali, “Akşam” , Çağlayan, S.1, s.5, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Faruk Nafiz Çamlıbel, “Harç” , Meşale S.5, s.4, 1 Eylül 1928
- Fehmi, “Hazan Perisi” , Çığır, S.7, s.30, 10 Haziran 1931
- Feyzi Hindu, “Namın Anılsa” , Mihrab, S.8, s.241, 1 Mart 1340 (1924)

- Galip Naşit, “Kalpsiz Ölü”, Meşale S.7, s.6, 1 Teşrinievvel 1928
- Gazali, “Kıta” , Çağlayan, S.2, s.13, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Hafız Kami, “Gazel”, Mihrab, S.9, s.280, 15 Mart 1340 (1924)
- Hamdi Ali, “Anne” , Çağlayan, S.1, s.14, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Hamdi Ali, “Dünya” , Çağlayan, S.13, s.12, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Hamdi Ali, “İman” , Çağlayan, S.15, s.10, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Harabani, “Arzu Hal” , Çağlayan, S.9, s.14, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Harabani, “Koşma” , Çağlayan, S.7, s.9, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Harabani, “Koşma”, Çağlayan, S.8, s.14, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Hasan Ali, “Sırça Saray”, Mihrab, S.3, s.72, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Hasan Ali, “Bugünden Düne”, Mihrab, S.4, s.104, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Hasan Ali, “Tahmis”, Mihrab, S.5, s.152, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Hidayet Bey, “Bolu’da Bahar”, Çığır, S.6, s.21, 10 Mayıs 1931
- Hilmi Ziya, “Gece ve Güneş”, Mihrab, S.6, s.184, 1 Şubat 1340 (1924)
- Hilmi Ziya, “Son Seda”, Mihrab, S.7, s.201, 15 Şubat 1340 (1924)
- Hilmi Ziya, “Geldim”, Mihrab, S.2, s.56, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Hilmi Ziya, “Gazel”, Mihrab, S.1, s.9, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- Hüseyin Avni, “Mani” , Çağlayan, S.9, s.3, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- H. Cemal, “Bir Mağduriye” , Şen Yuva, S.13, s.7, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- H. Reşidi, “Aşka Mahrum” , Şen Yuva, S.11, s.7, 15 Mayıs 1341 (1925)
- H. Tevfik Bey, “Harabe”, Çığır, S.3, s.18, 10 Şubat 1931
- İbrahim Hakkı, “Şehidin Annesine” , Şen Yuva, S.3, s.8, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- İbrahim Cudi, “Şehit” , Çağlayan, S.11, s.8, 15 Mart 1926 Pazartesi
- İlhami Bekir , “Ben”, Meşale S.5, s.11, 1 Eylül 1928
- İmzasız, “Akşam Sisi” , Çağlayan, S.14, s.16, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- İmzasız, “Kıta” , Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- İmzasız, “Kıta” , Çağlayan, S.1, s.14, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- İmzasız, “Müşterek Gazel” , Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- İmzasız, “Sene-i Devriye”, Meşale S.8, s.15, 15 Teşrinievvel 1928
- İsmail Kemal, “Uyu Yavrum” , Şen Yuva, S.13, s.4, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- Kadriye Hüseyin, “Acılar”, Mihrab, S.5, s.153, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Gönül Yuvası”, Mihrab, S.4, s.113, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Acılar”, Mihrab, S.6, s.169, 1 Şubat 1340 (1924)
- Kemal Edip, “Gazel” , Çağlayan, S.14, s.16, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

- Kenan Hulûsî, “Öptükten Sonra”, Meşale S.6, s.4, 15 Eylül 1928
- Mechul, “Gazel”, Çağlayan, S.14, s.8, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Mechul, “Hicve Misal”, Çağlayan, S.5, s.7, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Mechul, “Methe Misal”, Çağlayan, S.6, s.11, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Mehmet Akif, “Bir Mersiye”, Çağlayan, S.3, s.1, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Mehmet Hamdi, “Türkmen Kızı”, Çağlayan, S.12, s.8-9, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Mehmet Sadıkî, “Gazel”, Mihrab, S.3, s.80, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Mehmet Sadıkî, “Gazel”, Mihrab, S.4, s.99, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Meliha Nuri, “Şarkı”, Mihrab, S.11, s.328, 15 Nisan 1340 (1924)
- Meliha Nuri, “Bir Gönül Hatırası”, Mihrab, S.12, s.369, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Meliha Nuri, “Hayat ve Hakikat”, Mihrab, S.13-14, s.392-393, 1 Haziran 1340 (1924)
- Meliha Nuri, “Şarkı”, Mihrab, S.10, s.304, 1 Nisan 1340 (1924)
- Meliha Nuri, “Şarkı”, Mihrab, S.9, s.272, 15 Mart 1340 (1924)
- Meliha Nuri, “Saçların”, Mihrab, S.8, s.233, 1 Mart 1340 (1924)
- Meliha Nuri, “Şarkı”, Mihrab, S.7, s.216, 15 Şubat 1340 (1924)
- Muallim Cudi, “Oruç”, Çağlayan, S.3, s.3, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Muallim Şadi Bey, “Olaydım”, Çığır, S.2, s.11, 10 İkincikanun 1931
- Muallim Şadi Bey, “Tatlı Gelir”, Çığır, S.1, s.9, 10 Kânunuevvel 1930
- Muallim Şahabettin Bey, “Teemmül”, Çığır, S.3, s.25, 10 Şubat 1931
- Muallim Ziya Bey, “Yollarda Bekçiler”, Çığır, S.4, s.29, 10 Mart 1931
- Muharrem Hasbi, “Bahar Temennisi”, Çağlayan, S.14, s.3, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Muharrem Hasbi, “Divan-ı Aşk”, Çağlayan, S.6, s.7, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Muharrem Hasbi, “Divan-ı Aşk”, Çağlayan, S.12, s.16, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Muharrem Hasbi, “Divan-ı Aşkdan”, Çağlayan, S.10, s.11, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Muharrem Hasbi, “Gazel”, Çağlayan, S.11, s.8, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Muharrem Hasbi, “Gönül”, Çağlayan, S.7, s.7, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Muharrem Hasbi, “İydiye”, Çağlayan, S.13, s.6, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Muharrem Hasbi, “İstimdat”, Çağlayan, S.9, s.4, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Muharrem Hasbi, “Kurban”, Çağlayan, S.8, s.5, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Muhittin Raif, “Gazel”, Mihrab, S.9, s.264, 15 Mart 1340 (1924)
- Muhittin Raif, “Mabedi Aşk”, Mihrab, S.10, s.306–307, 1 Nisan 1340 (1924)
- Muhsin, “Bolu”, Çığır, S.2, s.1, 10 İkincikanun 1931
- Muzaffer Yılmaz, “Mezunun Sesi”, Çığır, S.7, s.32, 10 Haziran 1931
- M(im). Şevket, “Ev”, Çağlayan, S.9, s.15, 15 Şubat 1926 Pazartesi

- M(im). N(un), “Ben” , Çağlayan, S.1, s.12, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- M(im). N(un), “Şarkı” , Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- M(im). Z(e), “Her Gece” , Çağlayan, S.8, s.3, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- M(im). Z(e), “Sevgiliye Mektup” , Çağlayan, S.13, s.16, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Naim Halim, “Mabedimin Huzurunda”, Mihrab, S.5, s.136, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Nazif Salahaddin, “Miras”, Meşale S.8, s.3, 15 Teşrinievvel 1928
- Necat Tevfik, “Tehlike”, Mihrab, S.10, s.313, 1 Nisan 1340 (1924)
- Necdet Reşidi, “Mini Minime”, Mihrab, S.4, s.105, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Necdet Reşidi, “Benim Bayramım”, Mihrab, S.13–14, s.457, 1 Haziran 1340 (1924)
- Necdet Rüştü, “Nihal’in Kabri”, Mihrab, S.12, s.374, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Necdet Vedat, “Terennüm” , Çağlayan, S.5, s.11, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Necip Fazıl, “Avcı”, Mihrab, S.4, s.121, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Necip Fazıl, “Son Akşam”, Mihrab, S.2, s.40, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Nevmit, “O Akşam” , Çağlayan, S.2, s.4, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Nevmit, “Şekva” , Çağlayan, S.10, s.7, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Nihal Bey, “Mefkûre”, Çığır, S.3, s.5, 10 Şubat 1931
- Nihat Fikri, “Sevgiliye” , Çağlayan, S.15, s.13, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Niyazi, “Anavatan Türk” , Şen Yuva, S.12, s.6, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Niyazi, “Efeler” , Çağlayan, S.10, s.14, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Nur Banu, “Gönlümün Sesi” , Çağlayan, S.15, s.11, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Nuri, “Masmat” , Çağlayan, S.11, s.3, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Nuri Ahmet, “Sevgiliye” , Şen Yuva, S.10, s.18, 24 Nisan 1341 (1925)
- Nüzhet Şükrü, “Feryat” , Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Nüzhet Şükrü, “Şehit Anası” , Çağlayan, S.14, s.11, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Orhan Şaik, “Bir Esmer Güzeline” , Çağlayan, S.10, s.5, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Orhan Şaik, “Beyan-ı Aşk” , Çağlayan, S.2, s.5, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Orhan Şaik, “Canan Kasrında Sabah” , Çağlayan, S.3, s.4, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Orhan Şaik, “Dicle’nin Melali” , Çağlayan, S.7, s.6, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Orhan Şaik, “Dilsiz Gönül” , Çağlayan, S.9, s.9, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Orhan Şaik, “Duydum ki” , Çağlayan, S.7, s.7, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Orhan Şaik, “Gurbet Acısı” , Çağlayan, S.15, s.4, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Orhan Şaik, “Gurur” , Çağlayan, S.1, s.4, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Orhan Şaik, “Hitab” , Çağlayan, S.15, s.1, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Orhan Şaik, “Karşı Karşıya” , Çağlayan, S.5, s.3, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

- Orhan Şaik, “Kervan” , Çağlayan, S.6, s.1, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Orhan Şaik, “Mücrim Güzellere” , Çağlayan, S.4, s.3, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Orhan Şaik, “Sevdam Can Verirken” , Çağlayan, S.7, s.5, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Orhan Şaik , “Şarabı Sabah” , Çağlayan, S.13, s.7, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Orhan Şaik, “Yanardağ” , Çağlayan, S.13, s.4, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Osman Fevzi, “Billur Dere” , Şen Yuva, S.6, s.7, 15 Şubat 1341 (1925)
- Osman Fevzi, “Bahar” , Şen Yuva, S.7, s.5, 3 Mart 1341 (1925)
- Osman Fevzi, “Hasret” , Şen Yuva, S.7, s.5, 3 Mart 1341 (1925)
- Ömer Lütfü Rasim, “Mektep” , Şen Yuva, S.9, s.2, 1 Nisan 1341 (1925)
- Ömer Bedrettin , “Deniz Kızı”, Meşale S.5, s.1, 1 Eylül 1928
- Ömer Lütfü Rasim, “Hicran Deryasından” , Şen Yuva, S.10, s.16, 24 Nisan 1341(1925)
- Rahmi Korkut, “Bilir misin?” , Şen Yuva, S.2, s.7, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Rahmi Korkut, “Çift Kızlar” , Şen Yuva, S.14, s.4-5, 4 Kanunuevvel 1341 (1925)
- Rahmi Korkut, “Çift Kızlar” , Şen Yuva, S.13, s.4, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- Rahmi Korkut, “Çift Kızlar” , Şen Yuva, S.12, s.5, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Rahmi Korkut, “Tarihten Bir Ses” , Şen Yuva, S.6, s.7, 15 Şubat 1341 (1925)
- Refet Ahmet, “Bir Talim” , Çağlayan, S.8, s.7, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Refet Ahmet, “Çoban Aşk” , Çağlayan, S.3, s.2, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Refet Ahmet, “Rubai” , Çağlayan, S.1, s.2, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Refik Fikret, “Bugün ki İnkılâp” , Çağlayan, S.13, s.12, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Refik Fikret, “Dersen” , Çağlayan, S.4, s.8, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Refik Fikret, “Kendi Kendime” , Çağlayan, S.11, s.9, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Refik Fikret, “Kendi Kendime” , Çağlayan, S.12, s.11, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Refik Fikret, “Kızım İçin” , Çağlayan, S.14, s.6, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Refik Fikret, “Mektup” , Çağlayan, S.15, s.7, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Refik Fikret, “Var” , Çağlayan, S.14, s.16, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Rıfkı Melul, “Refakat”, Mihrab, S.7, s.217, 15 Şubat 1340 (1924)
- Ruhi, “Gazel”, Mihrab, S.11, s.345, 15 Nisan 1340 (1924)
- Ruhi Naci, “Allah’ım” , Çağlayan, S.12, s.3, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Ruhi Naci, “Allah’ım” , Çağlayan, S.13, s.2, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Ruhi Naci, “Ay” , Çağlayan, S.3, s.3, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Ruhi Naci, “Dinle” , Çağlayan, S.8, s.7, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, “Hazan” , Çağlayan, S.6, s.4, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)

- Ruhi Naci, "Hitab" , Çağlayan, S.9, s.1, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, "İn Akis" , Çağlayan, S.8, s.3, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, "İstasyonda" , Çağlayan, S.11, s.5, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, "Kısmet Günü" , Çağlayan, S.9, s.5, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, "Leyla'yı Hayal" , Çağlayan, S.4, s.1, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Ruhi Naci, "Meşale" , Çağlayan, S.14, s.9, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Ruhi Naci, "Nesibeyi Takdir" , Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Ruhi Naci, "Siyah" , Çağlayan, S.5, s.5, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Ruhi Naci, "Son Yudum" , Çağlayan, S.10, s.1, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, "Söyle" , Çağlayan, S.7, s.1, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Ruhi Naci, "Şimdi" , Çağlayan, S.7, s.5, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Ruhi Naci, "Yazık" , Çağlayan, S.2, s.5, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- R(e). N(un), "Kıta" , Çağlayan, S.3, s.9, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Sabahattin, "Nedamet" , Çağlayan, S.5, s.7, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Sabahattin, "Şarkı" , Çağlayan, S.1, s.5, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Sabahattin Ali, "Aşk Başlangıcı" , Çağlayan, S.7, s.13, 15 Kânunusani 1342 Perşembe(1926)
- Sabahattin Ali, "Koşma" , Çağlayan, S.2, s.5, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Sabahattin Ali , "Köprüde Sabah", Meşale S.3, s.4, 1 Ağustos 1928
- Sabahattin Emin, "Gurub" , Çağlayan, S.5, s.15, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Sabahattin Emin, "Hazanda Çoban" , Çağlayan, S.1, s.14, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Sedat Raci, "Gazel" , Çağlayan, S.5, s.11, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Sabri Cemil, "Mektebimiz" , Şen Yuva, S.12, s.7, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Sabri Esad, "Maslub" , Meşale S.1, s.7, 1 Temmuz 1928
- Sabri Esad, "Gülen Uşaklar", Meşale S.2, s.7, 15 Temmuz 1928
- Sabri Esad, "Tiyatro Başlamadan", Meşale S.2, s.11, 15 Temmuz 1928
- Sabri Esad, "Seslerimiz", Meşale S.3, s.5, 1 Ağustos 1928
- Sabri Esad, "Bağdat Caddesinde Öğle", Meşale S.3, s.14, 1 Ağustos 1928
- Sabri Esad, "Hunlar", Meşale S.4, s.3, 15 Ağustos 1928
- Sabri Esad, "Aksaray'da Akşam", Meşale S.4, s.11, 15 Ağustos 1928
- Sabri Esad, "Kahramanlara", Meşale S.5, s.5, 1 Eylül 1928
- Sabri Esad, "Küçük Gemi", Meşale S.6, s.6, 15 Eylül 1928
- Sabri Esad, "Sonbahar ve Peygamber", Meşale S.6, s.11, 15 Eylül 1928
- Sabri Esad, "Veda", Meşale S.7, s.4, 1 Teşrinievvel 1928
- Sabri Esad, "Haliç Uyanıyor", Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvel 1928

- Sabri Esad, “Haydarpaşa’da Akşam”, Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvel 1928
- Sabri Salih, “Gurup Vakti”, Mihrab, S.13–14, s.409, 1 Haziran 1340 (1924)
- Salih Zeki, “Kleopatra”, Meşale S.7, s.9, 1 Teşrinievvel 1928
- Selim Süha, “Zafer Yolu”, Şen Yuva, S.1, s.3, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Saniye Hanım, “Vatanım”, Çığır, S.1, s.19, 10 Kânunuevvel 1930
- Şeref, “Sevgiliye”, Çağlayan, S.10, s.16, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Şeref, “Sevgiliye”, Çağlayan, S.11, s.5, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Şeref Kâzım, “Neşrin Mısraları”, Mihrab, S.4, s.120, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Şeref Kâzım, “Sevgiye Sevdaya Dair Kıtalar”, Mihrab, S.5, s.137, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Şeref Kâzım, “Bize Dair”, Mihrab, S.8, s.232, 1 Mart 1340 (1924)
- Şeref Kâzım, “Rüya İçinde”, Mihrab, S.9, s.273, 15 Mart 1340 (1924)
- Şeref Kâzım, “Leyla’nın İzlerinde”, Mihrab, S.10, s.305, 1 Nisan 1340 (1924)
- Şeref Kâzım, “Eski Şark Geceleri”, Mihrab, S.13–14, s.416, 1 Haziran 1340 (1924)
- Şeref Kâzım, “Acılar Şairesine”, Mihrab, S.6, s.185, 1 Şubat 1340 (1924)
- Şeref Kâzım, “Hatıralar”, Mihrab, S.7, s.200, 15 Şubat 1340 (1924)
- Şekip, “Şarkı”, Çağlayan, S.4, s.5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Şinasi, “Gönül Defterinden”, Çağlayan, S.14, s.8, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Şükrü Turgut, “Kamuran’ın Bebeği Hasta Olmuş”, Şen Yuva, S.1, s.6, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Şükrü Turgut, “Kukla Konuşur mu?”, Şen Yuva, S.2, s.3, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1925)
- Şükrü Turgut, “Küçük Bedbaht”, Şen Yuva, S.3, s.3, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “Kamuran Diyor ki”, Şen Yuva, S.5, s.6, 1 Şubat 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “Vefasız Sevgiliye”, Şen Yuva, S.10, s.5, 24 Nisan 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “Fikret’in Kır Gezisinden”, Şen Yuva, S.12, s.5, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “Murat’ın Kedisi”, Şen Yuva, S.13, s.3, 17 Teşrinisani 1341(1925)
- Şükrü Turgut, “Küçüklere Manzume”, Şen Yuva, S.14, s.8, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- Tahir Harimi, “Seyran”, Mihrab, S.10, s.311, 1 Nisan 1340 (1924)
- Tevfik Celis, “Yolcu”, Mihrab, S.9, s.265, 15 Mart 1340 (1924)
- Tokadizade Şekip, “Gazel”, Çağlayan, S.10, s.3, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Tokadizade Şekip, “Gazel”, Çağlayan, S.12, s.1, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Tokadizade Şekip, “Rubai”, Çağlayan, S.1, s.10, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Turgut, “Dullar”, Çığır, S.5, s.18, 10 Nisan 1931

- Turgut, “Dümende”, Çığır, S.6, s.26, 10 Mayıs 1931
- Turgut, “Kitabe”, Çığır, S.7, s.26, 10 Haziran 1931
- Turgut Bey, “Şair”, Çığır, S.3, s.10–11, 10 Şubat 1931
- Vahap Bey, “İlk Sevgi”, Çığır, S.3, s.25, 10 Şubat 1931
- Vasfi Mahir, “Taşçı”, Meşale S.1, s.13, 1 Temmuz 1928
- Vasfi Mahir, “Şairin Ölümü”, Meşale S.2, s.2, 15 Temmuz 1928
- Vasfi Mahir, “Sesimi Duyamayana”, Meşale S.3, s.3, 1 Ağustos 1928
- Vasfi Mahir, “Nöbetçi”, Meşale S.4, s.12, 15 Ağustos 1928
- Vasfi Mahir, “Serenad”, Meşale S.5, s.6, 1 Eylül 1928
- Vasfi Mahir, “Alevden Mısralar 1 ”, Meşale S.6, s.11, 15 Eylül 1928
- Vasfi Mahir, “Alevden Mısralar 2”, Meşale S.7, s.6, 1 Teşrinievvel 1928
- Vasfi Mahir, “Alevden Mısralar 3”, Meşale S.8, s.14, 15 Teşrinievvel 1928
- Vehbi Cem, “Biz Türküz Türk”, Çığır, S.7, s.32, 10 Haziran 1931
- Yaşar Nabi, “Ateşçinin Şarkısı”, Meşale S.1, s.11, 1 Temmuz 1928
- Yaşar Nabi, “Arabacının Şarkısı”, Meşale S.2, s.11, 15 Temmuz 1928
- Yaşar Nabi, “Acılar”, Meşale S.3, s.8, 1 Ağustos 1928
- Yaşar Nabi, “Balıkçının Şarkısı”, Meşale S.3, s.15, 1 Ağustos 1928
- Yaşar Nabi, “Serserinin Şarkısı”, Meşale S.4, s.8, 15 Ağustos 1928
- Yaşar Nabi, “Yolum”, Meşale S.5, s.7, 1 Eylül 1928
- Yaşar Nabi, “Gülen Adam ”, Meşale S.6, s.3, 15 Eylül 1928
- Yaşar Nabi, “Mezar 1 ”, Meşale S.7, s.1, 1 Teşrinievvel 1928
- Yaşar Nabi, “Sen”, Meşale S.7, s.16, 1 Teşrinievvel 1928
- Yaşar Nabi, “Ayrıldıktan Sonra ”, Meşale S.8, s.6, 15 Teşrinievvel 1928
- Yaşar Nabi, “Sen”, Meşale S.8, s.15, 15 T Teşrinievvel 1928
- Yusuf Ziya, “Evim”, Meşale S.1, s.14, 1 Temmuz 1928
- Zehra Ali Rıza, “Ben Neyim?” , Şen Yuva, S.12, s.4, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Zehra Ali Rıza, “Anneme” , Şen Yuva, S.11, s.3, 15 Mayıs 1341 (1925)
- Zeki Faik, “Kış Türküsü”, Mihrab, S.8, s.248, 1 Mart 1340 (1924)
- Ziyaettin Emin, “Ankara Akşamları” , Çağlayan, S.14, s.7, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Ziyaettin Emin, “Eski Yollarda” , Çağlayan, S.8, s.15, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Ziyaettin Emin, “Gurbette” , Çağlayan, S.10, s.13, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Ziya Günelip, “Kıta” , Çağlayan, S.2, s.14, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Ziya Nuri, “Ay” , Şen Yuva, S.9, s.7, 1 Nisan 1341 (1925)
- Ziya Nuri, “Güneş” , Şen Yuva, S.9, s.7, 1 Nisan 1341 (1925)

- Ziya Nuri, “İlkbahar” , Şen Yuva, S.11, s.4, 15 Mayıs 1341 (1925)
- Ziya Nuri, “Bir Pederin Son Arzusu” , Şen Yuva, S.11, s.4, 15 Mayıs 1341 (1925)
- Ziya Osman, “Yükselen Ay”, Meşale S.1, s.3, 1 Temmuz1928
- Ziya Osman, “Benim Akşamlarım”, Meşale S.2, s.14, 15 Temmuz1928
- Ziya Osman, “Kurbağalar”, Meşale S.3, s.6, 1 Ağustos 1928
- Ziya Osman, “Dağ Üstünde Manastır”, Meşale S.4, s.2, 15 Ağustos 1928
- Ziya Osman, “Promete”, Meşale S.5, s.16, 1 Eylül 1928
- Ziya Osman, “Kargam”, Meşale S.6, s.7, 15 Eylül 1928
- Ziya Osman, “Yerin Dibi”, Meşale S.7, s.5, 1 Teşrinievvel 1928
- Ziya Osman, “Kışa Girerken”, Meşale S.8, s.3, 15 Teşrinievvel 1928
- Ziya Rufai, “Kıta”, Mihrab, S.13–14, s.408, 1 Haziran 1340 (1924)

4.4.1.2. Hikâyeler

- Abdülhak Hadi, “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Mihrab, S.25, s.41–48, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- Abdülhak Hadi, “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Mihrab, S.26, s.89–96, 1 Şubat 1341(1925)
- Abdülhak Hadi, “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Mihrab, S.27, s.137–145, 1 Mart 1341 (1925)
- Abdülhak Hadi, “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Mihrab, S.28, s.184–192, 1 Nisan 1341 (1925)
- Abide Nazif, “Hikâye (İtalyancadan) ” , Şen Yuva, S.14, s.5–6–7, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- Ahmet Zuhari, “Ayrılık Çeşmesi”, Çığır, S.8, s.28–29, 25 Birinciteşrin 1931
- Ak Engin, “ Falso” , Şen Yuva, S.8, s.2–3–4, 8, 16 Mart 1341 (1925)
- Ali Nihat, “ Haylaz Çocuk” , Şen Yuva, S.8, s.10–11–12, 16 Mart 1341 (1925)
- Ali Nihat, “ Hikâye (Şeyh Sadi’dan)” , Şen Yuva, S.10, s.9–10–11, 24 Nisan 1341 (1925)
- Avni, “Benim Arzum Bir Koyundu Ama” , Şen Yuva, S.12, s.9, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- A. Refik Bey, “Şehvet Kurbanı”, Çığır, S.3, s.19–20, 10 Şubat 1931
- A. Refik Bey, “Şehvet Kurbanı”, Çığır, S.4, s.31–32, 10 Mart 1931
- A. Refik Bey, “Şehvet Kurbanı”, Çığır, S.5, s.27, 10 Nisan 1931
- A. Refik Bey, “Şehvet Kurbanı”, Çığır, S.6, s.25–26, 10 Mayıs 1931
- A. Refik Bey, “Şehvet Kurbanı”, Çığır, S.7, s.30–32, 10 Haziran 1931

- A(yın) Mahzar, “Natalya Davidovna (E. Koprın’dan)”, Meşale S.2, s.13–14–15, 15 Temmuz 1928
- A(yın) Gaffar “Kadın Kalbi (Yanta Leymon’dan)”, Meşale S.4, s.6–7–8, 15 Ağustos 1928
- Bedia Cemil, “Çiy”, Çığır, S.5, s.29–30, 10 Nisan 1931
- Bedrettin, “Hakemler(Piyermak Orlon’dan)”, Meşale S.3, s.14–15, 1 Ağustos 1928
- Bedrettin, “Büyücü Kadının Kızı (Bellesko İbones’dan)”, Meşale S.7, s.7–8–9, 1 Teşrinievvel 1928
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.5, s.25–26, 10 Nisan 1931
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.6, s.21–23, 10 Mayıs 1931
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.7, s.21–25, 10 Haziran 1931
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.8, s.21–24,27, 25 Birinciteşrin 1931
- Camî, “Amunikal İdinen”, Mihrab, S.13–14, s.317–333, 1 Haziran 1340 (1924)
- Camî, “Amunikal İdinen”, Mihrab, S.15–16, s.498–512, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Camî, “Asi”, Mihrab, S.11, s.323–331, 15 Nisan 1340 (1924)
- Camî, “Asya’nın Ruhı”, Mihrab, S.21–22, s.739–752, 1 Ekim 1340 (1924)
- Camî, “Kabil”, Mihrab, S.9, s.260–271, 15 Mart 1340 (1924)
- Esat Adil, “Ebedi Hicran”, Çağlayan, S.4, s.12–13–14, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Esat Adil, “Katil”, Çağlayan, S.8, s.10–13, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Esat Adil, “Seleciler”, Çağlayan, S.15, s.16, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- H(e). “Zehra’nın Derdi”, Şen Yuva, S.7, s.6–7–8, 3 Mart 1341 (1925)
- Hulusi. A(yın), “Hikâye (Almancadan)”, Şen Yuva, S.6, s.9–10, 15 Şubat 1341 (1925)
- İhsan Kaya, “Masum İntikam”, Şen Yuva, S.8, s.5–6, 16 Mart 1341(1925)
- İmzasız, “Meğer Arkadaşım”, Şen Yuva, S.8, s.7–8, 16 Mart 1341 (1925)
- İmzasız, “Pembe Gül”, Çığır, S.8, s.25–27, 25 Birinciteşrin 1931
- Kenan Hulûsî, “Denizin Aldığı Adam”, Meşale S.1, s.12–13–14, 1 Temmuz 1928
- Kenan Hulûsî, “Bir Yudum Su”, Meşale S.4, s.9–10–11–12–13, 15 Ağustos 1928
- Kenan Hulûsî, “Meşale’nin Tefrikası”, Meşale S.3, s.10–11–12–13, 1 Ağustos 1928
- Kenan Hulûsî, “Meşale’nin Tefrikası”, Meşale S.4, s.14–15–16, 15 Ağustos 1928
- Kenan Hulûsî, “Meşale’nin Tefrikası”, Meşale S.5, s.14–15, 1 Eylül 1928
- Kenan Hulûsî, “Meşale’nin Tefrikası”, Meşale S.6, s.15, 15 Eylül 1928
- Kenan Hulûsî, “Meşale’nin Tefrikası”, Meşale S.7, s.12, 1 Teşrinievvel 1928
- Kenan Hulûsî, “Meşale’nin Tefrikası”, Meşale S.8, s.113–14, 15 Teşrinievvel 1928
- Mehmet Sadıkî, “Zaferin Sırrı”, Mihrab, S.5, s.143–145, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Mehmet Sadıkî, “Köy Mektupları”, Mihrab, S.9, s.272–274, 15 Mart 1340 (1924)

- Muallime Nebahat, “Felek” , Şen Yuva, S.11, s.9, 15 Mayıs 1341 (1925)
- Muallim Ruhi Bey, “Allı Gelin Âşık Mehmet”, Çığır, S.5, s.9–11, 10 Nisan 1931
- Muallime Zehra Hanım, “Kavalın Tarihi”, Çığır, S.1, s.13–14, 10 Kânunuevvel 1930
- Muallime Zehra Hanım, “Kavalın Tarihi”, Çığır, S.3, s.16–18, 10 Şubat 1931
- Muallime Zehra Hanım, “Kavalın Tarihi”, Çığır, S.4, s.30, 10 Mart 1931
- Muallime Zehra Hanım, “Kavalın Tarihi”, Çığır, S.5, s.28–29, 10 Nisan 1931
- Mugtar İneyet, “İlk Heyecan” , Şen Yuva, S.1, s.8, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Musa, “Dördüncü Alaydan Kalan On Kişi (Almancadan)” , Çağlayan, S.7, s.13, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Muzaffer Şadi, “İlk Gözyaşı”, Çığır, S.8, s.19–20, 25 Birinciteşrin 1931
- M(im). T(e), “Miralayın Fikirleri (Fransızcadan)” , Çağlayan, S.3, s.14–16, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Nezahat Sabri, “Sonbahar”, Mihrab, S.13–14, s.455, 1 Haziran 1340 (1924)
- Nurettin, “Çölde Bir Seccade”, Mihrab, S.25, s.22–25, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- Nurettin, “Çölde Bir Seccade”, Mihrab, S.26, s.79–84, 1 Şubat 1341 (1925)
- Perihan, “Yağmurdan Sonra” , Çağlayan, S.5, s.10, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Rabia Nazif, “Mektep” , Şen Yuva, S.4, s.7, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- Rabia Nazif, “Tahassür” , Şen Yuva, S.9, s.8–9–10, 1 Nisan 1341 (1925)
- Rabia Nazif, “Rüya” , Şen Yuva, S.2, s.3, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Rahmi Korkut, “ Mektebe Nasıl Başladım ” , Şen Yuva, S.3, s.5–6–7, 7 Kanunusani 1341 (1925)
- Rahmi Korkut, “ Hem Hikâye Hem Nasihat ” , Şen Yuva, S.7, s.9–10–11, 3 Mart 1341 (1925)
- Sabahattin Ali, “Viylonsel ”, Meşale S.7, s.13–14–15–16, 1 Teşrinievvvel 1928
- Saime Hakkı, “Kuzuma Muhabbetim” , Şen Yuva, S.6, s.12, 15 Şubat 1341 (1925)
- Saim Hüseyin, “Annemin Ölümü”, Mihrab, S.12, s.377–378, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Salih Zeki, “Zavallı Piyer (Henry Hate’den)”, Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvvel 1928
- Semiha Cemal, “Pervane”, Mihrab, S.12, s.361–363, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Semih Rufai, “Kurbanı Aşk”, Mihrab, S.27, s.117–119, 1 Mart 1341 (1925)
- Suzan, “Düzce Postası ”, Çığır, S.3, s.21–25, 10 Şubat 1931
- S(in). Tuğrul, “Hak Yiyen Müftü” , Şen Yuva, S.13, s.9–10, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “Sedat’ın Ölümü” , Şen Yuva, S.5, s.4–5, 1 Şubat 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “ Üç Siyah Göz ” , Şen Yuva, S.7, s.3, 3 Mart 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “Unutulmaz Bir Akşam” , Şen Yuva, S.10, s.12–13, 24 Nisan 1341 (1925)
- Tekin, “Mektup” , Çağlayan, S.5, s.12–13, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

- Tekin, "Mektup" , Çağlayan, S.6, s.12–13, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Tekin, "Mektup" , Çağlayan, S.10, s.10–11, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Tekin, "Yolda Doğan Aşk" , Çağlayan, S.12, s.10–13, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Vasfi Mahir, "Deli(Gay Da Maupassant'dan)", Meşale S.6, s.12–13–14, 15 Eylül 1928
- Yaşar Nabi, "Bir Üstadın Doğuşu (Andre Murova'dan)", Meşale S.3, s.4–5–6, 1 Ağustos 1928

4.4.1.3. Biyoğrafler

- Ali Raşit, "Timurleng" , Şen Yuva, S.11, s.5–6–7, 15 Mayıs 1341 (1925)
- Bedrettin, Yaşar Nabi, "Balzac ve Ecnebi Kadına Mektupları", Meşale S.2, s. 6–7, 12, 15 Temmuz 1928
- Bedrettin, "Marsel Pirevest", Meşale S.5, s.10, 1 Eylül 1928
- Bedrettin, "Paul Valery", Meşale S.6, s.3–4, 15 Eylül 1928
- Bedrettin, "Gay Da Maupassant", Meşale S.7, s.10–11, 1 Teşrinievvel 1928
- Bedrettin, "Gay Da Maupassant", Meşale S.8, s.11–12, 15 Teşrinievvel 1928
- Cemil Refet, "Yunus Emre", Mihrab, S.13–14, s.395–402, 1 Haziran 1340 (1924)
- Cevdet Kudret (Solok), "Faruk Nafiz ", Meşale S.6, s.7–8–9–10, 15 Eylül 1928
- Cevdet Kudret (Solok)- Yaşar Nabi, "Enis Behiç", Meşale S.3, s.2–3, 1 Ağustos 1928
- Cevdet Kudret (Solok)- Yaşar Nabi, "Halit Fahri", Meşale S.4, s.4–5–6, 15 Ağustos 1928
- Cevdet Kudret (Solok)- Yaşar Nabi, "Orhan Seyfi", Meşale S.5, s.2–3–4–5–6–7, 1 Eylül 1928
- El Zabit Hüknen, "Tagore" , Çağlayan, S.7, s.2–4, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Esat Hilmi, "Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi" , Çağlayan, S.1, s.6–8, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Esat Hilmi, "Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi" , Çağlayan, S.2, s.6–8, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Esat Hilmi, "Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi" , Çağlayan, S.3, s.6–9, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- Esat Hilmi, "Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi" , Çağlayan, S.4, s.6–8, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Faruk Nafiz , "Yahya Kemal ve Eserleri", Meşale S.8, s.8–9–10, 15 Teşrinievvel 1928
- Hamza, "Şeyh Şamil", Mihrab, S.25, s.32–40, 1 Kânunusani 1341 (1925)

- Hüseyin Şemi, “Nur Ekuplu Mahmut Hamit Efendi”, *Mihrab*, S.8, s.254-256, 1 Mart 1340 (1924)
- İmzasız, “Pierre Loti”, *Mihrab*, S.6, s.191–192, 1 Şubat 1340 (1924)
- Kamuran Şerif, “Turguyev”, *Meşale* S.3, s.7, 1 Ağustos 1928
- Mehmet Şerafettin Yaltkaya, “İbn-i Teymiyye”, *Mihrab*, S.3, s.67–72, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Mehmet Şerafettin Yaltkaya, “Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin”, *Mihrab*, S.21–22, s.755–768, 1 Ekim 1340 (1924)
- Mehmet Şerafettin Yaltkaya, “Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin”, *Mihrab*, S.23, s.825–832, 1 Kasım 1340 (1924)
- Mehmet Şerafettin Yaltkaya, “Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin”, *Mihrab*, S.24, s.866–872, 1 Aralık 1340 (1924)
- Rahmi Korkut, “Darülbedayi ve Raşit Rıza Bey” , *Şen Yuva*, S.12, s.8–9, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Tahir Harimi, “Türk Mutasavvıfları”, *Mihrab*, S.17–18, s.614–617, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Vasfi Mahir, “Tevfik Fikret ve Edebiyatımızdaki Mevki ”, *Meşale* S.4, s.1–2–3, 15 Ağustos 1928
- Yaşar Nabi, “Albert Samain ”, *Meşale* S.1, s.2–3–4–5–6, 1 Temmuz 1928
- Yaşar Nabi, “Faruk Nafiz”, *Meşale* S.7, s.2–3–4–5–6, 1 Teşrinievvel 1928
- Yusuf Ziya Yörükhan, “İslam Feylesofları”, *Mihrab*, S.1, s.20–32, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şahabettin Maktul Sühreverdi”, *Mihrab*, S.2, s.54–58, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şahabettin Sühreverdi”, *Mihrab*, S.3, s.73–76, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şahabettin Sühreverdi”, *Mihrab*, S.4, s.118–122, 1 Kanunisani 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şahabettin Sühreverdi”, *Mihrab*, S.5, s.145–150, 15 Kanunisani 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Ali Emiri”, *Mihrab*, S.6, s.187–191, 1 Şubat 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi ve Simyagerlik”, *Mihrab*, S.7, s.213–215, 15 Şubat 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi ve Simyagerlik”, *Mihrab*, S.8, s.245–248, 1 Mart 1340 (1924)

- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi Hayatının Sonlarında ”, Mihrab, S.11, s.348–350, 15 Nisan 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi’nin Şahsiyet ve Seciyesi”, Mihrab, S.12, s.379–381, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi’nin Hayatı”, Mihrab, S.13–14, s.356–361, 1 Haziran 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi’nin Hadise-i Katli”, Mihrab, S.15–16, s.483–486, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi’nin Felsefesi”, Mihrab, S.17–18, s.596–609, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Yusuf Ziya Yörükhan, “Şeyh Sühreverdi’nin Felsefesi”, Mihrab, S.19–20, s.657–685, 1 Eylül 1340 (1924)
- Ziyaeddin Fahri, “İbn-i Haldun’da İctimaiyat”, Mihrab, S.17–18, s.571–577, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Ziyaeddin Fahri, “İbn-i Haldun’da İctimaiyat”, Mihrab, S.19–20, s.649–654, 1 Eylül 1340 (1924)
- Ziyaeddin Fahri, “İbn-i Haldun’da İctimaiyat”, Mihrab, S.23, s.798–801, 1 Kasım 1340 (1924)

4.4.1.4. Musahabeler

- Abdülhak Hadi, “Şarkçılık ve Garpcılık”, Mihrab, S.2, s.38–42, 1 Kânunuevvel 1339
- Abdülhak Hadi, “Şarkçılık ve Garpcılık”, Mihrab, S.1, s.6–11, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- Abdülhak Hadi, “Şarkçılık ve Garpcılık”, Mihrab, S.6, s.163–169, 1 Şubat 1340 (1924)
- Ahmet Tevfik, “Din İslam Asrıdır” , Şen Yuva, S.1, s.2–3, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Ahmet Tevfik, “Din İslam Asrıdır” , Şen Yuva, S.4, s.1–2, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- Ahmet Tevfik, “Din İslam Asrıdır” , Şen Yuva, S.5, s.2, 1 Şubat 1341 (1925)
- Ahmet Tevfik, “Hakiki Dost Kimdir” , Şen Yuva, S.10, s.17, 24 Nisan 1341 (1925)
- Avni, “Gençlik ve İdeal”, Çığır, S.8, s.7-11, 25 Birinciteşrin 1931
- A. Refik Bey, “Kâinat ve Hayat”, Çığır, S.2, s.17–19, 10 İkincikanun 1931
- A(yın). F(e), “Asrî Kadınlar” , Şen Yuva, S.10, s.8, 24 Nisan 1341 (1925)
- Cevdet Kudret (Solok), “Bu Yazda Geçti”, Meşale S.8, s.16, 15 Teşrinievvvel 1928
- Esat Hilmi, “Veraset ve Terbiye” , Çağlayan, S.4, s.4–5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

- Feridun Hikmet, “Hayat ve Mektepler” , Çağlayan, S.2, s.2–3, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Hüseyin Şemi, “Yaşamak İçin”, Mihrab, S.4, s.97–99, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- İbrahim Hakkı, “Hayrül Halef Yetiştirmek” , Şen Yuva, S.9, s.1–2, 1 Nisan 1341 (1925)
- İbrahim Hakkı, “Hurafelerden korunmak ve Kurtulmak” , Şen Yuva, S.10, s.3, 24 Nisan 1341 (1925)
- Mehmet Ali Ayni, “İctimaiyat Dersleri”, Mihrab, S.21–22, s.705–710, 1 Ekim 1340 (1924)
- Mehmet Emin, “Terakki Etrafında Birleşemez miyiz?”, Mihrab, S.2, s.33–37, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Mehmet Emin, “Felsefe Neşriyatında Bir Terakki Hatvesi”, Mihrab, S.3, s.65–67, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Mehmet Emin, “Medrese”, Mihrab, S.5, s.129–131, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Mehmet Emin, “Medreselerde Eksik Olan Usul Tedris midir?”, Mihrab, S.6, s.161–163, 1 Şubat 1340 (1924)
- Mehmet Emin, “Tevhid-i Tedrisat Meselesi ve İlahiyat Fakültesi”, Mihrab, S.9, s.257–260, 15 Mart 1340 (1924)
- Mehmet Emin, “Server”, Mihrab, S.10, s.289–291, 1 Nisan 1340 (1924)
- Mehmet Emin, “Hakikaten Felsefe Zügürtüyüz”, Mihrab, S.15–16, s.465–467, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Muallim Ahmet, “Muallimliğin Manası ”, Çığır, S.2, s.27–28, 10 İkincikanun 1931
- Muallim İrfan, “Felsefe Muhasebeleri”, Çığır, S.8, s.4–7, 25 Birinciteşrin 1931
- Muallim İrfan, “Halledilmesi İcap Eden Bir Mesele”, Çığır, S.1, s.2–6, 10 Kânunuevvel 1930
- Muallim İrfan, “Hürriyete Hürriyet Yolu ile Erişilir”, Çığır, S.7, s.1–3, 10 Haziran 1931
- Muallim Şükrü, “Coğrafi Musahabeler”, Çığır, S.1, s.10–12, 10 Kânunuevvel 1930
- Muallim Şükrü, “Coğrafi Musahabeler”, Çığır, S.2, s.16–17, 10 İkincikanun 1931
- Muallim Şükrü, “Coğrafi Musahabeler”, Çığır, S.3, s.11–13, 10 Şubat1931
- Muallim Şükrü, “Coğrafi Musahabeler”, Çığır, S.4, s.19–23, 10 Mart1931
- Muallim Şükrü, “Coğrafi Musahabeler”, Çığır, S.5, s.11–14, 10 Nisan1931
- Muallim Şükrü, “Coğrafi Musahabeler”, Çığır, S.6, s.6–10, 10 Mayıs1931
- M(im). Hilmi, “Çocuk Velileriyle Hasbihal” , Şen Yuva, S.2, s.6–7, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Ömer Hulusi, “Nemay-ı Beden” , Şen Yuva, S.2, s.1–2, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Ömer Hulusi, “Muallim ve Mütalaa” , Şen Yuva, S.3, s.1–2–3, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- Ömer Hulusi, “İstiklal ve İstikbal” , Şen Yuva, S.5, s.1, 1 Şubat 1341 (1925)

- Ömer Hulusi, “Amel-i Âdem” , Şen Yuva, S.6, s.1–2, 15 Şubat 1341 (1925)
- Ömer Hulusi, “Aile ve Mektep” , Şen Yuva, S.10, s.1–2, 24 Nisan 1341 (1925)
- Rahmi Korkut, “Bugünkü Mekteplerimiz” , Şen Yuva, S.7, s.1–2, 3 Mart 1341 (1925)
- Ruhi Naci, “Usluba Dair” , Çağlayan, S.5, s.1–2, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Ruhi Naci, “Halk Edebiyatı Münakaşası” , Çağlayan, S.10, s.2–3, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, “Musahabe” , Çağlayan, S.11, s.2–3, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Ruhi Naci, “Tesadüf” , Çağlayan, S.12, s.2–3, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Şükrü Turgut, “Köylü Kardeşlerle Hasbıhal” , Şen Yuva, S.1, s.7, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Şükrü Turgut, “Köylü Kardeşlerle Hasbıhal” , Şen Yuva, S.2, s.4–5, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Vasfî , “Fazilet Mükâfatı”, Çığır, S.6, s.1–3, 10 Mayıs1931
- Vasfî, “İnkılâp ve İrşat”, Çığır, S.5, s.1–3, 10 Nisan1931
- Vasfî, “Kanun Karşısında Vazifemiz”, Çığır, S.3, s.1–4, 10 Şubat1931
- Yusuf Ziya, “Din Tedrisatı”, Mihrab, S.23, s.785–789, 1 Kasım 1340 (1924)
- Yusuf Ziya, “Gurabehane-i Laklakan”, Meşale S.6, s.16, 15 Eylül 1928
- Yusuf Ziya, “Hadis-i Şerif” , Mihrab, S.1, s.1–6, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- Yusuf Ziya, “Hindistan’da İstiklal Mücadeleleri”, Mihrab, S.17–18, s.545–548, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Yusuf Ziya, “Meşale”, Meşale S.1, s.16, 1 Temmuz 1928
- Yusuf Ziya, “Terbiye Musahabeleri”, Mihrab, S.13–14, s.385–393, 1 Haziran 1340 (1924)
- Yusuf Ziya, “Türk Harfleri”, Meşale S.5, s.16, 1 Eylül 1928
- Yusuf Ziya, “...”, Meşale S.2, s.16, 15 Temmuz 1928
- Yusuf Ziya, “...”, Meşale S.3, s.16, 1 Ağustos 1928

4.4.1.5. Tercümeleler

- Abide Nazif, “Hikye (İtalyancadan) ” , Şen Yuva, S.14, s.5–6–7, 4 Kanunuevvel 1341 (1925)
- Avni ve İhsan, “Russo’nun Emili Tercümesi ” , Çığır, S.5, s.14–15, 10 Nisan 1931
- Avni ve İhsan, “Russo’nun Emili Tercümesi ” , Çığır, S.6, s.10–12, 10 Mayıs 1931
- Avni ve İhsan, “Russo’nun Emili Tercümesi ” , Çığır, S.7, s.9–11, 10 Haziran 1931
- A(yın) Mahzar, “Natalya Davidovna (E. Koprın’dan)”, Meşale S.2, s.13–14–15, 15 Temmuz 1928
- A(yın) Gaffar, “Kadın Kalbi (Yanta Leymon’dan)”, Meşale S.4, s.6–7–8, 15 Ağustos 1928

- Ali Nihat, “Şeyh Sadi’nin Gülistanından” , Şen Yuva, S.10, s.9–10–11, 24 Nisan 1341 (1925)
- Baha, “Mektep Kooperatifleri (Por Leere Nouvelle Mecmuasından)”, Çığır, S.5, s.22–23, 10 Nisan1931
- Bedrettin, “Tayfa”, Meşale S.5, s.12–13, 1 Eylül 1928
- Bedrettin, “Hakemler(Piyermak Orlon’dan)”, Meşale S.3, s.14–15, 1 Ağustos 1928
- Bedrettin, “Büyücü Kadının Kızı (Bellesko İbones’dan)”, Meşale S.7, s.7–8–9, 1 Teşrinievvel 1928
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.5, s.25–26, 10 Nisan 1931
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.6, s.21–23, 10 Mayıs 1931
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.7, s.21–25, 10 Haziran 1931
- Behiç Enver, “Balthasar (Anatole France’dan)”, Çığır, S.8, s.21–24,27, 25 Birinciteşrin 1931
- Eşref, “Ateş Semenderi ” , Şen Yuva, S.13, s.2-3, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- E(lif). B(e), “Anadolu Coğrafyasına Sathi Bir Bakış (Diaur Pie Bansc’dan)”, Mihrab, S.26, s.67–71, 1 Şubat 1341 (1925)
- Fevzi Cemil, “Genç Muallim Namzetlerine (İngilizceden Tercüme)”, Çığır, S.4, s.23–24, 10 Mart1931
- Hulusi. A(yın), “Hikâye (Almancadan)” , Şen Yuva, S.6, s.9–10, 15 Şubat 1341 (1925)
- İmzasız, “Ders Mevzularının Talebe Tarafından İntihabı (D. Bayer’dan)”, Çığır, S.8, s.15–16, 25 Birinciteşrin 1931
- İmzasız, “Dönmeler (Jean Brun Hearts ve Camile Vallax’dan)”, Mihrab, S.5, s.150–154, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Salih Zeki, “Zavallı Piyer (Henry Hate’dan)”, Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvel 1928
- Vasfi Mahir, ”Deli(Gay Da Maupassant’dan)”, Meşale S.6, s.12–13–14, 15 Eylül 1928
- Yaşar Nabi, “Bir Üstadın Doğuşu (Andre Murova’dan)”, Meşale S.3, s.4–5–6, 1 Ağustos 1928

4.4.1.6. Hatıra ve Gezi Yazıları

- Birisi, “Sinemada” , Çağlayan, S.5, s.8–9, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Hilmi, “Senide Unutmuyayım Fahire ” , Şen Yuva, S.10, s.14, 24 Nisan 1341 (1925)
- İmzasız, “Yosunlu Dere Hatıratından” , Çağlayan, S.5, s.14, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- Işıklı Bucak, “Atıf’ın Defterinden” , Şen Yuva, S.6, s.5–6, 15 Şubat 1341 (1925)

- Kadriye Hüseyin, “Kaygusuz Sultanda Bir Nevruz Sabahı”, Mihrab, S.15–16, s.472–479, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Meluki Tıflar”, Mihrab, S.17–18, s.554–560, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Meluki Tıflar”, Mihrab, S.19–20, s.633–640, 1 Eylül 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Meluki Tıflar”, Mihrab, S.21–22, s.725–731, 1 Ekim 1340 (1924)
- Nuri Ahmet, “Hatıra Defterinden”, Şen Yuva, S.8, s.10–11, 16 Mart 1341 (1925)
- Perihan, “Bir Sonbahar Gezintisi”, Çağlayan, S.2, s.14–15, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Rahmi Korkut, “İlim Başka... İdare Başka”, Şen Yuva, S.1, s.4–5, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Saniye Nuri, “Seyahat Arzusu”, Şen Yuva, S.9, s.6–7, 1 Nisan 1341 (1925)
- Tekin, “İhtiyar Bir Kızın Hatıraları”, Çağlayan, S.9, s.10–11, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Zehra Ali Rıza, “Nasıl Muallim Oldum? ”, Şen Yuva, S.12, s.3–4, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Zehra Ali Rıza, “Kadın Nedir? ”, Şen Yuva, S.13, s.5–6–7, 17 Teşrinisani 1341 (1925)

4.4.1.7. Mülakatlar

- Bedrettin, “İntihal Dedikodusu Etrafında”, Meşale S.2, s.3, 15 Temmuz 1928
- Bedrettin, “İntihal Dedikodusuna Reşat Nuri Bey Ne Diyor?”, Meşale S.2, s.12, 15 Temmuz 1928

4.4.1.8. Hitabeler

- Ali Nihat, “Hitabe”, Şen Yuva, S.3, s.4–5, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- Ali Nihat, “Hitabe”, Şen Yuva, S.4, s.2, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- Ali Nihat, “Hitabe”, Şen Yuva, S.5, s.6–7, 1 Şubat 1341 (1925)
- Ali Nihat, “Hitabe”, Şen Yuva, S.6, s.2–3–4, 15 Şubat 1341 (1925)
- Ali Nihat, “Mekteplilerle Konuşma”, Şen Yuva, S.9, s.4–5–6, 1 Nisan 1341 (1925)
- Çığır, “İrtica Münasebetiyle Halkımıza”, Çığır, S.2, s.28–31, 10 İkincikanun 1931
- Hamiyet Hanım, “İrtica Münasebetiyle Bir Talebenin Nutku”, Çığır, S.3, s.29–30, 10 Şubat 1931

4.4.1.9. Muhtelif Yazılar

- Alp Tahsin, “İmtihanlar Münasebetiyle”, Çağlayan, S.8, s.6–7, 1 Şubat 1926 Pazartesi

- Avni, “İktisadi Zafer”, Çığır, S.4, s.8–11, 10 Mart 1931
- Avni, “Bir Tetkik Tenkidine Cevap”, Çığır, S.5, s.30–32, 10 Nisan 1931
- A.Refik Bey, “Nişancı”, Çığır, S.1, s.28–31, 10 Kânunuevvel 1930
- A(yın). Fuat, “Kütüphanelerde Islahat Münasebetiyle”, Mihrab, S.13–14, s.449–452, 1 Haziran 1340 (1924)
- Burhan, “Gurbette”, Çağlayan, S.1, s.16, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Cemal Evrenus, “Bahar ve Şifa”, Mihrab, S.13–14, s.394–395, 1 Haziran 1340 (1924)
- Cemal Evrenus, “Sabah Ezanını Dinlerken”, Mihrab, S.15–16, 4s.479–480, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Çığır, “Sergi”, Çığır, S.7, s.28–30, 10 Haziran 1931
- Demir Taş, “Ufukta Bir Yolcu”, Çığır, S.5, s.20–21, 10 Nisan 1931
- Ekrem Yaver, “Ayın Sözleri”, Çağlayan, S.15, s.8–9, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Ekrem Yaver, “İsteseydin”, Çağlayan, S.13, s.10–11, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Erenköylü, “İktisat Hakkında”, Çığır, S.2, s.22, 10 İkincikanun 1931
- Eşref, “Tatlı Su Polipi”, Şen Yuva, S.14, s.2, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- E(lif). S(in), “Falcılık”, Şen Yuva, S.2, s.5–6, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- Gazali, “Kâinatı Tekâmül-ü Aşk”, Çağlayan, S.2, s.4, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Hamiyet Hanım, “Abla Nasihati”, Çığır, S.5, s.16–18, 10 Nisan 1931
- Hamiyet Hanım, “Kaçaklar”, Çığır, S.7, s.19–21, 10 Haziran 1931
- Harabani, “Hikmet Kırıntıları”, Çağlayan, S.2, s.11, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- Harabani, “Mektep Kırıntıları”, Çağlayan, S.1, s.15, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- Haydar Mehmet, “Felsefe İlmine Bir Nazar”, Çağlayan, S.7, s.12-13, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Hikmet Fahri, “Parazitler ve Parazitlere Dair”, Çığır, S.3, s.5–7, 10 Şubat 1931
- Hilmi, “Ders Numunesi”, Şen Yuva, S.3, s.7, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- Hilmi Ziya, “Anadolu Tarihinde Ruhîyat Müşahedeleri”, Mihrab, S.15–16, s.529–530, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Hilmi Ziya, “Yıldızlara Kadar”, Mihrab, S.3, s.77–78, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- İhsan Kaya, “Muhterem Giresun ve Görele Halkına”, Şen Yuva, S.6, s.8, 15 Şubat 1341 (1925)
- İmzasız, “Aşka, Kadına Dair”, Çağlayan, S.2, s.8, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- İmzasız, “Aşka, Kadına Dair”, Çağlayan, S.3, s.5, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- İmzasız, “Aşka, Kadına Dair”, Çağlayan, S.4, s.9, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- İmzasız, “Aşka, Kadına Dair”, Çağlayan, S.5, s.4, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

- İmzasız, “Aşka, Kadına Dair” , Çağlayan, S.6, s.5, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- İmzasız, “Aşka, Kadına Dair” , Çağlayan, S.7, s.14, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- İmzasız, “Bercesteler” , Çağlayan, S.6, s.6, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- İmzasız, “Bercesteler” , Çağlayan, S.7, s.6, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- İmzasız, “Bercesteler” , Çağlayan, S.8, s.4–5, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- İmzasız, “Çığır’ın Vecizeleri”, Çığır, S.2, s.19, 10 İkincikanun 1931
- İmzasız, “Çığır’ın Vecizeleri”, Çığır, S.3, s.8, 10 Şubat 1931
- İmzasız, “Çığır’ın Vecizeleri”, Çığır, S.4, s.11, 10 Mart 1931
- İmzasız, “Çığır’ın Vecizeleri”, Çığır, S.5, s.8, 10 Nisan 1931
- İmzasız, “Çığır’ın Vecizeleri”, Çığır, S.6, s.5, 10 Mayıs1931
- İmzasız, “Çığır’ın Vecizeleri”, Çığır, S.7, s.8, 10 Haziran 1931
- İmzasız, “Mehtaba Karşı” , Çağlayan, S.3, s.9, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- İsmail Hakkı, “Mutasavvıfı Sözler mi, Tasavvufun Zaferleri mi? ”, Mihrab, S.23, s.817–824, 1 Kasım 1340 (1924)
- İsmail Hakkı, “Mutasavvıfı Sözler mi, Tasavvufun Zaferleri mi? ”, Mihrab, S.24, s.873–880, 1 Aralık 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Serap”, Mihrab, S.7, s.209–210, 15 Şubat 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Serap”, Mihrab, S.8, s.244–245, 1 Mart 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Serap”, Mihrab, S.9, s.271–272, 15 Mart 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “ Serap”, Mihrab, S.10, s.311–313, 1 Nisan 1340 (1924)
- Kadriye Hüseyin, “Serap”, Mihrab, S.11, s.335–337, 15 Nisan 1340 (1924)
- Kâzım Nami, “İzciliğe Dair”, Çağlayan, S.9, s.2–4, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Kemal Bey, “Milli Ses Bilgisi Nazariyatına Muhtacız”, Çığır, S.3, s.14–16, 10 Şubat 1931
- Kemal Bey, “Musikimiz Hakkında Bir Düşünce”, Çığır, S.2, s.12–13, 10 İkincikanun 1931
- Kemal Bey, “Ölçülerimiz”, Çığır, S.5, s.23–24, 10 Nisan 1931
- Kemal Bey, “Ses Dizilerimiz”, Çığır, S.4, s.25–27, 10 Mart 1931
- Mehmet Sadıkî, “Bir Damla”, Mihrab, S4, s.112–114, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Muallim Sıdkı, “İnkisarın Sesi”, Çığır, S.3, s.7–8, 10 Şubat 1931
- Muallim Vasfî, “İktisat Mefhumundan Çıkardığımız Mana Böylemi Olmalı?”, Çığır, S.1, s.7-8, 10 Kânunuevvel 1930
- Muzaffer Şadi, “Severim, Sevmem”, Çığır, S.4, s.6–8, 10 Mart 1931
- Mümtaz Bey, “Resim ve El İşinin Tedrisatta Mevkii ”, Çığır, S.6, s.17–21, 10 Mayıs1931
- Mümtaz Bey, “Resim ve El İşinin Tedrisatta Mevkii ”, Çığır, S.7, s.12–19, 10 Haziran 1931
- Münir Mehmet, “Determinizm ve Hürriyet” , Çağlayan, S.10, s.13, 1 Mart 1926 Pazartesi

- M(im). Şeref, “Anadolu’da Madeni Sular”, Mihrab, S.23, s.802–808, 1 Kasım 1340 (1924)
- M(im). Şeref, “Anadolu’da Madeni Sular”, Mihrab, S.24, s.854–858, 1 Aralık 1340 (1924)
- M(im). Şeref, “Anadolu’da Berekât”, Mihrab, S.25, s.26–31, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- M(im). Şeref, “Anadolu Kitabiyatı”, Mihrab, S.28, s.166–172, 1 Nisan 1341 (1925)
- M(im). Şeref, “Yeryüzünde ve Anadolu’da Buğday Mıntıkları”, Mihrab, S.26, s.76–79, 1 Şubat 1341 (1925)
- M(im). Şeref, “Yeryüzünde ve Anadolu’da Buğday Mıntıkları”, Mihrab, S.27, s.120–126, 1 Mart 1341 (1925)
- Muallime Nebahat, “Musiki Nedir?” , Şen Yuva, S.5, s.3–4, 1 Şubat 1341 (1925)
- Rahmi Korkut, “Leyleklerin Hayatı” , Şen Yuva, S.4, s.3–4–5, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- S(in). K(ef), “İlahiyat Fakültesi, Yeni Neşriyat ve Azerbaycan İstiklali”, Mihrab, S.13–14, s.462–464, 1 Haziran 1340 (1924)
- Süleyman Seri, “Asri ve Medeni İhtiyacımızdan Dans” , Şen Yuva, S.14, s.9–10, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- Şahabettin Murat Bey, “Fransa Encümeni Danişi”, Çığır, S.4, s.28–29, 10 Mart 1931
- Şeyh Saffet, “Tasavvuf Daima Muzafferdir”, Mihrab, S.26, s.71–76, 1 Şubat 1341 (1925)
- Şükrü, “Bi Günahım” , Çağlayan, S.6, s.14–15, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Şükrü Turgut, “Baba ile Oğul” , Şen Yuva, S.7, s.4, 3 Mart 1341 (1925)
- Şükrü Turgut, “Kanarya Diyor ki” , Şen Yuva, S.13, s.8, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- Tahir Harimi, “Tarihi Hikmette Sofiler”, Mihrab, S.23, s.808–816, 1 Kasım 1340 (1924)
- Tahir Harimi, “Tarihi Hikmette Sofiler”, Mihrab, S.24, s.858–865, 1 Aralık 1340 (1924)
- Tahsin Bey, “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Çığır, S.1, s.18–19, 10 Kânunuevvel 1930
- Tahsin Bey, “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Çığır, S.2, s.19–21, 10 İkincikanun 1931
- Tahsin Bey, “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Çığır, S.3, s.9–10, 10 Şubat 1931
- Tahsin Bey, “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Çığır, S.4, s.15–19, 10 Mart 1931
- Tahsin Bey, “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Çığır, S.5, s.19–20, 10 Nisan 1931
- Tahsin Bey, “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Çığır, S.6, s.23–24, 10 Mayıs 1931
- Tahsin Bey, “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Çığır, S.7, s.17–19, 10 Haziran 1931
- Tekin, “Göl” , Çağlayan, S.1, s.10, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- T(ı). Karaoğuz, “Su Kızı” , Çağlayan, S.8, s.2–3, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- Urfalı Mahmut, “Seciye ve Zekâ”, Mihrab, S.17–18, s.609–613, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Vasfi Bey, “Bir Anadolu Köylüsünün Kazancı”, Çığır, S.2, s.13–15, 10 İkincikanun 1931
- Vasfi Bey, “Üsküp’te Bulunan Bir Heykel”, Çığır, S.6, s.27–32, 10 Mayıs 1931
- Yusuf İzzet, “Ölüleri Ziyaret” , Çağlayan, S.2, s.15, 1 Teşrinisani 1341

Yusuf Niyazi, “Bayram” , Şen Yuva, S.10, s.19, 24 Nisan 1341 (1925)

Yusuf Ziya, “Ebu Süfyan ile Herakliyus’un Mülakatı”, Mihrab, S.2, s.43–48, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)

Ziyaeddin Fahri, “Anadolu’da Sıcak, Soğuk, Madeni Su Pınarları”, Mihrab, S.21–22, s.769–778, 1 Ekim 1340 (1924)

4.4.1.10. Tarih ile İlgili Yazılar

Ahmet Hikmet, “11. Asır Hicride Türk Menba-ı İrfanı”, Mihrab, S.19–20, s.625–633, 1 Eylül 1340 (1924)

Ahmet Hikmet, “11. Asır Hicride Türk Menba-ı İrfanı”, Mihrab, S.21–22, s.715–774, 1 Ekim 1340 (1924)

Ahmet Hikmet, “11. Asır Hicride Türk Menba-ı İrfanı”, Mihrab, S.24, s.835–845, 1 Aralık 1340 (1924)

Ali Raşit, “Karadeniz’in Tarihçesi” , Şen Yuva, S.9, s.3–4, 1 Nisan 1341(1925)

Ali Raşit, “Karadeniz’in Tarihçesi” , Şen Yuva, S.10, s.6–7, 24 Nisan 1341 (1925)

Camî, “Seyit Battal Gazi ve Digenis Akritos Destanları”, Mihrab, S.7, s.197–203, 15 Şubat 1340 (1924)

Elbistanlı Mükremin Dalîl “Musul’da Selçuklu Valileri”, Mihrab, S.1, s.20–27, 15 Teşrinisani 1339 (1923)

Hilmi Ziya, “Orta Asya’da Türkmen”, Mihrab, S.8, s.237–244, 1 Mart1340 (1924)

Hilmi Ziya, “Orta Asya’da Türkmen”, Mihrab, S.9, s.276–280, 15 Mart1340 (1924)

Hilmi Ziya, “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Mihrab, S.10, s.313–316, 1 Nisan 1340 (1924)

Hilmi Ziya, “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Mihrab, S.11, s.337–342, 15 Nisan1340 (1924)

Hilmi Ziya, “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Mihrab, S.12, s.372–377, 1 Mayıs 1340 (1924)

Hilmi Ziya, “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Mihrab, S.15–16, s.480–483, 1 Temmuz 1340 (1924)

Hilmi Ziya, “Selçukluların İnfiradı Zamanında Konya”, Mihrab, S.17–18, s.563–571, 1 Ağustos 1340 (1924)

İmzasız, “Dönmeler (Jean Brun Hearts ve Camile Vallax’dan)”, Mihrab, S.5, s.150–154, 15 Kânunusani 1340 (1924)

- Kemalettin, “Habeşistan” , Şen Yuva, S.4, s.6–7, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- Kemalettin, “Habeşistan Tarihi” , Şen Yuva, S.6, s.10, 15 Şubat 1341 (1925)
- Kemalettin, “Habeşistan’ın Tarihçesi” , Şen Yuva, S.7, s.8–9, 3 Mart 1341 (1925)
- Refet, “Kırgız ve Kazaklar”, Mihrab, S.3, s.82–83, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Tahir Harimi, “Tarih Medeniyetinde Kütüphaneler”, Mihrab, S.12, s.364–372, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Tahir Harimi, “Tarih Medeniyetinde Kütüphaneler”, Mihrab, S.13–14, s.352–355, 1 Haziran 1340 (1924)

4.4.1.11. Eğitim ile İlgili Yazılar

- Baha, “Mektep Kooperatifleri (Por Leere Nouvelle Mecmuasından)”, Çığır, S.5, s.22–23, 10 Nisan1931
- Eyüp Hamdi, “Mektep ve Aile Yardımlaşmaları”, Çığır, S.7, s.4–7, 10 Haziran 1931
- Eyüp Hamdi, “Orta Mekteplerde Usul Meselesi”, Çığır, S.6, s.3–5, 10 Mayıs1931
- Fevzi Cemil, “Genç Muallim Namzetlerine (İngilizceden Tercüme)”, Çığır, S.4, s.23–24, 10 Mart1931
- İmzasız, “Çocuğu Serbest Bırakınız” , Çağlayan, S.5, s.15, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- İmzasız, “Muallimin On Vasiyeti” , Çağlayan, S.6, s.10–11, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Mehmet Ali, “Mektep” , Şen Yuva, S.10, s.4–5, 24 Nisan 1341 (1925)
- Mehmet Ali Ayni, “Vuzuhsuzluk”, Mihrab, S.11, s.342–347, 15 Nisan 1340 (1924)
- Mehmet Emin, “Hazımsızlık Devri”, Mihrab, S.1, s.11–16, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- Muallim İrfan, “Devlet ve Maarif”, Çığır, S.5, s.4–8, 10 Nisan1931
- Muallim İrfan, “Hayat ve Mektep”, Çığır, S.4, s.1-6, 10 Mart1931
- Vasfi, “İlk Mekteplerle Tali Mektepler Arasındaki Uçurum”, Çığır, S.2, s.1–10, 10 İkincikanun 1931
- Vasfi, “Türk İnkılâbının İmha Ettiği Bir Akide Karşısında Mekteplerin Vazifesi”, Çığır, S.4, s.12–15, 10 Mart1931
- Yusuf Ziya, “Kınalızade Ali Efendi’nin Terbiye Telakkisi”, Mihrab, S.4, s.100–105, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Yusuf Ziya, “Nasır Tusi’nin Terbiye Telakkisi”, Mihrab, S.5, s.132–140, 15 Kânunusani 1340 (1924)

4.4.1.12. Sağlık İle İlgili Yazılar

Doktor Kadri Raşit, “İslam’da Nüfus ve Çocuk”, Mihrab, S.1, s.16–20, 15 Teşrinisani 1339 (1923)

Doktor Kadri Raşit, “Çocuğa Muhabbet ve Aile Yuvasında Refah Meselesi”, Mihrab, S.2, s.48–51, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)

Doktor Ziya Kenan Raşit, “İnsan ve Su”, Mihrab, S.28, s.156–159, 1 Nisan 1341 (1925)

Hilali Ahmer, “Sıtma Humması”, Şen Yuva, S.8, s.1,10, 16 Mart 1341 (1925)

4.4.1.13. Ziraat İle İlgili Yazılar

Avni, “Arıcılık 1”, Şen Yuva, S.10, s.18–19–20, 24 Nisan 1341 (1925)

Avni, “Arıcılık 2”, Şen Yuva, S.12, s.10–11, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)

4.4.1.14. İktisat İle İlgili Yazılar

İmzasız, “Petrol”, Şen Yuva, S.14, s.11, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)

4.4.1.15. Spor İle İlgili Yazılar

Esat Adil, “Spor Bir Tehlike Halini alıyor”, Çağlayan, S.2, s.12–13, 1 Teşrinisani 1341 (1925)

Esat Adil, “Spor Vasıta mı Bir Gaye mi Olmalıdır?”, Çağlayan, S.1, s.11–12, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

İmzasız, “Kardeşlik Maçı”, Şen Yuva, S.11, s.10–11, 15 Mayıs 1341 (1925)

Nezahat, “Espor”, Mihrab, S.7, s.211–213, 15 Şubat 1340 (1924)

Nezahat, “Espor”, Mihrab, S.8, s.250–253, 1 Mart 1340 (1924)

4.4.1.16. Kitabiyat

Ali Nihat, “Şeyh Sadi’nin Gülistanından”, Şen Yuva, S.10, s.9–10–11, 24 Nisan 1341 (1925)

Mustafa Şekip, “İslam”, Mihrab, S.7, s.193–196, 15 Şubat 1340 (1924)

Ziyaeddin Fahri, “İbn-i Haldun’da İctimaiyat”, Mihrab, S.17–18, s.571–577, 1 Ağustos 1340 (1924)

4.4.1.17. Edebiyat ve Sanat Konulu Makaleler, Yazılar

- Ahmet Halil, “İki Mechul Şaire”, Mihrab, S.19–20, s.654–657, 1 Eylül 1340 (1924)
- Ahmet Halil, “İki Mechul Şaire”, Mihrab, S.21–22, s.753–754, 1 Ekim 1340 (1924)
- Ahmet Haşim, “Hayatta Olduğu Gibi”, Meşale S.2, s.1–2, 15 Temmuz 1928
- Ahmet Haşim, “Edebî Eser Bir Vesikadır”, Meşale S.3, s.1, 1 Ağustos 1928
- Ahmet Haşim, “Şair Ahlakı”, Meşale S.5, s.1, 1 Eylül 1928
- Ahmet Haşim, “Yeni Sanatkârlar”, Meşale S.6, s.5–6, 15 Eylül 1928
- Ali Suat, “Dini Edebiyat”, Mihrab, S.19–20, s.640–649, 1 Eylül 1340 (1924)
- Ali Suat, “Dini Edebiyat”, Mihrab, S.21–22, s.732–738, 1 Ekim 1340 (1924)
- Ali Şevket, “Fransız Edebiyatına Bir Nazar”, Çağlayan, S.7, s.10, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- Ali Şevket, “Fransız Edebiyatına Bir Nazar”, Çağlayan, S.9, s.8, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- Asım İsmet, “Rusya ve Cihan Edebiyatı”, Çağlayan, S.15, s.12–15, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Asım İsmet, “Rus Edebiyatından”, Çağlayan, S.13, s.2–5, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Avram Galetini, “Latin Harflerine Dair”, Çağlayan, S.14, s.12–13, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- A. Refik Bey, “Anadolu Lügatleri Münasebetiyle”, Çığır, S.8, s.30–32, 25 Birinciteşrin 1931
- Bedrettin, “İntihal Dedikodusu Etrafında”, Meşale S.2, s.3, 15 Temmuz 1928
- Bedrettin, “İntihal Dedikodusuna Reşat Nuri Bey Ne Diyor?”, Meşale S.2, s.12, 15 Temmuz 1928
- Esat Adil, “Serbest Nazım”, Çağlayan, S.15, s.6–8, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Gazali, “Türklerin İlk Şairleri”, Çağlayan, S.13, s.15, 15 Nisan 1926 Perşembe
- Kâzım Namî, “Türkçe Meselesi”, Çağlayan, S.6, s.2–3, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- Kenan Hulûsî, “Portre”, Meşale S.2, s.10–11, 15 Temmuz 1928
- Mehmet Akif, “İnşad”, Çağlayan, S.11, s.6–8, 15 Mart 1926 Pazartesi
- Mehmet Akif, “İcat ve Mevzu”, Çağlayan, S.12, s.6–7, 1 Nisan 1926 Perşembe
- Mehmet Akif, “İntikat”, Çağlayan, S.14, s.2–3, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Mehmet Akif, “Plan”, Çağlayan, S.15, s.2–4, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- Mehmet Akif, “Tasvir”, Çağlayan, S.10, s.6–7, 1 Mart 1926 Pazartesi
- Mehmet Rauf, “Edebiyat mı?”, Meşale S.6, s.1–2, 15 Eylül 1928
- Nurettin İbrahim, “Anadolu’da Halk Şairleri”, Çağlayan, S.14, s.6–8, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- Yaşar Nabi, “Dünkü ve Bugünkü Edebiyatımız”, Meşale S.8, s.1, 15 Teşrinievvel 1928

Yusuf Ziya, “Kârî Gözüyle”, Meşale S.7, s.1, 1 Teşrinievvel 1928

4.4.1.18. Tiyatro

Avni, “Koltukçu Ahmet Efendi”, Çığır, S.6, s.12–16, 10 Mayıs1931

Avni, “Kubilay’ın Tabutunun Karşısında”, Çığır, S.7, s.27–28, 10 Haziran 1931

A. Refik Bey, “Bir Pazarlık”, Çığır, S.1, s.20–27, 10 Kânunuevvel 1930

Muzaffer Şadi, “Ölü Şair”, Çığır, S.1, s.31–32, 10 Kânunuevvel 1930

Muzaffer Şadi, “Ölü Şair”, Çığır, S.2, s.31–32, 10 İkincikanun 1931

Muzaffer Şadi, “Ölü Şair”, Çığır, S.3, s.31–32, 10 Şubat 1931

Muzaffer Şadi, “Ölü Şair”, Çığır, S.4, s.33, 10 Mart 1931

Muzaffer Şadi, “Ölü Şair”, Çığır, S.5, s.33, 10 Nisan 1931

Suat Derviş, “Tiyatro Mevsimi Münasebetiyle”, Meşale S.8, s.2–3, 15 Teşrinievvel 1928

4.4.1.19. Meşale Dergisi ile İlgili Yazılar

Ahmet Haşim, “Yedi Meşaleciler ”, Meşale S.1, s.1, 1 Temmuz 1928

Yusuf Ziya, “Meşale ”, Meşale S.1, s.16, 1 Temmuz 1928

Yusuf Ziya, “...”, Meşale S.2, s.16, 15Temmuz 1928

4.4.1.20. Romanlar

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.3, s.91–96, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.4, s.123–128, 1 Kânunusani 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.5, s.154–160, 15 Kânunusani 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.9, s.285–288, 15 Mart 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.10, s.317–320, 1 Nisan 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.11, s.350–352, 15 Nisan 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.12, s.382–384, 1 Mayıs 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.15–16, s.536–545, 1 Temmuz 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.17–18, s.617–624, 1 Ağustos 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.19–20, s.685–704, 1 Eylül 1340 (1924)

Babanzade Reşit, “Hayy Bin Yekzan”, Mihrab, S.21–22, s.779–784, 1 Ekim 1340 (1924)

Bedrettin, “Tayfa”, Meşale S.5, s.12–13, 1 Eylül 1928

4.4.1.21. Masallar

Anonim, “Kurnaz ve Sadık Çoban” , Şen Yuva, S.2, s.8, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)

Anonim, “Boğa ile Geyik” , Şen Yuva, S.4, s.3, 15 Kânunusani 1341 (1925)

Arif Nihat (Asya), “Dev Amcanın Avı” , Çağlayan, S.14, s.10–11, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

A(yın). M(im), “Tilkinin Kurnazlığı” , Şen Yuva, S.13, s.10–11, 17 Teşrinisani 1341 (1925)

Kadriye Hüseyin, “İran Masalı”, Mihrab, S.25, s.14–22, 1 Kânunusani 1341 (1925)

Kadriye Hüseyin, “İran Masalı”, Mihrab, S.26, s.58–67, 1 Şubat 1341 (1925)

Kadriye Hüseyin, “İran Masalı”, Mihrab, S.27, s.108–116, 1 Mart 1341 (1925)

Kadriye Hüseyin, “Mısır Masalı”, Mihrab, S.23, s.790–797, 1 Kasım 1340 (1924)

Kadriye Hüseyin, “Mısır Masalı”, Mihrab, S.24, s.846–853, 1 Aralık 1340 (1924)

M(im). Celal, “Ayaz Paşa” , Şen Yuva, S.10, s.15–16, 24 Nisan 1341 (1925)

Rahmi Korkut, “Çift Kızlar ” , Şen Yuva, S.12, s.5, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)

Rahmi Korkut, “Çift Kızlar ” , Şen Yuva, S.13, s.4, 17 Teşrinisani 1341 (1925)

Rahmi Korkut, “Çift Kızlar ” , Şen Yuva, S.14, s.4–5, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)

Semih Rufai, “Çin Masalı”, Mihrab, S.28, s.147–156, 1 Nisan 1341 (1925)

4.4.1.22. Eleştiri Yazıları

Faruk Sadıkî, “Medrese”, Mihrab, S.6, s.181–187, 1 Şubat 1340 (1924)

Hasan Ali, “İlim Düşmanlığı”, Mihrab, S.10, s.308–310, 1 Nisan 1340 (1924)

Hüseyin Şemi, “Seleflerimizi Tanıyalım”, Mihrab, S.6, s.177–181, 1 Şubat 1340 (1924)

Mehmet Emin, “Mekteplerimize Dair”, Mihrab, S.28, s.145–146, 1 Nisan 1341 (1925)

Mehmet Emin, “Mütefekkirler Arasında Perişanlık”, Mihrab, S.24, s.833–834, 1 Aralık 1340 (1924)

Tahir Harimi, “Tarih Medeniyetinde Kadın”, Mihrab, S.15–16, s.530–536, 1 Temmuz 1340 (1924)

Tekin, “Kıyamet” , Çağlayan, S.3, s.10, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)

Yusuf Ziya, “İslam Tarihi”, Mihrab, S.25, s.1–13, 1 Kânunusani 1341 (1925)

4.4.1.23. Mektuplar

Ali Ekrem (Bolayır), “Ali Ekrem Bey’in Mektubu” , Çağlayan, S.4, s.2, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

B(e). N(un), “Ona” , Çağlayan, S.3, s.11, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)

Fuat, “Mektup” , Çağlayan, S.15, s.4–5, 15 Mayıs 1926 Cumartesi

Gönül Kızı, “Aforoz” , Çağlayan, S.3, s.12–13, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)

Gönül Kızı, “Ayrılık Çeşmesi” , Çağlayan, S.4, s.10–11, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

Gönül Kızı, “Çağlayan Kenarında” , Çağlayan, S.2, s.10–11, 1 Teşrinisani 1341 (1925)

Gönül Kızı, “Dün Gece” , Çağlayan, S.9, s.6–7, 15 Şubat 1926 Pazartesi

Gönül Kızı, “Ferman Okunurken” , Çağlayan, S.14, s.4–5, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

Gönül Kızı, “Gönül Diyarı” , Çağlayan, S.6, s.8–9, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)

Gönül Kızı, “Haset ve Şüphe Çocuklarına” , Çağlayan, S.5, s.6–7, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1926)

Gönül Kızı, “Kuruyan Gül” , Çağlayan, S.10, s.4–5, 1 Mart 1926 Pazartesi

Gönül Kızı, “Onun Yadigârları” , Çağlayan, S.15, s.10–11, 15 Mayıs 1926 Cumartesi

Gönül Kızı, “Öldüğüm Gece” , Çağlayan, S.7, s.8–9, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)

Gönül Kızı, “Ruhumda Kasırga” , Çağlayan, S.13, s.8–9, 15 Nisan 1926 Perşembe

Gönül Kızı, “Seher Vaktinde” , Çağlayan, S.12, s.4–5, 1 Nisan 1926 Perşembe

Gönül Kızı, “Şehit Kızı” , Çağlayan, S.11, s.4–5, 15 Mart 1926 Pazartesi

Gönül Kızı, “Tufan Gecesi” , Çağlayan, S.8, s.8–9,16, 1 Şubat 1926 Pazartesi

Gönül Kızı, “Zavallı Ay” , Çağlayan, S.1, s.5, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

Halil Halit, “Abdülhak Hamit Bey’in Gayri Münteşer Mektupları”, Mihrab, S.7, s.203–206, 15 Şubat 1340 (1924)

Halil Halit, “Abdülhak Hamit Bey’in Gayri Münteşer Mektupları”, Mihrab, S.8, s.231–237, 1 Mart 1340 (1924)

Halil Halit, “Abdülhak Hamit Bey’in Gayri Münteşer Mektupları”, Mihrab, S.11, s.332–333, 15 Nisan 1340 (1924)

Nermin Hamit, “Ayrılık Günü” , Çağlayan, S.10, s.15–16, 1 Mart 1926 Pazartesi

Nermin Hamit, “Deniz” , Çağlayan, S.14, s.14, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

Suat Ekrem, “Bir Mektup” , Çağlayan, S.1, s.8–9, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

Sermet, “Bir Veda Mektubu” , Çağlayan, S.2, s.9, 1 Teşrinisani 1341 (1925)

4.4.1.24. Dinî Konulu Yazılar

- A(yın). H(e),“ Faiz Esareti”, Mihrab, S.15–16, s.487–497, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Babanzade Reşit,“ Tercümelerin Hakkında İzahat”, Mihrab, S.10, s.298–305, 1 Nisan 1340 (1924)
- Cemal Evrenus, “ Mihrak-ı Aşkî Sucuda Geldim”, Mihrab, S.17–18, s.360–362, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Cemal Evrenus, “ Mihrak-ı Aşkî Sucuda Geldim”, Mihrab, S.23, s.797, 1 Kasım 1340 (1924)
- Cevdet,“Tevhid-i Müteşahabat”, Mihrab, S.2, s.51–54, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Hatemi,“ Heyekul’un-nur”, Mihrab, S.17–18, s.578–595, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Hilmi Ziya,“ Anadolu Tarihinde Dini Ruhîyat Müşahedeleri”, Mihrab, S.13–14, s.434–448, 1 Haziran 1340 (1924)
- Hüseyin Şemi,“ Âlemi Manevi ve Âlemi Uhrevî”, Mihrab, S.4, s.109–112, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Mehmet Cemil,“ Kâzım Rıfkı’nın Fransızca Kur’an Tercümesindeki Kırk Kadar Yanlışların Tashihi”, Mihrab, S.10, s.291–298, 1 Nisan 1340 (1924)
- Mehmet Şerafettin,“ Mesel’ul A’la”, Mihrab, S.3, s.78–81, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- Mehmet Şerafettin,“ Mesel’ul A’la”, Mihrab, S.4, s.106–108, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- Mehmet Şerafettin,“ Mesel’ul A’la”, Mihrab, S.5, s.140–143, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- Mehmet Şerafettin,“ Mesel’ul A’la”, Mihrab, S.6, s.170–175, 1 Şubat 1340 (1924)
- Mustafa Şekip,“ İslam”, Mihrab, S.7, s.193–196, 15 Şubat 1340 (1924)
- Mustafa Şekip,“ İslam”, Mihrab, S.8, s.225–231, 1 Mart 1340 (1924)
- Mustafa Şekip,“ İslam”, Mihrab, S.11, s.321–323, 15 Nisan 1340 (1924)
- Mustafa Şekip,“ İslam”, Mihrab, S.12, s.353–358, 1 Mayıs 1340 (1924)
- Mustafa Şekip,“ İslam”, Mihrab, S.15–16, s.467–471, 1 Temmuz 1340 (1924)
- Mustafa Şekip,“ İslam”, Mihrab, S.17–18, s.548–553, 1 Ağustos 1340 (1924)
- Mustafa Şekip,“ İslam”, Mihrab, S.21–22, s.711–714, 1 Ekim 1340 (1924)
- Tahir Harimi,“ Tarihi Hikmette Mezhep Aşkî”, Mihrab, S.27, s.131–136, 1 Mart 1341 (1925)
- Tahir Harimi,“ Tarihi Hikmette Mezhep Aşkî”, Mihrab, S.28, s.164–166, 1 Nisan 1341 (1925)
- Yusuf Ziya,“Hadis-i Şerif”, Mihrab, S.1, s.2–6, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- Yusuf Ziya,“Meal-i Kur’an”, Mihrab, S.28, s.159–164, 1 Nisan 1341 (1925)

4.4.1.25. Coğrafi Yazılar

Abdurreşit İbrahim, “Ufak Bir Nazire (Hindistan) ”, Mihrab, S.9, s.274–276, 15 Mart 1340 (1924)

Abdurreşit İbrahim, “Ufak Bir Nazire (Afganistan) ”, Mihrab, S.11, s.333–335, 15 Nisan 1340 (1924)

A(yın). Fuat, “Finlandiya’ya Bir Nazar ”, Mihrab, S.28, s.180–183, 1 Nisan 1341 (1925)

Mehmet Şerif, “Bursa Şehri”, Mihrab, S.2, s.58–62, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)

Mehmet Şerif, “Bursa Şehri”, Mihrab, S.3, s.83–86, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)

Türkistanlı Ilgaz Hanım, “Çinlilerin İçtimai Hayatından ”, Çığır, S.1, s.14–17, 10 Kânunuevvel 1930

Türkistanlı Ilgaz Hanım, “Türkistan Hayatına Ait Tedkikler”, Çığır, S.8, s.11–14, 25 Birinciteşrin 1931

Türkistanlı Refet, “Semerkant Şehri”, Mihrab, S.9, s.280–284, 15 Mart 1340 (1924)

Türkistanlı Refet, “Bugün ki Türkmenler ve Türkmen Yurdu”, Mihrab, S.13–14, s.411-416, 1 Haziran 1340 (1924)

4.4.1.26. Dergi Gazete ve Kitap Tanıtımı

Avni, “Akrep ve Edebiyat Âlemine Doğuşu”, Çığır, S.2, s.23–27, 10 İkincikanun 1931

İmzasız, “İslam Tarihi”, Mihrab, S.26, s.89–96, 1 Şubat 1341 (1925)

İmzasız, “Kant Felsefesi”, Mihrab, S.26, s.89–96, 1 Şubat 1341(1925)

İmzasız, “Ahlak Dersleri ve Nisvan”, Mihrab, S.26, s.89–96, 1 Şubat 1341(1925)

M(im). T(e), “Acem Mektuplarından ”, Çağlayan, S.10, s.14–15, 1 Mart 1926 Pazartesi

M(im). T(e), “Acem Mektuplarından ”, Çağlayan, S.11, s.10–13,16, 15 Mart 1926 Pazartesi

Ruhi Naci, “Huzur-u Hilkatde” , Çağlayan, S.1, s.2, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

Şeref Kâzım, “Yeni Neşriyat ve Anadolu Mecmuası”, Mihrab, S.11, s.352, 15 Nisan 1340 (1924)

Tekin, “Vurun Kahpeye” , Çağlayan, S.13, s.6–7, 15 Nisan 1926 Perşembe

4.4.1.27. Fıkralar

R(e). N(un)’dan nakil, “Acayip Ağa” , Çağlayan, S.11, s.14-15, 15 Mart 1926 Pazartesi

R(e). N(un)’dan nakil, “Acayip Ağa” , Çağlayan, S.12, s.14-15, 1 Nisan 1926 Perşembe

R(e). N(un)'dan nakil, "Acayip Ağa", Çağlayan, S.13, s.14-15, 15 Nisan 1926 Perşembe

R(e). N(un)'dan nakil, "Acayip Ağa", Çağlayan, S.14, s.15, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

4.4.1.28. Hitabeler

Ekrem Bağver, "İsteseydin", Çağlayan, S.13, s.10-11, 15 Nisan 1926 Perşembe

Esat Adil, "Meçhul Sevgiliye", Çağlayan, S.14, s.9, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

4.4.2. Dergilerin Eser Adlarına Göre Fihristi

4.4.2.1. Şiirler

"Acılar", Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.5, s.153, 15 Kânunusani 1340 (1924)

"Acılar", Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.6, s.169, 1 Şubat 1340 (1924)

"Acılar Şairesine", Şeref Kâzım, Mihrab, S.6, s.185, 1 Şubat 1340 (1924)

"Acılar", Yaşar Nabi, Meşale S.3, s.8, 1 Ağustos 1928

"Akasyalı Ev", Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.6, s.5, 15 Eylül 1928

"Aksaray'da Akşam", Sabri Esad, Meşale S.4, s.11, 15 Ağustos 1928

"Akşam", Cevdet Kudret (Solok), Meşale S., s.15, 15 Temmuz 1928

"Akşam", Faik Ali, Çağlayan, S.1, s.5, 20 Teşrinievvel 1341 (1924)

"Akşam Sisi", İmzasız, Çağlayan, S.14, s.16, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

"Alevden Mısralar 1", Vasfi Mahir, Meşale S.6, s.11, 15 Eylül 1928

"Alevden Mısralar 2", Vasfi Mahir, Meşale S.7, s.6, 1 Teşrinievvel 1928

"Alevden Mısralar 3", Vasfi Mahir, Meşale S.8, s.14, 15 Teşrinievvel 1928

"Allah'ım", Ruhi Naci, Çağlayan, S.12, s.3, 1 Nisan 1926 Perşembe

"Allah'ım", Ruhi Naci, Çağlayan, S.13, s.2, 15 Nisan 1926 Perşembe

"Anadolu'dan Geçiş", Esat Adil, Çağlayan, S.9, s.14, 15 Şubat 1926 Pazartesi

"Anavatan Türk", Niyazi, Şen Yuva, S.12, s.6, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)

"Ankara Akşamları", Ziyaettin Emin, Çağlayan, S.14, s.7, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

"Anne", Hamdi Ali, Çağlayan, S.1, s.14, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

"Anneme", Zehra Ali Rıza, Şen Yuva, S.11, s.3, 15 Mayıs 1341 (1925)

"Arabacının Şarkısı", Yaşar Nabi, Meşale S.2, s.11, 15 Temmuz 1928

"Arzu Hal", Harabani, Çağlayan, S.9, s.14, 15 Şubat 1926 Pazartesi

- “Aşk Başlangıcı” , Sabahattin Ali, Çağlayan, S.7, s.13, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Aşk Mahrum” , H. Reşidi, Şen Yuva, S.11, s.7, 15 Mayıs 1341 (1925)
- “Ateşinin Şarkısı”, Yaşar Nabi, Meşale S.1, s.11, 1 Temmuz 1928
- “Ateşten Kadeh” , Esat Adil, Çağlayan, S.7, s.11, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Ay” , Ziya Nuri, Şen Yuva, S.9, s.7, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Ayrıldıktan Sonra ”, Yaşar Nabi, Meşale S.8, s.6, 15 Teşrinievvel 1928
- “Ay” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.3, s.3, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Ayrılık” , Esat Adil, Çağlayan, S.10, s.6, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Avcı” , Necip Fazıl, Mihrab, S.4, s.121, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “Bağdat Caddesinde Öğle”, Sabri Esad, Meşale S.3, s.14, 1 Ağustos 1928
- “Bahar” , Osman Fevzi, Şen Yuva, S.7, s.5, 3 Mart 1341 (1925)
- “Bahar Temennisi” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.14, s.3, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Balıkçının Şarkısı”, Yaşar Nabi, Meşale S.3, s.15, 1 Ağustos 1928
- “Ben”, İlhami Bekir, Meşale S.5, s.11, 1 Eylül 1928
- “Ben” , M(im). N(un), Çağlayan, S.1, s.12, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Benim Akşamlarım”, Ziya Osman, Meşale S.2, s.14, 15 Temmuz 1928
- “Benim Bayramım”, Necdet Reşidi, Mihrab, S.13–14, s.457, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Ben Neyim?” , Zehra Ali Rıza, Şen Yuva, S.12, s.4, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Beyan-ı Aşk” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.2, s.5, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Bilir misin?” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.2, s.7, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Billur Dere” , Osman Fevzi, Şen Yuva, S.6, s.7, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Bir Cevap” , Arif Nihat (Asya), Çağlayan, S.5, s.11, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Bir Esmer Güzeline” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.10, s.5, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Bir Gönül Hatırası”, Meliha Nuri, Mihrab, S.12, s.369, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Bir Mağduriye” , H. Cemal, Şen Yuva, S.13, s.7, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Bir Mersiye” , Mehmet Akif, Çağlayan, S.3, s.1, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Bir Talim” , Refet Ahmet, Çağlayan, S.8, s.7, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Bir Pederin Son Arzusu” , Ziya Nuri, Şen Yuva, S.11, s.4, 15 Mayıs 1341 (1925)
- “Bizdik” , Esat Adil, Çağlayan, S.12, s.5, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Bize Dair” , Şeref Kâzım, Mihrab, S.8, s.232, 1 Mart 1340 (1924)
- “Biz Türküz Türk”, Vehbi Cem, Çığır, S.7, s.32, 10 Haziran 1931
- “Bolu” , Muhsin, Çığır, S.2, s.1, 10 İkincikanun 1931
- “Bolu’da Bahar”, Hidayet Bey, Çığır, S.6, s.21, 10 Mayıs 1931

- “Bugünden Düne”, Hasan Ali, Mihrab, S.4, s.104, 1 Kânunusani 1340 (1925)
- “Bugün ki İnkılâp” , Refik Fikret, Çağlayan, S.13, s.12, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Canan Kasrında Sabah” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.3, s.4, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Cesaret”, Baha Bey, Çığır, S.4, s.32, 10 Mart 1931
- “Cinayet Gecesi” , Arif Nihat (Asya), Çağlayan, S.11, s.1, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Çal Delikanlı” , Can, Şen Yuva, S.10, s.13, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Çamlıca’da Bülbül”, Fahrettin Osman, Mihrab, S.4, s.112, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “Çingirak”, Ahmet Kutsi Tecer, Meşale S.6, s.2, 15 Eylül 1928
- “Çift Kızlar” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.14, s.4–5, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- “Çift Kızlar” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.13, s.4, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Çift Kızlar” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.12, s.5, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Çoban Aşkı” , Refet Ahmet, Çağlayan, S.3, s.2, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Dağlarda” , Arif Nihat (Asya), Çağlayan, S.13, s.3, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Dağ Üstünde Manastır” , Ziya Osman, Meşale S.4, s.2, 15 Ağustos 1928
- “Deniz Kızı”, Ömer Bedrettin, Meşale S.5, s.1, 1 Eylül 1928
- “Dersen” , Refik Fikret, Çağlayan, S.4, s.8, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Dicle’nin Melali” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.7, s.6, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Dilsiz Gönül” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.9, s.9, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Dinle” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.8, s.7, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Divane Gönül”, Cevdet, Çağlayan, S.12, s.9, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Divan-ı Aşkta” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.10, s.11, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Divan-ı Aşk” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.6, s.7, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Divan-ı Aşk” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.12, s.16, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Don Juan” , Cenap Şahabettin, Çağlayan, S.11, s.7, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Dullar”, Turgut, Çığır, S.5, s.18, 10 Nisan 1931
- “Duydum ki” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.7, s.7, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Dümende”, Turgut, Çığır, S.6, s.26, 10 Mayıs 1931
- “Dün... Bugün” , Esat Adil, Çağlayan, S.9, s.7, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Dünya” , Hamdi Ali, Çağlayan, S.13, s.12, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Efeler” , Niyazi, Çağlayan, S.10, s.14, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Eski Şark Geceleri”, Şeref Kâzım, Mihrab, S.13–14, s.416, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Eski Yollarda” , Ziyaettin Emin, Çağlayan, S.8, s.15, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Ev” , M(im). Şevket, Çağlayan, S.9, s.15, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Evim”, Yusuf Ziya, Meşale S.1, s.14, 1 Temmuz 1928

- “Feryat” , Nüzhet Şükrü, Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Fikret’in Kır Gezisinden” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.12, s.5, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Gaddar Panra” , Albert Samain, Meşale S.1, s.5, 1 Temmuz 1928
- “Gazel” , Cemil Refet, Mihrab, S.11, s.344, 15 Nisan 1340 (1924)
- “Gazel” , Cemil Refet, Mihrab, S.12, s.373, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Gazel” , Esat Adil, Çağlayan, S.6, s.7, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Gazel” , Hafız Kami, Mihrab, S.9, s.280, 15 Mart 1340 (1924)
- “Gazel” , Hilmi Ziya, Mihrab, S.1, s.9, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “Gazel” , Kemal Edip, Çağlayan, S.14, s.16, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Gazel” , Mechul, Çağlayan, S.14, s.8, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Gazel” , Mehmet Sadıkî, Mihrab, S.3, s.80, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Gazel” , Mehmet Sadıkî, Mihrab, S.4, s.99, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “Gazel” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.11, s.8, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Gazel” , Ruhi, Mihrab, S.11, s.345, 15 Nisan 1340 (1924)
- “Gazel” , Muhittin Raif, Mihrab, S.9, s.264, 15 Mart 1340 (1924)
- “Gazel” , Sedat Raci, Çağlayan, S.5, s.11, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Gazel” , Tokadizade Şekip, Çağlayan, S.10, s.3, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Gazel” , Tokadizade Şekip, Çağlayan, S.12, s.1, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Gazel Metsufane” , Ali Ekrem (Bolayır), Çağlayan, S.13, s.1, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Gece ve Güneş” , Hilmi Ziya, Mihrab, S.6, s.184, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Geldim” , Hilmi Ziya, Mihrab, S.2, s.56, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Gönlümün Sesi” , Nur Banu, Çağlayan, S.15, s.11, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Gönül” , Cevdet, Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Gönül” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.7, s.7, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Gönül Defterinden” , Şinasi, Çağlayan, S.14, s.8, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Gönül Yuvası” , Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.4, s.113, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “Guruptan Doğan Hisler” , Fahrettin Osman, Mihrab, S.2, s.57, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Gurbet Acısı” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.15, s.4, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Gurbet Diyarında” , Ethem Ruhi, Çağlayan, S.15, s.14, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Gurbette” , Ziyaettin Emin, Çağlayan, S.10, s.13, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Gurub” , Sabahattin Emin, Çağlayan, S.5, s.15, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Gurup Vakti” , Sabri Salih, Mihrab, S.13–14, s.409, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Gurur” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.1, s.4, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Gurur” , Albert Samain, Meşale S.1, s.5, 1 Temmuz 1928

- “Gülen Adam ”, Yaşar Nabi, Meşale S.6, s.3, 15 Eylül 1928
- “Gülen Uşaklar”, Sabri Esad, Meşale S.2, s.7, 15 Temmuz 1928
- “Güneş” , Ziya Nuri, Şen Yuva, S.9, s.7, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Haliç’in Mavnalari”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.1, s.2, 1 Temmuz 1928
- “Haliç Uyanıyor”, Sabri Esad, Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvel 1928
- “Harabe”, H. Tevfik Bey, Çığır, S.3, s.18, 10 Şubat 1931
- ”Harç”, Faruk Nafiz Çamlıbel, Meşale S.5, s.4, 1 Eylül 1928
- “Hasret” , Esat Adil, Çağlayan, S.4, s.5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Hasret” , Osman Fevzi, Şen Yuva, S.7, s.5, 3 Mart 1341 (1925)
- “Hatıralar”, Şeref Kâzım, Mihrab, S.7, s.200, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Hayat ve Hakikat”, Meliha Nuri, Mihrab, S.13–14, s.392–393, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Haydarpaşa’da Akşam”, Sabri Esad, Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvel 1928
- “Hazan Perisi”, Fehmi, Çığır, S.7, s.30, 10 Haziran 1931
- “Hazan” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.6, s.4, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Hazanda Çoban” , Sabahattin Emin, Çağlayan, S.1, s.14, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Her Gece” , M(im). Z(e), Çağlayan, S.8, s.3, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Hicran Deryasından” , Ömer Lütfü Rasim, Şen Yuva, S.10, s.16, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Hicve Misal” , Mechul, Çağlayan, S.5, s.7, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Hitab” , Esat Adil, Çağlayan, S.8, s.1, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Hitab” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.15, s.1, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Hitab” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.9, s.1, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Hunlar”, Sabri Esad, Meşale S.4, s.3, 15 Ağustos 1928
- “İydiye” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.13, s.6, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “İn Akis” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.8, s.3, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “İlkbahar” , Ziya Nuri, Şen Yuva, S.11, s.4, 15 Mayıs 1341 (1925)
- “İlk Günah” , Ak Engin, Şen Yuva, S.4, s.3, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- “İlk Sevgi”, Vahap Bey, Çığır, S.3, s.25, 10 Şubat 1931
- “İman” , Hamdi Ali, Çağlayan, S.15, s.10, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “İstasyonda” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.11, s.5, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “İstimdat” , Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.9, s.4, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Kahramanlara”, Sabri Esad, Meşale S.5, s.5, 1 Eylül 1928
- “Kalpsiz Ölü”, Galip Naşit, Meşale S.7, s.6, 1 Teşrinievvel 1928
- “Kalyon”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.5, s.11, 1 Eylül 1928
- “Kamuran Diyor ki” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.5, s.6, 1 Şubat 1341 (1925)

- “Kamuran’ın Bebeği Hasta Olmuş” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.1, s.6, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Kapınızda” , Arif Nihat (Asya), Çağlayan, S.4, s.5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Kar” , A. Refik Bey, Çığır, S.3, s.30–31, 10 Şubat 1931
- “Karga” , Edger Alenski, Meşale S.8, s.4–5–6, 15 Ekim 1928
- “Kargam” , Ziya Osman, Meşale S.6, s.7, 15 Eylül 1928
- “Karşı Karşıya” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.5, s.3, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Kendi Kendime” , Refik Fikret, Çağlayan, S.11, s.9, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Kendi Kendime” , Refik Fikret, Çağlayan, S.12, s.11, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Kervan” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.6, s.1, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Kısmet Günü” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.9, s.5, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Kış Türküsü” , Zeki Faik, Mihrab, S.8, s.248, 1 Mart 1340 (1924)
- “Kışa Girerken” , Ziya Osman, Meşale S.8, s.3, 15 Teşrinievvel 1928
- “Kıta” , Arif Nihat (Asya), Çağlayan, S.4, s.9, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Kıta” , Gazali, Çağlayan, S.2, s.13, 1 Teşrinisani 1341(1925)
- “Kıta” , İmzasız, Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Kıta” , İmzasız, Çağlayan, S.1, s.14, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Kıta” , Ziya Günalp, Çağlayan, S.2, s.14, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Kıta” , Ziya Rufai, Mihrab, S.13–14, s.408, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Kıta” , A(yın). Atıf, Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Kıta” , R(e). N(un), Çağlayan, S.3, s.9, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Kızım İçin” , Refik Fikret, Çağlayan, S.14, s.6, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Kitabe” , Turgut, Çığır, S.7, s.26, 10 Haziran 1931
- “Kleopatra” , Salih Zeki, Meşale S.7, s.9, 1 Teşrinievvel 1928
- “Korkma Anne” , Ahmet Ferit, Mihrab, S.8, s.240, 1 Mart 1340 (1924)
- “Koşma” , Esat Adil, Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Koşma” , Esat Adil, Çağlayan, S.5, s.9, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Koşma” , Harabani, Çağlayan, S.7, s.9, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Koşma” , Harabani, Çağlayan, S.8, s.14, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Koşma” , Sabahattin Ali, Çağlayan, S.2, s.5, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Köprüde Sabah” , Sabahattin Ali, Meşale S.3, s.4, 1 Ağustos 1928
- “Köroğlu” , Esat Adil, Çağlayan, S.11, s.15, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Kukla Konuşur mu?” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.2, s.3, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)

- “Kur’an”, Abdalbaki, Mihrab, S.6, s.168, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Kurbağalar”, Ziya Osman, Meşale S.3, s.6, 1 Ağustos 1928
- “Kurban”, Muharrem Hasbi, Çağlayan, S.8, s.5, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Küçük Bedbaht”, Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.3, s.3, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- “Küçük Gemi”, Sabri Esad, Meşale S.6, s.6, 15 Eylül 1928
- “Küçüklere Manzume”, Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.14, s.8, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- “Lavie (Jean Moreas’dan)”, A.Refik Bey, Çığır, S.1, s.12, 10 Kânunuevvel 1930
- “Leyla’nın İzlerinde”, Şeref Kâzım, Mihrab, S.10, s.305, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Leyla’yı Hayal”, Ruhi Naci, Çağlayan, S.4, s.1, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Mabedi Aşk”, Muhittin Raif, Mihrab, S.10, s.306–307, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Mabedimin Huzurunda”, Naim Halim, Mihrab, S.5, s.136, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “Mani”, Hüseyin Avni, Çağlayan, S.9, s.3, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Manzume”, Ahmet Kuddusi, Mihrab, S.2, s.41, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Maslub”, Sabri Esad, Meşale S.1, s.7, 1 Temmuz 1928
- “Masmat”, Nuri, Çağlayan, S.11, s.3, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Mefkûre”, Nihal Bey, Çığır, S.3, s.5, 10 Şubat 1931
- “Mektebimiz”, Sabri Cemil, Şen Yuva, S.12, s.7, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Mektep”, Ömer Lütfü Rasim, Şen Yuva, S.9, s.2, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Mektup”, Refik Fikret, Çağlayan, S.15, s.7, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Meşale”, Ruhi Naci, Çağlayan, S.14, s.9, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Methe Misal”, Mechul, Çağlayan, S.6, s.11, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Mezaristan”, E(lif). Ş(in), Çağlayan, S.13, s.5, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Mezar 1”, Yaşar Nabi, Meşale S.7, s.1, 1 Teşrinievvel 1928
- “Mezunun Sesi”, Muzaffer Yılmaz, Çığır, S.7, s.32, 10 Haziran 1931
- “Mini Minime”, Necdet Reşidi, Mihrab, S.4, s.105, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “Miras”, Nazif Salahaddin, Meşale S.8, s.3, 15 Teşrinievvel 1928
- “Murat’ın Kedisi”, Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.13, s.3, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Mücrim Güzeller”, Orhan Şaik, Çağlayan, S.4, s.3, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Müşterek Gazel”, İmzasız, Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Namin Anılsa”, Feyzi Hindu, Mihrab, S.8, s.241, 1 Mart 1340 (1924)
- “Nedamet”, Sabahattin, Çağlayan, S.5, s.7, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Nesibeyi Takdir”, Ruhi Naci, Çağlayan, S.1, s.3, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Neşrin Mısraları”, Şeref Kâzım, Mihrab, S.4, s.120, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “Nihal’in Kabri”, Necdet Rüştü, Mihrab, S.12, s.374, 1 Mayıs 1340 (1924)

- “Nilüfer”, Ahmet Kuddusi, Mihrab, S.1, s.8, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “Nöbetçi”, Vasfi Mahir, Meşale S.4, s.12, 15 Ağustos 1928
- “Olaydım”, Muallim Şadi Bey, Çığır, S.2, s.11, 10 İkincikanun 1931
- “O Akşam”, Nevmit, Çağlayan, S.2, s.4, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “O Bad”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.2, s.11, 15 Temmuz 1928
- “Öptükten Sonra”, Kenan Hulûsî, Meşale S.6, s.4, 15 Eylül 1928
- “Oruç”, Muallim Cudi, Çağlayan, S.3, s.3, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Peygamberler”, Albert Samain, Meşale S.1, s.6, 1 Temmuz 1928
- “Promete”, Ziya Osman, Meşale S.5, s.16, 1 Eylül 1928
- “Refakat”, Rıfki Melul, Mihrab, S.7, s.217, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Rubai”, Ali Ziya, Mihrab, S.12, s.361, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Rubai”, Refet Ahmet, Çağlayan, S.1, s.2, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Rubai”, Tokadizade Şekip, Çağlayan, S.1, s.10, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Rüya İçinde”, Şeref Kâzım, Mihrab, S.9, s.273, 15 Mart 1340 (1924)
- “Saçların”, Meliha Nuri, Mihrab, S.8, s.233, 1 Mart 1340 (1924)
- “Salome”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.3, s.8, 1 Ağustos 1928
- “Seher”, Esat Adil, Çağlayan, S.2, s.3, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Sen”, Yaşar Nabi, Meşale S.7, s.16, 1 Teşrinievvel 1928
- “Sen”, Yaşar Nabi, Meşale S.8, s.15, 15 T Teşrinievvel 1928
- “Sene-i Devriye”, İmzasız, Meşale S.8, s.15, 15 Teşrinievvel 1928
- “Sesimi Duyamayana”, Vasfi Mahir, Meşale S.3, s.3, 1 Ağustos 1928
- “Serenad”, Vasfi Mahir, Meşale S.5, s.6, 1 Eylül 1928
- “Serserinin Şarkısı”, Yaşar Nabi, Meşale S.4, s.8, 15 Ağustos 1928
- “Seslerimiz”, Sabri Esad, Meşale S.3, s.5, 1 Ağustos 1928
- “Sevdam Can Verirken”, Orhan Şaik, Çağlayan, S.7, s.5, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Sevgiliye”, Nihat Fikri, Çağlayan, S.15, s.13, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Sevgiliye”, Nuri Ahmet, Şen Yuva, S.10, s.18, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Sevgiliye”, Şeref, Çağlayan, S.10, s.16, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Sevgiliye”, Şeref, Çağlayan, S.11, s.5, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Sevgiliye Mektup”, M(im). Z(e), Çağlayan, S.13, s.16, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Sevgiye Sevdaya Dair Kıtalar”, Şeref Kâzım, Mihrab, S.5, s.137, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “Seyran”, Tahir Harimi, Mihrab, S.10, s.311, 1 Nisan 1340 (1924)

- “Sırça Köşkün Sultanı”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.8, s.5, 15 Teşrinievvel 1928
- “Siyah” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.5, s.5, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Sırça Saray”, Hasan Ali, Mihrab, S.3, s.72, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Sokaktan Geçenler”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.6, s.11, 15 Eylül 1928
- “Son Akşam”, Necip Fazıl, Mihrab, S.2, s.40, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Sonbahar ve Peygamber”, Sabri Esad, Meşale S.6, s.11, 15 Eylül 1928
- “Son Seda”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.7, s.201, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Son Yudum” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.10, s.1, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Söyle” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.7, s.1, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Şair”, Turgut Bey, Çığır, S.3, s.10–11, 10 Şubat 1931
- “Şairin Ölümü”, Vasfi Mahir, Meşale S.2, s.2, 15 Temmuz 1928
- “Şairler” , Albert Samain, Meşale S.1, s.6, 1 Temmuz 1928
- “Şarabı Sabah” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.13, s.7, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Şarkı”, Meliha Nuri, Mihrab, S.11, s.328, 15 Nisan 1340 (1924)
- “Şarkı”, Meliha Nuri, Mihrab, S.7, s.216, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Şarkı”, Meliha Nuri, Mihrab, S.10, s.304, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Şarkı”, Meliha Nuri, Mihrab, S.9, s.272, 15 Mart 1340 (1924)
- “Şarkı” , Sabahattin, Çağlayan, S.1, s.5, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Şarkı” , Şekip, Çağlayan, S.4, s.5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Şarkı” , M(im). N(un), Çağlayan, S.1, s.13, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Şehidin Annesine” , İbrahim Hakkı, Şen Yuva, S.3, s.8, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- “Şehit” , İbrahim Cudi, Çağlayan, S.11, s.8, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Şehit Anası” , Nüzhet Şükrü, Çağlayan, S.14, s.11, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Şekva” , Nevmit, Çağlayan, S.10, s.7, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Şimdi” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.7, s.5, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Tahmis”, Hasan Ali, Mihrab, S.5, s.152, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “Tarihten Bir Ses” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.6, s.7, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Taşçı”, Vasfi Mahir, Meşale S.1, s.13, 1 Temmuz 1928
- “Tatlı Gelir”, Muallim Şadi Bey, Çığır, S.1, s.9, 10 Kânunuevvel 1930
- “Teemmül”, Muallim Şahabettin Bey, Çığır, S.3, s.25, 10 Şubat 1931
- “Tehlike”, Necat Tevfik, Mihrab, S.10, s.313, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Terennüm” , Necdet Vedat, Çağlayan, S.5, s.11, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Türkmen Kızı” , Mehmet Hamdi, Çağlayan, S.12, s.8-9, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Tiyatro Başlamadan Sabri Esad ,”, Meşale S.2, s.11, 15 Temmuz 1928

- “Uyu Yavrum” , İsmail Kemal, Şen Yuva, S.13, s.4, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Var” , Refik Fikret, Çağlayan, S.14, s.16, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- ”Var”, A(yın) R(e), Meşale S.3, s.8, 1 Ağustos 1928
- “Vatanım”, Saniye Hanım, Çığır, S.1, s.19, 10 Kânunuevvel 1930
- “Veda”, Sabri Esad, Meşale S.7, s.4, 1 Teşrinievvel 1928
- “Vefasız Sevgiliye” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.10, s.5, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Yanardağ” , Orhan Şaik, Çağlayan, S.13, s.4, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Yazık” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.2, s.5, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Yaz Saatleri” Albert Samain, , Meşale S.1, s.6, 1 Temmuz 1928
- “Yedi Kulede Akşam”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.4, s.10, 15 Ağustos 1928
- “Yerin Dibi”, Ziya Osman, Meşale S.7, s.5, 1 Teşrinievvel 1928
- “Yeşil Papağan” , Ali Ekrem (Bolayır), Çağlayan, S.14, s.1, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Yok” , Esat Adil, Çağlayan, S.1, s.4, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Yolcu”, Tevfik Celis, Mihrab, S.9, s.265, 15 Mart 1340 (1924)
- “Yollarda Bekçiler”, Muallim Ziya Bey, Çığır, S.4, s.29, 10 Mart 1931
- “Yolum”, Yaşar Nabi, Meşale S.5, s.7, 1 Eylül 1928
- “Yükselen Ay”, Ziya Osman, Meşale S.1, s.3, 1 Temmuz1928
- “Zafer Yolu” , Selim Süha, Şen Yuva, S.1, s.3, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)

4.4.2.2. Hikâyeler

- “Allı Gelin Âşık Mehmet”, Muallim Ruhi Bey, Çığır, S.5, s.9–11, 10 Nisan 1931
- “Amunikal İdinen”, Camî, Mihrab, S.13–14, s.317–333, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Amunikal İdinen”, Camî, Mihrab, S.15–16, s.498–512, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “Annemin Ölümü”, Saim Hüseyin, Mihrab, S.12, s.377–378, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Asi”, Camî, Mihrab, S.11, s.323–331, 15 Nisan 1340 (1924)
- “Asya’nın Ruhı”, Camî, Mihrab, S.21–22, s.739–752, 1 Ekim 1340 (1924)
- “Ayrılık Çeşmesi”, Ahmet Zuhari, Çığır, S.8, s.28-29, 25 Birinciteşrin 1931
- “Balthasar (Anatole France’dan)”, Behiç Enver, Çığır, S.5, s.25-26, 10 Nisan 1931
- “Balthasar (Anatole France’dan)”, Behiç Enver, Çığır, S.6, s.21-23, 10 Mayıs 1931
- “Balthasar (Anatole France’dan)”, Behiç Enver, Çığır, S.7, s.21-25, 10 Haziran 1931
- “Balthasar (Anatole France’dan)”, Behiç Enver, Çığır, S.8, s.21-24,27, 25 Birinciteşrin 1931
- “Benim Arzum Bir Koyundu Ama” , Avni, Şen Yuva, S.12, s.9, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)

- “Bir Üstadın Doğuşu (Andre Murova’dan)”, Yaşar Nabi, Meşale S.3, s.4-5-6, 1 Ağustos 1928
- “Bir Yudum Su”, Kenan Hulûsî, Meşale S.4, s.9-10-11-12-13, 15 Ağustos 1928
- “Büyücü Kadının Kızı (Bellesko İbones’dan)”, Bedrettin, Meşale S.7, s.7-8-9, 1 Teşrinievvel 1928
- “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Abdulhak Hadi, Mihrab, S.25, s.41-48, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Abdulhak Hadi, Mihrab, S.26, s.89-96, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Abdulhak Hadi, Mihrab, S.27, s.137-145, 1 Mart 1341 (1925)
- “Çatı Altında Bir Filozof (Emile Sövestr’dan)”, Abdulhak Hadi, Mihrab, S.28, s.184-192, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Çiy”, Bedia Cemil, Çığır, S.5, s.29-30, 10 Nisan 1931
- “Çölde Bir Seccade”, Nurettin, Mihrab, S.25, s.22-25, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- “Çölde Bir Seccade”, Nurettin, Mihrab, S.26, s.79-84, 1 Şubat 1341 (1925)
- ”Deli(Gay Da Maupassant’dan)”, Vasfî Mahir, Meşale S.6, s.12-13-14, 15 Eylül 1928
- “Denizin Aldığı Adam”, Kenan Hulûsî, Meşale S.1, s.12-13-14, 1 Temmuz 1928
- “Dördüncü Alaydan Kalan On Kişi (Almancadan)” , Musa, Çağlayan, S.7, s.13, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Düzce Postası ”, Suzan, Çığır, S.3, s.21-25, 10 Şubat 1931
- “Ebedi Hicran” , Esat Adil, Çağlayan, S.4, s.12.13.14, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “ Falso” , Ak Engin, Şen Yuva, S.8, s.2-3-4, 8, 16 Mart 1341 (1925)
- “Felek” , Muallime Nebahat, Şen Yuva, S.11, s.9, 15 Mayıs 1341 (1925)
- “Hakemler(Piyermak Orlon’dan)”, Bedrettin, Meşale S.3, s.14-15, 1 Ağustos 1928
- “Hak Yiyen Müftü” , S(in). Tuğrul, Şen Yuva, S.13, s.9-10, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “ Haylaz Çocuk” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.8, s.10-11-12, 16 Mart 1341 (1925)
- “ Hem Hikâye Hem Nasihat” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.7, s.9-10-11, 3 Mart 1341 (1925)
- “Hikâye (İtalyancadan)” , Abide Nazif, Şen Yuva, S.14, s.5-6-7, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- “Hikâye (Almancadan)” , Hulusi. A(yın)., Şen Yuva, S.6, s.9-10, 15 Şubat 1341 (1925)
- “ Hikâye (Şeyh Sadi’dan)” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.10, s.9-10-11, 24 Nisan 1341 (1925)
- “İlk Gözyaşı”, Muzaffer Şadi, Çığır, S.8, s.19-20, 25 Birinciteşrin 1931
- “İlk Heyecan” , Mugtar İnyet, Şen Yuva, S.1, s.8, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Kabil”, Camî, Mihrab, S.9, s.260-271, 15 Mart 1340 (1924)

- “Kadın Kalbi (Yanta Leymon’dan)”, A(yın) Gaffar, Meşale S.4, s.6-7-8, 15 Ağustos 1928
- “Katil”, Esat Adil, Çağlayan, S.8, s.10-13, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Kavalın Tarihi”, Muallime Zehra Hanım, Çığır, S.1, s.13-14, 10 Kânunuevvel 1930
- “Kavalın Tarihi”, Muallime Zehra Hanım, Çığır, S.3, s.16-18, 10 Şubat 1931
- “Kavalın Tarihi”, Muallime Zehra Hanım, Çığır, S.4, s.30, 10 Mart 1931
- “Kavalın Tarihi”, Muallime Zehra Hanım, Çığır, S.5, s.28-29, 10 Nisan 1931
- “Köy Mektupları”, Mehmet Sadıkî, Mihrab, S.9, s.272-274, 15 Mart 1340 (1924)
- “Kurbanı Aşk”, Semih Rufai, Mihrab, S.27, s.117-119, 1 Mart 1341 (1925)
- “Kuzuma Muhabbetim”, Saime Hakkı, Şen Yuva, S.6, s.12, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Masum İntikam”, İhsan Kaya, Şen Yuva, S.8, s.5-6, 16 Mart 1341 (1925)
- “Meğer Arkadaşım”, İmzasız, Şen Yuva, S.8, s.7-8, 16 Mart 1341 (1925)
- “Mektebe Nasıl Başladım”, Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.3, s.5-6-7, 7 Kanunisanı 1341 (1925)
- “Mektep”, Rabia Nazif, Şen Yuva, S.4, s.7, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- “Mektup”, Tekin, Çağlayan, S.5, s.12-13, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Mektup”, Tekin, Çağlayan, S.6, s.12-13, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Mektup”, Tekin, Çağlayan, S.10, s.10-11, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Meşale’nin Tefrikası”, Kenan Hulûsî, Meşale S.3, s.10-11-12-13, 1 Ağustos 1928
- “Meşale’nin Tefrikası”, Kenan Hulûsî, Meşale S.4, s.14-15-16, 15 Ağustos 1928
- “Meşale’nin Tefrikası”, Kenan Hulûsî, Meşale S.5, s.14-15, 1 Eylül 1928
- “Meşale’nin Tefrikası”, Kenan Hulûsî, Meşale S.6, s.15, 15 Eylül 1928
- “Meşale’nin Tefrikası”, Kenan Hulûsî, Meşale S.7, s.12, 1 Teşrinievvel 1928
- “Meşale’nin Tefrikası”, Kenan Hulûsî, Meşale S.8, s.113-14, 15 Teşrinievvel 1928
- “Miralayın Fikirleri (Fransızcadan)”, M(im). T(e), Çağlayan, S.3, s.14-16, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Natalya Davidovna (E. Koprın’dan)”, A(yın) Mahzar, Meşale S.2, s.13-14-15, 15 Temmuz 1928
- “Pembe Gül”, İmzasız, Çığır, S.8, s.25-27, 25 Birinciteşrin 1931
- “Pervane”, Semiha Cemal, Mihrab, S.12, s.361-363, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Rüya”, Rabia Nazif, Şen Yuva, S.2, s.3, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Sedat’ın Ölümü”, Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.5, s.4-5, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Seleciler”, Esat Adil, Çağlayan, S.15, s.16, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Sonbahar”, Nezahat Sabri, Mihrab, S.13-14, s.455, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Şehvet Kurbanı”, A.Refik Bey, Çığır, S.3, s.19-20, 10 Şubat 1931

- “Şehvet Kurbanı”, A. Refik Bey, Çığır, S.4, s.31-32, 10 Mart 1931
- “Şehvet Kurbanı”, A. Refik Bey, Çığır, S.5, s.27, 10 Nisan 1931
- “Şehvet Kurbanı”, A. Refik Bey, Çığır, S.6, s.25-26, 10 Mayıs 1931
- “Şehvet Kurbanı”, A. Refik Bey, Çığır, S.7, s.30-32, 10 Haziran 1931
- “Tahassür” , Rabia Nazif, Şen Yuva, S.9, s.8-9-10, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Unutulmaz Bir Akşam” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.10, s.12-13, 24 Nisan 1341 (1925)
- “ Üç Siyah Göz” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.7, s.3, 3 Mart 1341 (1925)
- “Viyolonsel” , Sabahattin Ali, Meşale S.7, s.13-14-15-16, 1 Teşrinievvel 1928
- “Yağmurdan Sonra” , Perihan, Çağlayan, S.5, s.10, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Yolda Doğan Aşk” , Tekin, Çağlayan, S.12, s.10-13, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Zaferin Sırrı”, Mehmet Sadıkî, Mihrab, S.5, s.143-145, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “Zavallı Piyer (Henry Hate’den)”, Salih Zeki, Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvel 1928
- “ Zehra’nın Derdi” , H(e)., Şen Yuva, S.7, s.6-7-8, 3 Mart 1341 (1925)

4.4.2.3. Biyografiler

- “Albert Samain” , Yaşar Nabi, Meşale S.1, s.2-3-4-5-6, 1 Temmuz 1928
- “Ali Emiri”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.6, s.187-191, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Balzac ve Ecnebi Kadına Mektupları”, Bedrettin, Yaşar Nabi, Meşale S.2, s. 6-7, 12, 15 Temmuz 1928
- “ Darülbedayi ve Raşit Rıza Bey” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.12, s.8-9, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Enis Behiç”, Cevdet Kudret (Solok)- Yaşar Nabi, Meşale S.3, s.2-3, 1 Ağustos 1928
- “Faruk Nafiz” , Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.6, s.7-8-9-10, 15 Eylül 1928
- “Faruk Nafiz”, Yaşar Nabi, Meşale S.7, s.2-3-4-5-6, 1 Teşrinievvel 1928
- “Gay Da Maupassant”, Bedrettin, Meşale S.7, s.10-11, 1 Teşrinievvel 1928
- “Gay Da Maupassant”, Bedrettin, Meşale S.8, s.11-12, 15 Teşrinievvel 1928
- “Halit Fahri”, Cevdet Kudret (Solok) - Yaşar Nabi, Meşale S.4, s.4-5-6, 15 Ağustos 1928
- “İbn-i Haldun’da İçtimaiyat”, Ziyaeddin Fahri, Mihrab, S.17-18, s.571-577, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “İbn-i Haldun’da İçtimaiyat”, Ziyaeddin Fahri, Mihrab, S.19-20, s.649-654, 1 Eylül 1340 (1924)
- “İbn-i Haldun’da İçtimaiyat”, Ziyaeddin Fahri, Mihrab, S.23, s.798-801, 1 Kasım 1340 (1924)

- “İbn-i Teymiyye”, Mehmet Şerafettin Yaltkaya, Mihrab, S.3, s.67-72, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “İslam Feylesofları”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.1, s.20-32, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi” , Esat Hilmi, Çağlayan, S.1, s.6-8, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi” , Esat Hilmi, Çağlayan, S.2, s.6-8, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi” , Esat Hilmi, Çağlayan, S.3, s.6-9, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Jean-Jacques Rousseau Hayatı ve Felsefesi” , Esat Hilmi, Çağlayan, S.4, s.6-8, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Marsel Pirevest”, Bedrettin, Meşale S.5, s.10, 1 Eylül 1928
- “Nur Ekuplu Mahmut Hamit Efendi”, Hüseyin Şemi, Mihrab, S.8, s.254-256, 1 Mart 1340 (1924)
- “Orhan Seyfi”, Cevdet Kudret (Solok)- Yaşar Nabi, Meşale S.5, s.2-3-4-5-6-7, 1 Eylül 1928
- “Paul Valery”, Bedrettin, Meşale S.6, s.3-4, 15 Eylül 1928
- “Pierre Loti”, İmzasız, Mihrab, S.6, s.191-192, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin”, Mehmet Şerafettin Yaltkaya, Mihrab, S.21-22, s.755-768, 1 Ekim 1340 (1924)
- “Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin”, Mehmet Şerafettin Yaltkaya, Mihrab, S.23, s.825-832, 1 Kasım 1340 (1924)
- “Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedrettin Mehmet Şerafettin Yaltkaya,”, Mihrab, S.24, s.866-872, 1 Aralık 1340 (1924)
- “Şahabettin Maktul Sühreverdi”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.2, s.54-58, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Şahabettin Sühreverdi”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.3, s.73-76, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Şahabettin Sühreverdi”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.4, s.118-122, 1 Kanunisani 1340 (1924)
- “Şahabettin Sühreverdi”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.5, s.145-150, 15 Kanunisani 1340 (1924)
- “Şeyh Sühreverdi Hayatının Sonlarında ”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.11, s.348-350, 15 Nisan 1340 (1924)

- “Şeyh Sühreverdi'nin Hadise-i Katli”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.15-16, s.483-486, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “Şeyh Sühreverdi'nin Hayatı”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.13-14, s.356-361, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Şeyh Sühreverdi'nin Felsefesi”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.17-18, s.596-609, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “Şeyh Sühreverdi'nin Felsefesi”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.19-20, s.657-685, 1 Eylül 1340 (1924)
- “Şeyh Sühreverdi'nin Şahsiyet ve Seciyesi”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.12, s.379-381, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Şeyh Sühreverdi ve Simyagerlik”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.7, s.213-215, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Şeyh Sühreverdi ve Simyagerlik”, Yusuf Ziya Yörükhan, Mihrab, S.8, s.245-248, 1 Mart 1340 (1924)
- “Şeyh Şamil”, Hamza, Mihrab, S.25, s.32-40, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- “Tagore”, El Zabit Hüknen, Çağlayan, S.7, s.2-4, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Tevfik Fikret ve Edebiyatımızdaki Mevki ”, Vasfi Mahir, Meşale S.4, s.1-2-3, 15 Ağustos 1928
- “Timurleng”, Ali Raşit, Şen Yuva, S.11, s.5-6-7, 15 Mayıs 1341 (1925)
- “Turguyev”, Kamuran Şerif, Meşale S.3, s.7, 1 Ağustos 1928
- “Türk Mutasavvıfları”, Tahir Harimi, Mihrab, S.17-18, s.614-617, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “Yahya Kemal ve Eserleri”, Faruk Nafiz, Meşale S.8, s.8-9-10, 15 Teşrinievvel 1928
- “Yunus Emre”, Cemil Refet, Mihrab, S.13-14, s.395-402, 1 Haziran 1340 (1924)

4.4.2.4. Muhasebeler

- “Amel-i Âdem”, Ömer Hulusi, Şen Yuva, S.6, s.1-2, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Aile ve Mektep”, Ömer Hulusi, Şen Yuva, S.10, s.1-2, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Asrî Kadınlar”, A(yın). Fe, Şen Yuva, S.10, s.8, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Bugün ki Mekteplerimiz”, Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.7, s.1-2, 3 Mart 1341 (1925)
- “Bu Yazda Geçti”, Cevdet Kudret (Solok), Meşale S.8, s.16, 15 Teşrinievvel 1928
- “Coğrafi Muhasebeler”, Muallim Şükrü, Çığır, S.1, s.10-12, 10 Kânunuevvel 1930
- “Coğrafi Muhasebeler”, Muallim Şükrü, Çığır, S.2, s.16-17, 10 İkincikanun 1931
- “Coğrafi Muhasebeler”, Muallim Şükrü, Çığır, S.3, s.11-13, 10 Şubat1931

- “Coğrafi Muhasebeler”, Muallim Şükrü, Çığır, S.4, s.19-23, 10 Mart1931
- “Coğrafi Muhasebeler”, Muallim Şükrü, Çığır, S.5, s.11-14, 10 Nisan1931
- “Coğrafi Muhasebeler”, Muallim Şükrü, Çığır, S.6, s.6-10, 10 Mayıs1931
- “Çocuk Velileriyle Hasbihal” , M(im). Hilmi, Şen Yuva, S.2, s.6-7, 15 Kânunuevvel 1340 (1924)
- “Din İslam Asrıdır” , Ahmet Tevfik, Şen Yuva, S.1, s.2-3, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Din İslam Asrıdır” , Ahmet Tevfik, Şen Yuva, S.4, s.1-2, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- “Din İslam Asrıdır” , Ahmet Tevfik, Şen Yuva, S.5, s.2, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Din Tedrisatı”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.23, s.785-789, 1 Kasım 1340 (1924)
- “Fazilet Mükâfatı”, Vasfî, Çığır, S.6, s.1-3, 10 Mayıs1931
- “Felsefe Muhasebeleri”, Muallim İrfan, Çığır, S.8, s.4-7, 25 Birinciteşrin 1931
- “Felsefe Neşriyatında Bir Terakki Hatvesi”, Mehmet Emin, Mihrab, S.3, s.65-67, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Gençlik ve İdeal”, Avni, Çığır, S.8, s.7-11, 25 Birinciteşrin 1931
- “Gurabehane-i Laklakan”, Yusuf Ziya, Meşale S.6, s.16, 15 Eylül 1928
- “Hadis-i Şerif” , Yusuf Ziya, Mihrab, S.1, s.1-6, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “Hakikaten Felsefe Zügürtüyüz”, Mehmet Emin, Mihrab, S.15-16, s.465-467, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “Hakiki Dost Kimdir” , Ahmet Tevfik, Şen Yuva, S.10, s.17, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Halk Edebiyatı Münakaşası” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.10, s.2-3, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Halledilmesi İcap Eden Bir Mesele”, Muallim İrfan, Çığır, S.1, s.2-6, 10 Kânunuevvel 1930
- “Hayat ve Mektepler” , Feridun Hikmet, Çağlayan, S.2, s.2-3, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Hayrül Halef Yetiştirmek” , İbrahim Hakkı, Şen Yuva, S.9, s.1-2, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Hindistan’da İstiklal Mücahedeleri”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.17-18, s.545-548, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “Hurafelerden korunmak ve Kurtulmak” , İbrahim Hakkı, Şen Yuva, S.10, s.3, 24 Nisan 1341 Pazartesi (1925)
- “Hürriyete Hürriyet Yolu ile Erişilir”, Muallim İrfan, Çığır, S.7, s.1-3, 10 Haziran 1931
- “İçtimaiyat Dersleri”, Mehmet Ali Ayni, Mihrab, S.21-22, s.705-710, 1 Ekim 1340 (1924)
- “İnkılâp ve İrşat”, Vasfî, Çığır, S.5, s.1-3, 10 Nisan1931
- “İstiklal ve İstikbal” , Ömer Hulusi, Şen Yuva, S.5, s.1, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Kâinat ve Hayat”, A. Refik Bey, Çığır, S.2, s.17-19, 10 İkincikanun 1931
- “Kanun Karşısında Vazifemiz”, Vasfî, Çığır, S.3, s.1-4, 10 Şubat1931

- “Köylü Kardeşlerle Hasbıhal” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.1, s.7, 1 Kânunuevvel 1340 (1924)
- “Köylü Kardeşlerle Hasbıhal” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.2, s.4-5, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Medrese”, Mehmet Emin, Mihrab, S.5, s.129-131, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “Medreselerde Eksik Olan Usul Tedris midir?”, Mehmet Emin, Mihrab, S.6, s.161-163, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Meşale”, Yusuf Ziya, Meşale S.1, s.16, 1 Temmuz 1928
- “Muallimliğin Manası ”, Muallim Ahmet, Çığır, S.2, s.27-28, 10 İkincikanun 1931
- “Muallim ve Mütalaa” , Ömer Hulusi, Şen Yuva, S.3, s.1-2-3, 7 Kânunusani 1341 Pazartesi (1925)
- “Muhasebe” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.11, s.2-3, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Nemay-ı Beden” , Ömer Hulusi, Şen Yuva, S.2, s.1-2, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Server”, Mehmet Emin, Mihrab, S.10, s.289-291, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Şarkçılık ve Garpcılık”, Abdülhak Hadi, Mihrab, S.2, s.38-42, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Şarkçılık ve Garpcılık”, Abdülhak Hadi, Mihrab, S.1, s.6-11, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “Şarkçılık ve Garpcılık”, Abdülhak Hadi, Mihrab, S.6, s.163-169, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Terakki Etrafında Birleşemez miyiz?”, Mehmet Emin, Mihrab, S.2, s.33-37, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Terbiye Muhasebeleri”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.13-14, s.385-393, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Tasadüf” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.12, s.2-3, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Tevhid-i Tedrisat Meselesi ve İlahiyat Fakültesi”, Mehmet Emin, Mihrab, S.9, s.257-260, 15 Mart 1340 (1924)
- “Türk Harfleri”, Yusuf Ziya, Meşale S.5, s.16, 1 Eylül 1928
- “Usluba Dair” , Ruhi Naci, Çağlayan, S.5, s.1-2, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Veraset ve Terbiye” , Esat Hilmi, Çağlayan, S.4, s.4-5, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Yaşamak İçin”, Hüseyin Şemi, Mihrab, S.4, s.97-99, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “...”, Yusuf Ziya, Meşale S.2, s.16, 15 Temmuz 1928
- “...”, Yusuf Ziya, Meşale S.3, s.16, 1 Ağustos 1928

4.4.2.5. Tercümelere

- “Anadolu Coğrafyasına Sathi Bir Bakış (Diaur Pie Bansc’den)”, E(lif). B(e), Mihrab, S.26, s.67-71, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Ateş Semenderi ”, Eşref, Şen Yuva, S.13, s.2-3, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Balthasar (Anatole France’den)”, Behiç Enver, Çığır, S.5, s.25-26, 10 Nisan 1931
- “Balthasar (Anatole France’den)”, Behiç Enver, Çığır, S.6, s.21-23, 10 Mayıs 1931
- “Balthasar (Anatole France’den)”, Behiç Enver, Çığır, S.7, s.21-25, 10 Haziran 1931
- “Balthasar (Anatole France’den)”, Behiç Enver, Çığır, S.8, s.21-24,27, 25 Birinciteşrin 1931
- “Bir Üstadın Doğuşu (Andre Murova’dan)”, Yaşar Nabi, Meşale S.3, s.4-5-6, 1 Ağustos 1928
- “Büyücü Kadının Kızı (Bellesko İbones’den)”, Bedrettin, Meşale S.7, s.7-8-9, 1 Teşrinievvel 1928
- ”Deli(Gay Da Maupassant’dan)”, Vasfi Mahir, Meşale S.6, s.12-13-14, 15 Eylül 1928
- “Ders Mevzularının Talebe Tarafından İntihabı (D. Bayer’den)”, İmzasız, Çığır, S.8, s.15-16, 25 Birinciteşrin 1931
- “Dönmeler (Jean Brun Hearts ve Camile Vallax’den)”, İmzasız, Mihrab, S.5, s.150-154, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “Genç Muallim Namzetlerine (İngilizceden Tercüme)”, Fevzi Cemil, Çığır, S.4, s.23-24, 10 Mart 1931
- “Hakemler(Piyermak Orlon’dan)”, Bedrettin, Meşale S.3, s.14-15, 1 Ağustos 1928
- “Hikâye (Almancadan)”, Hulusi. A(yın), Şen Yuva, S.6, s.9-10, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Hikâye (İtalyancadan) ”, Abide Nazif, Şen Yuva, S.14, s.5-6-7, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- “Kadın Kalbi (Yanta Leymon’dan)”, A(yın) Gaffar, Meşale S.4, s.6-7-8, 15 Ağustos 1928
- “Mektep Kooperatifleri (Por Leere Nouvelle Mecmuasından)”, Baha, Çığır, S.5, s.22-23, 10 Nisan1931
- “Natalya Davidovna (E. Koprın’den)”, A(yın) Mahzar, Meşale S.2, s.13-14-15, 15 Temmuz 1928
- “Russo’nun Emili Tercümesi ”, Avni ve İhsan, Çığır, S.5, s.14-15, 10 Nisan 1931
- “Russo’nun Emili Tercümesi ”, Avni ve İhsan, Çığır, S.6, s.10-12, 10 Mayıs 1931
- “Russo’nun Emili Tercümesi ”, Avni ve İhsan, Çığır, S.7, s.9-11, 10 Haziran 1931
- “Şeyh Sadi’nin Gülistanından” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.10, s.9-10-11, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Tayfa”, Bedrettin, Meşale S.5, s.12-13, 1 Eylül 1928
- “Zavallı Piyer (Henry Hate’den)”, Salih Zeki, Meşale S.8, s.7, 15 Teşrinievvel 1928

4.4.2.6. Hatıra ve Gezi Yazıları

- “Atıf’ın Defterinden” , Işıklı Bucak, Şen Yuva, S.6, s.5-6, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Bir Sonbahar Gezintisi” , Perihan, Çağlayan, S.2, s.14-15, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “İhtiyar Bir Kızın Hatıraları” , Tekin, Çağlayan, S.9, s.10-11, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Hatıra Defterinden” , Nuri Ahmet, Şen Yuva, S.8, s.10-11, 16 Mart 1341 (1925)
- “İlim Başka... İdare Başka” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.1, s.4-5, 1 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Kadın Nedir? ” , Zehra Ali Rıza, Şen Yuva, S.13, s.5-6-7, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Kaygusuz Sultanda Bir Nevruz Sabahı”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.15-16, s.472-479, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “Meluki Tıflar”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.17-18, s.554-560, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “Meluki Tıflar”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.19-20, s.633-640, 1 Eylül 1340 (1924)
- “Meluki Tıflar”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.21-22, s.725-731, 1 Ekim 1340 (1924)
- “Nasıl Muallim Oldum? ” , Zehra Ali Rıza, Şen Yuva, S.12, s.3-4, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Senide Unutmuyayım Fahire ” , Hilmi, Şen Yuva, S.10, s.14, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Seyahat Arzusu” , Saniye Nuri, Şen Yuva, S.9, s.6-7, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Sinemada” , Birisi, Çağlayan, S.5, s.8-9, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Yosunlu Dere Hatıratından” , İmzasız, Çağlayan, S.5, s.14, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

4.4.2.7. Mülakatlar

- “İntihal Dedikodusu Etrafında”, Bedrettin, Meşale S.2, s.3, 15 Temmuz 1928
- “İntihal Dedikodusuna Reşat Nuri Bey Ne Diyor?”, Bedrettin, Meşale S.2, s.12, 15 Temmuz 1928

4.4.2.8. Hitabeler

- “Hitabe” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.3, s.4-5, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- “Hitabe” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.4, s.2, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- “Hitabe” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.5, s.6-7, 1 Şubat 1341 (1925)

“Hitabe” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.6, s.2-3-4, 15 Şubat 1341 (1925)

“İrtica Münasebetiyle Bir Talebenin Nutku”, Hamiyet Hanım, Çığır, S.3, s.29-30, 10 Şubat 1931

“İrtica Münasebetiyle Halkımıza”, Çığır, Çığır, S.2, s.28-31, 10 İkincikanun 1931

“Mekteplilerle Konuşma” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.9, s.4-5-6, 1 Nisan 1341 (1925)

4.4.2.9. Muhtelif Yazılar

“Abla Nasihati”, Hamiyet Hanım, Çığır, S.5, s.16-18, 10 Nisan 1931

“Anadolu’da Berekât”, M(im). Şeref, Mihrab, S.25, s.26-31, 1 Kânunusani 1341 (1925)

“Anadolu Kitabiyatı”, M(im). Şeref, Mihrab, S.28, s.166-172, 1 Nisan 1341 (1925)

“Anadolu’da Madeni Sular”, M(im). Şeref, Mihrab, S.23, s.802-808, 1 Kasım 1340 (1924)

“Anadolu’da Madeni Sular”, M(im). Şeref, Mihrab, S.24, s.854-858, 1 Aralık 1340 (1924)

“Anadolu’da Sıcak, Soğuk, Madeni Su Pınarları Ziyaeddin Fahri”, Mihrab, S.21-22, s.769-778, 1 Ekim 1340 (1924)

“Anadolu Tarihinde Ruhیات Müşahedeleri”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.15-16, s.529-530, 1 Temmuz 1340 (1924)

“Asri ve Medeni İhtiyacımızdan Dans” , Süleyman Seri, Şen Yuva, S.14, s.9-10, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)

“Aşka, Kadına Dair” , İmzasız, Çağlayan, S.2, s.8, 1 Teşrinisani 1341 (1925)

“Aşka, Kadına Dair” , İmzasız, Çağlayan, S.3, s.5, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)

“Aşka, Kadına Dair” , İmzasız, Çağlayan, S.4, s.9, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

“Aşka, Kadına Dair” , İmzasız, Çağlayan, S.5, s.4, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)

“Aşka, Kadına Dair” , İmzasız, Çağlayan, S.6, s.5, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)

“Aşka, Kadına Dair” , İmzasız, Çağlayan, S.7, s.14, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)

“Ayın Sözleri” , Ekrem Yaver, Çağlayan, S.15, s.8-9, 15 Mayıs 1926 Cumartesi

“Baba ile Oğul” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.7, s.4, 3 Mart 1341 (1925)

“Bahar ve Şifa”, Cemal Evrenus, Mihrab, S.13-14, s.394-395, 1 Haziran 1340 (1924)

“Bayram” , Yusuf Niyazi, Şen Yuva, S.10, s.19, 24 Nisan 1341 (1925)

“Bercesteler” , İmzasız, Çağlayan, S.6, s.6, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)

“Bercesteler” , İmzasız, Çağlayan, S.7, s.6, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)

“Bercesteler” , İmzasız, Çağlayan, S.8, s.4-5, 1 Şubat 1926 Pazartesi

“Bi Günahım” , Şükrü, Çağlayan, S.6, s.14-15, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)

“Bir Anadolu Köylüsünün Kazancı”, Vafî Bey, Çığır, S.2, s.13-15, 10 İkincikanun 1931

“Bir Damla”, Mehmet Sadıkî, Mihrab, S4, s.112-114, 1 Kânunusani 1340 (1924)

- “Bir Tetkik Tenkidine Cevap”, Avni, Çığır, S.5, s.30-32, 10 Nisan 1931
- “Çığır’ın Vecizeleri”, İmzasız, Çığır, S.2, s.19, 10 İkincikanun 1931
- “Çığır’ın Vecizeleri”, İmzasız, Çığır, S.3, s.8, 10 Şubat 1931
- “Çığır’ın Vecizeleri”, İmzasız, Çığır, S.4, s.11, 10 Mart 1931
- “Çığır’ın Vecizeleri”, İmzasız, Çığır, S.5, s.8, 10 Nisan 1931
- “Çığır’ın Vecizeleri”, İmzasız, Çığır, S.6, s.5, 10 Mayıs1931
- “Çığır’ın Vecizeleri”, İmzasız, Çığır, S.7, s.8, 10 Haziran 1931
- “Ders Numunesi” , Hilmi, Şen Yuva, S.3, s.7, 7 Kânunusani 1341 (1925)
- “Determinizm ve Hürriyet” , Münir Mehmet, Çağlayan, S.10, s.13, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Ebu Süfyan ile Herakliyus’un Mülakati”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.2, s.43-48, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Falcılık” , E(lif). S(in), Şen Yuva, S.2, s.5-6, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Felsefe İlmine Bir Nazar” , Haydar Mehmet, Çağlayan, S.7, s.12-13, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Fransa Encümeni Danişi”,Şahabettin Murat Bey, Çığır, S.4, s.28-29, 10 Mart 1931
- “Göl” , Tekin, Çağlayan, S.1, s.10, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Görel’de Terki İzleri” , Ahmet Kaya, Şen Yuva, S.7, s.11, 3 Mart 1341 (1925)
- “Gurbette” , Burhan, Çağlayan, S.1, s.16, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Tahsin Bey, Çığır, S.1, s.18-19, 10 Kânunuevvel 1930
- “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Tahsin Bey, Çığır, S.2, s.19-21, 10 İkincikanun 1931
- “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Tahsin Bey, Çığır, S.3, s.9-10, 10 Şubat 1931
- “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Tahsin Bey, Çığır, S.4, s.15-19, 10 Mart 1931
- “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Tahsin Bey, Çığır, S.5, s.19-20, 10 Nisan 1931
- “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Tahsin Bey, Çığır, S.6, s.23-24, 10 Mayıs1931
- “Hayvanların Nebatlara Benzeyişi”, Tahsin Bey, Çığır, S.7, s.17-19, 10 Haziran 1931
- “Hikmet Kırıntıları” , Harabani, Çağlayan, S.2, s.11, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “İlahiyat Fakültesi, Yeni Neşriyat ve Azerbaycan İstiklali”, S(in). K(ef), Mihrab, S.13-14, s.462-464, 1 Haziran 1340 (1924)
- “İktisadi Zafer”, Avni, Çığır, S.4, s.8-11, 10 Mart 1931
- “İktisat Hakkında”, Erenköylü, Çığır, S.2, s.22, 10 İkincikanun 1931
- “İktisat Mefhumundan Çıkardığımız Mana Böylemi Olmalı?”, Muallim Vasfi, Çığır, S.1, s.7-8, 10 Kânunuevvel 1930
- “İmtihanlar Münasebetiyle” , Alp Tahsin, Çağlayan, S.8, s.6-7, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “İnkisarın Sesi”, Muallim Sıdkı, Çığır, S.3, s.7-8, 10 Şubat 1931

- “İsteseydin” , Ekrem Yaver, Çağlayan, S.13, s.10-11, 15 Nisan 1926 Perşembe
- ”İzciliğe Dair”, Kâzım Nami, Çağlayan, S.9, s.2-4, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Kaçaklar”, Hamiyet Hanım, Çığır, S.7, s.19-21, 10 Haziran 1931
- “Kâinatda Tekâmül-ü Aşk” , Gazali, Çağlayan, S.2, s.4, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Kanarya Diyor ki” , Şükrü Turgut, Şen Yuva, S.13, s.8, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Kütüphanelerde İslahat Münasebetiyle”, A(yın). Fuat, Mihrab, S.13-14, s.449-452, 1 Haziran 1340 (1924)
- “Leyleklerin Hayatı” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.4, s.3-4-5, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- “Mehtaba Karşı” , İmzasız, Çağlayan, S.3, s.9, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Mektep Kırıntıları” , Harabani, Çağlayan, S.1, s.15, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Milli Ses Bilgisi Nazariyatına Muhtacız”, Kemal Bey, Çığır, S.3, s.14-16, 10 Şubat 1931
- “Muhterem Giresun ve Görele Halkına” , İhsan Kaya, Şen Yuva, S.6, s.8, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Musiki Nedir?” , Muallime Nebahat, Şen Yuva, S.5, s.3-4, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Musikimiz Hakkında Bir Düşünce”, Kemal Bey, Çığır, S.2, s.12-13, 10 İkincikanun 1931
- “Mutasavvıfı Sözler mi, Tasavvufun Zaferleri mi? İsmail Hakkı,” , Mihrab, S.23, s.817-824, 1 Kasım 1340 (1924)
- “Mutasavvıfı Sözler mi, Tasavvufun Zaferleri mi? ”, İsmail Hakkı, Mihrab, S.24, s.873-880, 1 Aralık 1340 (1924)
- “Nişancı”, A.Refik Bey, Çığır, S.1, s.28-31, 10 Kânunuevvel 1930
- “Ölçülerimiz”, Kemal Bey, Çığır, S.5, s.23-24, 10 Nisan 1931
- “Ölüleri Ziyaret” , Yusuf İzzet, Çağlayan, S.2, s.15, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Parazitler ve Parazitlere Dair”, Hikmet Fahri, Çığır, S.3, s.5-7, 10 Şubat 1931
- “Resim ve El İşinin Tedrisatta Mevkii ”, Mümtaz Bey, Çığır, S.6, s.17-21, 10 Mayıs1931
- “Resim ve El İşinin Tedrisatta Mevkii ”, Mümtaz Bey, Çığır, S.7, s.12-19, 10 Haziran 1931
- “Sabah Ezanını Dinlerken”, Cemal Evrenus, Mihrab, S.15-16, 4s.479-480, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “Seciye ve Zekâ”, Urfalı Mahmut, Mihrab, S.17-18, s.609-613, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “Serap”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.7, s.209-210, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Serap”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.8, s.244-245, 1 Mart 1340 (1924)
- “Serap”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.9, s.271-272, 15 Mart 1340 (1924)
- “Serap”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.10, s.311-313, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Serap”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.11, s.335-337, 15 Nisan 1340 (1924)
- “Sergi”, Çığır, Çığır, S.7, s.28-30, 10 Haziran 1931

- “Ses Dizilerimiz”, Kemal Bey, Çığır, S.4, s.25-27, 10 Mart 1931
- “Severim, Sevmem”, Muzaffer Şadi, Çığır, S.4, s.6-8, 10 Mart 1931
- “Su Kızı” , T(ı). Karaoğuz, Çağlayan, S.8, s.2-3, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Tarihi Hikmette Sofiler”, Tahir Harimi, Mihrab, S.23, s.808-816, 1 Kasım 1340 (1924)
- “Tarihi Hikmette Sofiler”, Tahir Harimi, Mihrab, S.24, s.858-865, 1 Aralık 1340 (1924)
- “Tasavvuf Daima Muzafferdir”, Şeyh Saffet, Mihrab, S.26, s.71-76, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Tatlı Su Polipi” , Eşref, Şen Yuva, S.14, s.2, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- “Ufukta Bir Yolcu”, Demir Taş, Çığır, S.5, s.20-21, 10 Nisan 1931
- “Üsküp’te Bulunan Bir Heykel”, Vasfi Bey, Çığır, S.6, s.27-32, 10 Mayıs1931
- “Yeryüzünde ve Anadolu’da Buğday Mıntıkları M(im). Şeref,”, Mihrab, S.26, s.76-79, 1 Şubat 1341 (1925)
- “Yeryüzünde ve Anadolu’da Buğday Mıntıkları”, M(im). Şeref, Mihrab, S.27, s.120-126, 1 Mart 1341 (1925)
- “Yıldızlara Kadar”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.3, s.77-78, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)

4.4.2.10. Tarih ile İlgili Yazılar

- “Dönmeler (Jean Brun Hearts ve Camile Vallax’dan)”, İmzasız, Mihrab, S.5, s.150-154, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “Habeşistan” , Kemalettin, Şen Yuva, S.4, s.6-7, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- “Habeşistan Tarihi” , Kemalettin, Şen Yuva, S.6, s.10, 15 Şubat 1341 (1925)
- “Habeşistan’ın Tarihçesi” , Kemalettin, Şen Yuva, S.7, s.8-9, 3 Mart 1341 (1925)
- “Karadeniz’in Tarihçesi” , Ali Raşit, Şen Yuva, S.9, s.3-4, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Karadeniz’in Tarihçesi” , Ali Raşit, Şen Yuva, S.10, s.6-7, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Kırgız ve Kazaklar”, Refet, Mihrab, S.3, s.82-83, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “Musul’da Selçuklu Valileri”, Elbistanlı Mükremin Dalîl, Mihrab, S.1, s.20-27, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “Orta Asya’da Türkmen”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.8, s.237-244, 1 Mart1340 (1924)
- “Orta Asya’da Türkmen”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.9, s.276-280, 15 Mart1340 (1924)
- “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.10, s.313-316, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.11, s.337-342, 15 Nisan1340 (1924)

- “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.12, s.372-377, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Orta Asya’da Türkmen, Türkmenlerin Dini”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.15-16, s.480-483, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “Selçukluların İnfıradı Zamanında Konya”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.17-18, s.563-571, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “Seyit Battal Gazi ve Digenis Akritos Destanları”, Camî, Mihrab, S.7, s.197-203, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Tarih Medeniyetinde Kütüphaneler”, Tahir Harimi, Mihrab, S.12, s.364-372, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “Tarih Medeniyetinde Kütüphaneler”, Tahir Harimi, Mihrab, S.13-14, s.352-355, 1 Haziran 1340 (1924)
- “11. Asır Hicride Türk Menba-ı İrfanı”, Ahmet Hikmet, Mihrab, S.19-20, s.625-633, 1 Eylül 1340 (1924)
- “11. Asır Hicride Türk Menba-ı İrfanı”, Ahmet Hikmet, Mihrab, S.21-22, s.715-774, 1 Ekim 1340 (1924)
- “11. Asır Hicride Türk Menba-ı İrfanı”, Ahmet Hikmet, Mihrab, S.24, s.835-845, 1 Aralık 1340 (1924)

4.4.2.11. Eğitim ile İlgili Yazılar

- “Çocuğu Serbest Bırakınız” , İmzasız, Çağlayan, S.5, s.15, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Devlet ve Maarif”, Muallim İrfan, Çığır, S.5, s.4-8, 10 Nisan1931
- “Genç Muallim Namzetlerine (İngilizceden Tercüme)”, Fevzi Cemil, Çığır, S.4, s.23-24, 10 Mart 1931
- “Hayat ve Mektep”, Muallim İrfan, Çığır, S.4, s.1-6, 10 Mart1931
- “Hazımsızlık Devri”, Mehmet Emin, Mihrab, S.1, s.11-16, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “İlk Mekteplerle Tali Mektepler Arasındaki Uçurum”, Vasfi, Çığır, S.2, s.1-10, 10 İkincikanun 1931
- “Kınalızade Ali Efendi’nin Terbiye Telakkisi”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.4, s.100-105, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “Mektep” , Mehmet Ali, Şen Yuva, S.10, s.4-5, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Mektep Kooperatifleri (Por Leere Nouvelle Mecmuasından)”, Baha, Çığır, S.5, s.22-23, 10 Nisan1931

“Mektep ve Aile Yardımlaşmaları”, Eyüp Hamdi, Çığır, S.7, s.4-7, 10 Haziran 1931

“Muallimin On Vasiyeti” , İmzasız, Çağlayan, S.6, s.10-11, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)

“Nasır Tusi’nin Terbiye Telakkisi”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.5, s.132-140, 15 Kânunusani 1340 (1924)

“Orta Mekteplerde Usul Meselesi”, Eyüp Hamdi, Çığır, S.6, s.3-5, 10 Mayıs1931

“Türk İnkılâbının İmha Ettiği Bir Akide Karşısında Mekteplerin Vazifesi”, Vasfî, Çığır, S.4, s.12-15, 10 Mart1931

“Vuzuhsuzluk”, Mehmet Ali Ayni, Mihrab, S.11, s.342-347, 15 Nisan 1340 (1924)

4.4.2.12. Sağlık İle İlgili Yazılar

“Sıtma Humması” , Hilali Ahmer, Şen Yuva, S.8, s.1,10, 16 Mart 1341 (1925)

4.4.2.13. Ziraat İle İlgili Yazılar

“Arıcılık 1 ” , Avni, Şen Yuva, S.10, s.18-19-20, 24 Nisan 1341 (1925)

“Arıcılık 2 ” , Avni, Şen Yuva, S.12, s.10-11, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)

4.4.2.14. İktisat İle İlgili Yazılar

“Petrol” , İmzasız, Şen Yuva, S.14, s.11, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)

4.4.2.15. Spor İle İlgili Yazılar

“Kardeşlik Maçı” , İmzasız, Şen Yuva, S.11, s.10-11, 15 Mayıs 1341 (1925)

“Spor Vasıta mı Bir Gaye mi olmalıdır?” , Esat Adil, Çağlayan, S.1, s.11-12, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

“Spor Bir Tehlike Halini Alıyor” , Esat Adil, Çağlayan, S.2, s.12-13, 1 Teşrinisani 1341 (1925)

4.4.2.16. Kitabiyat

“Şeyh Sadi’nin Gülistanından” , Ali Nihat, Şen Yuva, S.10, s.9-10-11, 24 Nisan 1341 (1925)

4.4.2.17. Edebiyat ve Sanat Konulu Yazılar

- “Anadolu Lügatleri Münasebetiyle”, A. Refik Bey, Çığır, S.8, s.30-32, 25 Birinciteşrin 1931
- “Anadolu’da Halk Şairleri”, Nurettin İbrahim, Çağlayan, S.14, s.6-8, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Dini Edebiyat”, Ali Suat, Mihrab, S.19-20, s.640-649, 1 Eylül 1340 (1924)
- “Dini Edebiyat”, Ali Suat, Mihrab, S.21-22, s.732-738, 1 Ekim 1340 (1924)
- “Dünkü ve Bugünkü Edebiyatımız”, Yaşar Nabi, Meşale S.8, s.1, 15 Teşrinievvel 1928
- “Edebî Eser Bir Vesikadır ”, Ahmet Haşim, Meşale S.3, s.1, 1 Ağustos 1928
- “Edebiyat mı? ”, Mehmet Rauf, Meşale S.6, s.1-2, 15 Eylül 1928
- “Fransız Edebiyatına Bir Nazar” , Ali Şevket, Çağlayan, S.7, s.10, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Fransız Edebiyatına Bir Nazar” , Ali Şevket, Çağlayan, S.9, s.8, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Hayatta Olduğu Gibi ”, Ahmet Haşim, Meşale S.2, s.1-2, 15 Temmuz 1928
- “İcat ve Mevzu” , Mehmet Akif, Çağlayan, S.12, s.6-7, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “İki Mechul Şaire”, Ahmet Halil, Mihrab, S.19-20, s.654-657, 1 Eylül 1340 (1924)
- “İki Mechul Şaire”, Ahmet Halil, Mihrab, S.21-22, s.753-754, 1 Ekim 1340 (1924)
- “İntihal Dedikodusu Etrafında”,Bedrettin, Meşale S.2, s.3, 15 Temmuz 1928
- “İntihal Dedikodusuna Reşat Nuri Bey Ne Diyor?”, Bedrettin, Meşale S.2, s.12, 15 Temmuz 1928
- “İntikat” , Mehmet Akif, Çağlayan, S.14, s.2-3, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “İnşad” , Mehmet Akif, Çağlayan, S.11, s.6-8, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Kârî Gözüyle”, Yusuf Ziya, Meşale S.7, s.1, 1 Teşrinievvel 1928
- “Latin Harflerine Dair” , Avram Galetini, Çağlayan, S.14, s.12-13, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Plan” , Mehmet Akif, Çağlayan, S.15, s.2-4, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Portre”, Kenan Hulûsî, Meşale S.2, s.10-11, 15 Temmuz 1928
- “Rus Edebiyatından” , Asım İsmet, Çağlayan, S.13, s.2-5, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Rusya ve Cihan Edebiyatı” , Asım İsmet, Çağlayan, S.15, s.12-15, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Serbest Nazım” , Esat Adil, Çağlayan, S.15, s.6-8, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Şair Ahlakı ”, Ahmet Haşim, Meşale S.5, s.1, 1 Eylül 1928
- “Tasvir” , Mehmet Akif, Çağlayan, S.10, s.6-7, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Türkçe Meselesi” , Kâzım Nami, Çağlayan, S.6, s.2-3, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Türklerin İlk Şairleri” , Gazali, Çağlayan, S.13, s.15, 15 Nisan 1926 Perşembe

“Yeni Sanatkârlar ”, Ahmet Haşim, Meşale S.6, s.5-6, 15 Eylül 1928

4.4.2.18. Tiyatro

“Bir Pazarlık”, A. Refik Bey, Çığır, S.1, s.20-27, 10 Kânunuevvel 1930

“Koltukçu Ahmet Efendi”, Avni, Çığır, S.6, s.12-16, 10 Mayıs1931

“Kubilay’ın Tabutunun Karşısında”, Avni, Çığır, S.7, s.27-28, 10 Haziran 1931

“Ölü Şair”, Muzaffer Şadi, Çığır, S.1, s.31-32, 10 Kânunuevvel 1930

“Ölü Şair”, Muzaffer Şadi, Çığır, S.2, s.31-32, 10 İkincikanun 1931

“Ölü Şair”, Muzaffer Şadi, Çığır, S.3, s.31-32, 10 Şubat 1931

“Ölü Şair”, Muzaffer Şadi, Çığır, S.4, s.33, 10 Mart 1931

“Ölü Şair”, Muzaffer Şadi, Çığır, S.5, s.33, 10 Nisan 1931

“Tiyatro Mevsimi Münasebetiyle”, Suat Derviş, Meşale S.8, s.2-3, 15 Teşrinievvel 1928

4.4.2.19. Meşale Dergisi ile İlgili Yazılar

“Meşale ”, Yusuf Ziya, Meşale S.1, s.16, 1 Temmuz 1928

“Yedi Meşaleciler ”, Ahmet Haşim, Meşale S.1, s.1, 1 Temmuz 1928

“...”,Yusuf Ziya, Meşale S.2, s.16, 15Temmuz 1928

4.4.2.20. Romanlar

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.3, s.91-96, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.4, s.123-128, 1 Kânunusani 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.5, s.154-160, 15 Kânunusani 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.9, s.285-288, 15 Mart 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.10, s.317-320, 1 Nisan 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.11, s.350-352, 15 Nisan 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.12, s.382-384, 1 Mayıs 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.15-16, s.536-545, 1 Temmuz 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.17-18, s.617-624, 1 Ağustos 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.19-20, s.685-704, 1 Eylül 1340 (1924)

“Hayy Bin Yekzan”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.21-22, s.779-784, 1 Ekim 1340 (1924)

“Tayfa”, Bedrettin, Meşale S.5, s.12-13, 1 Eylül 1928

4.4.2.21. Masallar

- “Ayaz Paşa” , M(im). Celal, Şen Yuva, S.10, s.15-16, 24 Nisan 1341 (1925)
- “Boğa ile Geyik” , Anonim, Şen Yuva, S.4, s.3, 15 Kânunusani 1341 (1925)
- “Çift Kızlar ” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.12, s.5, 25 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Çift Kızlar ” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.13, s.4, 17 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Çift Kızlar ” , Rahmi Korkut, Şen Yuva, S.14, s.4-5, 4 Kânunuevvel 1341 (1925)
- “Çin Masalı”, Semih Rufai, Mihrab, S.28, s.147-156, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Dev Amcanın Avı” , Arif Nihat (Asya), Çağlayan, S.14, s.10-11, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “İran Masalı”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.25, s.14-22, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- “İran Masalı”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.26, s.58-67, 1 Şubat 1341 (1925)
- “İran Masalı”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.27, s.108-116, 1 Mart 1341 (1925)
- “Kurnaz ve Sadık Çoban” , Anonim, Şen Yuva, S.2, s.8, 15 Kânunuevvel 1340 Pazartesi (1924)
- “Mısır Masalı”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.23, s.790-797, 1 Kasım 1340 (1924)
- “Mısır Masalı”, Kadriye Hüseyin, Mihrab, S.24, s.846-853, 1 Aralık 1340 (1924)
- “Tilkinin Kurnazlığı” , A(yın). Mim, Şen Yuva, S.13, s.10-11, 17 Teşrinisani 1341 (1925)

4.4.2.22. Eleştiri Yazıları

- “İlim Düşmanlığı”, Hasan Ali, Mihrab, S.10, s.308-310, 1 Nisan 1340 (1924)
- “İslam Tarihi”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.25, s.1-13, 1 Kânunusani 1341 (1925)
- “Kıyamet” , Tekin, Çağlayan, S.3, s.10, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Medrese”, Faruk Sadıkî, Mihrab, S.6, s.181-187, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Mekteplerimize Dair”, Mehmet Emin, Mihrab, S.28, s.145-146, 1 Nisan 1341 (1925)
- “Mütefekkirler Arasında Perişanlık”, Mehmet Emin, Mihrab, S.24, s.833-834, 1 Aralık 1340 (1924)
- “Seleflerimizi Tanıyalım”, Hüseyin Şemi, Mihrab, S.6, s.177-181, 1 Şubat 1340 (1924)
- “Tarih Medeniyetinde Kadın”, Tahir Harimi, Mihrab, S.15-16, s.530-536, 1 Temmuz 1340 (1924)

4.4.2.23. Mektuplar

- “Abdülhak Hamit Bey’in Gayri Münteşer Mektupları”, Halil Halit, Mihrab, S.7, s.203-206, 15 Şubat 1340 (1924)
- “Abdülhak Hamit Bey’in Gayri Münteşer Mektupları”, Halil Halit, Mihrab, S.8, s.231-237, 1 Mart 1340 (1924)
- “Abdülhak Hamit Bey’in Gayri Münteşer Mektupları”, Halil Halit, Mihrab, S.11, s.332-333, 15 Nisan 1340 (1924)
- “Aforoz” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.3, s.12-13, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Ali Ekrem Bey’in Mektubu” , Ali Ekrem (Bolayır), Çağlayan, S.4, s.2, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Ayrılık Çeşmesi” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.4, s.10-11, 1 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Ayrılık Günü” , Nermin Hamit, Çağlayan, S.10, s.15-16, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Bir Mektup” , Suat Ekrem, Çağlayan, S.1, s.8-9, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)
- “Bir Veda Mektubu” , Sermet, Çağlayan, S.2, s.9, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Çağlayan Kenarında” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.2, s.10-11, 1 Teşrinisani 1341 (1925)
- “Deniz” , Nermin Hamit, Çağlayan, S.14, s.14, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Dün Gece” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.9, s.6-7, 15 Şubat 1926 Pazartesi
- “Ferman Okunurken” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.14, s.4-5, 1 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Gönül Diyarı” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.6, s.8-9, 1 Kânunusani 1342 Cuma (1926)
- “Haset ve Şüphe Çocuklarına” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.5, s.6-7, 15 Kânunuevvel 1341 Salı (1925)
- “Kuruyan Gül” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.10, s.4-5, 1 Mart 1926 Pazartesi
- “Mektup” , Fuat, Çağlayan, S.15, s.4-5, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Ona” , B(e). N(un), Çağlayan, S.3, s.11, 15 Teşrinisani 1341 Pazar (1925)
- “Onun Yadigârları” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.15, s.10-11, 15 Mayıs 1926 Cumartesi
- “Öldüğüm Gece” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.7, s.8-9, 15 Kânunusani 1342 Perşembe (1926)
- “Ruhumda Kasırga” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.13, s.8-9, 15 Nisan 1926 Perşembe
- “Seher Vaktinde” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.12, s.4-5, 1 Nisan 1926 Perşembe
- “Şehit Kızı” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.11, s.4-5, 15 Mart 1926 Pazartesi
- “Tufan Gecesi” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.8, s.8-9,16, 1 Şubat 1926 Pazartesi
- “Zavallı Ay” , Gönül Kızı, Çağlayan, S.1, s.5, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

4.4.2.24. Dinî Konulu Yazılar

- “ Âlemi Manevi ve Âlemi Uhrevî”, Hüseyin Şemi, Mihrab, S.4, s.109-112, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “ Anadolu Tarihinde Dini Ruhîyat Müşahedeleri”, Hilmi Ziya, Mihrab, S.13-14, s.434-448, 1 Haziran 1340 (1924)
- “ Faiz Esareti”, A(yın). He, Mihrab, S.15-16, s.487-497, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “Hadis-i Şerif”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.1, s.2-6, 15 Teşrinisani 1339 (1923)
- “ Heyekul’un-nur”, Hatemi, Mihrab, S.17-18, s.578-595, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “ İslam”, Mustafa Şekip, Mihrab, S.7, s.193-196, 15 Şubat 1340 (1924)
- “ İslam”, Mustafa Şekip, Mihrab, S.8, s.225-231, 1 Mart 1340 (1924)
- “ İslam”, Mustafa Şekip, Mihrab, S.11, s.321-323, 15 Nisan 1340 (1924)
- “ İslam”, Mustafa Şekip, Mihrab, S.12, s.353-358, 1 Mayıs 1340 (1924)
- “ İslam”, Mustafa Şekip, Mihrab, S.15-16, s.467-471, 1 Temmuz 1340 (1924)
- “ İslam”, Mustafa Şekip, Mihrab, S.17-18, s.548-553, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “ İslam”, Mustafa Şekip, Mihrab, S.21-22, s.711-714, 1 Ekim 1340 (1924)
- “Kâzım Rıfkı’nın Fransızca Kur’an Tercümesindeki Kırk Kadar Yanlışların Tashihi”, Mehmet Cemil, Mihrab, S.10, s.291-298, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Meal-i Kur’an”, Yusuf Ziya, Mihrab, S.28, s.159-164, 1 Nisan 1341 (1925)
- “ Mesel’ul A’la”, Mehmet Şerafettin, Mihrab, S.3, s.78-81, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)
- “ Mesel’ul A’la”, Mehmet Şerafettin, Mihrab, S.4, s.106-108, 1 Kânunusani 1340 (1924)
- “ Mesel’ul A’la”, Mehmet Şerafettin, Mihrab, S.5, s.140-143, 15 Kânunusani 1340 (1924)
- “ Mesel’ul A’la”, Mehmet Şerafettin, Mihrab, S.6, s.170-175, 1 Şubat 1340 (1924)
- “ Mihrak-ı Aşkî Sucuda Geldim”, Cemal Evrenus, Mihrab, S.17-18, s.360-362, 1 Ağustos 1340 (1924)
- “ Mihrak-ı Aşkî Sucuda Geldim”, Cemal Evrenus, Mihrab, S.23, s.797, 1 Kasım 1340 (1924)
- “ Tarihi Hikmette Mezhep Aşkî”, Tahir Harimi, Mihrab, S.27, s.131-136, 1 Mart 1341 (1925)
- “ Tarihi Hikmette Mezhep Aşkî”, Tahir Harimi, Mihrab, S.28, s.164-166, 1 Nisan 1341 (1925)
- “ Tercümelerin Hakkında İzahat”, Babanzade Reşit, Mihrab, S.10, s.298-305, 1 Nisan 1340 (1924)
- “Tevhid-i Müteşahabat”, Cevdet, Mihrab, S.2, s.51-54, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)

4.4.2.25. Coğrafi Yazılar

“Bugün ki Türkmenler ve Türkmen Yurdu”, Türkistanlı Refet, Mihrab, S.13-14, s.411-416, 1 Haziran 1340 (1924)

“Bursa Şehri”, Mehmet Şerif, Mihrab, S.2, s.58-62, 1 Kânunuevvel 1339 (1923)

“Bursa Şehri”, Mehmet Şerif, Mihrab, S.3, s.83-86, 15 Kânunuevvel 1339 (1923)

“Çinlilerin İçtimai Hayatından ”, Türkistanlı Ilgaz Hanım, Çığır, S.1, s.14-17, 10 Kânunuevvel 1930

“Finlandiya’ya Bir Nazar ”, A(yın). Fuat, Mihrab, S.28, s.180-183, 1 Nisan 1341 (1925)

“Semerkant Şehri”, Türkistanlı Refet, Mihrab, S.9, s.280-284, 15 Mart 1340 (1924)

“Türkistan Hayatına Ait Tedkikler”, Türkistanlı Ilgaz Hanım, Çığır, S.8, s.11-14, 25 Birinciteşrin 1931

“Ufak Bir Nazire (Hindistan) ”, Abdurreşit İbrahim, Mihrab, S.9, s.274-276, 15 Mart 1340 (1924)

“Ufak Bir Nazire (Afganistan) ”, Abdurreşit İbrahim, Mihrab, S.11, s.333-335, 15 Nisan 1340 (1924)

4.4.2.26. Dergi Gazete ve Kitap Tanıtımı

“Acem Mektuplarından” , M(im). T(e), Çağlayan, S.10, s.14-15, 1 Mart 1926 Pazartesi

“Acem Mektuplarından” , M(im). T(e), Çağlayan, S.11, s.10-13,16, 15 Mart 1926 Pazartesi

“ Ahlak Dersleri ve Nisvan”, İmzasız, Mihrab, S.26, s.89-96, 1 Şubat 1341 (1925)

“Akrep ve Edebiyat Âlemine Doğuşu”, Avni, Çığır, S.2, s.23-27, 10 İkincikanun 1931

“Huzur-u Hilkatde “, Ruhi Naci, Çağlayan, S.1, s.2, 20 Teşrinievvel 1341 (1925)

“ İslam Tarihi”, İmzasız, Mihrab, S.26, s.89-96, 1 Şubat 1341 (1925)

“ Kant Felsefesi”, İmzasız, Mihrab, S.26, s.89-96, 1 Şubat 1341 (1925)

“Vurun Kahpeye” , Tekin, Çağlayan, S.13, s.6-7, 15 Nisan 1926 Perşembe

“ Yeni Neşriyat ve Anadolu Mecmuası”, Şeref Kâzım, Mihrab, S.11, s.352, 15 Nisan 1340 (1924)

4.4.2.27. Fıkralar

“Acayip Ağa” , R(e). N(un)’dan nakil, Çağlayan, S.11, s.14-15, 15 Mart 1926 Pazartesi

“Acayip Ağa” , R(e). N(un)’dan nakil, Çağlayan, S.12, s.14-15, 1 Nisan 1926 Perşembe

“Acayip Ağa” , R(e). N(un)’dan nakil, Çağlayan, S.13, s.14-15, 15 Nisan 1926 Perşembe

“Acayip Ağa” , R(e). N(un)’dan nakil, Çağlayan, S.14, s.15, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

4.4.2.28. Hitabeler

“İsteseydin” , Ekrem Bağver, Çağlayan, S.13, s.10-11, 15 Nisan 1926 Perşembe

“Meçhul Sevgiliye” , Esat Adil, Çağlayan, S.14, s.9, 1 Mayıs 1926 Cumartesi

4.5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında dönemin ruhunu yansıtan pek çok kültür, sanat ve edebiyat dergisi yayınlanmıştır. Yayınlanan bu dergiler dönemin sosyal, siyasal, sanat ve edebiyat ortamını yansıtması açısından kaynak niteliği taşımaktadır. Dergiler aynı zamanda edebî yapıtları sergileyen bir vitrin görevi gördüğü için Cumhuriyet döneminde yayınlanmış olan şiirlerin, öykülerin ve romanların nasıl bir yapıya sahip olduğunu anlamamız için de bir araç görevi üstlenmektedir.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında çıkan 5 dergiyi incelediğimiz bu çalışmada - Meşale, Şen Yuva, Mihrab, Çağlayan ve Çığır- isimli dergileri değerlendirmeye çalıştık. Tezimiz için bu dergileri seçmemizdeki en büyük neden bu dergilerin hem Anadolu'da hem de İstanbul'da çıkmış olmalarıdır. Çalışmamızda bu dergilere öncelik vermemizin diğer bir sebebi ise bu dergilerin ilmî, edebî, içtimaî ve felsefî bir yapıya sahip olduğu için dönemin ruhunu yansıtmasıdır.

Kurtuluş Savaşı'nın bitiminden hemen sonra yeni bir devlet kurulmuş ve bu yeni devletin temellerini sağlamlaştırmak ve bu yeni devleti muasır medeniyetler seviyesine çıkartmak için çeşitli ilke ve inkılâplar benimsenmiştir. O dönemde fakirlik ve yoksulluk içerisinde yaşayan ve savaştan yeni çıkmış olmanın verdiği boşlukta kalan halkı, modern ve muasır bir seviyeye çıkartmak için bu dönemde pek çok uygulama ve çalışma yapılmıştır. Çok kritik olan bu dönemde halkın bilinçlendirilmesi ve yeni kurulan Cumhuriyet'in esaslarının halka sunulması amacıyla pek çok yayın organı kullanılmıştır. O dönemde kullanılan bu yayın organlarından biri de dergilerdir. Dönemin kanaat önderi olarak görülen edebiyatçılar, tarihçiler, sosyolog ve aydınlar o dönemde halkı değişen sosyal, kültürel ve siyasi yapıya alıştırmak için pek çok yazı kaleme almıştır. Bu yazılar o dönemde çıkan dergiler aracılığıyla halka sunulmuştur.

Üzerinde çalışma yaptığımız beş dergi kültürel ve siyasi arayışların ortaya çıktığı Cumhuriyet dönemini tarihsel ve maddi koşullar açısından anlamamız için önemli bir yere sahiptir.

Tezimiz içerisinde incelediğimiz dergilerin tamamını Milli Kütüphane'den temin ettik. Bu 5 dergiden 2 tanesi İstanbul'da, bir tanesi Giresun'da, bir tanesi Balıkesir'de ve bir tanesi de Bolu'da yayınlanmıştır. Dergilerin çıktıkları yerlerdeki bu çeşitlilik farklı yerlerdeki insanların değişime nasıl baktıklarını yansıtmaları bakımından önem arz etmektedir.

İlk olarak incelediğimiz Meşale dergisi İstanbul'da çıkarılmıştır. Yedi Meşaleciler tarafından çıkarılan bu dergide Beş Hececiler grubunun üyesi olan; Faruk Nafiz (Çamlıbel), Halit Fahri (Ozansoy), Enis Behiç (Koryürek), Yusuf Ziya (Ortaç) ve Orhan Seyfi (Orhon) 'un şiir ve yazılarının dışında dönemin önemli edebî şahsiyetlerinden Ahmet Haşim'in, Kenan Hulûsî (Koray)'ın, Sabri Esat (Siyavuşgil)'in ve Yaşar Nabi (Nayır)'ın yazıları ve şiirleri yayınlanmıştır. 15 günde bir çıkan dergi sadece sanat ve edebiyat konulu yazılara yer vermiştir. Dergide şiir hikâye, biyografi, mülakat, musahabe, edebiyat ve sanat konulu yazıların yanı sıra tercüme eser türünde pek çok yazı yayınlanmıştır.

Dergide şiirlerine yer verilen şairler genel olarak hece veznini ve serbest vezni kullanmış sade ve anlaşılır bir dille şiirlerini kaleme almıştır. Şiirlerde toplumu ilgilendiren konulardan çok bireyin iç dünyasını yansıtan konular işlenmiştir. Fransız edebiyatına karşı büyük ilgi duyan dergi şair ve yazarları onların şiirlerinden ve hikâyelerinden tercüme yapımıştır. Dergi aynı zamanda "Garbın Üstatları" başlığı altında dünya edebiyatında büyük bir yere sahip olan önemli şahsiyetlerin biyografilerine sayfalarında yer vermiştir. Ayrıca yerli yazar ve şairlerin biyografisine de yer veren dergi bu isimleri Beş Hececiler arasından seçmiştir.

Meşale dergisinde yayınlanan hikâyeler dönemin ruhunu ortaya koyan bir yapıya sahip değildir. Yazarlar dönem ile ilgili olan savaş, fakirlik ve zafer konulu hikâyeler kaleme almamıştır.

Meşale dergisi İstanbul'da çıkıyor olması ve dönemin önemli şahsiyetleri tarafından yayınlanıyor olması sebebiyle dönemin nabzını tutmuştur. Cumhuriyet döneminde edebiyat ortamlarında bahsi geçen pek çok dedikodu dergide yer almıştır. Harf devrimini destekleyen dergi bunu kanıtlamak için yedinci ve sekizinci sayılarındaki bazı makale ve şiirleri Latin harfleriyle okuyucuya sunmuştur.

İncelememizde yer alan Şen Yuva dergisi Giresun'da yayınlanmıştır. Bu ildeki bir grup öğretmen tarafından çıkarılan dergide şiir, biyografi, musahabe, hikâye, fıkra, masal, bilmece gibi edebî türlerin yanında tarih, eğitim, iktisat ve sağlık konulu yazılar da yer almıştır.

Dergide yer alan şiirler genel itibariyle hem toplumsal hem de bireysel içeriklidir. Öğrencilere ve köylülere hitap ettiğini hemen hemen bütün yazılarında belirten dergi seçtiği şiirlerde sade ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Şiirlerde görülen bu sade ve anlaşılır yapı aynı sebepten dolayı hikâyelere de yansımıştır. Şen Yuva dergisinde öğretmenlerin yazdığı hikâye ve şiirlerin yanı sıra öğrencilerin de yazdığı hikâye ve şiirlere yer verilmiştir. Dergi "Hitabe" ve "Köylü Kardeşlerle Hasbihal" başlıklı yazılar aracılığıyla halka rehberlik etmiştir. Bu yazılarda Cumhuriyet döneminde çokça ele alınan halkın eğitimi, okulun önemi, yerli malı kullanımı gibi konular halka benimsetilmeye çalışılmıştır.

Şen Yuva dergisi ayrıca okuyucuyu eğlendirmek ve derginin bir parçası haline getirmek için okuyucu katılımını artıran bilmecele ve anketlere her sayısında yer vermiştir.

İstanbul'da çıkan bir diğer dergi ise Mihrab dergisidir. Mihrab dergisi dönemin nabzını tutması bakımından önemli bir yere sahiptir. Dergide dönemin münevverlerinden Yusuf Ziya (Yörükhan), Mehmet Emin (Erişigil) , Hilmi Ziya (Ülken), Mehmet Emin (Yurdakul) gibi isimlerin yanı sıra Necip Fazıl(Kısakürek) 'in şiirlerine de yer verilmiştir. Mihrab dergisi genel olarak tarihî ve felsefî konular üzerine yoğunlaşmıştır. Özellikle Hilmi Ziya (Ülken)'in kaleme aldığı "Orta Asya'da Türkmen ve Kazaklar" başlıklı yazılar Türklerin kökenlerini incelemesi açısından önemlidir.

Dönemin tartışılan konularından Şarkçılık ve Garpcılık meselesi hem Mehmet Emin hem de Abdülhak Hadi tarafından kaleme alınmıştır. Kaleme alınan her iki yazı arafta kalan Türk aydınının ve halkının yaşamış olduğu karmaşayı yansıtması bakımından önemli bir yere sahiptir.

Dergi hikâye, şiir, musahabe, roman, mektup, tenkit gibi yazıların yanı sıra eğitim ve tarih konulu yazılar da yayınlamıştır. Edebî yönden büyük bir çeşitlilik gösteren dergi hem aruz ve hece hem de serbest vezinli şiirlere sayfalarında yer vermiştir. Dergideki şiirler hem

Halk Edebiyatı hem Divan Edebiyatı hem de Çağdaş Türk Edebiyatı ürünleri olması açısından da önemlidir.

Mihrab dergisinde yayınlanan hikâyelerde genel olarak savaş konu edilmiştir. Dergide yayınlanan “Zaferin Sırrı” ve “Kâbil” adlı hikâyeye savaşın oluşturduğu olumsuz havayı yansıtması bakımından önemlidir.

Siyasi konulara çok fazla yer vermeyen dergi musahabe ve eğitim konulu yazılarda medreselerde verilen eğitimi yetersizliğinden ve batıdaki eğitim siteminin uygulanması gerektiğinden sıkça bahsetmiştir. O döneme yakın bir dönemde yapılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu’nu önemli bir gelişme olarak bulan yazarlar bu konu ile ilgili Atatürk’e övgülerde bulunmuştur.

Görünüş açısından çok sade bir yapıya sahip olan dergi zengin bir içeriğe sahiptir. Edebiyat ve sanat konulu yazıların yayımlandığı dergide Yunus Emre’nin biyografisi yapılmış ve bu biyografi etrafında Tasavvuf Edebiyatı ele alınmıştır. Mihrab dergisi aynı zamanda o dönemde gün yüzüne çıkmamış Abdülhak Hamit Tarhan’a ait olan bazı münteşer mektupları yayınlamıştır. Dergi aynı zamanda Divan Edebiyatı’nda ismi duyulmamış olan Anı Hanım ve Sadıka Hanım’ın hayatını ve şiirlerini okuyucuya sunmuştur.

Bünyesinde roman ve masala yer veren dergide Babanzade Reşit İbn-i Temiyye’nin “Hay Bin Yekzan“ adlı felsefi romanını tercüme etmiştir. Dergide İran, Mısır ve Çin masalı başlığı altında pek çok masal yayınlamıştır.

Tezimizde incelediğimiz diğer bir dergi ise Balıkesir’de çıkan Çağlayan dergisidir. Bu dergi Anadolu’da çıkan dergiler içerisinde İstanbul’daki tartışmalara en fazla katılan dergidir. Dergide şiir, hikâyeye, hatıra, mektup, biyografi, musahabe gibi edebî türler yayınlanmıştır. Halk Edebiyatı’nın izlerinin bariz bir şekilde hissedildiği dergide genel olarak Halk Edebiyatı ürünü olan şiirlere yer verilmiştir.

Hikâyelerde toplumsal konulara eğilmeyen dergi, genel olarak aşk ve ihtiras konulu hikâyeler yayınlamıştır. Dergi çok fazla biyografiye yer vermemiştir.

İlke ve gayelerini ilk sayıda belirten dergi gönderilen yazıların eski ve yeni tarzda olup olmasından çok milli zevke uygun olup olmasına dikkat edeceğini belirtmiştir. Bu sözüne sadık kalan dergi hem yeni hem de eski tarzda pek çok şiir yayınlamıştır.

Çalışmamız açısından öne çıkan yazılar genel olarak Ruhi Naci tarafından kaleme alınmıştır. Yazar “Halk Edebiyatı Münakaşaları” başlıklı yazısında dilde sadeleşmeye gidilmesi gerektiğini savunmuştur. Milli Edebiyatı destekleyen Ruhi Naci bu yazısında ayrıca Divan Edebiyatı’nı halkın dilini yansıtmamasından dolayı eleştirmiştir. Dergideki diğer bir önemli yazı Abram Galetini’ye ait olan “Latin Harflerine Dair” başlıklı yazıdır. Yazar bu yazıda Latin harflerinin neden kabul edilmemesi gerektiğine dair fikirlerini maddeler halinde belirtmiştir. Dergideki diğer önemli yazılar Mehmet Akif tarafından kaleme alınmıştır. Yazar kaleme aldığı yazılarda edebiyatı ilgilendiren plan, tasvir, mevzu gibi konular üzerinde yoğunlaşmıştır.

Anadolu’da yayınlanan diğer bir dergi ise; Bolu’da sekiz sayı halinde çıkmış olan Çığır dergisidir. Çığır dergisi Şen Yuva dergisinde olduğu gibi bir grup öğretmen tarafından çıkarılmıştır. Dergiler arasında milli ve siyasi konulara en fazla değinen Çığır dergisidir. Dergide şiir, hikâye, musahabe gibi edebî türlerin yanında eğitim, sağlık, iktisat ve felsefi konulu yazılar yayınlanmıştır.

Dergideki öğretmenler tarafından kaleme alınan şiirlerde hem hece hem de serbest vezin kullanılmıştır. Şiirlerin konusu hem toplumsal hem de bireyseldir. Şairler aşk, kahramanlık, ölüm gibi konuların yanı sıra Atatürk döneminde yapılan devrimleri ve zaferi anlatan şiirlere de yer vermiştir.

Öğretmenler tarafından kaleme alınan hikâyelerde sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Dergide yayınlanan “Düzce Postası” adlı hikâye derginin Cumhuriyet ilke ve inkılâplarını desteklediğini göstermesi açısından önemlidir.

Dergide yayınlanan musahabe ve eğitim konulu yazılarda yazarlar eskinin tedris usullerini eleştirmiş, okullarda hür eğitime geçilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Yazarlar ayrıca Cumhuriyet’in ilanı ile kabul edilen Medeni Kanunun insanlar arasında adalet ve eşitliği sağladığını beyan etmiştir. Cumhuriyet’in kurulumundan ve Atatürk’den övgü ile

bahseden yazarlar halkı medeni ve modern bir yapıya ulaştırmak için Cumhuriyet'i öven çeşitli yazılar yayınlamıştır.

Cumhuriyet'in ilkelerine tam manasıyla bağlı olduğunu "Gaye" başlıklı yazısında belirten dergi Menemen olayının yıldönümünde bu olayı meydana getiren şeyh Sait ve arkadaşlarını ağır bir dille eleştirirken bu olayın temsili olan Kubilay'dan övgü ile söz etmiştir.

Çığır dergisini incelediğimiz diğer dergilerden ayıran en önemli özellik piyes tefrikalarına yer vermiş olmasıdır. Dergide toplam dört tane piyes kaleme alınmıştır.

Sonuç olarak incelemesini yaptığımız Meşale, Mihrab, şen Yuva, Çağlayan ve Çığır dergilerinin hem Anadolu'dan hem de İstanbul'dan seçilmiş olmalarından dolayı Cumhuriyet'in ve Cumhuriyet'in getirdiklerinin olayın merkezi olan İstanbul'da ve olayları dışarıdan izleyen Anadolu'da nasıl karşıldığını görmüş olduk. Ayrıca çalışmamız esnasında dönüm içerisinde çok sesliliğin hüküm sürdüğünü de gördük.

KAYNAKÇA

1. Asıl Kaynaklar

MAZLUM, Agâh(15 Teşrinisani 1339- 1 Nisan 1341), Mihrab, 28 sayı, İstanbul.

TURGUT, Şükrü(1 Kânunuevvel 1340 ile 4 Kânunuevvel 1341), Şen Yuva, 14 sayı, Giresun

ADİL, Esat(20 Teşrinievvvel 1925- 15 Mayıs 1926), Çağlayan, 15 sayı, Balıkesir.

ORTAÇ, Yusuf Ziya(1 Temmuz -15 Teşrinievvvel 1928), Meşale, 8 sayı, İstanbul.

MUALLİM, İrfan(10 İkincievvvel 1930–25 Birinciteşrin 1931), Çığır, 8 sayı, Bolu.

2. Basılı Kaynaklar

BAYRAK, M. Orhan (1994), Türkiye’de Gazeteler ve Dergiler Sözlüğü(1831–1993), Küll Yayınları, İstanbul

ÇETİN, Nurullah, (2006), Takma Müstear İsimler Sözlüğü, Edebiyat Otağı Yayınları, Ankara

DEVELLİOĞLU, Ferit, (2003), “Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük”, Aydın Yayınevi, Ankara

DOĞAN, Erdal (1997), Edebiyatımızda Dergiler, Bağlam Yayınları, İstanbul

DUMAN, Hasan (2000), Başlangıcından Harf Devrimine Kadar Osmanlı-Türk Süreli Yayınlar ve Gazeteler Bibliyografyası ve Toplu Katalogu (1828–1928), Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı, 1. ve 2. Cilt, Ankara

GÜLTEKİN, Sabahattin, (2010), “Harb Malülleri, Yeni Kitap, Yeni Kalem, Irmak ve Yürüyüş Dergilerinin Değerlendirilmesi ve Tahlili Fihristi”, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Tokat, (Yüksek Lisans Tezi)

GÜNYOL, Vedat (1986), Sanat ve Edebiyat Dergileri, Alan Yayıncılık, İstanbul

KURDAKUL, Şükran (1989), Şairler ve Yazarlar Sözlüğü, İnkılâp Kitabevi, İstanbul

EKLER

Dergilerden bazılarının iç ve dış sayfalarından örnekler

چاغلایان

۴

اره بسه کورمه بر جیتار « ادبی ، علمی » مجموعه

نسخه سی (۷,۵) غروشدر

۱ کانون اول ۳۴۱ - صالی

۱ : ۱ - صایی : ۴

مندرجات

عازف نهاد	[شعر]	قاپیکزده	[شعر]	ایلی خیال
کوکل قیزی	[آیه مکتوبلر]	آیریلق چشمه سی	[شعر]	مکتوب و غزل
رفیق فکرت	[شعر]	دیرسک ..؟	[شعر]	مجرم کوزلاره
ع . ۱	[حکایه]	ابدی هجران	[شعر]	شرق
		کلن یازیلر	[شعر]	حسرت
			[شعر]	زان زاق روسو
			[علمی ، فلسفی]	

علی اکرم بک مکتوبی

اگر چه
 کجا (چغلیان) کز می (کوندشسکر) نه قدر ممنون اولم بیلسکر! بولانه معنوی اولامدن هلکسی
 لردهن مطهر ایله بیلگی اکره نهم فاما زنده ممنون اولام. دارالانته ده پنا سوکلی برادرم خوجن واریدی
 زنده اورخان واریدی غایب! اعمال آرسنه بو ایکی اسم نظر دقتی جلب ایتمی. شو کوزول اثر و طومردی کیم
 کوردی؟ تفریح ایلمسکر منتظر اولورم .
 عجمه کز می بکنم . بو ایکن آسنگه من روحانی استایوله جیان منس مجره لرین دامام کوزولم . بولچه دوامه
 بویتمکری نمی ایلم .
 غایب بک غزله ایکن نظیره بازان بن ایم ، فانی عالی هم غزله نظیره یازمشور . ایته غزلی کرمه بویورم .
 شو اوج سه اول « دودوچه » اسمیه بواج آسنگه انشان ایکن بویوقنده نظر ایتمش و آلا دودوچه می کیمسه
 اولومادی بیجون مجهر فانی ایلی . آرزو ایلمدیم کز سزده نظر ایلمیکر . باقی مروت وادوت . ۹ دهریزی

غزل
 دهن شمسه دوج برافروجه

دارم ایمان نظایر بی غزلیا غزلیا ،
 مهره نظری کوردم بی غزلیا غزلیا :
 بلک مایه بره عسره بری سرمت هور ،
 وارفاق آهی دوشه بوفقد دنیا دنیا !
 ازیوت ، ایتیمه عطا و مجهرک ،
 شی راهم کوردورم غایب دنیا دنیا .
 عریص آیار ایلمک نامتالی قیضانه ،
 آیار اغوشه عاقلری دریا دریا .
 یاشامیر بب نالی نظری اننا اننا
 اولدورم بائک هزاره ایز امیا امیا .
 صاملا کولرده فزانه اولورور پلیرنار ،
 چشم هفت کوردورم عاقلی قریا قریا . . .
 دوایم دلور دره مرانی اکرم
 درلوی جامه آیر برشفد کویا کویا !
 تیسار ۱۳۲۲ علی اکرم

مافویانه : مجرمین خاندنکی الفتانکره نظر ایلمدور . سزه مونس کان امثال طایفه چکر ذواته دکل ، سزی طایبان
 کیمه لاهان دور دار لغتون خارینده قلا نهاره ، مری و ایشاد : دلری تری مایه بویوشطر لاسی ، من ایلمدور طبع دور .
 آسینار لاهه هم سالیار به برزنسه قلم ایلمک ذات عالی برده امال ایلمدورم . غزله اثر توشیکر ، توجهر کز می کز ارتکرار

مجرم کوزه لره

کیمدر آنان محب می بیلمم بو ساحله ،
 معانی دانه دانه این هانکی جفر و مد ؟
 بنسهمه غرت اولان عیتمم : سوکله مدد!
 کیمدر ماوتان او دلهه بو کرامه مشه : ...

وقتله کزجه بن ده ماوولدم او آغزده . .
 آیت دوشن ، در نمی بیایر عشق دین تو بویور . . .
 رحم ایتمه ورمه مطونده بی بولدن بو بویولدی . . .
 بر نازه شعله سالما سوخن شجر اعلازه . .

کو کز قدحی بره قیارق سز بوشالیدیکر ؟
 آلاسه خوش کولم کول عشق نیر ایش . . .
 غز قویوبده جگدیکی سوکتر عفاقی ،
 وار کج بر ادا دوشدیکی چولرده واحسز . . .

بولارده یالکیزم و بولکدن اولواقیمم ،
 بر یاد ایلمک مسافری من بو شیمهده ؟
 لکن زمان یته افک کوروته ده . . .
 باقدقه کلدیکم بوله بن آغلامقدیم . . .

فاجیم آلوب عصای ، دواج اتمدم بیه
 هیچ یلمه من بدم بی کولده تخت قودان
 پیامی بویلی تاجان اولکدن کلوب وودان ،
 بیلدی می باغلاان شی او چنگ سیامته . . .

آشدم بو قاری داغری جوشقون برلری ،
 باقدم بر آشتانکی تیساحل کولره
 انقدمه بلک سراب طوتوشان عمل چولره ،
 کزدم خلاصه دیردر ، آواره هریری .

ساحلار نه بر دکورک عالم اوقدوبه
 هم بلک آغزبان بری قلیک دیز دیه . . .
 بر کزلی اضطراب ایله قیورانهی مایه
 سندن خبر و بر کج جانلانی هر فلای .

وادیرک ایننده کورده شتی شیدی نزل
 اودق او نوله برافقدق کز لری
 نهرک ایننده صندالکک بلالی از لری
 چلدم که کیمشک بو کوبوکار ، بو ایز دلی .

بن کندی غملمه ده بن خنرو تیر اولان . . .
 دوشدم کورونجه باقی یکیدن ماجرالره
 احمام ای کولک بی یت ماسولاره ،
 عشقک تون سناطری اولسون بومعیان . . .

هر عجزه بر جرم و کیمک هر کوزول . . .
 لایقیدی بر عتابه او ، چکین آذاسنی ،
 حبس ایله بویوده کورگه ویردم جزاسنی .
 حالا . . فقط . حبسده من بویله فی امل

۲۷ تقریر تان ۲۴۱ اورغامه شانی

صحنه : ۱۰

و پنداره رسایان دها پرووک
 بر دوق بویوم .
 بوق فتح و بار خارا و سلون
 ایچون سوله بویوم . چونکه
 بو بر صورتور ، صمکازک
 سلسکده ، ام ایمن . کم یار
 پاییم ی بوق ؟ عتقی کالی
 دیکل ؟ عتقی لاقده یاییم بویوم .
 قطبون عمری رسه و وف
 ایست آیدون آرزوی بنده دانا
 عرفه بنده بولندیم ای برکوک
 هجانی اقامه اینتر بیور . آک
 بیوق چاییم زان برینده
 بولندیم زانلردن . بر سنه
 بلا . . . ای کنه سراج کورن
 اوکده عقیدت نایده و اوکده
 آفتاب قدر مورلده و اوکده
 قوی آله لنده چاییم .
 یون رس مکشاییم دیون
 اولم بوزمال آکزی بک
 چیکه وقت بولامه زما کاک

نامی اسماعیل بک

کزی زمان مکی آزی بروم
 توکنده نغریه چاییم کی
 بولورزدی . (تیهن) سکان
 پاشندایک طله کی چاییماسه
 تجماعده نره «استاد لایلیک
 ایچون طله کی چاییمایم »
 دردی . فقط سزک بکا صور
 دیکر چاییم چاییمایم دکل
 عمل چاییمایم . چاییمایم
 زان طایب سرح و نادی
 چاییمایم . آکزی اوق امت
 بلا آرام آقده رس یاییم
 اویشدر . آرزوم خلاصه بر
 فاصه ووردیم زمان حرازک
 کی اولیق کوروم .
 چیردیم برسی برلایک کون
 اولدم کی سعوم بر منه
 سوزک گورنگه عمل ایتم .
 پک اسکی رسیمایم تکرار
 کورم کک بویوک بر دوق
 وزیر . موثق اولیق آرز

باشلانان اول دانمده چیش اولاق کورده یاییم
 رسایم . چاییم کی بولندیم آرمی رسی یاییم
 اشیا ووا انابه دکل دانمده موجود اولان خیل رسه
 بکوزنگه ضروردر .

نامی اسماعیل بک ایلیک آرزومه : اول دوری

چاییمایم
 اولوشومدر .
 حایرک سمت
 اشان جهنک
 اعظمسی اسر
 ویا فیویرط
 ایتر . بویوک
 صمکازک
 قوق لایرک
 ایسان اول
 حایرک بر دوق
 ایترسک ایلیک
 کورسک ایلیک
 عظم برسیور .
 مایله ی . اجین
 آله لنده کد .

غریبماسکی
 وکوز ساسان
 لوندن آک فله
 قدر دایمک
 حاکمایدور ؟
 بویوک
 صمکازک
 قدر ایله ک
 صمکازک
 ایچون فال دکل
 فقط بولک بولم
 ترجیح ایتمک
 رون ساس
 رسا مار دن
 (نه توره شو)
 واون دولورن

صحنه : ۱۱

صبر رسایان (دوعاس) و بیکردنده (آایر
 بهار) در .
 — کوریم ، فووزیم کی رسم جریالی حقدنه
 لکر بکر نهو ؟
 — کوریم ، فووزیم جریالی آرتق اسکیدنر .
 اواردن سوزک دها بک نورلوق جریان و مکتب
 پیدا اولندر .

آلتنجیک شارقیسی

سبحاق ، آلو ، فویلم و سولون بر آغیز ،
 قپ لومری یوسلر دیل اورنده بالکر ،
 بر آغیزک بیله یز کورنگه آتله . .

فارسیت کیم هر کون بان کونله .
 کولیم کیز بورده عمری کورنگه کورنگه ،
 و سوزک هرچ دویان اوچای بکله یکه . .

ایچمن کیش اوله اوقاق برخمره
 هایدی ، دریم سووور . اوچلنگه کومور سور ،
 شیدی عتک صیاسی ، اسرارک بری .
 بوزی آتی ایمدیک آلفن میزان ترور ،
 نم ییم بو کومورل قاراییمه دری ،
 بان ایلیک بوزینه ، بنن بک فانت بترور .

سولفون اوخوورسک ای ایلیک دردی
 کل یایم بولامه ، براق آرتیق کدری ،
 پاشتی نیش توکرم ، فووزورسک کولومدن . .

فارسیده فایانگن اوچاق دین بو یاز ،
 قاری داغلر کچرده صیرا صیرا کوندن
 اوزانایم ، بیرم ، آه اویم بیاں قاره . .

یاشار نانی

فرویت رسی سز طیبی آکلبورسک بترده
 آکلبورم . چونکه اولسانه آشنا دکاز ، فصل
 بیلهدیکیز بر لایمه اولونان بر مطهره کله آتقی آهکی
 موسیقیس بزه دوق ویررسه بو رسنده لایک
 بولارک آهکی بزه بلایم کابور . بو مکتله طیبی
 بر لسان اوکده یزکی استیاس ایقله ، اوپرز رونی ،
 او حاسقی آکلی لازمدر ، یاریک حق بو کولک
 سنن اولان بو کی جریانر حنده سزه دها جوق
 شیل سولایم . فقط کوریم بک ملاقات جوق
 اوزادی سوزکراسام اولداده حنده و شو شکر بیده
 سووورسک بلایمه مه اولان بو سوزک سؤالکرده
 جواب ویرمچکم و کندیده داخل اولدیم حایر سوزک
 و رسایم بک صبریت و فووزوریز حقدنه و شو شکر بیده
 معناد خلاصه صراحت و صبریته سولایمچکم .
 — مایه کی کلبک نسته مزده —

نام اسماعیل بک مرقات

کین هغه زوم فلان ملاقا تو. سزه یک زوم چو باطنین
 عت ایپوردم. بوغده بر آردا ما بوف ایلم. چونکه
 یکی صفت، او که تصادفی ایمن هر قانون لیا اراق
 سمت دشمن استلا ایمن رسیده. ویرانه لاکت
 امین ورمه، اونی کورمه، انکر افنگ اکانسیدر.
 یک پر شکله نظای ایمن بوچران هدر؟ هر شای
 بر فاده رط ایکی سوره مکه برار بوچرکله اجنای
 جاتک هوی حرکتده موازیک و دست کوریدوم.
 یه یکی صفت، منک دیومرفا انما فی، مومیشیدر.
 اسکین، یی فلاسک سنن زنده سده کارا اونی ایمن
 مستکار روحی جاز اولی کافی کندی. و روحه
 فلاسینیک اساساً مستند منج اولان نامل، فاده
 مانی و حال اهل رابطه لاری، نکستی مرفی سله
 تلم ایگ لازمی. بولام دوری، کج و آتلی روسی
 اکثراً اختیار لایم. موزونیری، شیدی کج سله شوق
 بوغده، فاده بوغده، نامل بوغده، حس این هر کسی
 در حال فاده کجایی. بوند دولاییدر کجی کجی کج
 رسام واردر، ویکیرجی یکی رسامک جسی آری آری
 مختلف طرزده
 چاپشدار.
 و جسی شارکت
 فاده مرفه باغل
 اولدوری ایمن
 بوکی مستکار لک
 آلاچی یی اولاق
 بر زنده
 عیاندر. زه
 رسده بیکی صفت
 ایگ کجی کج
 مویقین کین
 سعهود ایمن
 عا و دک کج دور.
 بوکینلر هوقانک
 شا کردایدر.

نام اسماعیل بک مرقات: سولاری

شماره: ۲ | ۴۰ | ۱۹۲۶ | شماره: ۹

نام اسماعیل بک مرقات: بفرس

کجه باشلامن
 و هر کجی بوی
 و عاده زری اولان
 (رغاسی) بوی
 ریت، کویت،
 دادلیت و اما.
 سل بون لیش
 طرزون کجی کج
 سوره شیدی
 فلاسکن دها
 کری اولان آقا.
 ددیک طرزده
 « آخر » زوم
 یاقدهده، غیری
 هر طرفده صاف
 و ساده رسته
 عودت باشلامن
 بوخت فرطیاسی
 کیشدر.

صفت جاتک بو بوک اخراج و دفعه سی کندی
 کنده ایضا مایه دین زمان شوبه بر وصف کوریدوم.
 صفت نکاز حیانه و صنایع انصاف ایکندهور.
 رسبو مکل مصر لیره بو تانیلر جنونه سانس صفت کزلی
 هیچ بر زمان مستقل زوم و هیکل اولاق یانادیلر. بو
 معماریتک، صنایعک، جاتک بر احتیاجه قابل انستین
 ایمن یانیده. آتقی اون سکر و اون دوقوزجی
 عصر زنده ده ک سنبل بر لوح طایر و موزه صفت پیدا
 اولدی. و کونکی حیانه، احتیاجه استناد ایشیرمه شه
 اساساً بیج اولان صفت فرودی، کولی. یک صفت
 شیدی حیانه دوری یانیلور. اویزه گریک آشامیری
 ده کیشیریک اهل و حیاتار اولور. بوشی فضا
 اوزانیمی حس ایپوردم. فقط نهاسی وار، مقصدیز دانأ
 بر صفت حجابل دگیبر. صفتک زده جات کی باشامی
 کورده بیلیز.

شیدی سزده، برین بحث ایلم. زده سله ات
 موسیقی و جاتی ووه نظر، خصوصی واردر: اودعه بی،
 ماشینی اولاییدر. بوند دولاییدر که یازم صرد کجکتمزه
 کورن عمر برسی، شیده بک فاده فاده و صفتدهور. مع مافی
 بو بر ضروردهور. روسیه ده صفت جاتی غرق فاده
 غلبه ایدرک باشلامن، قلد ایلمن یانچی صفت
 مملکت حسانیتک زمانه آشیلانیدر که ملی رسم صفتی
 وجوده کتیرمکدر. اساساً شه صفتده ملت بر فایه
 دکل بر نیجهور. صنتک صمی اولاسی بر شریطر.
 بوله اولیجه، صمی آثر، ساحیک تمکی اولاجن
 و جاتر، مفادار ملی اولورسه، مستزده اوقدار ملی
 اولاجقدر. بو اختیاره بو کونکی صمتزده باقره سی جاتی
 کورده بیلیز.

گین هفته آردی گوشکنده طر موانه اوبرمز ..

• اوبن قلوبه شارقیسی • لندن :

سالومه

م بیاض آنکری اچیکه برده برده ؛
رغم ایبیور سالومه کورمدهن ایبیوره!
بو برک لایسی تلویج ، ایلیسی طاش گردو !
مرمرک اوزمده بر فادین کولدی .. کولدی...
آبتار ، ده کیزله یاقن ایجرماردو .

او فادین برده برده دوشرو بو کولدی ؛
آنکتر و آنکتر و م بیاض آنکتر ؛
و م بیاض آنکتر ، آمان یاری ، تولدی ..

هر فاقما اوجته فوادین بر مغم آنکتر ،
بو فادین اوزون اوزون آلفی لاندی زمان
مانکه چاقیل اوستنده دوویور آنکرتکر ..

عریان بر باکرکک نه سنده شکل آلان
بر ملانه ده کدریبور قیزیل دوداققین ،
مرمره دیوانخاهده رقص ایبیور بو سلطان ..

سور یوغدی خاوشک مرمره جانقاری ؛
مانکه شیرک لایسی قیایور ایله ؛
حسی ایلهدن بر آدم دوویور دیواری ..

برهنگه کزهدی کولککل طاش کرده ؛
وورولان فوشل کیی دوشوخه سالومه مغم ،
رغم ایبیور سالومه کورمدهن ایبیوره ..

مدین نفس نسه دیواری دووین آدام
قهرمان کیی دوشدی بره دوشدیی زمان ،
بر چینگاک آتنده جان وریبور ، بو آقام ..

مرمرک اوزرنه دو کولور ایسته فان ،
م بیاض آنکری اچیکدی برده برده ،
توتورلر آغیر آغیر دوشدی اوموزلاندین ؛

رغم ایبیور سالومه کورمدهن ایبیوره ..
جودت قدرت

ایلك صبراده برده اوطولواير صافندن سوله ؛
ایشار تازی ، کلمان خلوصی ، صبری احمد ،
جودت قدرت ، شیا عثمان نکیر . — اوطولواير صافندن سوله ؛
عزت ملیح ، حسین سعاد ، محمود صادق ، سعاد درویش ، نجیب ناصح ، خالد شیا ،
حسین رحمت ، اورنگان سیتی ، یاسی سفا نکیر و خاغلر . — آقاده دورانلر صافندن سوله ؛
خلیل نهد ، رشادقوی ، ادهر عزت ، ابراهیم نجیم ، برهان سعید ،
حسین رحمت ، یوسف شیا ، سلامی عزت ، صالح ذکی ، فائق حال ، کامران شریف نکیر . —
آقاده کیزل صافندن سوله ؛
وللا کوزلین ، فیه ، خللال الدین ، حفیظ یوقی ، واد ندیم ، ابراهیم علام الدین ، قوریتعلی ناظم ، خالد فخری ، احمد صاب ،
نظام الدین نطفه ، محمد الدین خلیل ، علی حیدریم ، نجیب فضل نکیر .

آجیل

بر آتیش ، کولکل آتیش ، قورویان سیلار آتیش ؛
اورناتنده م بیاض بو کولکل بر دیوارک
چهنه آجیلان بر پیریمدی کوشن .

دون بیشل باشقارله سوسلش کارلارک
فرق یوق بوکول آرتیق قیزیل بر بیاضدن .
براز باشدن باشه چول ، کولکلر باشدن باشه فان .

طوبراقی آمدی سوری فایب اولان شیمیرک ؛
سوزلندن اوستنده اون فادای داغلرک .
تولوم ، سیاه بر برده چکسی سالومه ..

وار

— آلموه سیر - دن ؛
قلیلر ، سزه نه سوله ییم ؟ بن سزی سوویوردم .
آکارلم ، اللهم ، کجا سزین بحث ایتملاری ، سزه قوتلی
کولورمک ایچون قوشدم . فقط سزیک قلوبور سیرکنکری ؛
بوکولش دوزلرکی کوردم ، آلی کوزله یین ودایقی
بیض کولک کوزلرینه بکیرین کوزلرینکی کوردم .
سزه سوله ییمک نهم فله ؟
آرامزده چوقور آویچکار وار .

زنگیلر ، سزه نه سوله ییم ؟
بن سزی سوویوردم . شاعرلرم ، رسالرم کجا سزین
عنت ایتملاری . سزه نشعلاری کونده ک ایچور قوشدم .
دیم دیک بو یوللر کزک اوستنده ، دوشک فاکرکزی ، و م
آلی ، اشاعت ایتمسی یك بیله یین آلی کوزله یین کوزلری
کوردمه بیکر .

سزه سوله ییمک نهم فله ؟
آرامزده سزیک بو کوزلرک وار .

فادینار ، سزه نه سوله ییم ؟
بن سزی سوویوردم . سزه آلی کورومک ایچون
قوشدم . سرفورسه . به قوشوبوردیکر . دوداقق کزک
اوزمده قیرتمی بر یوق کورمدیکر کوزلرک بر آتیش ،
م تیریک آلی کورمده .

فادینار ، سزه سوله ییمک نهم فله ؟
آرامزده قیب قیزیل دوداقق کز وار .

چوجولر ، سزه نه سوله ییم ؟
بن سزه دوشرو قوشادم . هیچ بریکر نه قوللری ،
و کاندملش استه مرمرک آتادی .
چوجولر ، کوچوک چوجولر ، بن سزه نه سوله ییم ؟
آرامزده ، ورفقمش یك چوق بوسه وار .

ایشار تازی

ع . د .

بھي کمال وائری

اود بی سته وادی، شمر عظیمار فکرت و جنابک کوند کوه زوی ایدن نایری آئنده آن فنا محمولاری ویریزدی، هین زنده و کتب فاعله باعلان ملی ادبیات بریانه زمانه مان برخواهیم از بی بریر و تفریبا شدو . بوک باشلیجه سبی ملی ادبیاترک ایلک اولنده ، ادهارنک فوئنه ساد تشکیل ایدیک قاره، یازر سیهلک گوروه سیدی .

منیف اثر زنده فوئلی ادباتک نه نایری اولایلیق ؟ بوک اچیندیگ بر طرفین هیج بر دهرابه استاد ایتیم اسی دوزک نایری دوام ایدون دیک طرفین ندرش اولرود کوستره یون بی بر نظریه اولراده چویردی . بی لسان ، یک اعلا ، فقط اثر رود ؟ بله سنت حیائنده بالکنر ایته نظریه تکممکی اولایلیق ؟ ماهه ذوقه خطاب ایدن اثری ورمه مگدن سوکره ادهارک فوئلی نایری کوستره .

ایته وائنده ایدی که ادباترک هواننده بی رشترک سسی دولاشمه باشلادی وپ سسی دوزنرک کوزی کوهلی آندری دفته اچیلدی . بو سسی ههچ اسی شرک سسته بکوم بیوردی . اوزمانکی علی اولراده علاقه دار اولینی ماله بو شدی دویجه « ایته بکودیکر بولدی » دنه دوشونش ذکک موجودی قول ایتک عاالرد . رشترک بھي کمال شمریدی . سانکه بھي کال ، اوزوق سنه لر دیری مانکی لسان قولانلیقی بایله ، اوزوق سنه لر دیری ق یاشیق و شاقیق بر ادبیات اوزکترامسک آغسکی نظم ایون کتله کوم بیوردی . بو شمرله ، قزاقکی وگورونلو بر عھری آکیزان ادباترکدن اکیین وفاق فطره قوی بیاس بر بھر آیشلش اولدی و ائند سوکره یک چوقری اوزوق زمان ، اطرافق آتھاق او ائیردن سین ایتدیلر . بھي کال ، یک بر ادباتک حصوله کتیرمیدی نایری ، بش اوق مھراک نادر ذوقیه اچرا ایشدی . اوتک قدار رشترک و اوتک قدار عقل رصورت بونون دروه استادانق قول ایشیرش اکیچی رصنکلام ، تطبیق ادباترکدن بری تصادف ایشدک .

بھي کال ایتک اقام اولرش اوج شکده ویرمشدی : بوغردن رنجی دیوان ادباترک دواي شکنده کورولویو . اچکینجی « ادهاسق طاشیو ، اوچینجی ده اچکینجی واک موزی بودو . بی لک بزیکی نوزک

ادبیاتی ضارلاق فوتی ویرمن دوری ، عمود و فقط کراآنها بونلردن عبارت بولوم بیوردی .

توزار وسانک افسوق بولمیک آتہ بوسدن ایش کیرود او زمن بیت قهر سیه آد کراان هوان سابه ادم هوان هم دعوت دوزکول آلائیہ

« سته » « سوانی ماشیق و کوزول شرق ، بھي کال لاله دوری خال ایتند وجوده کتیدی اولردن بریز . اوتک بو طرفین شیرلنده ، او دوری نده ، نایره کیش کالی رحمان ، فقط اوند داغا بھي وھر سابه داغا منتشکار روح ووسیقی وار .

بر شامه کده حسرت کونی خاندان کیر هر کین جابه بوست اوداق جامه کیر هرلطی بر زیمه سوز دلارا هر سانی بر پیرو بت خرابانو

جم زیم جانی نوردی کون شاد اوتک دندی ای دغر ابر ایتک آد اوتک دندی

اوزمان دیوان ادباترک دواي شکنده کورولدی حاله ، صد ایشیری منا اشتارکله ، بوسونون ناز و رفیق طاشیق بوازلر ، صیبری طرفین ، باکیش بر شطه نظر دن منانه ایدیلیر ، بی صبرانی بر ادباتک ایتک ترکله کتیدی کوستره خرابر ، طاقا ، مانی بوخت کی شبر اولوم بیوردی . فقط بو تون بئندیلر ، نوزک صدنه باریک اشتغالی چیردن شیر و شاعر اوزکده نه قدار باشلایلیدی ؟ بر چوق فوئلی شخصیتلری « بونولیک » حربه قهریدی ایشین بھي کال رفیق مصری کلا کتدی .

مسرده نئی شاره لی توره کورولو بیلوس الاھی کتک آدیس بکیر و ، نولو ، ... مانه صیدرله سادیش ایلری مویله کندی حربه بیلوس قایتری . آئی کتک کون ! ایتک قلاخق طبله دکریز ، بیلوسه لالار کی سوله قه بگریز ،

تورک شمرنک ایتک بولک صنمکاری : بھي کال

ÖZGEÇMİŞ

22.02.1985 tarihinde Sivas merkezde dünyaya geldi. İlkokulu Mehmet Akif Ersoy İlkokulu’da okudu. Liseyi Sivas Lisesi’de okudu.

2003 yılında, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’de yüksek öğrenimine başladı ve adı geçen bölümden 2007 yılında mezun oldu.

2008 yılında, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı’da tezli yüksek lisansa başladı.

ADRES BİLGİLERİ

Tel: (505) 543 36 67

E-posta: fhtpbs@hotmail.com